

نامه فرهنگ و ارتباطات

گزیده فعالیت‌های سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در خارج از کشور / شماره ۲۶ / مرداد ۱۴۰۴

هنگامه حضور

آیین سوگواری و عزاداری اربعین حسینی در کشورهای مختلف جهان

[فرهنگ یک ملت است که می‌تواند آن ملت را
پیشرفته، عزیز، توانا، عالم، فناور، نوآور و
دارای آبروی جهانی کند.]

(۱۳۸۳/۰۲/۲۸)

emamkhomeiniprize.com

جایزه جهانی امام خمینی (ره)

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

به عنوان عالی ترین نشان جمهوری اسلامی ایران در راستای اعتلاء و پاسداشت نام و راه امام در عرصه ملی و بین المللی و با حضور شخصیت های برجسته داخلی و خارجی برگزار می گردد.

این جایزه بناست به شکل دوسالانه و در دو بخش نظری و عملی به مؤثرترین اشخاص حقیقی و حقوقی فعال با آثار شاخص و ناب علمی و نیز اقدامات و فعالیت های تأثیرگذار و گسترده فکری و سیاسی-اجتماعی که در راستای اندیشه های حضرت امام خمینی (ره) باشند، اعطا گردد.

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

دانشنامه جامعه و فرهنگ ملل

با ۷,۸۱۳ مدخل به زبان فارسی

مرکز مطالعات راهبردی روابط فرهنگی

درباره دانشنامه ملل - شورای علمی دانشنامه ملل - فهرست القیابی مدخل‌ها

نظام‌نامه - شیوه‌نامه‌ها - کشورها

دانشنامه ملل

آسیا ▾ آفریقا ▾ اروپا ▾ آمریکا ▾ اقیانوسیه ▾

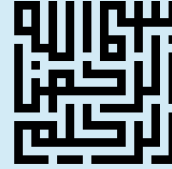
دروازه‌ای برای شناخت واقعی ملت‌ها

نامه فرهنگ و ارتباطات

گزیده فعالیت‌های سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در خارج از کشور / شماره ۲۶ / مرداد ۱۴۰۴

هنگامه حضور

آیین سوگواری و عزاداری اربعین حسینی در کشورهای مختلف جهان

۶..... اصلی‌ترین ظرفیت

۷..... اخبار آسیا و اقیانوسیه

۲۹..... گفتگو

۳۰..... دیپلماسی دیجیتال

۳۲..... مسیر سال

۳۷..... روایت روشن

۴۰..... اقدامات بی‌نظیر

۴۱..... اخبار آفریقا- عربی

۴۷..... مقالات

۴۸..... تأثیر تاریخ

۵۰..... نسبت قدرت

۵۱..... پیشینه پیشاور

۵۲..... مساله مد

۵۶..... زنگ زور

۵۸..... همسایگی فرهنگی

۶۰..... نقد مستند

۶۲..... سرزمین پارس

۶۷..... اخبار اروپا- آمریکا

۷۱..... گزارش

۷۲..... هنگامه حضور

محل نشر: تهران - سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

ناشر: روابط عمومی و اطلاع‌رسانی

مدیرمسئول: جواد امینی‌منش

سردبیر: جواد امینی‌منش

تحریریه: مهدی رضا؛ مهسا صبوری؛ بهروز عباس‌زاده؛

سپیده کاشانی؛ عباس مریدی؛ پریسا هادی‌زاده

امور هنری و ویراستاری: مریم نوروزی

عکس: مهرداد ناعمی؛ داوود جلیل‌وند؛ مهدی حسینی

امور مالی: زهرا آل‌هاشم

هماهنگی: امید خانی

تبلیغات: فخر السادات حسینی

چاپ: لیلیوم ۰۲۱-۶۶۴۱۱۷۷۵

نشانی: تهران - بزرگراه شهید قاسم سلیمانی - روبروی درب

شمالی مصلی تهران - مجتمع امام خمینی^(ع)

صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۵۱۶

تلفن: ۰۰۹۸-۲۱-۸۸۱۵۳۳۱۰ و ۸۸۱۵۳۳۱۷

icro.ir

info@icro.ir

ble.iricro.ir

eitaa.comicro.ir

t.me/icro_gov

facebook.com/icro_ir

@icro.gov.ir

نسخه چاپی این ماهنامه به صورت محدود منتشر شده و

نسخه الکترونیکی آن در وبگاه سازمان فرهنگ و ارتباطات

اسلامی در دسترس است.

نامه فرهنگ و ارتباطات

هنگامه حضور

آیین سوگواری و عزاداری اربعین حسینی در کشورهای مختلف جهان

اصلی ترین ظرفیت

محمد مهدی ایمانی پور؛
رییس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

اصالت نهاد خانواده در تفکر دینی و تمدن ایرانیان بر هیچ کس پوشیده نیست. خانواده در ایران قدرتمند صرفاً یک نهاد کوچک یا واحد تشکیل دهنده اجتماع نیست و مؤثرترین گفت‌وگوها و روشنگری‌های اقناع‌گرایانه در بطن آن صورت می‌گیرد.

یکی از کانون‌ها و نقاطی که دشمنان صهیونیستی و آمریکایی در جریان تجاوز ۱۲ روزه اخیر در مواجهه با آن زمین گیر شدند، همین نهاد مقدس بود. خانواده‌های ایرانی در این آوردگاه تبدیل به مأمن و محفلی برای درک ماهیت دشمنان و کنشگری آگاهانه در قبال تجاوز به خاک کشورمان شدند.

در این خصوص ۳ نکته اساسی وجود دارد که لازم است مورد توجه قرار گیرد:

نخست اینکه اصرار غرب و صهیونیست‌ها بر انهدام نهاد خانواده در ایران و تعریف کارکرد حداقلی یا بازدارنده نسبت به آن در طول سال‌های گذشته و اخیر بی‌دلیل نبوده است. خلق بسیاری از الگوهای رفتار جمعی و فرهنگی بر مبنای «دوری‌گزینی از کانون خانواده» و «فردگرایی مطلق» در همین راستا قابل فحوص و بررسی است. مهم‌ترین و کارآمدترین نهادی که مصادیق دین، تمدن، فرهنگ و علقه به سرزمین و تسلیم‌ناپذیری در برابر بیگانه جملگی در بستر آن تبلور می‌یابد، خانواده است. این قاعده در قبال ایران اسلامی به مراتب نسبت به دیگر کشورهای جهان پررنگ‌تر است. خانواده حلقه اصلی اتصال «تفکر ناب شیعی»، «مسئولیت‌پذیری جمعی» و «گفتمان استقلال‌طلبی در برابر بیگانه» است. اگر این حلقه وصل یا همان دال مرکزی مخدوش شود، دیگر مجاللی برای اتصال این مؤلفه‌ها و شکل‌گیری منظومه پایدار زیست فردی و اجتماعی اعضای جامعه بر مبنای الگوی اسلامی- ایرانی باقی نمی‌ماند.

در اسفندماه سال ۱۴۰۲ در یادداشتی تحت عنوان «سیاست خارجی خانواده‌محور» به توطئه‌های دشمنان در قبال نهاد خانواده در ایران و دنیا اشاره کردم. در آن مرقومه تصریح شد که جریان سلطه به جای یافتن راه‌های برون‌رفت از هنجارشکنی‌های غیرعرفی، طی یک‌دهه اخیر تمرکز ویژه‌ای روی جنگ شناختی صورت داده است.

در یک نبرد فرهنگی، شاهد قداست‌زدایی در قبال خطوط قرمز فطری - اخلاقی و در مقابل، عادی‌سازی مناسبات غیرانسانی و قبیح هستیم. این فعل و انفعالات در اتاق فکر جریان سلطه،

اغراق نیست که «نهاد خانواده» را اصلی‌ترین ظرفیت پدافندی خود در برابر انواع حمله‌های خصم وقیح و ذلیل صهیونیستی و آمریکا قلمداد کنیم و در صیانت از ساختار و کارکرد آن نهایت تلاش ممکن را صورت دهیم

طراحی می‌شود و از طریق مجاری رسمی و غیررسمی به اذهان و افکار تسری پیدا می‌کند و خانواده مهم‌ترین بستری است که قادر به پذیرش یا پس زدن این الگوی زیستی نادرست و قبیح خواهد بود.

اکنون یک گام از آنچه ذکر کردیم فراتر رفته‌ایم و تقویت نهاد خانواده و متعلقات آن از جمله «اقناع‌گری در بستر مباحثات درون خانوادگی» و «ارتقای کارکرد نهاد خانواده» را رمز پیروزی بر جنگ شناختی دشمن تلقی کنیم؛ از این رسالت بزرگ نباید حتی لحظه‌ای غفلت کنیم.

نکته دوم معطوف به کارکرد تبعی و اکتسابی نهاد خانواده (خانواده ایرانی) در مواجهه با جنگ ترکیبی دشمنان است. تجاوز ۱۲ روزه اخیر رژیم‌های مستکبر دنیای امروز به مرز و بوم ما نقطه آشکارساز اعلان جنگ تمام‌عیار علیه موجودیت سرزمینی ماست. بدون شک این نبرد بیش از پیش در سطح «شناختی» ادامه خواهد یافت. در جنگ شناختی باورها هدف قرار می‌گیرد و متعاقباً ساختار ذهنی افراد تبدیل به بستری خطرناک و آماده برای جولان دشمن می‌شود. آنچه کشور را از توطئه‌های دشمنان مصون می‌سازد، حفظ کارکرد اجتماعی کشور در مواجهه با آن است. اصلی‌ترین نهادی که قدرت تامين و تضمین این نیاز اساسی را دارد، نهاد خانواده است؛ هر چند در اینجا نقش دیگر نهادهای فرهنگی و اجتماعی نیز به نوبه خود پررنگ است و هر یک جایگاه خاص خود را در مواجهه با جنگ شناختی دشمنان دارند، اما کماکان اصلی‌ترین بستری که پیروزی در برابر جبهه باطل را تضمین می‌کند، خانواده است.

نکته سوم مربوط به جایابی «جنگ شناختی» در بطن «جنگ ترکیبی» دشمن است. برخی تصور می‌کنند جنگ شناختی (که تضعیف جایگاه و کارکرد نهاد خانواده در ایران از مصادیق آن است) جزئی از جنگ ترکیبی دشمن است. این تصور چندان صحیح نیست! جنگ شناختی فرامتن و چارچوبی است که بسیاری از توطئه‌های دشمنان در ابعاد نظامی، میدانی و اقتصادی در بطن آن تبلور می‌یابد. خانواده‌های آگاه و منسجم مروج «خودآگاهی جمعی» و «دشمن‌شناسی مؤثر» هستند و بالعکس فقدان مناسبات اقناعی و پیوسته در نهاد خانواده منجر به پذیرش خواسته یا ناخواسته بسیاری از القائات و نقشه‌های دشمن خواهد شد. اغراق نیست که «نهاد خانواده» را اصلی‌ترین ظرفیت پدافندی خود در برابر انواع حمله‌های خصم وقیح و ذلیل صهیونیستی و آمریکا قلمداد کنیم و در صیانت از ساختار و کارکرد آن نهایت تلاش ممکن را صورت دهیم.

اخبار آسیا و اقیانوسیه

ایران و افغانستان مسیر همکاری‌های فرهنگی را گسترش دادند

در دیداری میان علیرضا بیگدلی سرپرست سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان، سید روح الله حسینی رایزن فرهنگی ایران و مولوی حبیب الله آقا وزیر سرپرست معارف افغانستان، ظرفیت‌های همکاری فرهنگی و آموزشی میان دو کشور بررسی شد. بیگدلی با اشاره به زمینه‌های گسترده همکاری، خواستار تقویت فضای هم‌افزایی شد و از موضع‌گیری افغانستان در حمایت از جمهوری اسلامی ایران در جریان جنگ ۱۲ روزه با رژیم اسرائیل قدردانی کرد. مولوی حبیب الله آقا با ابراز تأسف از وضعیت انسانی در غزه، خواستار حمایت عملی جهان اسلام از مردم فلسطین شد. سید روح الله حسینی پیشنهاد تشکیل کمیته مشترک فرهنگی را مطرح کرد که مورد استقبال وزیر معارف افغانستان قرار گرفت. مقرر شد این کمیته موضوعاتی مانند تبادل استاد، برگزاری کارگاه‌های ارتقای ظرفیت دانش‌آموزان و معلمان، راه‌اندازی کتابخانه دیجیتال، برگزاری همایش‌های نخبگان افغانستان در کابل و تورهای علمی میان نخبگان دو کشور را بررسی کند. این نشست نشان داد که ایران و افغانستان در مسیر توسعه همکاری‌های فرهنگی، آموزشی و علمی، اراده مشترکی دارند و می‌توانند با برنامه‌ریزی دقیق، به نتایج مؤثر و پایدار دست یابند.

کتاب‌های فارسی و صنایع فرهنگی ایران وارد شبکه فروش قزاقستان شدند

در نشستی میان حسین آقازاده رئیس مرکز فرهنگی ایران و مدیران فروشگاه ملومان در قزاقستان، مجموعه‌ای از کتاب‌های فارسی منتشر شده با حمایت این مرکز معرفی شد. هدف این دیدار، بررسی راه‌های عرضه و فروش آثار فرهنگی ایران از طریق شبکه گسترده شعب ملومان در سراسر قزاقستان بود. آقازاده مرکز فرهنگی ایران را واسطه‌ای میان ناشران ایرانی و کتابفروشی‌های قزاقستان معرفی کرد و آمادگی این مرکز را برای تسهیل واردات کتاب‌های ترجمه‌شده به زبان‌های قزاقی و روسی اعلام کرد. علاوه بر کتاب، ظرفیت‌های عرضه اسباب‌بازی‌های آموزشی و صنایع دستی ایرانی نیز مورد بررسی قرار گرفت. آثار معرفی شده شامل «نوروزنامه» عمر خیام، «منطق الطیر» عطار نیشابوری، غزلیات حافظ، «کتاب یک صفحه‌ای» مهدی میرعظیمی، مونوگرافی «آبای و ادبیات فارسی» اثر آیناش قاسم و «هستی و مست عمر خیام نیشابوری» نوشته دکتر دینانی بودند. مدیران فروشگاه ملومان علاقه خود را به همکاری در زمینه فروش کتاب‌های عمومی و کودک، اسباب‌بازی‌های آموزشی و صنایع دستی ایرانی اعلام کردند. ملومان با ده‌ها شعبه در سراسر قزاقستان، یکی از مهم‌ترین بسترهای توزیع محصولات فرهنگی در این کشور محسوب می‌شود.

ایران و افغانستان ظرفیت‌های آموزشی مشترک را فعال کردند

سید روح الله حسینی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در افغانستان با مولوی سخاء الله سعیدی معاون آموزشی وزارت معارف افغانستان دیدار کرد. در این دیدار، حسینی با اشاره به ظرفیت‌های علمی، فرهنگی و فنی مراکز آموزشی ایران، آمادگی رایزنی فرهنگی را برای همکاری در حوزه‌های مختلف اعلام کرد. او بر اهمیت اردوهای علمی برای شناسایی استعدادها، دانش‌آموزان تأکید کرد و تجارب ایران در فعالیت‌های علمی و پرورشی را بستری مناسب برای همکاری دانست. همچنین، ضرورت توجه به اهداف آموزشی و پژوهشی و حضور دانش‌آموزان افغانستانی در رقابت‌های علمی بین‌المللی مانند المپیادهای ریاضی، فیزیک، نجوم و کامپیوتر مطرح شد. حسینی با اشاره به تأثیر فضای مجازی بر تربیت و فرهنگ، بر لزوم مدیریت هوشمندانه آن و آموزش سواد رسانه‌ای و تولید محتوا برای گروه‌های سنی مختلف تأکید کرد. او پیشنهادهایی مانند تجهیز کتابخانه‌ها، نشر کتاب‌های درسی، برگزاری وبینارها و کارگاه‌های تخصصی، اعزام استادان ایرانی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های رسانه‌ای و هنری را ارائه داد. مولوی سخاء الله سعیدی نیز با تأکید بر اشتراکات دینی و فرهنگی میان دو کشور، خواستار تشکیل کارگروه تخصصی مشترک برای پیشبرد همکاری‌های علمی شد.

رایزنی فرهنگی ایران ابعاد نفوذ صهیونیسم را در نشست جاکارتا افشا کرد

نشست «تبیین و تحولات جهان اسلام» با همکاری رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی و مؤسسه رقیه در جاکارتا برگزار شد. مؤسسه رقیه از سال ۲۰۱۳ فعالیت خود را آغاز کرده و در حوزه‌های علمی، تربیتی و

فرهنگی ویژه بانوان نقش فعالی دارد. در این نشست، جمعی از بانوان فرهنگی، معلمان دینی و اعضای مؤسسه درباره تحولات جهان اسلام با تمرکز بر جنایات غزه و تجاوز رژیم صهیونیستی به ایران گفت‌وگو کردند. رایزن فرهنگی ایران در اندونزی با اشاره به ریشه‌های تاریخی رژیم اشغالگر، از توطئه‌های صهیونیستی برای اشغال فلسطین و تحقق شعار «از نیل تا فرات» پرده برداشت. او هشدار داد که صهیونیست‌ها با نفوذ در نهادهای فرهنگی و رسانه‌ای کشورهای مسلمان، از جمله اندونزی، از ابزارهایی مانند بورسیه‌های علمی، اعزام چهره‌های مذهبی و اپلیکیشن‌های جاسوسی بهره می‌گیرند. ابراهیمی تلاش هدفمند رژیم صهیونیستی برای ایجاد تفرقه مذهبی میان شیعه و سنی را افشا کرد و از سوءاستفاده گروه‌های افراطی مانند وهابیون برای تخریب چهره ایران در اندونزی خبر داد. او تأکید کرد که مبارزه ایران با اسرائیل، اعتقادی و انسانی است و با هدایت مقام معظم رهبری، پاسخ‌های دقیق و قاطع به تجاوزات این رژیم داده شده است. مقاومت ایران، اسرائیل را به درخواست آتش‌بس وادار کرد.

ایران و پاکستان همکاری‌های ادبی را با ترجمه و نشست‌های مشترک تقویت کردند

مجید مشکی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در پاکستان با نجیبه عارف رئیس آکادمی ادبیات پاکستان دیدار کرد. در این نشست که با حضور سلطان نصیر مدیر کل PAL برگزار شد، دو طرف بر گسترش همکاری‌های ادبی و فرهنگی تأکید کردند. عارف نقش ادبیات فارسی در شکل‌گیری زبان و ادبیات اردو را بنیادین دانست و از انتشار آثار فارسی توسط آکادمی ادبیات پاکستان خبر داد. او به دو اثر «گلبنگ آرزو» از اسلم انصاری و ترجمه منظوم کلیات اقبال توسط محمد افسر رهبین اشاره کرد که مورد تحسین رایزن فرهنگی ایران قرار گرفت. مشکی با تقدیر از فعالیت‌های آکادمی، بر ضرورت ترجمه گسترده‌تر آثار ادبی دو کشور برای مخاطبان جدید تأکید کرد. او نمونه‌ای از ترجمه‌های اخیر رایزنی فرهنگی ایران به زبان اردو را به عارف اهدا کرد و آمادگی کامل برای همکاری در نشست‌های ادبی را اعلام داشت. دو طرف توافق کردند تبادل هیأت‌های ادبی و حضور در جشنواره‌های فرهنگی را تقویت کنند. عارف از نویسندگان ایرانی برای شرکت در کنفرانس ادبی بین‌المللی PAL در سال ۲۰۲۶ دعوت کرد و رایزنی فرهنگی ایران این دعوت را پذیرفت. ایران و پاکستان متعهد شدند روابط ادبی خود را از طریق پروژه‌های ترجمه و تبادل نویسنده گسترش دهند.

کارگردان قزاقستانی از دانشجویان ایرانی برای حضور در جشنواره آلماتی دعوت کرد

در ادامه تعاملات سینمایی میان ایران و قزاقستان، سونا احمدی سرکنسول جمهوری اسلامی ایران و حسین آفازاده رئیس مرکز فرهنگی ایران در آلمانی با ارسین عظیم اف کارگردان قزاقستانی دیدار کردند. عظیم اف که سابقه ریاست قزاق فیلم و جشنواره بین‌المللی فیلم اوراسیا را دارد، از همکاری‌های پیشین با سینماگران ایرانی و داوری در جشنواره فیلم فجر یاد کرد و سینمای ایران را ستود. او با گرامیداشت یاد شهدای حمله نظامی رژیم صهیونیستی به ایران، از فیلمسازان و مستندسازان دانشجوی ایرانی برای شرکت در جشنواره فیلم دانشجویی قزاقستان دعوت کرد. این رویداد فرصتی برای تبادل تجربیات نسل جوان سینماگران دو کشور معرفی شد. سرکنسول ایران بر اهمیت دیپلماسی فرهنگی تأکید کرد و حمایت کامل از همکاری‌های هنری را اعلام داشت. وابسته فرهنگی ایران در آلمانی نیز با اشاره به موفقیت نمایش نخستین فیلم پویانمایی ایرانی در قزاقستان در سال ۱۴۰۳، از آمادگی شرکت‌های ایرانی برای توسعه همکاری‌ها با صنعت سینمای قزاقستان خبر داد. او رایزنی فرهنگی ایران را پل ارتباطی میان دو کشور دانست. در پایان، دانایی مستندساز ایرانی از حمایت‌های رایزنی فرهنگی در تولید مستند «قزاق‌های ایران» قدردانی کرد.

پیشنهاد تشکیل انجمن دوستی ایران و اندونزی مطرح شد

در دیداری میان محمدرضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی و میرزا ایراندا مدیر گروه مردمی حمایت از مردم فلسطین و غزه، موضوعات مرتبط با روابط فرهنگی و مردمی دو کشور بررسی شد. ایراندا با قدردانی از واکنش قاطع جمهوری اسلامی ایران در برابر تجاوزات رژیم صهیونیستی، به ویژه حملات موشکی اخیر، اعلام کرد که این اقدام موجی از رضایت و همبستگی در میان مردم اندونزی، به ویژه مسلمانان، ایجاد کرده

است. او تأکید کرد که بسیاری از اندونزیایی‌ها نسبت به ایران احساس احترام و محبت دارند و در برابر تبلیغات منفی رسانه‌های غربی، از جایگاه برادری اسلامی دفاع می‌کنند. ایراندا پیشنهاد تشکیل انجمن دوستی ایران و اندونزی را مطرح کرد؛ انجمنی با حضور نخبگان فرهنگی و دینی که هدف آن مقابله با تبلیغات منفی و تبیین حقیقت روابط شیعه و سنی در قالب گفت‌وگوی بین فرهنگی و اسلامی باشد. ابراهیمی با تأکید بر وحدت امت اسلامی، رژیم صهیونیستی را عامل اصلی تفرقه معرفی کرد و از جنایات این رژیم در غزه و شهادت بیش از ۵۰ هزار تن، عمدتاً زنان و کودکان، سخن گفت. او حمایت جمهوری اسلامی ایران از فلسطینیان اهل سنت را نشانه‌ای از تعهد دینی و انسانی دانست و خواستار تقویت روابط مردمی و فرهنگی میان ایران و اندونزی شد.

دانشگاه خاورمیانه آنکارا برای همکاری علمی با ایران اعلام آمادگی کرد

در دیداری میان سیدقاسم ناظمی ریزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و نریمان شاهین کوچ خان رئیس دانشکده معماری دانشگاه خاورمیانه آنکارا، زمینه‌های همکاری علمی و فرهنگی میان ایران و ترکیه بررسی شد. نریمان با معرفی تاریخچه و دستاوردهای دانشکده معماری، از نگهداری دقیق نقشه‌های دستی معماری ساختمان ریزنی فرهنگی ایران ابراز خرسندی کرد و نمایشگاه پژوهشی مرتبط با این بنا را فرصتی برای تبادل تجربیات دانست. ناظمی با تأکید بر ظرفیت‌های علمی دو کشور، پیشنهاد برقراری ارتباط میان دانشکده معماری دانشگاه خاورمیانه و یکی از دانشکده‌های برجسته معماری در ایران را مطرح کرد. این همکاری می‌تواند شامل تبادل استاد و دانشجو، اجرای پروژه‌های مشترک و امضای تفاهم‌نامه‌های علمی باشد. در ادامه، ناظمی از نمایشگاه مستندنگاری معماری ساختمان ریزنی فرهنگی بازدید کرد؛ نمایشگاهی شامل نقشه‌های دستی، اسناد اداری، ماکت‌ها و مستند تصویری از مراحل ساخت و کاشی‌کاری‌های بنا. این نمایشگاه با تصاویر آثار تاریخی ایران همراه بود. در پایان، با پیشنهاد سعید صدقی زاده دانشجوی ایرانی و موافقت ریزن فرهنگی، پروژه تحقیقاتی بازسازی معماری ساختمان ریزنی فرهنگی ایران در آنکارا به تصویب رسید. این بنا در فهرست آثار ملی شهر آنکارا ثبت شده و ارزش تاریخی بالایی دارد.

ریزن فرهنگی ایران ابعاد جنگ ۱۲ روزه را در بنگلادش تشریح کرد

سیدرضا میرمحمدی ریزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بنگلادش در نشست با ۱۵ تن از روحانیون و ائمه جمعه و جماعت شیعیان، ابعاد و پیامدهای جنگ ۱۲ روزه رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه ایران را تشریح کرد. او این جنگ را رخدادی مهم دانست که باید روایت دقیق آن در ذهن جهانیان شکل گیرد تا از تحریف‌های رسانه‌ای دشمن جلوگیری شود. میرمحمدی توضیح داد که این جنگ با حمله شبانه رژیم صهیونیستی آغاز شد و با ورود مستقیم آمریکا به حمله علیه تأسیسات هسته‌ای ایران، به جنگی تمام‌عیار میان قدرت‌های غربی و ایران تبدیل شد. او تأکید کرد که این جنگ پیامدهای گسترده‌ای در سطح داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی داشت؛ ملت ایران انسجام بیشتری پیدا کرد، جبهه مقاومت تقویت شد و ضعف دشمن آشکارتر شد. همراهی ملت‌های مسلمان با ایران افزایش یافت و جهان اسلام احساس عزت و افتخار بیشتری تجربه کرد. میرمحمدی این جنگ را تقابل جبهه حق و باطل دانست و تأکید کرد که این هم‌اوردی پایان‌ناپذیر است. او از کشورهای اسلامی خواست تا با افزایش توانمندی‌های خود، به سطحی از بازدارندگی برسند که دشمن حتی به فکر تهاجم نیفتد.

شاعران پاکستان حماسه مقاومت ایران را با زبان شعر روایت کردند

در گردهمایی ادبی «ایران پیروز» که به همت ریزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اسلام‌آباد برگزار شد، شاعران برجسته پاکستان با سروده‌های خود از مقاومت ۱۲ روزه ملت ایران در برابر رژیم صهیونیستی تجلیل کردند. امیر یاسمین رئیس دیپارتمان فارسی دانشگاه ملی زبان‌های مدرن (NUML) با اشاره به همدلی عمیق مردم پاکستان با ایران، این جنگ را نه تنها متعلق به ایران بلکه متعلق به جهان اسلام دانست. او پیوندهای تاریخی و فرهنگی میان دو ملت را یادآور شد و موفقیت ایران را حاصل رهبری مدبرانه و استراتژی حساب‌شده نیروهای مسلح معرفی کرد. مجید مشکی ریزن فرهنگی ایران در پاکستان با تأکید بر قدرت شعر در ثبت تاریخ، از شاعران برای روایت شجاعت و تمدن ملت ایران قدردانی کرد. او مقاومت ایران را پیروزی امت اسلام دانست و از شاعران پیشکسوت خواست تا نسل جوان را در مسیر بیان ادبی هدایت کنند. در این مراسم، شاعرانی چون محمد

شاه‌زیب اقبال، سید ضیاء‌الدین نعیم، زین عباس زیدی، محمد حسین سعید، جنید آذر، رفیع‌الدین احمد صدیقی، کمیل قزلباش، سید اسد علی کاظمی، سید مبین حیدر مبین بخاری و دیگران به شعرخوانی پرداختند.

پژوهشگران پنجاب دیدگاه رهبری درباره حقوق زنان را تحلیل کردند

همایش علمی «حقوق زنان در اندیشه حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای» با همکاری رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و خانه فرهنگ ایران در مولتان به صورت برخط برگزار شد. مجید مشکو رایزن فرهنگی ایران در پاکستان با تشریح دیدگاه مقام معظم رهبری، بر کرامت ذاتی زن و نقد نگاه ابزاری غرب تأکید کرد. او نقش زن را در تربیت نسل، تعالی فرهنگی و پیشرفت اجتماعی محوری دانست و الگوی اسلامی را مبتنی بر عزت، عفاف و رشد فکری معرفی کرد. مشکو با اشاره به نشست‌های سالانه رهبری با بانوان، از تأکید ایشان بر فعالیت‌های علمی، آموزشی و نقش مادری و همسری سخن گفت. او آمار بالای حضور زنان در دانشگاه‌های ایران را نشانه‌ای از حمایت رهبری از رشد علمی بانوان دانست. سخنرانان پاکستانی از جمله فاریه جمشید، گل نسرین، شازیه منور، عذرا بتول و فرزانه کوکب نیز با تحلیل منظومه فکری رهبری، بر کرامت انسانی زن، نقش محوری در خانواده و مقابله با نگاه تحقیرآمیز غرب تأکید کردند. شرکت‌کنندگان خواستار تداوم چنین نشست‌هایی و تقویت همکاری‌های علمی و فرهنگی میان ایران و پاکستان در حوزه زنان و خانواده شدند.

بانوان اندونزیایی پیام‌های جنگ اخیر علیه ایران را بررسی کردند

در نشست ماهانه گروه مطالعات مذهبی با حضور بانوان اندیشمند اندونزی، محمدرضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی به بررسی نقش رژیم صهیونیستی در ناامنی خاورمیانه پرداخت. او با اشاره به حمایت تاریخی ایران از آرمان فلسطین، این حمایت را فراتر از مذهب و قومیت دانست و آن را وظیفه‌ای انسانی و اعتقادی معرفی کرد. ابراهیمی سیاست توسعه‌طلبانه رژیم صهیونیستی با شعار «از نیل تا فرات» را تهدیدی جدی برای ملت‌های منطقه دانست و جنایات این رژیم علیه زنان و کودکان غزه را نمونه‌ای از بی‌اعتنایی به قوانین بین‌المللی معرفی کرد. او پاسخ مقتدرانه ایران به تجاوزات اخیر را نقطه عطفی در بیداری جهان اسلام دانست و هشدار داد که اعتماد به غرب، به ویژه آمریکا، نتیجه‌ای جز خیانت ندارد. ابراهیمی با اشاره به سکوت قدرت‌های جهانی در برابر زرادخانه هسته‌ای اسرائیل، از لزوم اتحاد و بیداری مسلمانان سخن گفت. او تأکید کرد که غزه امروز نیازمند حمایت همه‌جانبه است و این وظیفه‌ای شرعی، اخلاقی و انسانی برای همه مسلمانان محسوب می‌شود.

ایران نقش موزه‌ها را در دیپلماسی فرهنگی منطقه‌ای برجسته کرد

در همایش بین‌المللی «چالش‌ها و نوآوری‌های عملی در حوزه موزه‌ها» که در آکادمی ملی علوم جمهوری ارمنستان برگزار شد، محمد اسدی موحد رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ارمنستان با تأکید بر جایگاه موزه‌ها در شکل‌دهی به هویت فرهنگی و گفت‌وگوی تمدنی، از ظرفیت‌های ایران در این حوزه سخن گفت. این همایش با حضور مسئولان موزه‌ها، دانشگاه‌ها و نهادهای فرهنگی از کشورهای مختلف از جمله ایران و چین، با هدف تقویت همکاری‌های منطقه‌ای و تبادل تجربه برگزار شد. اسدی موحد با اشاره به بیش از ۷۰۰ موزه رسمی در ایران، از تنوع موضوعی و کارکردی این نهادها در حفظ میراث، توسعه گردشگری فرهنگی و کارآفرینی یاد کرد. او موزه‌ها را حافظان زنده هویت ملی دانست و پیشنهادهایی برای همکاری با موزه‌های ارمنستان در زمینه نمایشگاه‌های مشترک، تبادل آثار، اعزام کارشناسان مرمت، تورهای مجازی و پروژه‌های آموزشی ارائه داد. رؤسای موزه‌های ارمنستان نیز با معرفی فعالیت‌های خود، آمادگی‌شان را برای همکاری با موزه‌های ایرانی اعلام کردند. در پایان، هیأت‌های شرکت‌کننده از موزه زمین‌شناسی آکادمی علوم بازدید کردند و درباره ظرفیت‌های مشترک در حوزه آموزش غیررسمی و نمایشگاه‌های علمی گفت‌وگو کردند.

دانشگاه پرزیدنت اندونزی همکاری علمی و فرهنگی با ایران را آغاز می‌کند

محمدرضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی با هدف گسترش تعاملات علمی و فرهنگی، از دانشگاه پرزیدنت در منطقه چیکارنگ استان جاوه غربی بازدید کرد. در این دیدار، مسؤولان دانشگاه گزارشی از ساختار علمی و امکانات آموزشی ارائه دادند و ابراهیمی پیشنهاد انعقاد تفاهم‌نامه همکاری میان این دانشگاه و رایزنی فرهنگی ایران را مطرح کرد. او دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) را به عنوان طرف‌های ایرانی این همکاری معرفی کرد. محورهای تفاهم‌نامه شامل تبادل استاد و دانشجو، اعطای بورسیه تحصیلی، اجرای پروژه‌های پژوهشی مشترک و انتشار مقالات علمی خواهد بود. ابراهیمی پیشنهاد داد که همکاری‌ها به حوزه‌های فرهنگی و هنری نیز گسترش یابد و جشنواره‌های مشترک سینمایی، فرهنگی و آشپزی برگزار شود. این پیشنهادها مورد استقبال مسؤولان دانشگاه پرزیدنت قرار گرفت و مقرر شد پیش‌نویس تفاهم‌نامه برای بررسی و امضا تهیه شود. چاندرا رئیس سابق دانشگاه، خانم سوسانا ویجایا، آگوس چانی و ویجایا از علاقه‌مندی خود به همکاری با ایران سخن گفتند. این دیدار گامی مهم در مسیر دیپلماسی علمی و فرهنگی میان ایران و اندونزی محسوب می‌شود.

نمایشگاه مجازی در تایلند تجاوز رژیم صهیونیستی به ایران را افشا کرد

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تایلند با هدف افشای ماهیت تجاوزگر رژیم صهیونیستی، نمایشگاه مجازی کارتون و کاریکاتور «سایه جنگ، چهره دروغ» را برگزار کرد. این نمایشگاه با بهره‌گیری از زبان هنر مقاومت، ده‌ها اثر گرافیکی از هنرمندان ایرانی و بین‌المللی را به نمایش گذاشت که با نگاهی انتقادی، طنزآمیز و افشاگرانه، جنایات جنگی رژیم صهیونیستی، سکوت نهادهای بین‌المللی، نقش مخرب حامیان غربی و مقاومت ملت ایران را روایت کردند. آثار نمایشگاه در چهار محور اصلی دسته‌بندی شدند: افشای چهره جنگ طلب رژیم صهیونیستی، نقد دروغ‌پردازی رسانه‌ای، بازنمایی صبوری و ایستادگی ملت ایران، و نقد سکوت نهادهای بین‌المللی. این نمایشگاه از طریق شبکه‌های اجتماعی، وب‌سایت رایزنی فرهنگی و گروه‌های هدف مانند دانشگاهیان، رسانه‌نگاران و فعالان حقوق بشر منتشر شد. هدف اصلی این رویداد، ارائه روایت ایرانی و مقاومت محور از تجاوز اخیر به خاک ایران بود؛ روایتی که در برابر نسخه‌های تحریف‌شده غربی، صدای واقعی مظلوم را از دل آثار هنری به گوش جهانیان رساند.

هنرمند ارمنی شاهنامه فردوسی را میراث جهانی معرفی کرد

محمد اسدی موحد رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ارمنستان از نمایشگاه نقاشی، صنایع دستی و مجسمه‌سازی آرمن خوجیان هنرمند ارمنی در سالن هنری «ابویان» بازدید کرد. این نمایشگاه با استقبال علاقه‌مندان به هنرهای تجسمی، به‌ویژه هنر معاصر ارمنستان، همراه بود. خوجیان در این دیدار تأکید کرد که آثارش از مفاهیم شرقی، روح معنوی و آداب فرهنگی شرق الهام گرفته‌اند و با هنر ایرانی همسویی دارند. او مجموعه‌ای از نقاشی‌ها و تصویرگری‌های مرتبط با داستان‌های شاهنامه فردوسی را خلق کرده و این اثر را متعلق به تمام ملت‌ها دانست. خوجیان شاهنامه را حامل پیام‌های انسانی، اخلاقی و فرهنگی معرفی کرد و از فعالیت خود در تصویرسازی ترجمه ارمنی این اثر فاخر خبر داد. ترجمه شاهنامه توسط گورگ آساتوریان و زیر نظر گارنیک آساتوریان ایران‌شناس برجسته انجام شده و مراحل نهایی چاپ را طی می‌کند. اسدی موحد ابراز امیدواری کرد که همکاری‌های هنری میان نقاشان ایرانی و ارمنی گسترش یابد و از خوجیان برای سفر به ایران و معرفی آثارش دعوت کرد. این دیدار نشان داد که شاهنامه فردوسی همچنان الهام‌بخش هنرمندان فراتر از مرزهای ایران است.

اندیشمندان ایران و پاکستان جایگاه زن و خانواده را در اندیشه رهبری بررسی کردند

همایش «حقوق زن، کودک و خانواده در منظومه فکری حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای» به همت رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اسلام‌آباد به صورت مجازی برگزار شد. در این نشست، اندیشمندان ایرانی و پاکستانی دیدگاه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره نقش زن، اهمیت خانواده و حقوق کودک را تبیین کردند. گل زهرا واعظ مذهبی، زن را محور عزت و تربیت نسل دانست و ناهیده راجپوت بر ضرورت وحدت امت

اسلامی در تبیین جایگاه زن تأکید کرد. افشان کیانی نایب رئیس شورای حقوق بشر، مفهوم عدالت جنسیتی را در چارچوب گفتمان انقلاب اسلامی تحلیل کرد و خواستار ترویج این نگاه در نهادهای حقوق بشری شد. سیده عنصر زهرا نقوی مدیر مؤسسه اسلامی المعصومه (س)، الگوی زن مؤمنه را در منظومه فکری رهبری تشریح کرد. امیر یاسمین رئیس دیارتمان زبان فارسی دانشگاه نمل، خانواده را سنگ بنای جامعه اسلامی معرفی کرد و پاکیزه شهزادی رئیس گروه مطالعات اسلامی دانشگاه زنان فاطمه جناح، نقش مادران را در تربیت نسل مؤمن تحلیل کرد. مجید مشکی ریزن فرهنگی ایران، از مشارکت علمی قدردانی کرد و فاطمه ابراهیمی مدیرکل اداره ارتباطات فرهنگی بین‌المللی زنان و خانواده، نگاه رهبری به زن را الهی، متوازن و مبتنی بر فطرت انسانی توصیف کرد. شرکت‌کنندگان خواستار گسترش گفت‌وگوهای علمی میان ایران و پاکستان شدند.

خوشنویسان ایرانی مفاهیم عاشورایی را در ایروان به تصویر کشیدند

همزمان با برگزاری مجلس تعزیه‌خوانی گروه آیینی «امام رئوف» در شب شهادت حضرت رقیه (سلام‌الله‌علیها) در مسجد کبود ایروان، کارگاه آموزشی خوشنویسی ایرانی با محوریت فرهنگ مقاومت و آموزه‌های حماسه حسینی برگزار شد. این کارگاه به همت رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در ارمنستان و با حضور دو خوشنویس ایرانی طراحی شد. هدف اصلی این برنامه، معرفی هنر اصیل خوشنویسی ایرانی با تمرکز بر خط نستعلیق و پیوند آن با مفاهیم معنوی مانند ایثار، انسان‌دوستی و مقاومت بود. هنرمندان خوشنویس با اجرای زنده، عباراتی چون «انسان»، «ایثار»، «مقاومت»، «السلام علیک یا ابا عبدالله» و «فدای حقیقت» را بر روی قطعات نفیس کاغذ نوشتند و به شرکت‌کنندگان اهدا کردند. این اقدام فرهنگی، فضای معنوی و زیبایی‌شناختی ویژه‌ای را در حاشیه مراسم مذهبی ایجاد کرد. دانشجویان رشته ایران‌شناسی، هنرجویان هنرهای اسلامی، ایرانیان مقیم و ارامنه ایرانی‌تبار از این برنامه استقبال کردند. رایزنی فرهنگی ایران در ایروان تلاش دارد با پیوند هنرهای سنتی و آیین‌های مذهبی، جلوه‌های فرهنگی ایران اسلامی را به صورت زنده و ملموس در جامعه ارمنستان معرفی کند و دیپلماسی فرهنگی میان دو کشور را تقویت کند.

نمایشگاه عکس در ایروان جنایات رژیم صهیونیستی را افشا کرد

در مسجد جامع کبود ایروان، نمایشگاهی از تصاویر مرتبط با شهدای ۱۲ روز مقاومت در برابر تجاوز رژیم صهیونیستی به جمهوری اسلامی ایران برگزار شد. این نمایشگاه با هدف اطلاع‌رسانی درباره جنایات غیرانسانی رژیم صهیونیستی علیه مردم بی‌دفاع، مراکز فرهنگی، علمی و هنری و ترور دانشمندان ایرانی طراحی شد. رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در ارمنستان با برگزاری این نمایشگاه، تلاش کرد تا ابعاد کمتر دیده شده این جنایات را به اطلاع جامعه بین‌المللی و مخاطبان ارمنستانی برساند. استفاده از هنر به عنوان ابزار روشنگری، در این رویداد نقش محوری داشت. تصاویر به نمایش درآمده، روایت‌هایی از خشونت، مقاومت، مظلومیت و ایستادگی ملت ایران را بازتاب دادند. این نمایشگاه در کنار مراسم تعزیه‌خوانی و کارگاه خوشنویسی، بخشی از مجموعه فعالیت‌های فرهنگی ایران در ایروان بود که با هدف تبیین حقیقت، مقابله با تحریف رسانه‌ای و تقویت همدلی انسانی میان ملت‌ها برگزار شد.

آیین‌های آب‌پاشی در ایران و ارمنستان پیوند فرهنگی دو ملت را نمایان کردند

جشن واردآوار در ارمنستان و آیین آب‌پاشی صفوی در پل خواجه، دو روایت فرهنگی از جایگاه آب در حافظه تاریخی ایران و ارمنستان را به نمایش گذاشتند. واردآوار، آیینی باستانی ارمنی است که با گل و آب، شادی و سپاسگزاری نسبت به نعمت‌های طبیعی را بیان می‌کند. پس از پذیرش مسیحیت، این آیین با عید تجلی مسیح پیوند خورد و به سنتی مذهبی و اجتماعی بدل شد. امسال نیز در پنجم مرداد، شهرهای ارمنستان میزبان مراسم آب‌پاشی بودند که به لحظه‌ای از همدلی و نشاط جمعی تبدیل شد. در ایران، پل خواجه در اصفهان، ساخته شده در عصر صفوی، بستری برای آیین‌های مردمی و درباری بود. در مناسبت‌هایی مانند تیرگان، مردم با کاسه‌های مسی و گلاب در دست، به سوی پل‌ها می‌رفتند و روح جمعی شهر را در خنکای آب جاری می‌ساختند. این دو آیین، نقش آب را فراتر از کارکرد طبیعی آن نشان دادند: در ارمنستان، نماد وحدت اجتماعی؛ در ایران، جلوه‌ای از هنر، قدرت ملی و مشارکت مردمی. احیای این آیین‌ها می‌تواند زمینه‌ساز نشاط اجتماعی، جذب گردشگر و تقویت دیپلماسی فرهنگی باشد.

ایران و گرجستان همکاری‌های رسانه‌ای را با تولید مستند و تبادل محتوا گسترش دادند

مهدی سعادت نژاد رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در گرجستان با مسئولان شبکه اول تلویزیون گرجستان دیدار کرد تا زمینه‌های همکاری رسانه‌ای میان دو کشور را توسعه دهد. در این نشست، سعادت نژاد ساختار رسانه ملی ایران را معرفی کرد و با اشاره به حمله اخیر رژیم صهیونیستی به ساختمان صدا و سیما، از تلاش رسانه‌های غربی برای جلوگیری از انتشار صدای حقیقت انتقاد کرد. او با توجه به میراث مشترک ایران و گرجستان، از شکاف شناختی ناشی از ۷۰ سال قطع ارتباط فرهنگی سخن گفت و پیشنهاد داد که رایزنی فرهنگی ایران محتوای مستندهایی درباره مفاخر ادبی و گردشگری را برای پخش در اختیار شبکه اول گرجستان قرار دهد. همچنین، تبادل گروه‌های رسانه‌ای و ساخت مستندهایی درباره ایران‌شناسان سالخورده به عنوان موضوعات پیشنهادی مطرح شد. کوه جان‌دپیری رئیس بخش مستند شبکه اول، از این پیشنهادها استقبال کرد و خواستار دریافت محتوای بیشتر شد. انه گاباشویلی مدیر بخش بین‌الملل شبکه نیز آمادگی خود را برای تبادل فیلم و هیأت‌های رسانه‌ای اعلام کرد. در پایان، مجموعه ویدئوهای فرهنگی و علمی ایران به شبکه اول گرجستان اهدا شد و لینک مستندهای «ایرانگرد» و «مفاخر ایران» برای پخش ارسال شد.

دانشگاه موسیقی آنکارا همکاری هنری با ایران را تجدید کرد

در دیداری میان ارهان اوزدن رئیس دانشگاه موسیقی و هنرهای زیبای دانشگاه آنکارا و سید قاسم ناظمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ترکیه، محورهای همکاری هنری و فرهنگی میان دو کشور بررسی شد. اوزدن با ابراز همدردی نسبت به شهدای جنگ ۱۲ روزه، از اتحاد مردم ایران در دفاع از کشورشان تقدیر کرد و گفت که دولت و ملت ترکیه در کنار ایران ایستادند. او با اشاره به حضور دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌های ترکیه، به نقش دانشگاه موسیقی و هنرهای زیبای آنکارا در آموزش رشته‌های هنری اشاره کرد و از حمایت خود از دانشجویان ایرانی در روزهای جنگ خبر داد. اوزدن امکانات دانشگاه شامل سالن کنسرت، نمایشگاه و اجتماعات را بستری مناسب برای برنامه‌های مشترک معرفی کرد و از تمایل خود برای سفر به ایران سخن گفت. ناظمی نیز با استقبال از این پیشنهاد، بر ظرفیت دانشگاه‌های هنری ایران در زمینه موسیقی، صنایع دستی و هنرهای سنتی تأکید کرد. در پایان، مقرر شد نمایشگاهی از آثار نقاشی هنرمند شهیده دفاع مقدس منصوره علیخانی در دانشگاه موسیقی و هنرهای زیبای آنکارا برگزار شود تا زمینه تعامل هنری میان دانشجویان ایرانی و ترکیه‌ای تقویت شود.

دانشگاه محمدیه جاکارتا همکاری علمی با ایران را آغاز می‌کند

محمدرضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی با مقامات دانشگاه محمدیه جاکارتا دیدار کرد تا زمینه‌های همکاری علمی و فرهنگی میان دو کشور را بررسی کند. در این دیدار، پیشنهاد انعقاد تفاهم‌نامه همکاری میان دانشگاه محمدیه و رایزنی فرهنگی ایران مطرح شد. محورهای همکاری شامل آموزش آکادمیک، فعالیت‌های پژوهشی و خدمات فرهنگی تعریف شد. هدف این تفاهم‌نامه، ارتقاء سطح علمی، تبادل دانش و توسعه تعاملات بین‌فرهنگی عنوان شد. محمد هادی از مقامات دانشگاه با استقبال از این پیشنهاد، ایران را کشوری با تمدن بزرگ و پیشرفت‌های علمی چشمگیر معرفی کرد و خواستار پیگیری عملیاتی این همکاری شد. ابراهیمی نیز از آمادگی رایزنی فرهنگی برای اعطای بورسیه تحصیلی و راه‌اندازی دوره آموزش زبان فارسی خبر داد و سه دانشگاه ایرانی دانشکده الهیات تهران، دانشگاه کاشان و دانشگاه مازندران را به عنوان طرف‌های مناسب معرفی کرد. دانشگاه محمدیه جاکارتا به عنوان یکی از قدیمی‌ترین دانشگاه‌های وابسته به مؤسسه محمدیه، در رتبه‌بندی جهانی سال ۲۰۲۵ در جایگاه نهم قرار دارد و با ۱۶۴ مؤسسه آموزشی در سراسر اندونزی، نقش مهمی در توسعه علمی این کشور ایفا می‌کند.

ایران و اندونزی گفت‌وگوی ادیان را با نشست‌های مشترک تقویت می‌کنند

محمد رضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی با مسؤولان مرکز ادیان و صلح اندونزی دیدار کرد تا زمینه‌های همکاری در حوزه گفت‌وگوی ادیان را بررسی کند. در این دیدار، چاندر استیاوان، وینسنت ساپوترا و خانم ایلما از تاریخچه و اهداف مرکز ادیان و صلح سخن گفتند و بر نقش این نهاد در ترویج همزیستی میان پیروان ادیان مختلف تأکید کردند. این مرکز با شعار «خانه صلح» به همه جریان‌های اعتقادی از جمله ادیان رسمی، باورهای محلی و اقلیت‌های دینی جایگاه برابر می‌دهد. ابراهیمی با معرفی مرکز گفت‌وگوی ادیان و فرهنگ‌های سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، از تجارب موفق ایران در برگزاری نشست‌های بین‌الادیانی در موضوعاتی مانند محیط زیست، حقوق بشر و عدالت سخن گفت و آمادگی ایران برای همکاری مشترک را اعلام کرد. او با اشاره به تجاوزات رژیم صهیونیستی و سکوت نهادهای بین‌المللی، دفاع از مردم فلسطین را وظیفه‌ای انسانی و اسلامی دانست. در ادامه، مسؤولان مرکز ادیان و صلح از برگزاری جشنواره «مدارا» خبر دادند و پیشنهاد مشارکت ایران را پذیرفتند. در پایان، پیشنهاد برگزاری نشست‌های علمی یا بیناری مشترک به عنوان گامی مؤثر در ارتقاء شناخت متقابل مطرح شد.

ایران جلوه‌های فرهنگی خود را در نمایشگاه کتاب مالزی به نمایش گذاشت

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مالزی و انتشارات نخل سبز با دعوت رسمی مسؤولان فرهنگی مالزی در نمایشگاه بین‌المللی کتاب مالزی در ایالت جوهور باهرو شرکت کردند. این نمایشگاه از ۹ تا ۱۳ مرداد با حضور کشورهایی مانند انگلستان، چین، اندونزی، سنگاپور، ترکیه و ایران برگزار شد و به عنوان یکی از رویدادهای مهم فرهنگی جنوب شرق آسیا شناخته می‌شود. حبیب رضا ارزانی رایزن فرهنگی ایران در مالزی به دعوت خانم آنکو حاجیه نورا کمال آنکو سلیمان مدیر کتابخانه عمومی جوهور در مراسم افتتاحیه حضور یافت. غرفه ایران با ارائه مجموعه‌ای از رمان‌ها و داستان‌های کودک و نوجوان و نمایش صنایع دستی ایرانی، مخاطبان زیادی را جذب کرد. اذنان تمین رئیس هیأت مدیره شرکت کتابخانه‌های عمومی جوهور از مشارکت ایران تقدیر کرد و این رویداد را بخشی از برنامه توسعه گردشگری فرهنگی «Visit Johor ۲۰۲۶» معرفی کرد. بازدیدکنندگان ضمن تحسین مقاومت ۱۲ روزه ملت ایران، حضور ایران را فرصتی برای آشنایی با فرهنگ، ادب و هنر ایرانی دانستند. این نمایشگاه بستری مؤثر برای دیپلماسی فرهنگی و معرفی ظرفیت‌های ادبی و هنری ایران در سطح بین‌المللی فراهم کرد.

نویسنده بنگلادشی حمایت رسانه‌ای از ایران را ستود

علی احمد مبرور نویسنده کتاب «حماس» و فعال رسانه‌ای بنگلادشی با سیدرضا میرمحمدی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در داکا دیدار کرد. مبرور با اشاره به فعالیت‌های قلمی خود، از تلاش برای حمایت رسانه‌ای از ایران در جریان جنگ ۱۲ روزه و محکومیت رژیم صهیونیستی و آمریکا سخن گفت. او روحیه ضد اسرائیلی و ضد آمریکایی در جامعه بنگلادش را بالا دانست و از موضع‌گیری احزاب اسلامی و دولتمردان در حمایت از فلسطین خبر داد. مبرور ایستادگی ایران در برابر تجاوزات را مایه افتخار دانست و اعلام کرد که مردم بنگلادش با ایران همدل هستند. میرمحمدی از تلاش‌های رسانه‌ای مبرور و دیگر نویسندگان مسلمان برای دفاع از جبهه مقاومت اسلامی تقدیر کرد و تأکید کرد که روایت صحیح پیروزی ایران وظیفه‌ای رسانه‌ای و دینی است. او از حمایت گسترده مردم بنگلادش در فضای مجازی و رسانه‌ای ابراز خوشحالی کرد و از مبرور بابت اهدای نسخه‌ای از کتاب «حماس» و فعالیت‌های مؤثرش قدردانی کرد. این دیدار نشان داد که همبستگی فرهنگی و رسانه‌ای میان ایران و بنگلادش در مسیر تقویت جبهه مقاومت اسلامی نقش مهمی ایفا می‌کند.

نخبگان تایلندی پیامدهای جنگ ایران و اسرائیل را تحلیل کردند

نشست علمی «جنگ اسرائیل - ایران و پیامدهای آن بر ژئوپلیتیک جهانی و تایلند» در کالج فناوری سیام در بانکوک برگزار شد. این نشست با حضور اساتید، دانشجویان و علاقه‌مندان به مسائل بین‌المللی، به بررسی تأثیرات جنگ ۱۲ روزه بر موازنه‌های ژئوپلیتیکی پرداخت. پراسرت سوکسانسناوین رئیس دانشکده مدیریت دولتی، سوتی چانتراپان رئیس دانشکده دیجیتال و آنانت مانی رات رئیس گروه آموزشی مدیریت دولتی از منظر

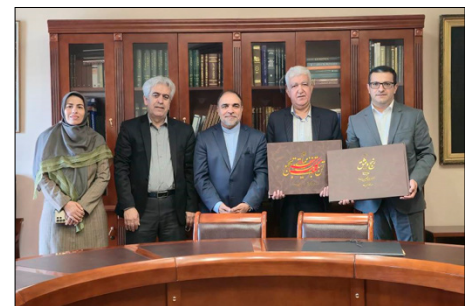
تخصصی خود به تحلیل بحران پرداختند. محورهای بحث شامل نقش قدرت‌های جهانی در شعله‌ور شدن یا مهار بحران، موقعیت استراتژیک تایلند، فرصت‌ها و تهدیدهای نظم جدید جهانی و الزامات سیاست خارجی تایلند بود. سوکسانسکاوین گزارشی درباره مراکز هسته‌ای ایران ارائه داد و پیشینه روابط ایران و اسرائیل را مرور کرد. آنانت مانی‌رات پرسشی درباره معیارهای دوگانه در نظام بین‌الملل مطرح کرد و از عدم عضویت اسرائیل در ان‌پی‌تی و عدم بازرسی آژانس انتقاد کرد. این نشست بستری برای تفکر و تحلیل دانشجویان روابط بین‌الملل درباره عدالت، امنیت و سیاست جهانی فراهم کرد.

ایران و قزاقستان ادبیات را به پل دوستی فرهنگی تبدیل کردند

نمایشگاه ادبیات «پل دوستی ایران و قزاقستان» در ۱۶ مردادماه به مناسبت یکصد و هشتادمین سالگرد تولد آبابی قونان‌بای اولی و بزرگداشت حاجی محمد شادکام به میزبانی فرهنگستان علوم قزاقستان در شهر آلماتی برگزار می‌شود. این رویداد با همکاری مرکز فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آلماتی و فرهنگستان علوم «غلیم اورداسی» طراحی شده و شامل سخنرانی شخصیت‌های ایرانی و قزاقی، نمایش آثار مرتبط با آبابی و یادبود حاجی محمد شادکام است. این برنامه دوگانه، پیوندهای فرهنگی میان دو ملت را برجسته می‌کند: از یک سو، فلسفه انسان‌دوستانه و جهان‌شمول آبابی به‌عنوان نماد تفاهم و دوستی؛ و از سوی دیگر، بزرگداشت مترجم فقید حاجی محمد شادکام که عمر خود را وقف ترجمه آثار فارسی به زبان قزاقی کرد. این نمایشگاه همچنین به نقش قزاق‌های ایران و ایرانیان مقیم قزاقستان در تحکیم روابط فرهنگی می‌پردازد. شخصیت‌هایی مانند شادکام، با زندگی در دل هر دو فرهنگ، به‌عنوان پل‌های انسانی، شناخت متقابل و تعامل اجتماعی را عمق بخشیده‌اند. این رویداد فرصتی برای تأکید بر میراث مشترک انسانی و تقویت دیپلماسی فرهنگی میان ایران و قزاقستان فراهم کرده است.

آثار خوشنویسی ایرانی به گنجینه موزه ماتناداران ارمنستان افزوده شد

دو اثر نفیس خوشنویسی به خط نستعلیق از سوی علیرضا اکرمی استاد ایرانی، طی مراسمی به موزه نسخ خطی ماتناداران ارمنستان اهدا شد. این اقدام با هدف تقویت مناسبات فرهنگی میان جمهوری اسلامی ایران و ارمنستان و ترویج هنر ایرانی در عرصه بین‌المللی انجام گرفت. آثار اهداشده شامل مجموعه‌ای از سیصد آیه منتخب قرآن کریم و یک نسخه خوشنویسی شده از یکصد بیت برگزیده از گلستان و بوستان سعدی هستند که با ظرافت هنری و کتاب‌آرایی سنتی خلق شده‌اند. اکرمی در حاشیه مراسم، این آثار را حاصل تلاش شبانه‌روزی و عشق به قرآن و ادبیات فارسی معرفی کرد. محمد اسدی موحد رابین فرهنگی ایران در ارمنستان، خط نستعلیق را یکی از ارکان هویت هنری ایران دانست و نمایش این آثار را فرصتی برای معرفی هنر ایرانی به مخاطبان جهانی توصیف کرد. قائم‌مقام موزه ماتناداران با تقدیر از هیأت ایرانی، این آثار را افزوده‌ای ارزشمند به گنجینه موزه معرفی کرد. او از آمادگی موزه برای توسعه همکاری‌های هنری با هنرمندان ایرانی خبر داد و این تعاملات را گامی مؤثر در مسیر دیپلماسی فرهنگی میان دو کشور دانست.

سیاستمدار ترکیه‌ای حمایت از ایران را وظیفه‌ای انسانی و اعتقادی دانست

در دیداری میان سیدقاسم ناظمی رابین فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ترکیه و عبدالقادر کارادومان نماینده سابق مجلس و فعال سیاسی و فرهنگی، ابعاد اخلاقی و اعتقادی حمایت از ایران در جنگ ۱۲ روزه بررسی شد. ناظمی با اشاره به خسارات جنگ، این رخداد را صحنه‌ای برای تمییز حق از باطل معرفی کرد و از اقدامات شاخص کارادومان در روشننگری افکار عمومی ترکیه تقدیر کرد. او انتشار نامه سرگشاده خطاب به نمایندگان مجلس، سخنرانی‌های متعدد و فعالیت‌های فرهنگی مرکز تحت مدیریت کارادومان را نشانه‌ای از اخلاص و ایمان دانست. ناظمی همچنین از سکوت برخی نخبگان ترکیه در برابر تجاوز رژیم صهیونیستی ابراز تأسف کرد و آن را رفتاری غیرقابل درک خواند. در ادامه، کارادومان حمایت از ایران را نه تنها سیاسی بلکه وظیفه‌ای اعتقادی، وجدانی و انسانی معرفی کرد و ایران را نماد عزت امت اسلامی دانست. او از سکوت نمایندگان مجلس انتقاد کرد و هدف نامه خود را آگاه‌سازی افکار عمومی عنوان کرد. کارادومان از همدلی ملت ترکیه با مردم ایران در روزهای جنگ سخن گفت و از آمادگی مرکز تحت مدیریت خود برای گسترش همکاری‌های فرهنگی با جمهوری اسلامی ایران خبر داد.

ایران و تایلند دیپلماسی فرهنگی مستقل را با پروژه‌های مشترک تقویت کردند

در آستانه هفتادمین سال روابط دیپلماتیک ایران و تایلند، آپاچیپ بونناک وزیر اعظم سفارت پادشاهی تایلند با مهدی زارع بی‌عیب رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تایلند دیدار کرد تا زمینه‌های همکاری فرهنگی، پروژه‌های مشترک و راهبردهای ارتباطی میان دو کشور را بررسی کند. بونناک از خاندان بونناک و نوادگان شیخ احمد قمی است که در قرن هفدهم نقش مهمی در پایه‌گذاری مناسبات ایران و سیام ایفا کرد. او مأموریت خود در ایران را بازگشت به ریشه‌های خانوادگی دانست و از راه‌اندازی دهکده فرهنگی با محوریت میراث فارسیان در آیوتایا خبر داد؛ پروژه‌ای با هدف معرفی نقش ایرانیان در تاریخ سیاسی و مذهبی تایلند. همچنین، هفته فرهنگی تایلند در ایران با مجموعه‌ای از برنامه‌های هنری، آیینی و علمی در حال برنامه‌ریزی است. بونناک بر لزوم اجرای تدریجی و هوشمندانه پروژه‌ها تأکید کرد و نقش ایران را در طراحی محتوایی و هدایت نرم مؤثر دانست. زارع بی‌عیب نیز گزارشی از فعالیت‌های فرهنگی رایزنی ارائه داد و از تجربه موفق ارتباط مستقیم با مردم تایلند سخن گفت. او تأکید کرد که شناخت واقعی از ایران تنها از مسیر تعامل فرهنگی و گفت‌وگوی نخبگان ممکن است و رسانه‌های غربی تصویری تحریف‌شده ارائه می‌دهند.

اتاق فرهنگی ایران در انجمن ادبی هرات فعالیت خود را آغاز کرد

در راستای پاسداشت زبان و ادبیات فارسی، اتاق فرهنگی ایران با محوریت منابع کتابخانه‌ای و نشریات دیجیتال در انجمن ادبی هرات افتتاح شد. این برنامه به همت خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران و با حضور علیرضا مرحمتی سرکنسول ایران در هرات، مجید خالق‌نیا نماینده فرهنگی و جمعی از اعضای هیأت فرهنگی برگزار شد. در این مراسم، ۵۰ نسخه کتاب مرجع فارسی و ۲۰۰۰ سند دیجیتال مرتبط با منابع افغانستان به انجمن اهدا شد. رئیس انجمن ادبی هرات، زبان فارسی را چشمه زلالی برای هر دو ملت دانست و از پیوندهای فرهنگی ایران و افغانستان سخن گفت. خالق‌نیا از ادامه فعالیت‌های مشترک فرهنگی خبر داد و بر اهمیت روشنگری در شرایط امروز تأکید کرد. مرحمتی نیز با اشاره به جنایات رژیم صهیونیستی در غزه و دفاع ایران در جنگ ۱۲ روزه، نقش فرهنگ را در دفاع از حقیقت و مظلومیت برجسته دانست. در این نشست، از برنامه‌هایی چون چاپ نشریه «اورنگ هشتم»، همایش «بصیرت قلم» در سیستان و بلوچستان، نشست مشترک انجمن‌های ادبی تایباد و هرات، و بورسیه تحصیلی برای افراد مستعد یاد شد. این اتاق فرهنگی بستری برای تقویت تعاملات ادبی و فرهنگی میان دو ملت فراهم کرده است.

کارشناسان اندونزیایی ابعاد جنگ ایران و اسرائیل را در رسانه‌ها تحلیل کردند

در برنامه زنده شبکه یوتیوب @NGOPITV-ID با عنوان «رهبری در مدیریت بحران: پشت پرده اخبار ایران و اسرائیل»، محمدرضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی به همراه کارشناسان اندونزیایی، ابعاد جنگ اخیر میان ایران و رژیم صهیونیستی را بررسی کردند. ابراهیمی حمله صهیونیست‌ها به ایران را ریشه‌دار در تاریخ، اعتقاد و استراتژی دانست و تأکید کرد که ایران از آغاز انقلاب اسلامی تاکنون، در دفاع از مظلومان و آرمان فلسطین ثابت قدم بوده است. او ایران را تنها کشور اسلامی معرفی کرد که کمک‌های واقعی به فلسطین ارائه داده و آن را وظیفه‌ای شرعی و اخلاقی دانست. ابراهیمی با اشاره به تناقض‌گویی غرب درباره برنامه هسته‌ای ایران، از پایبندی ایران به مقررات آژانس و استفاده صلح‌آمیز از فناوری هسته‌ای سخن گفت. او همچنین از موفقیت ایران در عبور از حملات سایبری و نظامی اخیر با اتکا به مدیریت درون‌زا خبر داد. رایزن فرهنگی ایران تصمیم به آتش‌بس پس از شلیک موشک‌های «خیبرشکن» و «خرمشهر» را نقطه عطفی در عقب‌نشینی دشمن دانست. او درباره طرح کوچ اجباری فلسطینی‌ها هشدار داد و از آمادگی ایران برای همکاری علمی با اندونزی در حوزه‌های پزشکی، نانو و فناوری اطلاعات خبر داد.

ایران فرصت‌های صنایع خلاق را در نمایشگاه صنعت حلال مالزی معرفی می‌کند

وینار «آشنایی با فرصت‌های فرهنگی و تجاری صنایع خلاق» امروز ۱۴ مردادماه به مناسبت بیست‌ویکمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت حلال مالزی (MIHAS ۲۰۲۵) برگزار شد. این نشست با حضور حجت‌الاسلام حبیب ارزانی رایزن فرهنگی ایران در مالزی، مهدیه شهرابی از پارک ملی علوم و فناوری‌های نرم، محمدحسین عبدلی آشتیانی از وزارت علوم و هادی شهپر از اتاق بازرگانی بین‌المللی کوالالمپور برگزار شد. نمایشگاه MIHAS از ۲۶ تا ۲۹ شهریور در مرکز نمایشگاه‌های مالزی (MITEC) برگزار می‌شود و یکی از مهم‌ترین رویدادهای اقتصاد حلال در جنوب شرق آسیاست. صنایع فرهنگی و خلاق به عنوان ارکان اقتصاد فرهنگی، نقش مهمی در معرفی ظرفیت‌های هنری، تمدنی و اسلامی-ایرانی ایفا می‌کنند و بستری برای دیپلماسی فرهنگی و اشتغال پایدار فراهم می‌سازند. این نمایشگاه با چهارده خوشه تخصصی از جمله مد اسلامی، رسانه، هنرهای دستی و گردشگری حلال، فرصتی برای معرفی توانمندی‌های ایران در سطح منطقه‌ای و جهانی است. وینار امروز بخشی از تلاش‌های بین‌المللی برای معرفی ظرفیت‌های ایران در حوزه صنایع خلاق بود و نقش جهاددانشگاهی در توسعه فناوری‌های نرم و حمایت از کسب‌وکارهای فرهنگی را برجسته کرد.

دبیر کل جنبش اسلامی بنگلادش ایران را تنها حامی واقعی فلسطین معرفی کرد

سیدرضا میرمحمدی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بنگلادش با مولوی یونس احمد دبیر کل جنبش اسلامی بنگلادش دیدار کرد. در این دیدار، میرمحمدی از موضع‌گیری این جنبش در محکومیت تجاوز رژیم صهیونیستی و حمایت از ایران در جنگ ۱۲ روزه قدردانی کرد. او تأکید کرد که جمهوری اسلامی ایران به نمایندگی از جهان اسلام در دفاع از آرمان فلسطین و مقابله با رژیم اشغالگر صهیونیستی ایستاده است. وی پیروزی ایران را نتیجه رهبری هوشمند، حضور مردم در صحنه و اقتدار نیروهای مسلح دانست و آن را مایه عزت جهان اسلام معرفی کرد. احمد یونس نیز ایران را تنها حامی واقعی مردم مظلوم فلسطین معرفی کرد و مواضع ایران را ملاک عمل درست برای کشورهای اسلامی دانست. او شجاعت و قدرت ایران در مسیر دفاع از مظلومان را تحسین کرد. مسئولان جنبش اسلامی بنگلادش گزارشی از فعالیت‌های خود ارائه دادند. این جنبش که در سال ۱۹۸۱ تأسیس شده، رسالت خود را تعلیم اسلامی و تشکیل حکومت بر مبنای آموزه‌های قرآنی تعریف کرده است. این دیدار نشان داد که همبستگی اعتقادی و سیاسی میان ایران و بنگلادش در مسیر حمایت از فلسطین همچنان پابرجاست.

فعالان رسانه‌ای مالزی از نقش آفرینی در دفاع از ایران تقدیر شدند

حبیب رضا ارزانی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مالزی با جمعی از فعالان رسانه‌ای این کشور دیدار کرد و از مواضع آنان در دفاع از ایران پس از جنگ ۱۲ روزه تقدیر کرد. ارزانی علت اصلی حمله به ایران را حمایت از فلسطین دانست و بر نقش رسانه‌ها در روشن‌گری و افزایش آگاهی جهانی تأکید کرد. او تولیدکنندگان محتوا را سفیران حقیقت معرفی کرد و گفت که رسانه‌ها می‌توانند امت واحد اسلامی را شکل دهند. احمد فیصل خبرنگار مالزیایی، بر ضرورت حذف روایت‌های فرقه‌گرا تأکید کرد و از تولیدکنندگان محتوا خواست اطلاعات دقیق و انسانی ارائه دهند. محمد عقیق بصائرالدین استاد زبان فارسی نیز از علاقه مردم مالزی به تاریخ ایران سخن گفت و پیشنهاد داد برنامه‌های هنری و فرهنگی متنوعی برای افزایش شناخت عمومی اجرا شود. این نشست نشان داد که رسانه‌های مستقل و متعهد در مالزی نقش مؤثری در مقابله با تحریف‌های رسانه‌ای و تقویت همبستگی اسلامی ایفا می‌کنند و ظرفیت مناسبی برای گسترش دیپلماسی فرهنگی ایران در منطقه دارند.

رهبر حزب مجلس خلافت بنگلادش نقش ایران را در دفاع از اسلام ستود

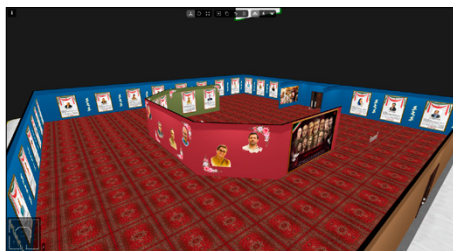
سیدرضا میرمحمدی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بنگلادش با مولوی مامون الحق رهبر حزب مجلس خلافت دیدار کرد و درباره نقش ایران در جنگ ۱۲ روزه و دفاع از کیان اسلام گفت‌وگو کرد. میرمحمدی تأکید کرد که جمهوری اسلامی ایران به نمایندگی از جهان اسلام در برابر رژیم صهیونیستی و آمریکا ایستادگی

کرده و این جنگ، تقابل جبهه اسلام با جبهه کفر بود. او اتحاد امت اسلامی را راه نجات دانست و پیروزی ایران را حاصل رهبری هوشمند، حمایت مردمی و اقتدار نظامی معرفی کرد. مامون الحق نیز با اشاره به مواضع تاریخی ایران، از نقش محوری جمهوری اسلامی در دفاع از مقدسات اسلامی و حمایت از فلسطین تقدیر کرد. او شجاعت ایران در برابر رژیم صهیونیستی را مایه عزت مسلمانان دانست و از حمایت حزب خود در جنگ اخیر خبر داد. مامون الحق همچنین به سفر پدرش به ایران در سال‌های ابتدایی انقلاب و دیدار با امام خمینی (ره) اشاره کرد و آن را نشانه‌ای از پیوند دیرینه میان علمای بنگلادش و انقلاب اسلامی ایران دانست.

زبان آموزان تایلندی فرهنگ ایران را از دریچه زبان فارسی شناختند

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تایلند نخستین دوره آموزش زبان فارسی با رویکرد ایران‌شناسی را در مؤسسه دارالزهرا (س) شهر پاتالونگ برگزار کرد. این دوره با هدف معرفی فرهنگ و تمدن ایرانی به نسل جوان، در قالب ۴۸ ساعت آموزش حضوری طراحی شد و با استقبال زبان‌آموزان همراه بود. دانش‌آموزان با ساختارهای پایه‌ای زبان فارسی، واژگان کاربردی، مکالمات ساده و آداب و رسوم ایرانی آشنا شدند. بخش‌هایی از دوره به معرفی غذاهای سنتی، مناسبت‌های ملی و مذهبی، پوشاک، موسیقی و اشعار ساده حافظ، سعدی و مولانا اختصاص داشت. کلاس‌ها به صورت تعاملی و کارگاهی برگزار شد و مدرسان دوره از میان بانوان و آقایان مسلمان علاقه‌مند به زبان فارسی انتخاب شدند. این دوره توانست انگیزه یادگیری زبان فارسی را در میان دانش‌آموزان افزایش دهد و توانایی مکالمه ابتدایی آنان را ارتقا دهد. بسیاری از شرکت‌کنندگان تمایل خود را برای ادامه یادگیری و سفر به ایران اعلام کردند. این برنامه گامی مؤثر در تقویت پیوندهای فرهنگی میان ایران و تایلند بود و زمینه‌ساز توسعه برنامه‌های مشابه در آینده خواهد شد.

نمایشگاه مجازی شهدای هسته‌ای ایران در پاکستان راه‌اندازی شد

با هماهنگی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اسلام‌آباد، نمایشگاه مجازی «یاد شهدای ایرانی؛ دانشمندان هسته‌ای و شهروندان بی‌گناه» در بستر بین‌المللی Artsteps راه‌اندازی شد. این نمایشگاه با

هدف زنده نگه داشتن یاد شهدای علمی و مردمی ایران که در حملات تروریستی رژیم صهیونیستی به شهادت رسیدند، طراحی شده و مخاطبان فارسی‌زبان و اردوزبان را هدف قرار داده است. تصاویر مستند از دانشمندان برجسته‌ای چون شهید محمد مهدی طهرانچی و فریدون عباسی، به همراه چهره‌هایی از شهروندان مظلوم، در فضایی سه‌بعدی با قابلیت گردش ۳۶۰ درجه به نمایش درآمده‌اند. آثار نمایشگاه شامل عکس‌ها، طراحی‌های گرافیکی و توضیحات فارسی و اردو هستند و بستری تعاملی برای آشنایی با مفاهیم ایثار، علم و مقاومت فراهم کرده‌اند. این نمایشگاه تلاش دارد پاسخی هنرمندانه به تحریف‌های رسانه‌ای باشد و پیام عزت ملی ایران را به مخاطبان منتقل کند. برگزارکنندگان ابراز امیدواری کرده‌اند که این فضا بتواند نسل جوان را با ارزش‌های مقاومت آشنا کند و همدلی میان جوامع مسلمان را تقویت کند. نمایشگاه به صورت دائمی و رایگان در دسترس عموم قرار دارد.

خوشنویس پاکستانی تابلوی اشعار اقبال را به رئیس‌جمهور ایران اهدا کرد

در جریان سفر رسمی مسعود پزشکیان رئیس‌جمهوری اسلامی ایران به پاکستان، رشید بت خوشنویس برجسته پاکستانی تابلوی نفیسی از اشعار علامه اقبال لاهوری را به وی اهدا کرد. این اثر هنری با طلانیگارشی یافته و شامل دو بیت از اشعار اقبال با مضمون تواضع، شفاعت و عشق به پیامبر اسلام (ص) است. رئیس‌جمهور ایران ضمن قدردانی از این هدیه، جایگاه اقبال را در میان ایرانیان کم‌نظیر دانست و آثار او را پیوندی عمیق میان فرهنگ ایرانی و هویت فکری شبه‌قاره معرفی کرد. این تابلو ظرف یک هفته توسط گروهی از هنرمندان خوشنویسی و تذهیب آماده شد و با هماهنگی خانه فرهنگ ایران در راولپنڈی در مراسمی رسمی اهدا شد. سفر رئیس‌جمهور ایران از شهر لاهور و با ادا احترام به آرامگاه اقبال آغاز شد؛ اقدامی که فراتر از تشریفات دیپلماتیک، نمادی از اراده مشترک تهران و اسلام‌آباد برای پاسداشت میراث فرهنگی و تقویت پیوندهای تمدنی بود.

ایران و قزاقستان دو چهره ادبی رادر آلمانی گرامی داشتند

نمایشگاه «ادبیات - پل دوستی ایران و قزاقستان» به مناسبت یکصد و هشتادمین سالگرد تولد آبابی قونانباي اولی و بزرگداشت حاجی محمد شادکام در آلمانی برگزار شد. این رویداد با همکاری مرکز فرهنگی ایران و فرهنگستان علوم قزاقستان، میزبان چهره‌های فرهنگی و دیپلماتیک دو کشور بود. حسین آقازاده رئیس مرکز فرهنگی ایران، تأثیرپذیری آبابی از ادبیات فارسی را کلید شکوفایی نسل جوان دانست و بر نقش قزاق‌های ایران در تحکیم روابط فرهنگی تأکید کرد. اولار موکاژانوف رئیس فرهنگستان علوم، آبابی را نماد تفکر ملی قزاقستان معرفی کرد. بخش ویژه‌ای از مراسم به بزرگداشت حاجی محمد شادکام اختصاص داشت؛ نویسنده‌ای که با ترجمه آثار آبابی و تألیفات خود، گفت‌وگوی فرهنگی میان ایران و قزاقستان را غنا بخشید. در این مراسم، لوح تقدیری به خانواده شادکام اهدا شد. اشعاری از آبابی به زبان فارسی اجرا شد و برندگان مسابقه شعرخوانی نوجوانان معرفی شدند. در پایان، از آثار هنری ویژه‌ای شامل فرش تابلوی «آبابی-رودکی» و نقاشی‌های «آبابی-فردوسی» رونمایی شد و نمایشگاهی از نسخه‌های فارسی آثار آبابی و تألیفات شادکام برگزار شد.

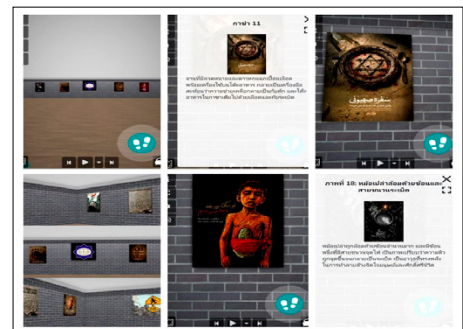

رسانه‌های پاکستانی پخش آثار ایرانی را آغاز می‌کنند

در دیدار هیأت رسانه‌ای پاکستان با خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در لاهور، زمینه‌های گسترش همکاری‌های رسانه‌ای میان دو کشور بررسی شد. این هیأت به سرپرستی علامه امجد علی عابدی و با حضور مسئولان کانال ساب تی‌وی، روزنامه «سرزمین» و خبرنگاران برجسته پاکستانی، با اصغر مسعودی وابسته فرهنگی ایران دیدار کرد. مسعودی با اشاره به تفاهم‌نامه فرهنگی امضا شده در سفر اخیر رئیس‌جمهور ایران، بر نقش رسانه‌ها در معرفی فرهنگ و تمدن کشورها تأکید کرد و نمایش متقابل آثار تلویزیونی را راهی برای تقویت وحدت فرهنگی دانست. او از آمادگی خانه فرهنگ برای همکاری با ساب تی‌وی و تبادل فیلم، سریال و مستند از طریق صدا و سیما و بنیاد فارابی خبر داد. رسانه‌های پاکستانی نیز از علاقه خود به معرفی فرهنگ ایران سخن گفتند. سید یاور مهدی رئیس ساب تی‌وی، پخش آثار ایرانی را راهی برای رفع سوء برداشت‌های ناشی از تبلیغات منفی رسانه‌های غربی دانست و تأکید کرد که این آثار می‌توانند بر رشد صنعت رسانه‌ای پاکستان نیز تأثیر مثبت بگذارند.

خبرنگاران ترک روایت‌های میدانی جنگ ۱۲ روزه رادر آنکارا بازگو کردند

نشست «در میانه یک جنگ؛ روایت دو خبرنگار ترک حاضر در جنگ ۱۲ روزه» به همت رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در سالن اجتماعات خانه فرهنگ ایران در آنکارا برگزار شد. سید قاسم ناظمی رایزن فرهنگی ایران با اشاره به نقش راهبردی رسانه‌ها در بحران‌ها، از عملکرد تحریف‌گر رسانه‌های جریان غالب غربی انتقاد کرد و بر اهمیت رسانه‌های مستقل و مردم‌محور تأکید کرد. او نقش خبرنگاران ترک مانند گورکان دمیر از شبکه اولوسال و علی چابوک از شبکه NTV را در بازتاب بی‌واسطه واقعیت‌های جنگ ستود. دمیر تجربیات خود از روزهای نخست جنگ را بیان کرد و چابوک از احساسات متناقض زیستن در شهر جنگ‌زده گفت. محمدحسن حبیب‌الله‌زاده سفیر ایران در ترکیه نیز از شجاعت این خبرنگاران تقدیر کرد و حملات رژیم صهیونیستی را «یورش به میز مذاکره» خواند. او تأکید کرد که ایران تا آخرین لحظه به مسیر دیپلماتیک پایبند بود، اما رژیم صهیونیستی با حملات نظامی، روند گفت‌وگو را هدف قرار داد. این نشست، رسانه را به عنوان ابزار مقاومت و روایت‌گری صادقانه در برابر تحریف جهانی برجسته کرد.

نمایشگاه «سلاحی به رنگ گرسنگی» فاجعه انسانی غزه رادر بانکوک روایت کرد

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تایلند با همکاری اداره کل همکاری‌ها و تنظیم‌گری صادرات فرهنگی، نمایشگاه مجازی «سلاحی به رنگ گرسنگی» را برگزار کرد. این نمایشگاه با تمرکز بر محروم‌سازی مردم غزه از غذا، آب و دارو، ابعاد انسانی جنگ را به جای روایت‌های نظامی برجسته کرد. تصاویر مستند از کودکان گرسنه، مادران بی‌امکانات و صف‌های طولانی برای نان خشک، با توضیحات تحلیلی به زبان تایی همراه شد. متن‌های نمایشگاه با مفاهیمی چون «گرسنگی عامدانه»، «محاصره غذایی» و «سکوت جامعه جهانی» مخاطب را به تأمل و همدلی واداشت. برخلاف نمایشگاه‌های هنری متداول، این مجموعه بر اسناد عینی و

روایت‌های انسانی تمرکز داشت و از طریق شبکه‌های اجتماعی رایزنی فرهنگی منتشر شد. بازتاب نمایشگاه در فضای مجازی، به‌ویژه در گروه‌های فرهنگی مسلمانان تایلند، با واکنش‌هایی همراه با تأثر و پرسش‌های جدی درباره نقش نهادهای بین‌المللی همراه شد. این نمایشگاه نشان داد که تصویر و کلمه، حتی در سکوت رسانه‌های جریان اصلی، می‌توانند حامل حقیقت باشند و دیپلماسی عمومی را در عصر جنگ روایت‌ها تقویت کنند.

ایران و اندونزی همکاری‌های آموزشی و مهارتی را با محوریت سازمان اهل‌بیت گسترش دادند

محمدرضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی با زاهر یحیی رئیس سازمان اهل‌بیت (ع) اندونزی دیدار کرد تا زمینه‌های همکاری فرهنگی، علمی و آموزشی میان دو کشور را بررسی کند. زاهر یحیی با معرفی ساختار سازمان اهل‌بیت (ع) شامل ۲۹ شعبه استانی و ۱۴۲ دفتر شهری، آمادگی کامل خود را برای همکاری اعلام کرد. ابراهیمی با اشاره به نقش ایران در حمایت از فلسطین فراتر از اختلافات مذهبی، تبلیغات رسانه‌ای رژیم صهیونیستی را تحلیل کرد و بر ضرورت مقابله با روایت‌های تحریف‌شده تأکید کرد. او پیشنهادهایی برای توسعه همکاری‌های علمی، از جمله اعطای بورسیه تحصیلی در رشته‌های راهبردی مانند علوم هسته‌ای، نانو و هوش مصنوعی ارائه داد. همچنین، ظرفیت‌های ایران در آموزش فنی و حرفه‌ای به‌عنوان محور همکاری با سازمان اهل‌بیت مطرح شد. هدف این همکاری، ارتقای مهارت‌های تخصصی و دانش‌افزایی جوانان اندونزیایی با بهره‌گیری از توانمندی‌های علمی ایران است. این دیدار گامی مؤثر در مسیر دیپلماسی آموزشی و فرهنگی میان ایران و اندونزی محسوب می‌شود.

ایران و افغانستان توافق فرهنگی و آموزشی را در کابل نهایی کردند

سید روح‌الله حسینی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در کابل با مولوی حسین‌الله صاحب‌زاده رئیس ارتباط خارجی وزارت معارف امارت اسلامی افغانستان دیدار کرد. در این نشست، طرفین بر ضرورت عقد تفاهم‌نامه همکاری میان وزارت آموزش و پرورش ایران و وزارت معارف افغانستان تأکید کردند. حسینی پیشنهاد تشکیل کمیته مشترک برای هماهنگی برنامه‌های علمی و آموزشی را مطرح کرد و محورهایی چون برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی، آموزش طراحی سؤالات، معرفی معلمان افغان در عرصه بین‌المللی، تبادل هیأت‌های علمی، اعطای بورسیه تحصیلی، ایجاد کتابخانه دیجیتال و همکاری در بخش‌های ورزشی و فرهنگی را به‌عنوان زمینه‌های همکاری معرفی کرد. مولوی صاحب‌زاده با تمجید از پیشرفت‌های ایران، آمادگی وزارت معارف افغانستان برای همکاری فرهنگی و آموزشی را اعلام کرد. در پایان، توافق شد که سمینار مشترکی با حضور کارشناسان ایرانی و مسئولان وزارت معارف افغانستان در رایزنی فرهنگی ایران برگزار شود. این دیدار گامی مؤثر در مسیر توسعه تعاملات آموزشی و فرهنگی میان دو کشور بود.

شاعران افغانستان شعر عاشورایی را در کنگره بلخ و سرپل زنده کردند

یازدهمین کنگره شعر و ادبیات عاشورایی افغانستان با حضور شاعران، نویسندگان و علما از ولایات بلخ و سرپل در مدرسه یحیی بن زید (ع) شهر سرپل برگزار شد. سید سکندر حسینی بامداد رئیس انجمن هنر و ادبیات آئینی افغانستان، هدف این کنگره را پاسداری از ادبیات عاشورایی و پیوند نسل جوان با ارزش‌های دینی دانست. او از تولید ده‌ها اثر در قالب شعر، داستان و مقاله خبر داد و بر گسترش این جریان به نقاط دورافتاده افغانستان تأکید کرد. سید روح‌الله حسینی رایزن فرهنگی ایران در افغانستان، سرپل را «جغرافیای باستانی-دینی» معرفی کرد و مفهوم «ادبیات متعهد» را با استناد به آثار رودکی، فردوسی، سنایی، مولوی و اقبال لاهوری تبیین کرد. او شعر عاشورایی را دریچه‌ای برای ورود به ساحت قدسی عاشورا دانست و بر ضرورت عبور از سطح شعار به سطح شعور تأکید کرد. در پایان، شاعران آئینی از جمله حمزه عابر، بابا فاخر، سید عبدالله حسینی و موسی مهربان به شعرخوانی پرداختند. این رویداد با همکاری مدرسه علمیه یحیی بن زید (ع) و انجمن هنر و ادبیات آئینی افغانستان برگزار شد و فضایی برای هم‌نشینی اندیشه، شعر و معنویت فراهم کرد.

نمایشگاه مجازی عکس اربعین در اسلام آباد جلوه‌ای از شور حسینی را به تصویر کشید

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اسلام‌آباد پاکستان نمایشگاه مجازی «عکس‌های منتخب اربعین حسینی (ع)» را با محوریت تصاویر برگزیده جایزه جهانی عکس اربعین برگزار کرد. این نمایشگاه شامل ۱۵۰ قطعه عکس از مراسم عزاداری، پیاده‌روی زائران، خدمت‌رسانی مواكب و آیین‌های ویژه اربعین است که در محیطی سه‌بعدی و تعاملی به نمایش درآمده‌اند. امکاناتی چون حرکت در اتاق‌های تصویر و گردش در سالن مجازی، تجربه‌ای جذاب برای مخاطبان فراهم کرده است. هدف این نمایشگاه، ارسال پیام جهانی اربعین، معرفی نمادهای آیینی و ترویج فرهنگ حسینی (ع) در سطح بین‌المللی است. تصاویر نمایشگاه، حال و هوای معنوی زائران و جلوه‌های خدمت‌رسانی مردمی را به‌گونه‌ای مستند و تأثیرگذار روایت کرده‌اند. این نمایشگاه از طریق شبکه‌های مجازی منتشر شده و در دسترس عموم قرار دارد. رایزنی فرهنگی ایران در اسلام‌آباد با این ابتکار، بستری برای معرفی شور و شیدایی اربعین به مخاطبان جهانی فراهم کرده و نقش دیپلماسی فرهنگی ایران را در تبیین آموزه‌های عاشورایی تقویت کرده است.

اسلام‌آباد نمایشگاه مجازی عکس اربعین را با جلوه‌ای معنوی برگزار کرد

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اسلام‌آباد پاکستان نمایشگاه مجازی «عکس‌های منتخب اربعین حسینی (ع)» را با محوریت تصاویر برگزیده جایزه جهانی عکس اربعین طراحی و منتشر کرد. این نمایشگاه در آستانه فرارسیدن اربعین، با بارگذاری ۱۵۰ قطعه عکس در محیطی سه‌بعدی و تعاملی، جلوه‌هایی از عزاداری، پیاده‌روی زائران، خدمت‌رسانی مواكب و آیین‌های ویژه این مناسبت را به تصویر کشیده است. امکاناتی مانند حرکت در اتاق‌های تصویر و گردش در سالن مجازی، تجربه‌ای جذاب برای مخاطبان فراهم کرده‌اند. هدف اصلی این نمایشگاه، ارسال پیام جهانی اربعین، معرفی نمادهای آیینی و ترویج فرهنگ حسینی (ع) در سطح بین‌المللی است. تصاویر نمایشگاه، حال و هوای معنوی زائران و جلوه‌های مردمی عزاداری را با زبان تصویر روایت کرده‌اند. این نمایشگاه از طریق شبکه‌های مجازی منتشر شده و در دسترس عموم قرار دارد. رایزنی فرهنگی ایران در اسلام‌آباد با این ابتکار، بستری برای معرفی شور و شیدایی اربعین به مخاطبان جهانی فراهم کرده و نقش دیپلماسی فرهنگی ایران را در تبیین آموزه‌های عاشورایی تقویت کرده است.

ایران و هند دیپلماسی خوشنویسی را با آموزش و همکاری هنری گسترش دادند

نشست سالانه انجمن خطاطان هند با حضور اساتید برجسته خوشنویسی به‌صورت حضوری و آنلاین در رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در دهلی‌نو برگزار شد. فریدالدین فریدعصر رایزن فرهنگی ایران، ضمن تمجید از تلاش‌های انجمن، از آمادگی ایران برای همکاری در توسعه

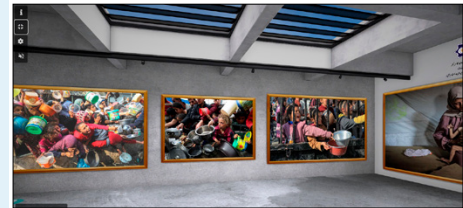
هنر خوشنویسی خبر داد. در این نشست، پیشنهاد تغییر نام انجمن به «انجمن خوشنویسان هند» مطرح شد و موضوعاتی چون انتخاب اعضای هیأت مدیره و گزارش‌های مالی بررسی شد. بخش ویژه‌ای از نشست به دیپلماسی خوشنویسی اختصاص داشت و بر نقش این هنر در پیوند فرهنگی ایران و هند تأکید شد. استفاده از خطوط فارسی در بناهای تاریخی هند، نشان‌دهنده نفوذ هنری و معنوی خوشنویسی در شبه‌قاره است. رایزنی فرهنگی ایران در دهلی‌نو برنامه‌هایی برای برگزاری کارگاه‌های آموزشی در مراکز علمی و فرهنگی هند طراحی کرده است. همچنین، دوره آموزش آنلاین خوشنویسی ایرانی اسلامی با همکاری انجمن خوشنویسان ایران و انجمن خطاطان هند راه‌اندازی شده و هنرآموزان می‌توانند از طریق سایت khattat.in ثبت‌نام کنند. این همکاری هنری، بستری برای گسترش زبان‌های فارسی و اردو و تقویت دیپلماسی فرهنگی میان دو کشور فراهم کرده است.

جشنواره فرهنگ و غذای ایران و ارمنستان در سیسیان جلوه‌های تمدنی را به نمایش گذاشت

چهارمین دوره جشنواره فرهنگ، تمدن و غذای ایران و ارمنستان نوزدهم مردادماه در شهر سیسیان استان سیونیک برگزار شد. این رویداد با مشارکت فدراسیون گردشگری ارمنستان و سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در کاپان، با هدف تقویت پیوندهای فرهنگی و معرفی ظرفیت‌های گردشگری دو کشور طراحی شد. مراسم افتتاحیه با سخنرانی سرکنسول ایران، استاندار سیونیک و شهردار سیسیان همراه بود. گروه موسیقی سنتی ایران و گروه ورزش زورخانه‌ای برنامه‌هایی اجرا کردند و هنرمندان ارمنستان نیز با موسیقی و رقص‌های آیینی، فرهنگ خود را معرفی کردند. در بخش نمایشگاهی، ۳۳ نهاد فعال در حوزه صنایع دستی، گردشگری و خوراک سنتی حضور داشتند. غرفه رایزنی فرهنگی ایران با معرفی کتاب‌های تاریخی، جاذبه‌های گردشگری و برنامه‌های آموزش زبان فارسی، مخاطبان زیادی را جذب کرد. بخش ویژه کودکان با نقاشی آثار تاریخی ایران، فضای تعاملی و آموزشی ایجاد کرد. این جشنواره با عنوان «ناواسارد» جلوه‌ای از هم‌افزایی فرهنگی، هنری و غذایی ایران و ارمنستان را به نمایش گذاشت و بستری برای معرفی میراث مشترک و ظرفیت‌های اقتصادی فراهم کرد.

شماره ۶۴ ماهنامه «میراث» در قرقیزستان روایت‌های فرهنگی ایران را منتشر کرد

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قرقیزستان، شماره ۶۴ ماهنامه «میراث» را در ژوئن ۲۰۲۵ به زبان‌های روسی و قرقیزی منتشر کرد. این شماره شامل مطالبی درباره فعالیت‌های فرهنگی رایزنی، بیانیه حقوقی درباره تجاوز نظامی رژیم صهیونیستی به تهران، مشکلات ترجمه اشعار کلاسیک فارسی به زبان قرقیزی، افسانه‌ها و واقعیت‌های گردشگری ایران، معرفی ملاصدرا به‌عنوان پدر فلسفه اسلامی، تحلیل هنر مینیاتور ایرانی و بررسی مهارت‌های سنتی لنج‌سازی در خلیج فارس است. نشریه «میراث» با هدف معرفی فرهنگ، تمدن و هنر ایران به مخاطبان قرقیزی، به‌صورت الکترونیکی برای مراکز علمی، دانشگاهی و فرهنگی ارسال شده و فایل PDF آن نیز در صفحات مجازی رایزنی فرهنگی ایران بارگذاری شده است. این ماهنامه بستری برای تقویت دیپلماسی فرهنگی ایران در آسیای مرکزی فراهم کرده و تلاش دارد با زبان بومی، مفاهیم تمدنی و هنری ایران را به مخاطبان منطقه‌ای منتقل کند.

نمایشگاه مجازی «روایت مادران و کودکان گرسنه غزه» در پاکستان صدای مظلومان را بلند کرد

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در پاکستان با همکاری اداره کل امور زنان و خانواده خارج از کشور، نمایشگاه مجازی «روایت مادران و کودکان گرسنه غزه» را در بستر Artsteps طراحی و منتشر کرد. این نمایشگاه شامل مجموعه‌ای از تصاویر و نماهنگ‌های مستند از رنج مادران و کودکان فلسطینی در نوار محاصره‌شده غزه است. هدف اصلی این نمایشگاه، رساندن صدای مظلومان به افکار عمومی جهانی و محکومیت سیاست‌های رژیم صهیونیستی در استفاده از «سلاح گرسنگی» علیه مردم بی‌دفاع غزه اعلام شده است. تصاویر نمایشگاه، صحنه‌هایی از محرومیت غذایی، صف‌های طولانی برای نان، و چهره‌های گرسنه کودکان را با روایت‌های تحلیلی و انسانی به نمایش گذاشته‌اند. این نمایشگاه تلاش دارد با زبان تصویر، سکوت رسانه‌های جریان اصلی را بشکند و مخاطبان را با واقعیت‌های دردناک غزه روبه‌رو کند. علاقه‌مندان می‌توانند از طریق فضای مجازی به این نمایشگاه دسترسی داشته باشند و با روایت‌های تصویری آن ارتباط برقرار کنند.

لاهور میراث عرفانی هجویری را در کنفرانس «کشف‌المحجوب» باخوانی کرد

چهاردهمین کنفرانس بین‌المللی «کشف‌المحجوب و ارتباط آن با تصوف جهانی» به مناسبت ارتحال سید علی هجویری، عارف قرن پنجم هجری، با حضور اندیشمندان و مقامات دینی از کشورهای مختلف در لاهور برگزار شد. اصغر مسعودی مسئول خانه فرهنگ ایران در لاهور، کشف‌المحجوب را نخستین دایرةالمعارف عرفان اسلامی دانست که با رویکرد عقل‌گرایانه، مرز میان شریعت، طریقت و حقیقت را تبیین کرده و تصوف را از

بدعت و خرافه‌گرایی جدا ساخته است. او از نقش هجویری در گسترش زبان فارسی و انتقال مفاهیم عرفانی به مخاطبان عام سخن گفت. طاهر رضا بخاری معاون وزیر اوقاف پنجاب، هجویری را از نخستین مروجان اسلام در شبه‌قاره معرفی کرد. راغب حسین نعیمی رئیس شورای ایدئولوژی پاکستان، کشف‌المحجوب را منبعی برای تربیت معنوی دانست که حتی بدون مرشد، راه سلوک را نشان می‌دهد. صاحب‌زاده قمرالحق نیز پیام کتاب را فراتر از مذاهب و برای کل بشریت توصیف کرد. در پایان، نسخه ویژه‌ای از کشف‌المحجوب به میهمانان اهدا شد.

نشریه «محجوبه» روایت اربعین و شجاعت زینب(س) را به زبان تایلندی منتشر کرد

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در تایلند، نسخه تایلندی نشریه «محجوبه» را با محوریت اربعین حسینی و نقش حضرت زینب کبری(س) منتشر کرد. این نشریه از سوی مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشارات بین‌المللی الهدی تهیه شده و با بهره‌گیری از مقالات علمی و گفت‌وگوهای تخصصی، ابعاد معرفتی و اجتماعی قیام عاشورا را بررسی کرده است. ترجمه دقیق و حفظ قالب اصلی صفحات، این نشریه را به منبعی معتبر برای مخاطبان تایلندی تبدیل کرده است. محجوبه با تمرکز بر گفتمان‌های عدالت‌خواهی، توانمندسازی جوامع و بازخوانی نقش الهام‌بخش حضرت زینب(س)، تلاش دارد پیام معنوی عاشورا را به زبان فرهنگی مخاطبان منتقل کند. این نشریه به صورت دیجیتال در فضای مجازی منتشر شده و در دسترس عموم قرار دارد. انتشار محجوبه در تایلند، گامی مؤثر در مسیر دیپلماسی فرهنگی ایران و معرفی مفاهیم عاشورایی به مخاطبان جنوب شرق آسیا محسوب می‌شود.

ایران برای حضور در جشنواره فیلم جهان اسلام اندونزی دعوت شد

محمدرضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در جاکارتا با ریزال ویراکارا معاون دیپلماسی عمومی وزارت خارجه اندونزی دیدار کرد. ویراکارا از برگزاری جشنواره فیلم اندونزی و جهان اسلام ۲۰۲۵ با موضوع «داستان‌های صلح» خبر داد و از ایران برای مشارکت رسمی دعوت کرد. این جشنواره از ۲۸ تا ۳۰ شهریور ۱۴۰۴ در جاکارتا برگزار می‌شود و شامل دو بخش «نمایش فیلم» و «نشست‌های تخصصی» خواهد بود. هدف این رویداد، معرفی غنای فرهنگی جهان اسلام و تقویت همبستگی کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی بر پایه ارزش‌هایی چون اعتدال، صلح و فراگیری اعلام شده است. آثار سینمایی کشورهای عضو باید تا ۲۷ مرداد ۱۴۰۴ از طریق فضای ابری یا بسته سینمای دیجیتال ارسال شوند. ابراهیمی با استقبال از این دعوت، از جایگاه جهانی سینمای ایران سخن گفت و آمادگی رایزنی فرهنگی برای فراهم‌سازی مشارکت شایسته ایران را اعلام کرد. این جشنواره بستری برای معرفی فرهنگ ایرانی و تقویت دیپلماسی هنری در جهان اسلام فراهم می‌کند.

رسانه‌های مستقل ترکیه حمایت مردمی از ایران را در جنگ ۱۲ روزه بازتاب دادند

در چارچوب توسعه روابط رسانه‌ای ایران با رسانه‌های مستقل ترکیه، سید قاسم ناظمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آنکارا با مدیران شبکه اولوسال و روزنامه آیدینلیک دیدار کرد. ناظمی با اشاره به جنگ رسانه‌ای جهانی، از نقش حیاتی رسانه‌های مستقل در مقابله با تحریفات سیاسی و

انعکاس حقیقت تقدیر کرد. او عملکرد این دو رسانه در جریان جنگ ۱۲ روزه را ستود و از تلاش‌های آنان برای بازتاب مظالم رژیم صهیونیستی و مواضع برحق ایران قدردانی کرد. عدنان ترک‌کان رئیس دفتر شبکه اولوسال، ایران را خط مقدم مبارزه با امپریالیسم معرفی کرد و از بسیج کامل ظرفیت شبکه برای حمایت رسانه‌ای از ایران خبر داد. او اعلام کرد که کانال یوتیوب شبکه در هفته نخست جنگ، سومین کانال پربیننده جهان و نخستین در ترکیه شد. عصمت اوزچلیک مدیر دفتر روزنامه آیدینلیک نیز از شکست جریان‌های منفی علیه ایران در ترکیه سخن گفت و همدلی گسترده مردم ترکیه با ایران را نشانه‌ای از آگاهی عمومی دانست. این دیدار نشان داد که رسانه‌های مستقل ترکیه در کنار ایران ایستاده‌اند و نقش مؤثری در شکل‌دهی افکار عمومی ایفا کرده‌اند.

ایران و ترکیه همکاری‌های فرهنگی را برای تحکیم وحدت اسلامی گسترش دادند

سید قاسم ناظمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آنکارا با ایرانی توران مدیرکل بنیاد دیانت ترکیه دیدار کرد تا زمینه‌های گسترش همکاری‌های فرهنگی و هنری میان دو کشور را بررسی کند. توران با ارائه گزارشی از فعالیت‌های بنیاد، از اعطای بورس تحصیلی، پروژه‌های عمرانی و توزیع کمک‌های انسانی در کشورهای اسلامی سخن گفت و روابط با رایزنی فرهنگی ایران را نمادی از دیپلماسی فرهنگی موفق دانست. ناظمی با اشاره به دیدار اخیر خود با مدیر بخش خانواده بنیاد، از برنامه‌ریزی برای برگزاری نمایشگاه آثار نقاشی یکی از شهدای زن ایرانی در آنکارا خبر داد. او اشتراکات فرهنگی، دینی و تاریخی ایران و ترکیه را زمینه‌ساز شناخت متقابل دو ملت دانست و از سابقه همکاری‌های قرآنی میان دو کشور یاد کرد. ناظمی همچنین بر ضرورت اتحاد کشورهای اسلامی در شرایط آشفته منطقه تأکید کرد و پیشنهاد داد که نهادهای دینی ایران و ترکیه در جشن ۱۵۰۰ سالگی میلاد پیامبر اسلام برنامه‌های مشترک اجرا کنند. این دیدار گامی مؤثر در مسیر تقویت همبستگی اسلامی و دیپلماسی فرهنگی میان ایران و ترکیه بود.

مشاعره پیشاور با یاد ستارگان ادب پاکستان برگزار شد

خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در پیشاور و انجمن قلم قافله پاکستان، محفل مشاعره‌ای با عنوان «ستارگان درخشان میهن پاک» برگزار کردند. این مراسم به بزرگداشت سردار رب نواز خان کوکب سرحدی و فرزندش سردار فاروق جان بابر آزاد اختصاص داشت و با حضور مهمانانی از اسلام‌آباد و راولپندی همراه شد. علی بنفشه‌خواه سرکنسول ایران، شعر را ابزاری برای انتقال احساسات و اندیشه‌های عمیق دانست و از حافظ به عنوان نماد شعر متعهد یاد کرد. حسین چاقمی وابسته فرهنگی ایران، بر استمرار چنین محافلی برای تقویت ارتباطات فرهنگی ایران و پاکستان تأکید کرد و غزلی از فاضل نظری خواند. سعدیه کمال نیز از نقش ایران در دفاع از حق و مقاومت اسلامی سخن گفت. شاعران حاضر با اشعار خود به وطن و بزرگان فقید ادای احترام کردند. این مراسم در آستانه جشن استقلال پاکستان، نخستین برنامه گسترده با محوریت بزرگداشت چهره‌های ملی بود و با حضور پررنگ بانوان و آقایان برگزار شد. سخنرانان، سردار کوکب سرحدی را روزنامه‌نگاری پیشگام، یاور مهاجران و همراه امام محمد علی جناح معرفی کردند.

سیاستمدار بنگلادشی ایران را نماد استقلال و مقاومت ضد سلطه معرفی کرد

سیدرضا میرمحمدی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بنگلادش با سیف الحق دبیرکل حزب کارگران انقلابی بنگلادش دیدار کرد. این دیدار با حضور رهبران احزاب حامی ایران در جنگ ۱۲ روزه برگزار شد. میرمحمدی از حمایت این حزب در محکومیت تجاوز رژیم صهیونیستی و آمریکا قدردانی کرد و ابعاد حقوقی و انسانی این جنگ را برجسته دانست. او تأکید کرد که ایران به عنوان پرچمدار جبهه مقاومت اسلامی، قربانی نقض آشکار منشور سازمان ملل شد. سیف الحق نیز با اشاره به سابقه فعالیت‌های حزب، از برپایی تجمع اعتراضی در داکا خبر داد و امپریالیسم آمریکا را عامل اصلی بی‌ثباتی جهانی معرفی کرد. او ایران را الگوی استقلال و پیشرفت دانست و از علاقه حزب به گسترش همکاری با ایران سخن گفت. این دیدار نشان داد که حمایت از ایران در میان احزاب عدالت طلب و ضد سلطه در بنگلادش، ریشه‌دار و مستمر است.

لاهور یاد استاد فرشچیان را با شعر و هنر گرامی داشت

یادواره ادبی «رنگ آمیزی عشق» با هدف بزرگداشت استاد محمود فرشچیان، با حضور هنرمندان و شاعران از ایران، هند، افغانستان، پاکستان و عراق در لاهور برگزار شد. علیرضا قزوه، فرشچیان را هنرمندی نظرکرده دانست که آثارش فراتر از هنر صرف، حامل پیام‌های عرفانی و عاشورایی هستند. اصغر مسعودی رئیس خانه فرهنگ ایران در لاهور، فرشچیان را استاد بی‌بدیل نگارگری ایرانی معرفی کرد که هنر را به سطح جهانی رساند بدون آن که هویت ایرانی‌اش را از دست بدهد. عظمی زرین نازیه از دانشگاه پنجاب، تابلوی «عصر عاشورا» را نماد آزادگی دانست و دوران زیست هنری فرشچیان را «دوره فرشچیان» نام‌گذاری کرد. سید سلمان صفوی، فرشچیان را نماد هنر قدسی خواند و آثارش را سفیر عرفان و انسانیت معرفی کرد. علی عاتب هنرمند عراقی، طراحی پنجره

ضریح امام حسین(ع) را افتخاری برای فرشچیان دانست. در این مراسم، شاعران برجسته به قرائت اشعار در پاسداشت این هنرمند فقید پرداختند. این یادواره، جلوه‌ای از هم‌نشینی شعر، هنر و عرفان در تجلیل از میراث معنوی ایران بود.

قزاق‌های ایرانی در آلمانی جایگاه فرهنگی خود را تثبیت کردند

مرکز فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آلمانی گردهمایی ویژه‌ای برای جامعه قزاق‌های ایرانی برگزار کرد. این نشست با هدف تقویت پیوندهای فرهنگی و ارج نهادن به نقش تاریخی قزاق‌های ایرانی در روابط ایران و قزاقستان، در سالن اجتماعات سرکنسولگری ایران برگزار شد. حسین آقازاده وابسته فرهنگی ایران، این برنامه را چهارمین ابتکار متمرکز بر این جامعه دانست و از رونمایی کتاب «قزاق‌های ایران»، دعوت رسمی برای روز ملی ایران و نمایشگاه مشترک ادبیات به عنوان اقدامات پیشین یاد کرد. وی نقش قزاق‌های ایرانی را در گسترش روابط دوستانه میان دو ملت بی‌بدیل دانست. سونا احمدی سرکنسول ایران نیز این گردهمایی را نمادی از پیوند عمیق فرهنگی میان ایران و قزاقستان معرفی کرد. در ادامه، شرکت‌کنندگان شامل پیشکسوتان و دانشجویان رشته‌های فنی و مهندسی از دانشگاه‌های آلمانی، به معرفی خود پرداختند. این نشست گامی مؤثر در مسیر تقویت دیپلماسی مردمی و فرهنگی میان دو کشور بود.

ایران و پاکستان همکاری فرهنگی در بنگلادش را برنامه‌ریزی کردند

سیدرضا میرمحمدی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بنگلادش با ضیاءالحق و آنیل عسگر کالهورو از سفارت پاکستان در داکا دیدار کرد. در این نشست، طرفین بر اهمیت همکاری فرهنگی ایران و پاکستان در بنگلادش تأکید کردند. میرمحمدی با اشاره به حمایت پاکستان از ایران در جنگ ۱۲ روزه، این موضع را موجب تقویت روحیه ملت‌های مسلمان دانست. او از ابعاد گسترده جنگ و شکست طرح براندازی رژیم صهیونیستی سخن گفت و تأکید کرد که مقاومت تنها راه مقابله با سلطه‌گری است. ضیاءالحق نیز از اقتدار ایران در دفاع از خود تمجید کرد و روابط دوستانه دو کشور را نویدبخش آینده‌ای روشن دانست. وی از برنامه سفارت پاکستان برای تأسیس مرکز فرهنگی در داکا خبر داد و خواستار بهره‌گیری از تجربیات رایزنی فرهنگی ایران شد. این دیدار نشان داد که ایران و پاکستان در مسیر هم‌افزایی فرهنگی در بنگلادش گام‌های مشترکی برداشته‌اند.

خاندان بونناگ و ایران پروژه‌های فرهنگی مشترک را در تایلند طراحی کردند

در نشستی مشترک با حضور اعضای خاندان بونناگ، سفیر و رایزن فرهنگی ایران در تایلند، پروژه‌های فرهنگی مرتبط با میراث شیخ احمد قمی بررسی شد. مهدی زارع بی‌عیب رایزن فرهنگی ایران، از ابتکارانی چون دهکده فرهنگی پارسی در آیوتایا، مرکز فرهنگی خاندان بونناگ و کتاب سه جلدی درباره شیخ احمد به عنوان گام‌های مؤثر یاد کرد. ناصرالدین حیدری سفیر ایران، میراث شیخ احمد را محور وحدت فرهنگی دانست و پیشنهاد داد مراسم بزرگداشت سالانه با حضور مقامات بلندپایه برگزار شود. آپاچیپ بونناک از آمادگی خاندان برای تأمین محتوا و اجرای پروژه‌ها خبر داد. طرح دهکده پارسی شامل موزه، نمایشگاه دائمی و بخش آموزشی چندزبانه است. پیشنهادهای چون نام‌گذاری خیابان، تولید مستند سه‌زبانه، برگزاری تورهای فرهنگی، تبادل استاد و دانشجویان، و ایجاد پایگاه داده مطرح شد. اعضا بر تشکیل کارگروه مشترک و تدوین راهبرد رسانه‌ای هماهنگ تأکید کردند. این نشست نقطه آغاز فصل تازه‌ای در دیپلماسی فرهنگی ایران و تایلند بود.

رئیس جمهوری ایران مسجد کبود ایروان را نماد همزیستی فرهنگی توصیف کرد

در جریان سفر رسمی دکتر مسعود پزشکیان رئیس جمهوری اسلامی ایران به ارمنستان، وی از مسجد تاریخی کبود ایروان بازدید کرد و در جمع ایرانیان مقیم و نمازگزاران حاضر شد. محمد اسدی‌موحد رایزن فرهنگی ایران، مسجد کبود را تنها بنای باقی‌مانده از میان هشت مسجد تاریخی ایروان دانست و آن را نماد مشترک فرهنگی ایران و ارمنستان معرفی کرد. وی از نقش این مسجد در برگزاری شعائر اسلامی، نشست‌های فرهنگی، نمایشگاه‌های هنری و معرفی صنایع دستی ایرانی سخن گفت. رئیس جمهوری ایران در حضور وزیر میراث

فرهنگی، قول مساعدت برای مرمت و توسعه فعالیت های فرهنگی مسجد را اعلام کرد. پس از بازدید از شبستان و فضاهای فرهنگی، دکتر پزشکیان نماز مغرب و عشاء را در جمع نمازگزاران اقامه کرد. مسجد کبود که در قرن هجدهم به دستور حسین علی خان بنا شده، با معماری منحصر به فرد و کاشی کاری های فیروزه ای، همواره مورد توجه پژوهشگران و گردشگران بوده و امروز به نمادی از همزیستی تاریخی و فرهنگی میان ایران و ارمنستان تبدیل شده است.

ایران و مجلس علمای اندونزی همکاری در حوزه زنان و خانواده را گسترش دادند

محمدرضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در جاکارتا با امانی لوییس رئیس بخش بانوان، جوانان و خانواده مجلس علمای اندونزی دیدار کرد. لوییس گزارشی از فعالیت های این بخش در ۳۴ استان اندونزی ارائه داد و از برنامه هایی چون توانمندسازی زنان، ارتقای آگاهی جوانان، جلوگیری از ازدواج زودهنگام، حمایت از کودکان و سالمندان سخن گفت. وی همچنین از برگزاری کنگره بانوان مسلمان در سال های گذشته و برنامه ریزی برای دوره بعدی در سال ۲۰۲۶ خبر داد. بنیان سپتومو رئیس کمیسیون روابط بین الملل نیز پیشنهاد سفر به ایران را مطرح کرد. رایزن فرهنگی ایران با اشاره به نقش زنان پس از انقلاب اسلامی، از حضور گسترده آنان در دانشگاه ها، مدیریت، بهداشت، مجلس و حوزه های علمی و اقتصادی سخن گفت. وی جایگاه زنان در قانون اساسی ایران را محترم و برجسته دانست و بر تفاوت رویکرد ایران با غرب تأکید کرد. در ادامه، پرسش هایی درباره حقوق بشر، ساختار ولایت فقیه و فعالیت های فرهنگی ایران مطرح شد و پاسخ هایی شفاف ارائه شد. در پایان، مجموعه ای از کتاب های رایزنی فرهنگی ایران به اعضای کمیسیون اهدا شد.

نمایشگاه آثار مرقع ایرانی در تاشکند پیوندهای هنری ایران و ازبکستان را تقویت کرد

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ازبکستان نمایشگاهی از آثار مرقع کاری را در موزه هنر «کمال الدین بهزاد» تاشکند برگزار کرد. این نمایشگاه با استقبال جامعه هنری ازبکستان و علاقه مندان به خوشنویسی و نقاشی همراه شد. محمدعلی اسکندری سفیر ایران، با اشاره به ضرب المثل ازبکی «ما از یک جوی آب خورده ایم»، اشتراکات تاریخی و تمدنی دو کشور را زمینه ساز گسترش روابط فرهنگی دانست. وی از دیدارهای مکرر رؤسای جمهوری ایران و ازبکستان و سفر اخیر نخست وزیر ازبکستان به تهران یاد کرد. حسن محمدی مدیر مؤسسه «کتاب آرای» تهران، از اهمیت همکاری های هنری سخن گفت و یاد استاد محمود فرشچیان را گرامی داشت. به افتخار این هنرمند، حاضران یک دقیقه سکوت اعلام کردند. در پایان نشست، یادداشت تفاهم همکاری میان موزه نگارگری کمال الدین بهزاد و مؤسسه کتاب آرای امضا شد و نمایشگاه به طور رسمی افتتاح شد. این نمایشگاه به مدت دو روز برای بازدید علاقه مندان دایر خواهد بود و بستری برای تقویت دیپلماسی هنری میان ایران و ازبکستان فراهم کرده است.

رئیس جمهوری ایران با معلمان زبان فارسی در ایروان دیدار کرد

در جریان سفر رسمی رئیس جمهوری اسلامی ایران به ارمنستان، جمعی از ایرانیان مقیم و معلمان زبان فارسی با دکتر مسعود پزشکیان دیدار کردند. در این نشست، سبحانی سفیر ایران در ایروان، گزارشی از رشد چشم گیر آموزش زبان فارسی ارائه داد و اعلام کرد که هم اکنون در ۲۰ مرکز آموزشی ارمنستان، زبان فارسی تدریس می شود و تعداد فارسی آموزان از ۱۸۰۰ نفر به ۴۱۰۰ نفر افزایش یافته است. همچنین، بیش از ۵ هزار جلد کتاب آموزشی میان مدارس توزیع شده است. گرگن ملکیان استاد ایران شناسی، زبان فارسی را زبان تمدن دانست و از نقش شاعران بزرگی چون حافظ، سعدی، مولانا و فردوسی در گسترش این علاقه سخن گفت. وارتان و سکانیان رئیس کرسی ایران شناسی دانشگاه ایروان، ایران و ارمنستان را دو ملت با یک تمدن معرفی کرد و از تلاش های سفارت و رایزنی فرهنگی ایران در توسعه فرهنگ و زبان فارسی قدردانی کرد. در پایان، سه تن از معلمان زبان فارسی گزارش هایی از روند آموزش، چالش ها و دستاوردهای خود ارائه دادند و از حمایت های بنیاد سعدی و نهادهای فرهنگی ایران تشکر کردند.

فعالان رسانه‌ای تایلند در جنگ روایت‌ها از ایران حمایت کردند

در مراسمی با حضور سفیر، رایزن فرهنگی، نماینده جامعه‌المصطفی (ص) و جمعی از خبرنگاران و فعالان اجتماعی تایلند، از تلاش‌های آنان در مقابله با تحریف رسانه‌ای در جریان جنگ ۱۲ روزه علیه ایران تقدیر شد. ناصرالدین حیدری سفیر ایران در تایلند، رسانه‌ها را میدان نبرد روایت‌ها دانست و از شجاعت فعالان تایلندی در انتقال حقیقت به جهانیان قدردانی کرد. مهدی زارع بی‌عیب رایزن فرهنگی ایران، خبرنگاران مستقل را رزمندگان جهاد تبیین معرفی کرد و تأکید کرد که مقاومت ایران، دفاعی مشروع و انسانی بود. سید هبت‌الله صدرالسادات نماینده جامعه‌المصطفی، این اقدام را مصداق رسالت الهی در رساندن پیام حق دانست. در ادامه، فعالان رسانه‌ای و دانشگاهی از جمله سید مبارک حسینی، شریف هادی و ادیسرا گاتیب، دیدگاه‌های خود را درباره نقش رسانه در بیدارسازی وجدان جهانی، مقابله با دروغ‌پراکنی و اهمیت اتحاد مسلمانان بیان کردند. این مراسم، نمادی از همبستگی انسانی و رسانه‌ای در دفاع از حقیقت و عدالت بود و نشان داد که مقاومت ایران پژواکی جهانی دارد.

اسلام‌آباد آثار استاد فرشچیان را برای اردوزبانان به نمایش گذاشت

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اسلام‌آباد پاکستان نمایشگاه مجازی منتخب آثار استاد محمود فرشچیان را ویژه اردوزبانان برگزار کرد. این نمایشگاه در بستر Artstep طراحی شده و شامل ۴۶ اثر فاخر از نگارگری‌های استاد فرشچیان است که با توضیحات کامل و زندگی‌نامه اجمالی هنرمند به زبان اردو همراه شده‌اند. هدف این رویداد، گرامیداشت یاد استاد فرشچیان و معرفی هنر نگارگری ایرانی به مخاطبان پاکستانی است. در بخش ویژه‌ای از نمایشگاه، تصویری از استاد در کنار ضریحی که خود طراحی کرده بود، به نمایش درآمده است. این نمایشگاه مجازی بستری برای آشنایی عمیق‌تر مخاطبان اردوزبان با زیبایی‌شناسی، عرفان و روایت‌گری تصویری در هنر ایرانی فراهم کرده و علاقه‌مندان می‌توانند از طریق فضای مجازی به آثار این هنرمند برجسته دسترسی داشته باشند.

اتاق ایران‌شناسی در دانشگاه بانوان راولپندی راه‌اندازی می‌شود

مهدی طاهری رئیس خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در راولپندی از پردیس شماره دو دانشگاه بانوان فاطمه جناح بازدید کرد و موضوع تأسیس اتاق ایران‌شناسی را بررسی کرد. عذرا یاسمین مدیر پردیس، از این ابتکار فرهنگی استقبال کرد و آن را فرصتی برای گسترش همکاری‌های علمی و فرهنگی میان ایران و پاکستان دانست. وی تأکید کرد که گوشه ایران در دانشگاه، بستری برای آشنایی دانشجویان با زبان، تاریخ و فرهنگ ایران فراهم می‌سازد و زمینه‌ساز تبادلات علمی و پژوهشی خواهد بود. طاهری نیز با اشاره به توافق‌نامه‌های امضا شده با دانشگاه‌های ایرانی، تأسیس اتاق ایران‌شناسی را پلی فرهنگی میان دو ملت معرفی کرد. این اتاق قرار است به مرکزی برای تبادل استاد و دانشجو، اجرای پژوهش‌های مشترک، برگزاری نمایشگاه‌ها و کارگاه‌های آموزشی تبدیل شود. این اقدام، فصل تازه‌ای در روابط علمی و فرهنگی ایران و پاکستان رقم خواهد زد.

ایران و مالزی در تایلند مسیر تازه‌ای از تعاملات فرهنگی را ترسیم کردند

در جریان سفر محمد سابو وزیر کشاورزی و امنیت غذایی مالزی به تایلند، وی با مهدی زارع بی‌عیب رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دیدار کرد تا راه‌های تقویت ارتباطات فرهنگی میان دو کشور را بررسی کنند. سابو گفت‌وگوهای مستقیم و بی‌واسطه را عامل کاهش سوء برداشت‌ها و تقویت اعتماد دانست و بر اهمیت روایت‌های روشن و قابل‌راستی‌آزمایی از ایران تأکید کرد. وی نقش نسل جوان را در آینده روابط فرهنگی مهم دانست و خواستار ابتکارهای کم‌هزینه و صمیمی برای شکل‌گیری تماس‌های اولیه شد. زارع بی‌عیب نیز رایزنی فرهنگی را خانه گفت‌وگو و پل ارتباط انسانی میان ملت‌ها معرفی کرد و از آمادگی کامل برای تسهیل برنامه‌های مشترک خبر داد. وی تأکید کرد که تعاملات فرهنگی، تضمین‌کننده رابطه پایدار میان ملت‌هاست و گفت‌وگوهای صادقانه می‌تواند زمینه تفاهم گسترده‌تر را فراهم آورد. این نشست، نقطه آغاز مسیر تازه‌ای از همکاری‌های فرهنگی میان ایران و مالزی بود.

گفتگو

از هر زمان دیگری است که در بسیاری موارد نیاز به تخصص چندانی هم ندارد.

بختیاری با بیان اینکه دیپلماسی دیجیتال با استفاده از پلتفرم‌های واقعیت مجازی و ابزارهای هوش مصنوعی، امکان برگزاری رویدادهای فرهنگی تعاملی را فراهم می‌کند، ابراز کرد: به عنوان مثال، برگزاری تورهای مجازی موزه‌ها، کنسرت‌های آنلاین با ترجمه همزمان، و نمایشگاه‌های هنری تعاملی که مخاطبان جهانی را بدون محدودیت جغرافیایی مجذوب خود می‌کند. آنچه بسیار مهم و شایان توجه است، این است که هوش مصنوعی جایگزین تعاملات انسانی نشده، بلکه زمینه تقویت آن‌ها را فراهم آورده. دیپلماسی فرهنگی همچنان بر پایه روابط انسانی استوار است، اما هوش مصنوعی می‌تواند این روابط را عمیق‌تر، گسترده‌تر و اثربخش‌تر کند.

وی با اشاره به اینکه متخصصان و فناوران کشورمان، فعالیت‌هایی جدی و اثربخش در حوزه هوش مصنوعی و رسیدن به دستاوردهای تازه را آغاز کرده‌اند، گفت: تدوین استانداردهای ملی برای توسعه فناوری با ملاحظات فرهنگی، نقشه راهی مشخص ارائه کند. از آنجا که هوش مصنوعی در تمامی شئون زندگی فردی و اجتماعی حضور داشته یا خواهد داشت، از جنبه‌های مختلفی می‌توان درباره آن سخن گفت که من تخصص و قصد ورود به آن‌ها را ندارم. ورود من به این بحث از پنجره دیپلماسی فرهنگی و موضوعات مربوطه است.

رایزن فرهنگی ایران در قطر ادامه داد: بنابراین پس از امر مقدماتی و اصولی تدوین استانداردهای ملی برای توسعه فناوری هوش مصنوعی که البته آن هم باید مبتنی بر ملاحظات فرهنگی باشد. باید بدانیم که هوش مصنوعی تنها یک موضوع تکنولوژیک و بی‌روح نیست، بلکه عرصه‌ای است برای یک رقابت تمدنی و فرهنگی. بنابراین، در این حوزه کشوری موفق خواهد بود که علاوه بر استفاده و توسعه هوش مصنوعی بتواند آن را با هویت فرهنگی

که رایزنان فرهنگی با استفاده از آن‌ها می‌توانند اثربخشی فعالیت‌های دیپلماسی فرهنگی را به طور چشمگیری افزایش دهند، افزود: ابزارهای تحلیل جمع‌آوری داده و تحلیل آنها، ابزارهای ترجمه که از نیازهای مهم در عرصه دیپلماسی فرهنگی است، تسهیل کار پژوهش، تولید محتوا چه متنی و چه گرافیکی و حتی چند رسانه‌ای به دقیق‌ترین شکل ممکن که تا پیش از این انجام آن‌ها نیاز به تخصص، مهارت، دانش، ابزارهای مختلف و گران‌قیمت و همچنین، زمان، تجربه و هزینه فراوان داشت.

بختیاری ادامه داد: یکی از ضروریات دیپلماسی فرهنگی و از مهمترین پیش نیاز کار فرهنگی شناخت ذائقه فرهنگی جامعه هدف و تحلیل دقیق مخاطبان، به منظور شخصی‌سازی برنامه‌ها و پیام‌هاست. هوش مصنوعی امکان را فراهم کرده تا رایزن فرهنگی بتواند به ساده‌ترین شکلی که تاکنون ممکن بوده، رفتارها و علایق و سلیقه مخاطبان خود در جامعه هدف را تحلیل نماید؛ آن هم به دقیق‌ترین و عمیق‌ترین شکل ممکن و در کمترین زمانی که تاکنون تجربه شده.

وی با اشاره به اینکه یک رایزن فرهنگی بدون پیش‌بینی روندها و برنامه‌ریزی استراتژیک، نمی‌تواند اثربخشی لازم را داشته باشد، بیان کرد: فعالیت فرهنگی بدون شناخت روندها، مانند یک سفر اکتشافی بدون داشتن قطب‌نما و بدون پیش‌بینی وضعیت جوی و جغرافیایی است. اکنون یک رایزن فرهنگی می‌تواند با بکارگیری الگوریتم‌های هوش مصنوعی از طریق جستجوهای اینترنتی، بررسی تعاملات در شبکه‌های اجتماعی، جمع‌آوری اطلاعات لازم درباره محتوای مورد استفاده گروه‌های هدف مثل فیلم، موسیقی و کتاب و همچنین تحلیل احساسات مخاطبان در نظرات و پست‌های منتشره در فضای مجازی، به سادگی روندهای فرهنگی آینده را پیش‌بینی کند و برنامه‌های خود را با نگاه به آینده طراحی کند و از فرصت‌های نوظهور بهره‌بردارد.

رایزن فرهنگی ایران در قطر همچنین گفت: چت‌بات‌های هوشمند نیز در حوزه ارتباطات و شبکه‌سازی می‌توانند پاسخگوی سؤالات اولیه مخاطبان باشند و اطلاعات پایه درباره برنامه‌های فرهنگی ارائه دهند.

ترجمه و تولید محتوای چندزبانه از دیگر ضروریات در حوزه دیپلماسی فرهنگی است که امروزه با استفاده از ابزارهای ترجمه مبتنی بر هوش مصنوعی، امکان تولید سریع محتوای فرهنگی به زبان‌های مختلف را فراهم شده. این قابلیت برای رایزنی‌هایی که با محدودیت بودجه و نیروی محدود انسانی مواجه هستند، بسیار ارزشمند است. تهیه یک کاتالوگ نمایشگاهی چند زبانه، اکنون ساده‌تر

درباره نقش هوش مصنوعی و فناوری‌های نو در دیپلماسی فرهنگی

دیپلماسی دیجیتال

در عصر هوش مصنوعی که همه ارکان زندگی انسان‌ها، ارتباطات‌شان و ساز و کارهای اجتماعی، دستخوش این پدیده جذاب اما خطرناک است، دیپلماسی فرهنگی می‌تواند با بهره‌مندی از مزایای آن و دوری از معایب و مضرات‌اش، بهره‌های بسیاری را نصیب خود کند. نمایندگان فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در نقاط مختلف دنیا، در مواجهه با این پدیده، تلاش می‌کنند که بهترین بهره را ببرند. نظر دو تن از این نمایندگان را در ادامه می‌خوانید. ارائه این اظهارنظرها در شماره‌های بعدی نیز ادامه و بازتاب خواهد داشت.

هوش مصنوعی عرصه‌ای برای یک رقابت تمدنی و فرهنگی است

به دلیل اهمیت روزافزون هوش مصنوعی در فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و لزوم مواجهه فرهنگی درست با آن، رایزن فرهنگی ایران در قطر از چگونگی بهره‌مندی از این فناوری نوظهور صحبت کرد.

علی بختیاری رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قطر با اشاره به فراگیر شدن هوش مصنوعی در مناسبات اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی دنیا، در حوزه دیپلماسی فرهنگی و فعالیت‌های فرهنگی بین‌المللی، گفت: با ورود و گسترش هوش مصنوعی، در تمامی عرصه‌های زندگی بشر، تحولات قابل توجهی رقم خورد. تقریباً می‌توانیم بگوییم، عرصه‌ای از زندگی بشر نیست که به خاطر هوش مصنوعی دچار دگرگونی و تغییر جدی نشده باشد. به تبع، حوزه دیپلماسی فرهنگی نیز دیگر نمی‌تواند به شکل سنتی به مأموریت خود ادامه دهد. هر کشوری که نتواند خود را با دنیای جدیدی که هوش مصنوعی فرمانروای آن است، تطبیق دهد، عملاً به حاشیه خواهد رفت و نخواهد توانست مخاطب جهانی را تحت تأثیر قرار دهد.

وی با تأکید بر اینکه هوش مصنوعی ابزارهای قدرتمند و فرصت‌های ارزشمندی ایجاد کرده

خود نیز تلفیق کند و تطبیق دهد.

وی درباره تاثیرگذاری هوش مصنوعی بر هویت فرهنگی ابراز کرد: چند نکته کلیدی لازم است در این زمینه مورد توجه جدی قرار گیرد. اول اینکه طراحی با محوریت هویت فرهنگی اسلامی- ایرانی. به این معنا که سیستم‌های هوش مصنوعی باید از ابتدا با در نظر گرفتن ارزش‌ها، هنجارها و ظرافت‌های فرهنگی ایرانی طراحی شوند. در این طراحی‌ها اخلاق و حریم خصوصی مطابق با قرائت و تعریف جامعه ایرانی انجام پذیرد. به عنوان مثال، حفظ اخلاق و آداب در تعاملات با مدل‌های زبانی یا رعایت حریم خصوصی مطابق فرهنگی جامعه ایرانی، امری است ضروری که عدم رعایت آن در حوزه فرهنگی، می‌تواند چالش‌های جدی فرهنگی را در جامعه ایجاد کند و به نوعی در حوزه فرهنگ به ضد خودش تبدیل شود.

بختیاری ادامه داد: نکته دوم که شایان توجه است و می‌تواند در این عرصه، علاوه بر افزایش اثربخشی بسیاری نگرانی‌های فرهنگی در استفاده از هوش مصنوعی را نیز کاهش دهد، استفاده از نخبگان علوم انسانی اعم از دانشگاهی و حوزوی در رشته‌های مختلف علمی در کنار فناوران بحث توسعه پایگاه‌های داده فرهنگی بومی است.

وی درباره چالش‌هایی که رایزنان فرهنگی می‌توانند در مواجهه با موضوع هوش مصنوعی با آن مواجه شوند توضیح داد: سرعت رشد تکنولوژی به اندازه‌ای بالاست که معمولا و در بسیاری از موارد جامعه از آن عقب می‌ماند و تطبیق‌پذیری با آن کار بسیار دشواری است. ما حتی در بین نخبگان علمی نیز مصادیق زیادی داریم که با ابزارهای تکنولوژیک روز آشنایی چندانی ندارند یا خیلی دیر و اندک با دستاوردهای علمی روز تطبیق پیدا می‌کنند. در برخی عرصه‌ها نیز که استفاده از دستاوردهای جدید علمی و تکنولوژیکی ضروری کار است، این روند تطبیق‌پذیری در صورت نبود آموزش و عدم اهتمام به دانش‌افزایی، بسیار کند انجام می‌شود.

رایزن فرهنگی ایران در قطر همچنین گفت: در عرصه دیپلماسی فرهنگی، بهره‌برداری رایزنان فرهنگی از هوش مصنوعی امری است ناگزیر، چه بسا بدون استفاده از آن توان و امکان رقابت در این حوزه را غیرممکن سازد. بنابراین رایزنان فرهنگی باید تخصص و مهارت لازم برای استفاده از آن را بیاموزند. بر این اساس تدوین دوره‌های آموزشی تئوری و عملی لازم برای بهره‌برداری از ابزارهای هوش مصنوعی در راستای مأموریت، یک اصل اولیه و ضروری است.

وی درباره رفع این چالش‌ها بیان کرد: اکنون پس از برداشتن گام اول، می‌توانیم به چالش‌های پیش روی رایزنان فرهنگی بپردازیم. تأمین یا تربیت

نیروی انسانی لازم متخصص و کیفی در استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی برای مقاصد فرهنگی. هزینه بکارگیری چنین نیروهای متخصصی بالاست و معمولا در توان رایزنان فرهنگی نیست.

بختیاری ادامه داد: چالش دوم نبود زیرساخت‌های لازم اعم از نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای مورد نیاز است که باید به شکلی تأمین گردد.

رایزن فرهنگی ایران در قطر افزود: چالش سوم مربوط به مسائل امنیتی و حفاظت اطلاعات است. همواره نگرانی نشت اطلاعات حساس فرهنگی و امکان سوء استفاده از آن‌ها وجود دارد و امری است کاملا جدی و نیازمند توجه، به ویژه در استفاده از ابزارهای رایگان.

وی با بیان اینکه با تدوین دستورالعمل‌های امنیتی لازم، استفاده از سرورهای داخلی برای موارد حساس، و آموزش رایزنان در زمینه امنیت سایبری می‌توان تا حدود زیادی این دغدغه را برطرف کرد، ابراز کرد: یکی دیگر از چالش‌های پیش روی رایزنان فرهنگی، که البته در برخی کشورها شاهد آن هستیم، شکاف دیجیتال در کشورهای مقصد است. در برخی کشورها، دسترسی محدود به اینترنت و فناوری‌های دیجیتال چه به خاطر نبود زیرساخت‌ها، ناشی از عدم توسعه اقتصادی جامعه، یا ملاحظات سیاسی و موانعی از این قبیل، مانع استفاده مؤثر از ابزارهای هوش مصنوعی می‌شود که البته راه حل‌هایی نیز دارد.

بختیاری در ادامه گفت: موفقیت در استفاده از هوش مصنوعی در عرصه دیپلماسی فرهنگی و غلبه بر چالش‌های پیش‌رو، نیازمند رویکردی جامع و آینده‌نگر، حمایت سازمانی قوی و همکاری نزدیک بین بخش‌های مختلف دستگاه دیپلماسی کشور است. رایزنان فرهنگی باید خود را نه به عنوان مصرف‌کننده صرف، بلکه به عنوان شکل‌دهندگان فعال این تحول تکنولوژیک در عرصه دیپلماسی فرهنگی ببینند.

یکی از ضروریات دیپلماسی فرهنگی و از مهمترین پیش نیاز کار فرهنگی شناخت ذائقه فرهنگی جامعه هدف و تحلیل دقیق مخاطبان، به منظور شخصی سازی برنامه‌ها و پیام‌هاست. هوش مصنوعی امکانی را فراهم کرده تا رایزن فرهنگی بتواند به ساده‌ترین شکلی که تاکنون ممکن بوده، رفتارها و علایق و سلیق مخاطبان خود در جامعه هدف را تحلیل کند

باشد.

اصغر مسعودی در این باره توضیح داد: دیپلماسی فرهنگی باید به عنوان پل ارتباطی میان فرهنگ و اقتصاد عمل کند؛ یعنی از فرهنگ به عنوان ابزاری برای افزایش اعتماد و جذابیت ایران در ذهن سرمایه‌گذاران خارجی استفاده کند و در حین حال، تولید ملی را با بازارهای جهانی پیوند دهد.

وی با بیان اینکه دستگاه دیپلماسی فرهنگی باید چند محور کلیدی را در تحقق شعار سال مدنظر قرار دهد، افزود: تقویت تصویر فرهنگی ایران برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی دارای اهمیت زیادی است. در این رابطه، نمایش ایران به عنوان کشوری با فرهنگ غنی، مردمی مستعد، و فرصت‌های اقتصادی جذاب ضروری است. همچنین لازم است تا تولید محتوای چندرسانه‌ای از قبیل مستند، نمایشگاه‌های فرهنگی-اقتصادی و کتاب، درباره ظرفیت‌های تولیدی ایران، با تاکید بر پیوندهای فرهنگی و تمدنی انجام شود. همچنین از دیپلماسی عمومی برای ارتقای تصویر ایران در میان نخبگان اقتصادی، فرهنگی و دانشگاهی در کشورهای هدف بهره‌گیری شود.

وابسته فرهنگی ایران در لاهور با تاکید بر لزوم بهره‌برداری از ظرفیت‌های فرهنگی برای توسعه صادرات کالاهای فرهنگی و صنایع خلاق، ابراز کرد: حمایت از برندهای ایرانی فرهنگی از جمله فرش، صنایع دستی، سینما، موسیقی، مد اسلامی، طراحی و هنرهای تجسمی به عنوان یکی از مصادیق تولید ملی و توسعه صادرات کالاهای فرهنگی و هنر ایرانی از طریق شبکه‌های فرهنگی ایران در خارج دارای اهمیت زیادی است. ضمن آنکه لازم است در رویدادهای فرهنگی و اقتصادی بین‌المللی برای معرفی توانمندی‌های فرهنگی-تولیدی کشور مشارکت داشته باشیم.

مسعودی با اشاره به ضرورت هم‌افزایی فرهنگی و اقتصادی با کشورهای هدف، گفت: برگزاری هفته‌های فرهنگی ایران با محوریت معرفی ظرفیت‌های اقتصادی، گردشگری و تولیدی و ایجاد

یک محصول «آن» و «تاثیر» می‌بخشد احوال معنوی و روح انسانی است که هوش مصنوعی از آن بی‌بهره است.

رایزن فرهنگی ایران در فرانسه افزود: بعید به نظر می‌رسد هوش مصنوعی در بستر هنر بتواند پیشرفتی داشته باشد که منجر به جایگزینی آن به جای انسان هنرمند شود. از این رو جز به عنوان ابزاری تکنیکی در ایجاد برخی بخش‌ها، در مراحل قابل توجهی از خلق هنری ورود نخواهد کرد.

شادمهری با ذکر یک مثال توضیح داد: استفاده از هوش مصنوعی در ایجاد انواع تصویرسازی‌ها که از سویی کار گرافیک‌ها را بسیار آسان کرده است، به مرور زمان منجر به تولید حجم زیادی از تصاویر بدون روح خواهد شد که اثربخشی عمیق و غیراصیل از آن‌ها سلب شده است و این چیزی است که لازم است حتما راینزان فرهنگی به عنوان حافظان اصالت فرهنگی ایران در خارج از کشور به آن توجه کنند.

وی با اشاره به اینکه از جمله ابتلاعات جوامعی که بصورت غیر اصیل مدرن هستند، «جو زدگی» در برابر پدیده‌هایی است که بر ساخت مدرنیته محسوب می‌شوند، ابراز کرد: این ویژگی سبب می‌شود خود را در تکنیک‌هایی که به تازگی یافت شده غرق کنند و این امر سوء مصرف تکنولوژیکی را در پی خواهد داشت.

شادمهری افزود: پیش از هر نوع بهره‌برداری از این دست یافته‌ی انسان، لازم است حتما به این امر دقت کنیم که هر ابزاری تأثیرات مثبت و منفی خود را به جای خواهد گذاشت و از این رو باید به قاعده و حساب شده از آن استفاده شود و بخشی از قواعد استفاده از هر برساخت تکنولوژیکی را حدود فرهنگی هر کشوری مشخص می‌کند که طبیعتاً لازم است این نکته مورد توجه راینزان فرهنگی نیز باشد.

رایزن فرهنگی ایران در پارس درباره چالش‌هایی که ممکن است در مواجهه با هوش مصنوعی بر سر راه راینزان فرهنگی قرار گیرد، گفت: به این نکته باید پس از یک کار مطالعاتی پاسخ داده شود. زیرا استفاده از هوش مصنوعی هنوز آنقدر فراگیر نشده است که بتوان نحوه کاربرد آن را در کارهای زیرمجموعه راینزان فرهنگی مطالعه کرد و در نتیجه آن، چالش‌های ممکن بر سر این راه را تخمین زد.

دیپلماسی فرهنگی ابزار قدرتمندی برای افزایش اعتماد به اقتصاد ایران است

وابسته فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در لاهور - پاکستان گفت: رویکرد دستگاه دیپلماسی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران نسبت به شعار سال «سرمایه‌گذاری برای تولید» باید هماهنگ با سیاست‌های کلان اقتصادی و مبتنی بر ظرفیت‌های فرهنگی کشور در عرصه بین‌المللی

نظر نمایندگان فرهنگی درباره تاثیر دیپلماسی فرهنگی در سرمایه‌گذاری

مسیر سال

سال جاری از سوی مقام معظم رهبری به عنوان سال «سرمایه‌گذاری برای تولید» نام‌گذاری شده است. از گذشته‌های دور، بازرگانان ایرانی برای تحکیم روابط اقتصادی خود، از داشته‌های فرهنگی بهره می‌بردند. اکنون این نیاز برای پیشبرد اهداف اقتصادی بیش از گذشته است؛ یعنی بهره‌مندی از دیپلماسی فرهنگی برای انجام سرمایه‌گذاری در کشور. نظر نمایندگان فرهنگی در این زمینه، مهم و قابل پیگیری برای انجام برنامه ریزی‌های آینده است.

قواعد استفاده از هر برساخت تکنولوژیک را حدود فرهنگی کشور مشخص می‌کند

رایزن فرهنگی ایران در فرانسه درباره بهره‌برداری از هوش مصنوعی در عرصه فرهنگ و دیپلماسی فرهنگی گفت: هوش مصنوعی تنها ابزار انجام کار است. نه اپراتور است و نه متخصص امر و دست بر قضا ابزار بسیار خوبیست که باید درست و با اعمال هوش طبیعی در تصحیح یافته‌ها و تحلیل‌های آن مورد استفاده قرار گیرد.

نیولوفر شادمهری رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در فرانسه با تاکید بر اینکه لازم است حتما آنچه توسط هوش مصنوعی انجام می‌گیرد از فیلتر درک و تصحیح انسانی گذر داده شود، ادامه داد: در این صورت می‌توان در بخش‌های زیادی از جمله گردآوری اطلاعات، دسته بندی اطلاعات، جستجوهای خاص، دریافت پیشنهادات کلی و در برخی موارد تحلیل‌های مبتنی بر مطالعات، از آن استفاده کرد.

وی با بیان اینکه هوش مصنوعی می‌تواند در خلق و ایجاد برخی بخش‌های بعضی محصولات فرهنگی نیز کمک رسان باشد، گفت: این کار تنها تحت هدایت مستقیم هوش انسانی و با دستورات و توصیف‌هایی که به آن داده می‌شود می‌تواند پاسخ مطلوب در بر داشته باشد، اما از آنجا که بستر فرهنگ با هنر آمیخته است و در تولید هنر آنچه به

تعامل میان رایزنان فرهنگی و اتاق‌های بازرگانی ایرانی و خارجی برای جذب سرمایه‌گذاری مشترک، می‌تواند در این عرصه یاری رسان باشد.

وی همچنین، تولید گفتمان فرهنگی درباره اقتصاد مقاومتی و حمایت از تولید ملی را در تحقق شعار سال، یکی دیگر از اولویت‌ها دانست و بیان کرد: باید الگوی ایرانی-اسلامی تولید و پیشرفت با تکیه بر فرهنگ بومی در تعاملات بین‌المللی را ارائه کنیم. وابسته فرهنگی ایران در لاهور حمایت از دیپلماسی فرهنگی بخش خصوصی، تسهیل حضور شرکت‌های فرهنگی-تولیدی در عرصه بین‌المللی از طریق رایزنی‌ها و حمایت‌های فرهنگی را از دیگر لوازم موفقیت در سرمایه‌گذاری برای تولید دانست و گفت: برای موفقیت در این عرصه می‌توانیم به معرفی استارت‌آپ‌های فرهنگی و فناوری‌های نرم به بازارهای جهانی بپردازیم.

مسعودی درباره قرار گرفتن فعالیت‌های فرهنگی خارج از کشور در مسیر رونق سرمایه‌گذاری برای تولید، ابراز کرد: باید این فعالیت‌ها را از حالت صرفاً نمایش فرهنگی یا تبلیغ هویت ملی خارج کرده و به سمت ایجاد فرصت‌های همکاری اقتصادی، تبادل فناوری و جذب سرمایه‌گذاری هدایت کرد. این کار نیازمند برنامه‌ریزی هدفمند، هماهنگی فرابخشی، و بهره‌برداری از ظرفیت‌های نرم فرهنگی است. رایزنان فرهنگی باید نقش فعالی در شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری، معرفی ظرفیت‌های تولیدی و تسهیل ارتباط میان فعالان فرهنگی و اقتصادی ایفا کنند.

وی ادامه داد: هفته‌های فرهنگی، نمایشگاه‌های صنایع دستی، هنرهای سنتی و غذاهای ایرانی باید به گونه‌ای طراحی شوند که جذب سرمایه‌گذار و ترویج تولید ایرانی را هدف بگیرند. همچنین نمایش کالاهای ایرانی با قابلیت صادرات با اطلاعات دقیق تجاری در کنار محتوای فرهنگی انجام شود.

وابسته فرهنگی ایران در لاهور با اشاره به اهمیت ایجاد پیوند بین نهاد‌های فرهنگی و اقتصادی کشور، توضیح داد: هماهنگی میان سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، اتاق‌های بازرگانی، وزارت صمت، سازمان توسعه تجارت و معاونت علمی ریاست جمهوری برای معرفی برندهای ایرانی در خارج، امری راهگشا و البته حیاتی است. در کنار این کار، می‌توانیم به شناسایی و استفاده از ظرفیت ایرانیان نخبه و کارآفرین در خارج از کشور نیز دست بزنیم.

مسعودی، توسعه صادرات کالاهای فرهنگی را به‌عنوان شاخه‌ای از تولید ملی دانست و گفت: حمایت از هنرمندان و تولیدکنندگان فرهنگی برای صادرات محصولات خود مثلاً خط، نگارگری، کتاب، انیمیشن، گیم ایرانی، صنایع دستی، معرفی این محصولات به‌عنوان فرصت‌های سرمایه‌گذاری خارجی در صنایع خلاق ایران و بومی‌سازی

روایت‌های فرهنگی با زبان اقتصادی، از جمله کارهایی است که برای رسیدن به اهداف، شتاب می‌دهند.

وی همچنین به نقش فعالیت‌های رسانه‌ای و تولید محتوای مناسب نیز اشاره کرد و افزود: تولید محتوای چندرسانه‌ای (ویدئو، کتابچه، مستند، پادکست) به زبان‌های خارجی درباره داستان موفقیت‌های تولید در ایران با پیوند به ریشه‌های فرهنگی و تاریخی، بهره‌گیری از رسانه‌های بین‌المللی برای بازنمایی مثبت ظرفیت‌های تولیدی ایران، تشویق مشارکت فرهنگی در پروژه‌های سرمایه‌گذاری مشترک و معرفی ظرفیت‌های مناطق ویژه اقتصادی، گردشگری و فرهنگی به‌عنوان فرصت برای سرمایه‌گذاری خارجی؛ کارهایی است که اگر در عرصه رسانه‌ای، صورت گیرد، ثمربخش خواهد بود.

مسعودی درباره چالش اصلی فعالیت‌های فرهنگی بین‌المللی در رونق بخشیدن به سرمایه‌گذاری در داخل کشور گفت: یکی از مهم‌ترین چالش‌های اصلی فعالیت‌های فرهنگی بین‌المللی، فقدان رویکرد راهبردی و یکپارچه میان فرهنگ و اقتصاد است. بسیاری از نهاد‌های فرهنگی در خارج از کشور هنوز با نگاه سنتی و غیرتوسعه‌محور فعالیت می‌کنند و سرمایه‌گذاری را به‌عنوان بخشی از مأموریت خود نمی‌دانند. عدم هماهنگی بین دیپلماسی فرهنگی و دیپلماسی اقتصادی (وزارت خارجه، سازمان فرهنگ و ارتباطات، وزارت اقتصاد، صمت، معاونت علمی و...) منجر به دوباره‌کاری یا غفلت از فرصت‌ها می‌شود.

وابسته فرهنگی ایران در لاهور به ضعف در شناسایی و معرفی ظرفیت‌های تولیدی کشور نیز اشاره کرد و ادامه داد: فعالیت‌های فرهنگی اغلب بیشتر به معرفی عناصر تاریخی، هنری و نمادین می‌پردازند تا ظرفیت‌های روز تولید، نوآوری، و فرصت‌های سرمایه‌گذاری. در ضمن، اطلاعات دقیق، به‌روز و به زبان‌های بین‌المللی درباره پروژه‌های آماده سرمایه‌گذاری یا حوزه‌های دارای مزیت نسبی، در محتوای فرهنگی کمتر دیده می‌شود.

وی نبود ابزارهای مناسب ارتباط با سرمایه‌گذاران خارجی از مسیر فرهنگی را یکی دیگر از چالش‌های موجود دانست و بیان کرد: ابزارهایی مانند رویدادهای مشترک فرهنگی-اقتصادی، نشریات تخصصی چندزبانه، شبکه‌سازی نخبگان فرهنگی و اقتصادی کمتر طراحی و اجرا شده‌اند. رایزنی‌های فرهنگی اغلب فاقد زبان مشترک با نخبگان اقتصادی یا تجربه کافی در جذب سرمایه هستند.

مسعودی همچنین به موانعی دیگری همچون محدودیت‌های سیاسی، تحریم‌ها و تصویرسازی منفی بین‌المللی اشاره کرد و افزود: بسیاری از مخاطبان خارجی، به دلیل تحریم‌ها، تبلیغات منفی رسانه‌ای و فضای سیاسی جهانی، نسبت به ایران دیدگاهی همراه با تردید یا ترس دارند. فعالیت فرهنگی اگر نتواند این ذهنیت‌ها را به درستی مدیریت کند، قادر به ایجاد جذابیت اقتصادی نخواهد بود.

وابسته فرهنگی ایران در لاهور در ادامه، عدم حضور هدفمند بخش خصوصی فرهنگی در فعالیت‌های بین‌المللی را یکی از نقاط آسیب‌زا عنوان کرد و گفت: بخش خصوصی تولیدکننده محصولات فرهنگی و خلاق ایرانی (استارت‌آپ‌ها، هنرمندان، برندهای ملی) کمتر در نمایشگاه‌ها و رویدادهای بین‌المللی فرهنگی نماینده دارند. دیپلماسی فرهنگی کمتر به توانمندسازی و حمایت از صادرات فرهنگی برای جذب سرمایه توجه کرده است.

وی مشکلات زیرساختی در فضای داخلی برای جذب سرمایه را نیز از دیگر مشکلات موجود دانست و ادامه داد: حتی در صورت موفقیت دیپلماسی فرهنگی در جلب علاقه سرمایه‌گذاران، مشکلاتی مانند بروکراسی پیچیده، نبود حمایت قانونی، ریسک سرمایه‌گذاری، و نوسانات اقتصادی در داخل، مانع تبدیل علاقه به اقدام می‌شود.

مسعودی درباره تمرکز بر دیپلماسی فرهنگی برای افزایش صادرات محصولات فرهنگی و کمک به تحقق شعار سال، ابراز کرد: دیپلماسی فرهنگی محدود به افزایش صادرات محصولات فرهنگی نیست. دیپلماسی فرهنگی نه تنها می‌تواند صادرات محصولات فرهنگی را رونق دهد، بلکه ابزار قدرتمندی برای جذب سرمایه‌گذار خارجی، ایجاد تصویر مثبت برای برند ملی، افزایش اعتماد به اقتصاد ایران، توسعه گردشگری و تعاملات علمی و حتی تسهیل صادرات سایر محصولات ایرانی است. از فرهنگ می‌توان برای روایت مزیت‌های صادراتی ایران در بخش‌هایی مثل صنایع غذایی، فناوری، کشاورزی، توریسم و... استفاده کرد.

نماینده فرهنگی ایران در لاهور معرفی کالاهای صادراتی با بسته‌بندی و برندینگ فرهنگی ایران را یکی دیگر از راه‌های اثرگذاری دیپلماسی فرهنگی در حوزه اقتصاد عنوان کرد و ادامه داد:

یک نظام سیاسی قوی‌تر و عمیق‌تر باشد، هژمونی سیاسی و اقتصادی آن هم توانا تر و موثرتر عمل خواهد کرد.

رایزن فرهنگی ایران در ترکیه با اشاره به ظرفیت‌های موجود دیپلماسی فرهنگی کشورمان گفت: با اینکه دستگاه دیپلماسی فرهنگی در کشور ما دستگاه جوانی است ولیکن به جهت تاریخی و فرهنگی ظرفیت‌های ایران این امکان را فراهم کرده است تا در گفت‌وگو با همگنان و همسایگان دست برتر را داشته باشد از سوی دیگر این سابقه چند هزار ساله کشورهای دور دست را هم در سایه تاثیر داشته است. به تعبیر دیگر، بی‌هیچ تلاشی زمینه‌های اقتدار فرهنگی ما در عرصه دیپلماسی، پیشاپیش فراهم است و تنها لازمه کار آن است که نظام بهره‌گیری از آن را فراهم کرده و اهداف را نشانه‌گذاری کنیم.

ناظمی همچنین ابراز کرد: دستگاه دیپلماسی فرهنگی کشور باید امروز یکی از نشانه‌گذاری‌های جدی‌اش استفاده از فرصت فرهنگ برای گسترش فضای کسب و کار، توسعه صادرات و افزایش درآمد عمومی باشد، البته مبرهن است که این کار با همراهی نهادهای متولی باید سامان داده شود و سازمان دیپلماسی فرهنگی در فضای هم‌افزایی باید بتواند این خدمات را به نهادهای مرتبط ارائه کند و این ذینفعان هستند که باید بر اساس نیازهای خود امکانات آن را فراهم کنند.

وی با اشاره به تفاوت وظایف حوزه دیپلماسی فرهنگی و اقتصاد و لزوم رسیدن به مدلی برای ایجاد اشتراک این دو حوزه در کشور، ابراز کرد: اقتصاد و سرمایه از قوانین خاص خود پیروی می‌کند و اقتصاد به دنبال گسترش بازار و افزایش فروش است. این امر در یک نظام عرضه و تقاضا و در کنار توجه به کیفیت و دامنه قیمت به عنصر سومی هم نیاز دارد و آن رقابت است رقابت در عین اینکه امری کمی است و به ارزش‌های مملوس توجه دارد، به صورت پنهان، امر غیر مملوس را هم پوشش می‌دهد.

همچنین دیپلماسی فرهنگی می‌تواند گردشگران فرهنگی را جذب کند و با آن ارزآوری، اشتغال و سرمایه‌گذاری در زیرساخت گردشگری را به همراه بیاورد. برگزاری فستیوال‌های فرهنگی در خارج و دعوت از گردشگران برای حضور در رویدادهای فرهنگی داخل، معرفی ایران به عنوان مقصدی امن، ارزان و غنی از نظر فرهنگی، شبکه‌سازی با ایرانیان موفق خارج از کشور و ایجاد باشگاه‌های فرهنگی-اقتصادی ایرانیان مقیم خارج، دعوت از نخبگان برای بازدید و سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی فرهنگی و صنعتی و خلق برند ملی با محوریت فرهنگ، از دیگر فعالیت‌هایی است که در عرصه دیپلماسی فرهنگی قابل ارائه است.

وی افزود: وقتی تصویر ایران در جهان از طریق فرهنگ مثبت شود، میزان ریسک ذهنی سرمایه‌گذاران کاهش می‌یابد. دیپلماسی فرهنگی باید چهره‌ای از ایران بسازد که هم‌زمان خلاق، تاریخی، جوان، امن و قابل تعامل باشد. تعاملات علمی فرهنگی می‌توانند به تبادل فناوری، ایجاد مراکز تحقیقاتی مشترک و حتی تولید مشترک محصولات دانش‌بنیان منجر شوند.

گسترش فضای کسب و کار و افزایش درآمد عمومی یکی از نشانه‌گذاری‌های جدی دیپلماسی فرهنگی است

رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ترکیه با اشاره به تاثیر دیپلماسی فرهنگی در تحقق شعار سال و رونق سرمایه‌گذاری برای تولید در کشور، روایت واقعت و ارائه اطلاعات روزآمد از ایران را مسیر اصلی در این زمینه دانست.

سیدقاسم ناظمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ترکیه درباره رویکرد دستگاه دیپلماسی فرهنگی در مورد سرمایه‌گذاری برای تولید، بیان کرد: دستگاه دیپلماسی فرهنگی ریشه در توجه اندیشمندان سیاسی و سیاستگذاران اجرایی دیپلماسی به امر تاثیر غیر مستقیم بر مخاطب و استفاده از شیوه‌های جدید در عرصه ارتباطات سیاسی، داشت. فرهنگ، به مثابه ابزاری دقیق که اعماق جان و دل انسانها را هدف می‌گیرد و مخاطب را نه از طریق مذاکره، تطمیع و تهدید بلکه از مسیر همدلی و همسخنی با روند ارتباط همراه می‌سازد، به عنصر جدی در تعاملات و ارتباطات دیپلماتیک تبدیل شد و نهاد سیاست برای توفیق بیشتر از این امکان برای تعمیق و توسعه روابط بهره برد.

وی ادامه داد: با بررسی سیاست‌های دیپلماتیک کشورهای موفق به درستی می‌توان تاثیر فرهنگ و دیپلماسی فرهنگی را در توفیق و کامیابی آن‌ها به عینه مشاهده کرد. در سیاستگذاری این کشورها دیپلماسی فرهنگی، پیشران حکمرانی در سیاست خارجی است چرا که هر چه دامنه نفوذ فرهنگی

مثلا ویژند یا برندینگ، امری غیر مملوس در عالم تجارت و اقتصاد است که مدام باید برای آن هزینه شود. از این رو ما شاهد تبلیغات گسترده و مداوم شرکت‌های جهانی در بازه‌های مختلف هستیم.

ناظمی افزود: این شرکت‌ها علی‌رغم اینکه برای مخاطب جهانی شناخته شده‌اند اما مدام در حال به رخ کشیدن خود هستند و برخی از آن‌ها به عنوان نماد و برند یک کشور و حتی یک تفکر بدل شده‌اند ولی با این حال برای ماندن در این جایگاه، نیازمند تلاش مستمر هستند. اگر توجه کنید می‌بینید که بخش عمده‌ای از این رقابت از مسیر تولید آثار فرهنگی و هنری محقق می‌شود. امروز کشورهایی همانند کره، ترکیه و چین با بهره‌گیری از ظرفیت فرهنگ نفوذ سیاسی خود را در جوامع هدف گسترش می‌دهند معمولاً این تلاش‌ها توسط نهادهای بالادستی راهبری و حمایت می‌شوند اما کار اصلی در بدنه اجتماعی فرهنگ و هنر این کشورها انجام می‌شود.

رایزن فرهنگی ایران در ترکیه ابراز کرد: نتیجه این است که تجربه مواجهه مردم کشور هدف با مظاهر فرهنگی مثلاً کره جنوبی آنان را به مخاطبی برای تولیدات رسانه‌ای و اقتصادی کره تبدیل می‌کند و در ادامه فرصت‌های ویژه‌ای برای توسعه روابط سیاسی فراهم می‌سازد.

وی درباره چگونگی قرار دادن فعالیت‌های فرهنگی خارج از کشور در مسیر رونق سرمایه‌گذاری برای تولید توضیح داد: ما بالذات بسیاری از ظرفیت‌های فرهنگی را برای فعال کردن حوزه اقتصاد و سرمایه‌گذاری برای تولید دارا هستیم و قیاس ما با برخی کشورها که تاریخ و تمدن قابل‌اعتنایی ندارند، قیاس مع الفارق است اما این ظرفیت‌ها بالقوه باید به فعلیت برسند. صرف داشتن داشته‌های فرهنگی شما را به اقتدار و توانمندی نمی‌رساند. در حوزه سازه‌ها و سازمانهای فرهنگی هم کشور ما کم ندارد ولیکن آنچه باعث شده است که در این سالیان کارویژه کلانی محقق نشود، نبود اراده جمعی برای بکار بستن این ظرفیت‌ها و توانمندی‌هاست.

ناظمی همچنین بیان کرد: آنچه مشاهده می‌شود فعالیت‌های فرهنگی خارج از کشور به شدت متکثر و متشتت هستند و همین مخاطب خارجی را آشفته و پریشان می‌کند. در حالی که تجربه کشورهای موفق نشان داده است که کار در حوزه بین‌الملل نیازمند نقشه راه مشترک و تقسیم کار دقیق است. نمونه‌های بسیاری از این ناهماهنگی‌ها در دست است که می‌توان آن‌ها را برشمرد اما من اجازه می‌خواهم به جای دیدن بخش خالی لیوان، کارهایی را که می‌توان برای رسیدن به رونق سرمایه‌گذاری متصور هستم، بیان کنم.

رایزن فرهنگی ایران در ترکیه نکته کلیدی در توفیق فعالیت‌های فرهنگی در خارج از کشور را تمرکز

اقدامات و برنامه‌ها در چهارچوب یک نهاد متولی دانست و افزود: در این صورت است که می‌توان با استفاده از ابزار فرهنگ بر تولیدکنندگان در داخل و بر مخاطبان و سرمایه‌گذاران در خارج از کشور اثر گذاشت. ورود مجموعه‌های مختلف به فعالیت‌های فرهنگی خارج از کشور و اعمال سلیقه‌ها و استانداردهای گوناگون، منجر به این شده است که در داخل مرجعیت و کارآمدی نهادهای متولی در بین تولیدکنندگان - که در واقع میزبان سرمایه خارجی هستند - و در خارج از کشور اعتماد و باور سرمایه‌گذاران خارجی، به روایت‌ها و ضمانت‌های مطرح شده از میان برود.

وی ادامه داد: در صورت تحقق موضوع فوق قدم بعدی، طراحی برنامه‌های همپوشان با مجموعه‌های اقتصادی خلاق و موسسات فرهنگی و رسانه‌ای مولد است که حاصل آن باید نیازسنجی بخش‌های اقتصادی در کشورهای هدف و تولید کالاهای فرهنگی و رسانه‌ای متناسب با آن است. ناظمی در ادامه بیان کرد: شأن این کار شأن سیاست‌گذاری و راهبری است و باید از طریق دستگاه دیپلماسی فرهنگی اعمال و اقدام شود. در حال حاضر نبود پیوستگی و بی‌خبری مجموعه‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری از موسسات فرهنگی و رسانه‌ای از سویی و فقر اطلاعات میدانی از سلاقی، آیین‌ها و باورهای کشور هدف، جذب سرمایه‌های خارجی و صادرات را با مشکل مواجه کرده است و متأسفانه در بین ذینفعان اراده‌ای برای استفاده از ظرفیت‌های یکدیگر نیست.

رایزن فرهنگی ایران در ترکیه با تأکید بر اینکه گام نهایی در مسیر تحقق شعار سال با کمک دیپلماسی فرهنگی، ارائه روایتی دقیق، واقعی و قابل سنجش از ایران امروز است، گفت: تصویر ایران امروز در بیرون مرزها به شدت مغشوش و توأم با اختلال و آغشته به دروغ و سوء تفاهات است. جالب اینکه این مشکل حتی در کشورهای همسایه که روابط نزدیکی با ایران دارند، هم مشاهده می‌شود. همین باید زنگ‌های خطر را به صدا در آورد. وقتی تصویر ایران در این کشورها این قدر نارساست نباید توقع داشت که در دوردست‌ها ما به موفقیت دست یابیم.

ناظمی ادامه داد: روایت واقعیات و طراحی بسترهای ارائه اطلاعات روزآمد از ایران با رویکرد اطلاع‌رسانی و افتخار مخاطب خارجی از اولویت امروز در عرصه دیپلماسی فرهنگی با اولویت جذب سرمایه‌های مادی و معنوی خارجی است.

وی درباره چالش اصلی فعالیت‌های فرهنگی بین‌المللی در رونق بخشیدن به سرمایه‌گذاری در داخل کشور گفت: ما بملم تأکید کنم که رونق تعاملات بین‌المللی اقتصادات خود را دارد. کشوری که به دنبال گسترش حضور سرمایه‌گذاران خارجی است، ضرورت دارد هماهنگی ساختاری لازم

مابین نمایندگان فرهنگی خود در خارج را که نقش ویرین‌ترین تام و تمام کشور را ایفا می‌کنند، با شبکه‌های اقتصادی داخل کشور، فراهم نماید. در حین حال با تغییر رویکردها، ارتباط نهادهای اقتصادی و تجاری داخلی را با رایزنان فرهنگی تسهیل کند.

رایزن فرهنگی ایران در ترکیه ادامه داد: با مروری به تجربه برخی کشورها در برنامه دیپلماسی فرهنگی مشاهده می‌شود که شرکت‌های تجاری معتبر داخلی آن‌ها شانه به شانه مراکز فرهنگی در خارج از کشور نقش ایفا می‌کنند. به عنوان نمونه همراهی شرکت هواپیمایی ترکیش در حمایت از برنامه‌های فرهنگی و رسانه‌ای ترکیه به فعالان این حوزه پوشیده نیست یا شرکت‌های ژاپنی و کره‌ای که نقش عمده‌ای در رویدادهای بین‌المللی این کشورها در حوزه فرهنگی ایفا می‌کنند؛ چیزی که مادر برنامه دیپلماسی فرهنگی خودمان کوچکترین نشانه‌ای از آن را نمی‌بینیم. به نظر می‌رسد چالش اصلی ما عدم باور و فهم طرفین در نهادهای اقتصادی و فرهنگی است. از سوی دیگر الزام فرابخشی هم برای همپوشانی این نهادها در سطح حکمرانی دیده نمی‌شود.

ناظمی درباره فعالیت‌های دیگری که به دیپلماسی فرهنگی در امر افزایش صادرات محصولات فرهنگی و تحقق شعار سال کمک می‌کند، گفت: یکی موضوعاتی که در دو دهه اخیر مورد توجه قرار گرفته صادرات محصولات فرهنگی است. صنایع خلاق فرهنگی و صادرات آن به سبب ارزش‌های رقابتی از فرصت‌های اقتصاد امروز ایران است. صنایع دستی، آثار تجسمی به ویژه نقاشی و خوشنویسی، سینما، از جمله مزیت‌های اقتصادی ماست. با توجه به اقبال جهانی به آثار فرهنگ و هنر ایران توجه حرفه‌ای با این حوزه از ضروریات نهادهای فرهنگی است. این حوزه بی‌آنکه نیازمند تبلیغات کلان باشد مخاطبان و مشتریان خود را دارد ولیکن آنچه در این چرخه ناقص است موسسات حرفه‌ای عرضه و پخش این تولیدات است. متأسفانه به خاطر این نقیصه هنرمندان ایرانی با عرضه مستقیم و غیر حرفه‌ای آثار درآمد ناشی از این بازار را به دیگران واگذار می‌کنند.

وی افزود: دستگاه دیپلماسی فرهنگی می‌تواند با ساماندهی این حوزه نقش ویژه‌ای را برای تحقق شعار سال انجام دهد. این کار نیازمند اهتمام سازمانی و در عین حال پیگیری تغییر برخی قوانین و یا کسب برخی مجوزهای ویژه است تا این بازار به خدمت هنرمندان و بازار اقتصاد و فرهنگ کشور تبدیل شود.

رایزن فرهنگی ایران در ترکیه بیان کرد: بدیهی است این فرصت دائمی نیست و در صورتی که این ساز و کارها در داخل کشور فراهم نشود هنرمندان و تولیدکنندگان این آثار مسیرهای جایگزین را پیدا خواهند کرد و رقبای جهانی هنر ایران هم زمینه‌ها را برای این کار فراهم خواهند ساخت همچنان که در هنر فرش این اتفاق افتاد و امروز بسیاری از استادکاران ایرانی ترجیح داده‌اند با مهاجرت کارهای خود را پیش ببرند. سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با داشتن شبکه‌ای وسیعی از مرکز فرهنگی خارج از کشور می‌تواند نقش ویژه‌ای را در این حوزه ایفا کند و با بسیج بخش خصوصی به شکل حرفه‌ای به بازسازی و بازاریابی صنایع خلاق فرهنگی دست زند.

ناظمی در ادامه، گفت: علاوه بر این شبکه نمایندگان فرهنگی در کنار ارائه و گزارش تجربه‌های موفق دیگر کشورها، می‌تواند با راهبری سازمان مشاوره‌های تخصصی را به مجموعه‌هایی که برنامه و فعالیت بین‌المللی دارند، ارائه نمایند. همچنان که ارتباط دانشگاه با صنعت و تجارت ضروری است این ارتباط با دستگاه دیپلماسی هم از اهمیت زیادی برخوردار است.

ذائقه‌شناسی در سرمایه‌گذاری برای تولید با کمک دیپلماسی فرهنگی صورت می‌گیرد

رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در گرجستان درباره رویکرد نمایندگان فرهنگی ایران در خارج کشور در مورد تحقق شعار سال و رونق سرمایه‌گذاری برای تولید با کمک فعالیت‌های فرهنگی بین‌المللی ذائقه‌شناسی مخاطب را از مهم‌ترین بخش‌های این کار دانست.

مهدی سعادت نژاد رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در گرجستان با بیان اینکه برای جذب سرمایه‌گذاری برای تولید با کمک فعالیت‌های فرهنگی در خارج از کشور، ابتدا باید کار معرفی مبتنی بر مولفه‌های شناختی انجام دهیم، افزود: آن زمان که از وضعیت موجود و داشته‌ها، شناخت حاصل شود، می‌توان برنامه ریزی در سرمایه‌گذاری را نیز آغاز کرد. برای این مهم، باید ابتدا حضور ما در رویدادهای مختلف فرهنگی که به مناسبت‌های مختلف در خارج از کشور برگزار می‌شود در دستور کار نمایندگی‌های فرهنگی قرار بگیرد تا ابتدا شناخت به دست آید و سپس، افرادی که

توانمندی‌هایی در حوزه تولید دارند در این برنامه‌ها حضور یابند و در نوع ارائه و شناخت ذائقه مخاطب، تجربه کسب کنند.

وی با تاکید بر اینکه تا ما ذائقه مخاطب را نشناسیم و با مخاطب ارتباط نداشته باشیم، سرمایه‌گذاری برای تولید محقق نخواهد شد، افزود: علاوه بر ذائقه‌شناسی و ایجاد ارتباط، شناسایی وضعیت رقبا نیز در میانه فعالیت‌ها و ارتباطات فرهنگی و توسط دیپلماسی فرهنگی، حاصل و در نهایت، با حضور و شناخت در رویدادهای مختلف بین‌المللی، زمینه سرمایه‌گذاری برای تولید و ارائه محصولات تولید شده به خارج از کشور فراهم می‌شود.

سعادت نژاد با بیان اینکه رایزن فرهنگی به عنوان متولی دیپلماسی فرهنگی، کار تولی‌گری می‌کند نه تصدی‌گری، ادامه داد: سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی قرار است راه‌های ارتباطی و شناختی را بین تولیدکننده و مصرف‌کننده، در داخل و خارج از کشور فراهم می‌کند. در این میان، قرار گرفتن ظرفیت اتاق‌های بازرگانی و سازمان توسعه تجارت ایران در کنار سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، در جذب سرمایه‌ها، بسیار موثر است. همچنین جایگاه کمیسیون‌های مشترک اقتصادی بین کشورهای مختلف نیز به ما کمک خواهند کرد تا بتوانیم ضمن شناخت از ظرفیت‌های خودمان و دیگران، سهل‌تر دست به ذائقه‌شناسی بزنیم.

رایزن فرهنگی ایران در گرجستان با اشاره به اینکه یکی از رموز موفقیت در صادرات فرهنگی، ذائقه‌شناسی مردم کشور مقصد است، گفت: با توجه به ظرفیت صنایع فرهنگی که در جمهوری اسلامی ایران وجود دارد، کار ذائقه‌شناسی و معرفی این ظرفیت‌ها را برای ما آسان‌تر می‌کند. ضمن اینکه لازم است از تجربه کشورهای موفق در این زمینه هم بهره‌مند شویم. آنچه مطالعه و تجربه نمونه‌های موفق به ما نشان داده است، در کنار ذائقه‌شناسی، حجم بالای عرضه نیز در موفقیت صادرات نقش اساسی دارد. ضمن اینکه این امر، سرمایه‌گذار برای مشارکت، بیشتر ترغیب می‌کند.

وی در ادامه، پیشنهاد داد که با ایجاد کنسرسیوم‌هایی متشکل از برندهای مختلف می‌توان ریسک تولید را پایین بیاورند و با ایجاد انگیزه در سرمایه‌گذار در این عرصه، می‌توان جلوی آسیب‌های احتمالی در امر تولید را گرفت.

سعادت نژاد، شیوه ارسال کالای فرهنگی را یکی از چالش‌های مهم در حوزه صادرات محصولات فرهنگی عنوان کرد و گفت: هماهنگی و تعامل میان کشور ما و کشور مقصد صدور محصولات فرهنگی سبب می‌شود که مادر نوع و نحوه ارسال کالا، موفق عمل کنیم.

رایزن فرهنگی ایران در گرجستان همچنین بیان کرد: نکته دیگری که در صادرات محصولات فرهنگی و همچنین ایجاد جذابیت برای سرمایه‌گذاری

اهمیت دارد موضوع ثبات قیمت است. مشکل محصول ایرانی است که ثبات قیمت در این عرصه وجود ندارد. در کنار این موضوع، تامین به موقع کالا هم نکته دیگری است می‌باید در این مسیر رعایت شود. این موضوعات در تولید محصولات مهم صنایع خلاق و فرهنگی سبب بروز موفقیت خواهد شد.

سعادت نژاد با اشاره به اینکه با دیپلماسی فرهنگی فقط می‌توان بر افزایش صادرات محصولات فرهنگی برای کمک به تحقق شعار سال، تمرکز کرد و ادامه داد: ما می‌توانیم این کار را در قالب رصد، ارتباط و فعالیت‌های قرارگاهی انجام دهیم. در این مسیر، لازم است بخش تجارت و بازرگانی و قوانین و مقررات و بخش خصوصی نیز سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی را همراهی کنند تا یک همکاری مشترک موفق اتفاق بیفتد.

دیپلماسی فرهنگی ابزاری نرم و مؤثر برای دست‌یابی به اهداف سخت اقتصادی است

رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در زیمبابوه درباره رویکرد دستگاه دیپلماسی فرهنگی در مورد سرمایه برای تولید و تحقق شعار سال، بر ارائه تصویر واقعی ایران به جهان تاکید کرد.

حمید بختیار رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در زیمبابوه با اشاره به نام‌گذاری سال جدید از سوی مقام معظم رهبری به «سرمایه‌گذاری برای تولید»، ابراز کرد: دیپلماسی فرهنگی با معرفی فرهنگ، تاریخ، هنر و تمدن و سبک زندگی ایرانیان، می‌تواند تصویری مثبت، با ثبات و قابل اعتماد از کشور در سطح بین‌المللی ارائه دهد.

وی افزود: این تصویر، زمینه‌ساز اعتماد و تمایل سرمایه‌گذاران خارجی برای مشارکت اقتصادی و سرمایه‌گذاری در تولید داخلی می‌شود. این اقدام می‌تواند از طریق برگزاری نمایشگاه‌ها، هفته‌های فرهنگی و جشنواره‌ها در خارج از کشور و همچنین معرفی محصولات بومی مانند صنایع دستی، خوراکی‌های سنتی، پوشاک، محصولات کشاورزی و فناوری‌های بومی به جهان انجام شود.

بختیار با تاکید بر اینکه دیپلماسی فرهنگی از طریق ایجاد ارتباطات مردمی، زمینه‌ساز شکل‌گیری بازار خارجی برای محصولات تولید داخل است، گفت: در این میان، وظیفه مهم دستگاه دیپلماسی فرهنگی کشور تلاش برای معرفی صحیح ایران و ارائه یک تصویر خوب از کشورمان و از طرفی زمینه‌سازی برای صادرات محصولات فرهنگی است که با صادرات این محصولات، سرمایه‌گذاران این بازار را به عنوان بازاری جذاب برای خود خواهند دید و تمایل به سرمایه‌گذاری خواهند داشت و از این طریق می‌توان در راستای شعار سال حرکت کرد.

رایزن فرهنگی ایران در زیمبابوه همچنین، بیان کرد:

بسیاری از سرمایه‌گذاران علاقه‌مند به حوزه‌هایی چون فیلم، موسیقی، هنر، گردشگری و صنایع خلاق هستند که دیپلماسی فرهنگی بستر شناخت و اعتماد متقابل در این زمینه‌ها را فراهم می‌کند. همچنین، معرفی ظرفیت‌های علمی و دانش‌بنیان کشور در قالب دیپلماسی فرهنگی نیز می‌تواند توجه سرمایه‌گذاران را به حوزه‌هایی مانند تولید دارو، تجهیزات پزشکی، فناوری اطلاعات و کشاورزی هوشمند جلب کند. همچنین دستگاه دیپلماسی با توسعه گردشگری در حوزه‌های مختلف می‌تواند زمینه سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های گردشگری کشور را فراهم کند.

دیپلماسی فرهنگی ابزاری نرم و مؤثر برای دست‌یابی به اهداف سخت اقتصادی است

وی درباره چالش اصلی فعالیت‌های فرهنگی بین‌المللی در رونق بخشیدن به سرمایه‌گذاری در داخل کشور توضیح داد: به نظر می‌رسد سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف، یک زنجیره‌ی به هم پیوسته است که از معرفی صحیح و ارائه یک تصویر خوب از ایران عزیز در چشم جهانیان تا زمینه‌سازی در داخل برای تحقق سرمایه‌گذاری است.

بختیار در ادامه بیان کرد: باید به این نکته توجه داشت که صرفاً با ارائه یک تصویر خوب و انجام برخی از فعالیت‌های فرهنگی در خارج از کشور نمی‌توان انتظار سرمایه‌گذاری توسط فعالان را داشت. لذا تاکید می‌شود برای همه دستگاه‌ها در داخل کشور باید در این زمینه احکامی قانونی داشته باشند و به وظایف خود عمل کنند تا این مهم که همانا سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف است، تحقق یابد.

رایزن فرهنگی ایران در زیمبابوه افزود: برای مثال چنانچه دستگاه دیپلماسی فرهنگی فعالان کشورهای دیگر را برای توسعه گردشگری بین دو کشور ترغیب کند اما در داخل زیرساخت‌ها و بسته‌های پیشنهادی برای تحقیق این اقدام فراهم نباشد، عملی نتیجه‌ای نخواهد داشت.

بختیار درباره وجوه دیگر تاثیر دیپلماسی فرهنگی بر مباحث اقتصادی کشور گفت: تحقق شعار سال صرفاً محدود به صادرات محصولات فرهنگی نیست. توسعه گردشگری در حوزه‌های مختلف، صنعت فیلم، صنایع خلاق، داروهای گیاهی، علم و فناوری و... حوزه‌های مختلفی است که می‌توان با اقدامات متعددی در راستای تحقق شعار سال گام برداشت.

وی ادامه داد: به‌طور کلی، دیپلماسی فرهنگی ابزاری نرم و مؤثر برای دست‌یابی به اهداف سخت اقتصادی است و می‌تواند نقش پل ارتباطی میان ظرفیت‌های تولید داخلی و سرمایه‌گذاری، ایفا کند. روابط عمومی و اطلاع‌رسانی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

روایت روشن

مسلمانان، جمعیت‌ها و شخصیت‌های مسلمان اعم از شیعه، اهل سنت و سایر گرایش‌های اسلامی با انتشار بیانیه، سخنرانی، پیام و حضور در سفارت و رایزنی و اقداماتی از این دست، در حمایت از ایران فعالیت کردند. جالب اینجاست که جامعه اهل سنت غنا در این موضوع فراتر از انتظارها وارد میدان شده و ضمن محکومیت شدید اقدامات اسرائیل، از ایران دفاع کردند. برخی علمای شیعه غنا، این میزان از دفاع جامعه اهل سنت غنا از ایران را فاقد سابقه می‌دانند

ایران، توضیح داد: در این رابطه، دو جریان اصلی در غنا شکل گرفت؛ یک موضوع حول محور روایت اقتصادی از جنگ بود. یعنی دغدغه دولت و برخی رسانه‌ها پیرامون جنگ اسرائیل علیه ایران، تبعات اقتصادی ناشی از جنگ، افزایش قیمت نفت و تاثیر مخرب آن در کشورهای آفریقایی بود. این جریان در نهایت اما با احتیاط بسیار زیاد در بیان، نسبت به اقدامات اسرائیل ابراز نگرانی کرد. حشمتی درباره واکنش جامعه مسلمانان غنا به جنگ دوازده روزه گفت: جریان دوم به ویژه در جامعه مسلمان غنا و حول حمایت از ایران شکل گرفت. البته نباید بخشی از شخصیت‌های غیر مسلمان غنا که واکنش‌های ضد اسرائیلی قاطع را نشان دادند نادیده گرفت. نظیر آقای کواسی پرات مدیر شبکه پن آفریکن و روزنامه نگار برجسته غنایی که موجی از یادداشت‌ها و پیام‌های وی در حمایت از ایران، فضای رسانه غنا را تحت تاثیر قرار داد.

وی ادامه داد: در این مدت مسلمانان، جمعیت‌ها و شخصیت‌های مسلمان اعم از شیعه، اهل سنت و سایر گرایش‌های اسلامی با انتشار بیانیه، سخنرانی، پیام و حضور در سفارت و رایزنی و اقداماتی از این دست، در حمایت از ایران فعالیت کردند. جالب اینجاست که جامعه اهل سنت غنا در این موضوع فراتر از انتظارها وارد میدان شده و ضمن محکومیت شدید اقدامات اسرائیل، از ایران دفاع کردند. برخی علمای شیعه غنا، این میزان از دفاع جامعه اهل سنت غنا از ایران را فاقد سابقه می‌دانند.

رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در غنا همچنین به واکنش دانشگاهیان و نخبگان کشور غنا به تجاوز آمریکا و اسرائیل نیز اشاره کرد و گفت: در دانشگاه اسلامی غنا در میان اساتید و دانشجویان موجی از حمایت از ایران شکل گرفت. در سایر دانشگاه‌های غنا تاکنون کرسی ایران‌شناسی یا اتاق ایران یا شبکه ارتباطی دانشگاهی به شکل عملی فعال نبوده است. البته

دیگر همگان اذعان دارند که برای ایجاد امنیت و بازدارندگی در کشور، توجه به تصویر درست ایران در دنیا، اهمیتی حیاتی دارد. روایت‌سازی یکی از ارکان جنگ نرم است و داشتن سکان روایت اول در داخل کشور، امری ضروری است. در این میان، فعالیت‌های فرهنگی بین‌المللی، جایگاهی ویژه و بی‌بدیل در روایت‌سازی دارد. نظر نمایندگان فرهنگی در این باره نیز بسیار با اهمیت و راهگشا است.

واکنش‌های حمایتی از ایران در قاره آفریقا قابل توجه است

رایزن فرهنگی ایران در غنا از واکنش مردم آفریقا نسبت به جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و رویکردهایی که باید نسبت به ظرفیت‌های فرهنگی و اقتصادی این قاره در کشورمان صورت گیرد، سخن گفت. امیر حشمتی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در غنا درباره واکنش مقامات دولتی، نهادهای مدنی و افکار عمومی کشور غنا نسبت به تجاوز آمریکا و اسرائیل به ایران ابراز کرد: در این کشور هم مانند بسیاری دیگر از کشورهای جهان، حمله اسرائیل به کشورمان به ویژه در بخش‌های مردمی محکوم شد. در همین زمینه چندین بیانیه از سوی شخصیت‌های مذهبی یا فعالین اجتماعی منتشر شد. وزیر امور خارجه غنا در دیدار جداگانه با سفیر ایران و سفیر اسرائیل در آکرا سعی کرد موضعی محتاطانه اتخاذ کند. وی افزود: البته بعد از کنفرانس خبری سفیر رژیم صهیونیستی در آکرا پایتخت غنا و طرح این موضوع که دولت غنا باید در نوع نگرش به موضوع هسته‌ای ایران و اصل عدم تعهد در سیاست خارجی خود تجدید نظر کند، با فشار رسانه‌ای، این سفیر به وزارت امور خارجه فراخوانده شد. در آن دیدار به وی گوشزد شد که دولت غنا در مورد سیاست خارجی خود مستقل تصمیم می‌گیرد. رایزن فرهنگی ایران در غنا درباره روایت جریان اصلی در کشور غنا از تجاوز آمریکا و اسرائیل به

بنده پس از استقرار در این کشور و پس از تبادل دو پیش‌نویس تفاهم نامه میان دانشگاه‌های ایران و دانشگاه غنا، در اولین برنامه سالانه خود (۱۴۰۴)، پیشنهاد افتتاح اتاق ایران در دانشگاه اصلی غنا را به سازمان ارائه دادم که خوشبختانه تصویب شده است. لذا ان شاء الله از امسال حضور ما در دانشگاه‌های غنا به ویژه دانشگاه اصلی این کشور میسر خواهد شد.

حشمتی درباره حضور ایرانیان مقیم غنا نیز بیان کرد: ایرانیان مقیم غنا، کمتر از چهل نفر ایرانی به جز کارمندان نهادهای دولتی در هستند. عمده این عزیزان نگرانی خود را در مورد مشکلات پیش آمده در کشور با ما مطرح کردند. تعدادی از آنان نیز اقداماتی را در فضای مجازی ترتیب دادند.

وی با تاکید بر اهمیت حضور فرهنگی ایران در آفریقا، ابراز کرد: من معتقدم به نظر نمی‌رسد که حجم و عمق حضور سیاسی، اقتصادی و

فرهنگی ما در آفریقا، تناسبی با اعلام آفریقا به عنوان یکی از اولویت‌های مهم سیاست خارجی داشته باشد. یعنی حضور ما در آفریقا حداقلی است. در حالی که قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی، حساب ویژه‌ای روی این قاره که طی چند دهه دیگر، یک سوم از جمعیت جهان را در خود جای خواهد داد، باز کرده‌اند.

رایزن فرهنگی ایران در غنا ادامه داد: علی‌رغم حضور کم و حداقلی ایران در آفریقا، واکنش‌های حمایتی از ایران در این قاره قابل توجه است. این قاره تجربه دردآور استعمار را درک کرده و شاید نوع مواجهه ایران را با برخی از خواسته‌های غیرمنطقی قدرت‌های جهانی بیشتر درک می‌کند.

حشمتی با اشاره به همسو بودن افکار عمومی آفریقا نسبت به لزوم مبارزه با استعمار و متجاوزان گفت: در این شرایط اگر حضور فرهنگی ایران در این منطقه تقویت شود، می‌تواند بخش قابل توجهی از منافع ملی ما در سیاست خارجی را تامین کند.

سرمایه‌گذاری در حوزه فرهنگ در لحظات بحرانی به ابزار دفاع ملی تبدیل می‌شود

رایزن فرهنگی ایران در اندونزی با اشاره به اهمیت دیپلماسی فرهنگی در مواقع بروز بحران، نگاهی به واکنش اندونزی نسبت به تجاوز رژیم صهیونیستی به ایران و نقش آفرینی سفارت جمهوری اسلامی و رایزنی فرهنگی کشورمان در این کشور انداخت.

محمد رضا ابراهیمی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اندونزی گفت: در پی حمله جنایت بار، بی‌سابقه و برنامه‌ریزی شده رژیم صهیونیستی به خاک جمهوری اسلامی ایران که منجر به شهادت شماری از مردم بی‌گناه از جمله زنان، کودکان و دانشمندان شد، ملت‌ها و نهادهای اسلامی در گوشه و کنار جهان اسلام واکنشی جدی، عاطفی، و چندوجهی از خود نشان دادند.

وی افزود: در این میان، اندونزی - به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین کشورهای اسلامی جهان با جمعیتی آگاه و تاریخچه‌ای غنی از همدلی با ملل مظلوم - موضعی شفاف و در حین حال عمیق اتخاذ کرد؛ موضعی که فراتر از بیان سیاسی صرف، حامل نشانه‌هایی از همبستگی فرهنگی، دینی و تاریخی با ملت ایران بود.

رایزن فرهنگی ایران در اندونزی با اشاره به اقدامات صورت گرفته در واکنش به جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه ایران توضیح داد: در اولین اقدام دولت و وزارت امور

در اولین اقدام دولت و وزارت امور خارجه اندونزی با صدور بیانیه‌ای دو طرف را به خویشتنداری دعوت کرده و اقدامات رژیم صهیونیستی را در تعدی و تجاوز به خاک جمهوری اسلامی ایران و شهادت هموطنان مان محکوم کرد. شورای مرکزی نهضت‌العلماء هم با انتشار بیانیه‌ای مهم، حمله یکجانبه اسرائیل را محکوم و حق جمهوری اسلامی ایران در دفاع مشروع از خود را به رسمیت شناخت. این موضع‌گیری نه تنها از وجاهت دینی و حقوقی برخوردار بود، بلکه نشان داد که نهادهای ریشه‌دار دینی در اندونزی نگاهی فراتر از ملاحظات سیاسی روزمره داشته و دغدغه مند تحقق عدالت بین‌المللی هستند

خارج اندونزی با صدور بیانیه‌ای دو طرف را به خویشتنداری دعوت کرده و اقدامات رژیم صهیونیستی را در تعدی و تجاوز به خاک جمهوری اسلامی و شهادت هموطنان کشورمان محکوم کرد. شورای مرکزی نهضت‌العلماء (PBNU) هم با انتشار بیانیه‌ای مهم، حمله یکجانبه اسرائیل را محکوم و حق جمهوری اسلامی ایران در دفاع مشروع از خود را به رسمیت شناخت. این موضع‌گیری نه تنها از وجاهت دینی و حقوقی برخوردار بود، بلکه نشان داد که نهادهای ریشه‌دار دینی در اندونزی نگاهی فراتر از ملاحظات سیاسی روزمره داشته و دغدغه

مند تحقق عدالت بین‌المللی هستند. این نهاد همچنین از سازمان ملل، دولت اندونزی و دیگر بازیگران جهانی خواست تا به سرعت برای مهار بحران وارد عمل شوند.

ابراهیمی همچنین بیان کرد: از سوی دیگر سازمان محمدیه که همواره نقش فعالی در عرصه بیداری اسلامی ایفا کرده است، در دیداری با هیأت سفارت جمهوری اسلامی ایران درجاکارتا، بر ضرورت وحدت امت اسلامی در برابر ظلم تأکید کرد و خود را هم راستا با ایران در حمایت از فلسطین معرفی نمود. استادان و رهبران محمدیه، با پرهیز از افتادن در دام تقسیمات مذهبی به صراحت اعلام کردند که هدف مشترک همه مسلمانان باید مقابله با اشغالگری و حمایت از ملت‌هایی باشد که در خط مقدم مقاومت قرار دارند. این مواضع، نشانگر بلوغ سیاسی و فکری نهادهای اندونزیایی و درک عمیق آنان از ژئوپلیتیک مقاومت است.

وی درباره نقش زنان اندونزیایی در حمایت از مقاومت ایران توضیح داد: در این میان، صدای زنان مسلمان اندونزی نیز طنین‌انداز شد.

سازمان زنان نهضت‌العلماء (Muslimat NU) به ریاست خفیه اندار پاروانسا، با دعوت به دعا برای صلح جهانی، نگاه معنوی و انسانی‌تری به بحران داشت. این نهاد با اشاره به تأثیرات فاجعه بار جنگ بر زنان و کودکان، بر نقش محوری خانواده‌ها در پایداری جامعه اسلامی تأکید کرد. تأکید بر تلاوت دسته جمعی قرآن به‌عنوان ابزار معنوی حفظ امنیت ملی، خود گویای پیوند عمیق دیانت و میهن‌دوستی در ذهن و عمل مسلمانان اندونزی است.

رایزن فرهنگی ایران در اندونزی در ادامه بیان کرد: از سوی دیگر مجلس علمای اندونزی (MUI) نیز بیانیه‌ای فراگیر صادر کرد و با صراحت تمام از ملت‌ها، دولت‌ها و سازمان‌های اسلامی خواست تا اقدامات مؤثری برای توقف تجاوزگری اسرائیل و حمایت از حقوق ملت فلسطین و حق دفاع جمهوری اسلامی ایران اتخاذ کنند. این بیانیه که با استناد به آیات قرآن کریم تدوین شده، نه تنها به ارائه توصیه‌های دینی و اخلاقی بسنده نکرد، بلکه نقشه راهی عملی در حوزه دیپلماسی، اقتصاد مقاومتی، بسیج عمومی و حمایت از نهادهای بین‌المللی همچون دیوان کیفری بین‌المللی ارائه داد. در این بیانیه، ایران نه به‌عنوان یک کشور شیعه، بلکه به‌عنوان نماد ایستادگی امت اسلامی در برابر ظلم و تجاوز شناخته شده است. در فضای فکری و دانشگاهی نیز نشست‌هایی همچون «تدبر لیدمی» که با حضور نخبگان اهل سنت، اندیشمندان سیاسی و علمای دینی برگزار شد، نشان داد که جامعه اندونزی نسبت

به بحران اخیر نگاه تحلیلی و استراتژیک دارد. سخنرانان این نشست‌ها با تأکید بر استقلال راهبردی اهل سنت، خواستار نگاهی فراگیر به مسئله فلسطین شدند؛ نگاهی که ایران را نه دشمن، بلکه رقیب مشروع اسرائیل در میدان مبارزه می‌داند. این موضع نوعی رشد گفتمانی در بین نخبگان اهل سنت اندونزی است که همزمان با نقد برخی عملکردهای منطقه‌ای، بر ضرورت همبستگی امت در برابر پروژه‌های تفرقه افکنانه جهانی تأکید دارند.

وی درباره حمایت گسترده اندیشمندان اندونزیایی از جمهوری اسلامی ایران بیان کرد: در همین راستا، دین شمس‌الدین - چهره برجسته فکری و دینی اندونزی - با صراحت اعلام کرد که ایران حق دارد از خود دفاع کند و اسرائیل باید برای تحقق صلح، مهار و خنثی شود. او از تلاش‌های اسرائیل برای جلب حمایت آمریکا انتقاد کرد و هشدار داد که تداوم این روند می‌تواند به جنگی جهانی بدل شود. تأکید وی بر کنار گذاشتن اختلافات فرقه‌ای و تمرکز بر دشمن اصلی امت، پژواکی از وحدت اسلامی بود که در فضای عمومی اندونزی نیز بازتاب یافت.

ابراهیمی همچنین گفت: آنچه در مجموع از واکنش چندلایه و گسترده اندونزی می‌توان برداشت کرد، آن است که جامعه اسلامی این کشور با بهره‌گیری از همه ظرفیت‌های دینی، مدنی، دانشگاهی و رسانه‌ای خود، نقش مؤثری در بیدارسازی وجدان امت اسلامی ایفا کرده است. این واکنش، نه صرفاً حمایت از یک کشور، بلکه دفاع از حقیقت، مظلومیت و عدالت است؛ همان مؤلفه‌هایی که محور اصلی دیپلماسی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را تشکیل می‌دهند. از این منظر، بحران اخیر، نه صرفاً یک حادثه سیاسی، بلکه آزمونی برای سنجش عمق دیپلماسی فرهنگی ایران و میزان اثرگذاری آن در میان نخبگان و جوامع مسلمان بوده است. آزمونی که به نظر می‌رسد با همدلی، صداقت و حضور فعال نهادهای اندونزیایی، نتیجه‌ای روشن و امیدبخش داشته است.

رایزن فرهنگی ایران در اندونزی با اشاره به پیشینه روابط فرهنگی ایران و اندونزی، واکنش مقامات دولتی، نهادهای مدنی و افکار عمومی نسبت به حمله اخیر به ایران گفت: برگزاری موفق مراسم «دفتر یادبود شهدای حمله رژیم صهیونیستی» در تاریخ ۳ ژوئیه ۲۰۲۵ در محل اقامت سفیر جمهوری اسلامی ایران در جاکارتا یکی از این اقدامات است. مراسمی که در دو نوبت - ویژه دیپلمات‌ها و عموم مردم - برگزار شد و بیش از ۶۰۰ شهروند اندونزیایی در آن حضور یافتند و با امضای طومار جنایات رژیم صهیونیستی

منتشر شده در این رسانه‌ها، حمله به غیرنظامیان را «جنایت علیه بشریت» و «نقض آشکار حقوق بین‌الملل» توصیف کردند.

رایزن فرهنگی ایران در اندونزی ادامه داد: در این میان، نقش سفارت جمهوری اسلامی و رایزنی فرهنگی در اندونزی به عنوان ستون فکری و اجرایی دیپلماسی عمومی و فرهنگی پررنگ بود. تولید بیش از ۲۵ کلیپ ویدئویی، طراحی پوسترهای چندزبانه، بنرهای تصویری و اینفوگرافی‌هایی به زبان‌های اندونزیایی و انگلیسی، توانست فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی را به بستری برای روشننگری بدل سازد. همین اقدامات موجب شد تا صدای حقیقت و مظلومیت ملت ایران از دل رسانه‌های اندونزی شنیده شود.

وی درباره واکنش دانشگاه‌ها، اساتید و تشکل‌های دانشجویی به این تجاوز توضیح داد: شواهد نشان می‌دهد که اساتید دانشگاه‌های جاکارتا، یوگیاکارتا و باندونگ، همراه با تشکل‌های اسلامی دانشجویی، در قالب حضور در مراسم یادبود، سخنرانی‌های عمومی و نگارش مقالات، نقش مهمی در روشن ساختن ابعاد حمله ایفا کردند.

رایزنی فرهنگی با بهره‌گیری از ظرفیت اتاق‌های ایران، جلسات همفکری و ارسال منابع معتبر به مراکز علمی، تلاش کرد تصویری دقیق و مستند از وضعیت منطقه ارائه دهد. برخی دانش‌آموختگان دوره‌ها نیز در فضای مجازی و رسانه‌ای به دفاع از ایران پرداختند.

وی درباره نقش دیپلماسی فرهنگی در ایجاد همدلی اندونزیایی‌ها با مردم ایران گفت: واقعیت آن است که سال‌ها تلاش مستمر مراکز فرهنگی در قالب برگزاری هفته‌های فرهنگی ایران، مشارکت در برپایی برنامه‌ها، مناسبت‌ها و نمایشگاه‌ها، همکاری با نهادهای دانشگاهی، و راه‌اندازی اتاق‌های ایران، زمینه‌ساز شکل‌گیری ذهنیتی مثبت و همدلانه از ایران در میان مردم اندونزی شده است.

ابراهیمی همچنین بیان کرد: برگزاری مراسم یادبود شهدای حمله اسرائیل به ایران، در چنین بستری توانست به سرعت از حمایت مردمی و رسانه‌ای گسترده برخوردار شود. برآورد می‌شود که حدود ۷۰ درصد از واکنش‌های اجتماعی و رسانه‌ای اخیر، به طور مستقیم یا غیرمستقیم متأثر از زیرساخت فرهنگی-رسانه‌ای ایجاد شده با کمک نهادهای فرهنگی مستقر در این کشور بوده است. این تجربه ثابت کرد که سرمایه‌گذاری در حوزه فرهنگ، حتی در بسترهای غیرسیاسی، می‌تواند در لحظات بحرانی به ابزار دفاع ملی تبدیل شود.

واقعیت آن است که سال‌ها تلاش مستمر مراکز فرهنگی در قالب برگزاری هفته‌های فرهنگی ایران، مشارکت در برپایی برنامه‌ها، مناسبت‌ها و نمایشگاه‌ها، همکاری با نهادهای دانشگاهی و راه‌اندازی اتاق‌های ایران، زمینه‌ساز شکل‌گیری ذهنیتی مثبت و همدلانه از ایران در میان مردم اندونزی شده است

و تجاوز آن به ایران را محکوم کردند، نه تنها بیانگر همدلی مردمی، بلکه حاکی از واکنشی سازمان‌یافته و برخاسته از باورهای اسلامی و انسانی ملت اندونزی بود.

وی افزود: در این مراسم، امضای طومار محکومیت اسرائیل توسط صدها نفر، نگارش دل‌نوشته‌های مردم، و حضور گسترده شخصیت‌های مذهبی و فرهنگی از سازمان‌هایی مانند نهضت‌العلماء، محمدیه، مجلس علمای اندونزی، و سازمان‌های حقوق بشری، همگی نشان داد که افکار عمومی اندونزی این حمله را نه به عنوان یک مسئله منطقه‌ای، بلکه به عنوان مسئله‌ای وجدانی، انسانی و اسلامی درک کرده‌اند.

ابراهیمی درباره روایت جریان اصلی در اندونزی از حمله رژیم صهیونیستی به ایران و عملکرد شبکه‌های اجتماعی در این باره گفت: رسانه‌های جریان اصلی اندونزی، مانند Detik، Tribun، Antara و News، Kumparan، RRI، Tempo News، با پوشش خبری گسترده از این حمله و انعکاس ابعاد فاجعه‌بار آن، نقش مهمی در انتقال حقیقت ایفا کردند. گزارش‌های تحلیلی

اقدامات بی نظیر

است. اما تا اینجای کار انصافاً یکی از بازوهای مهم فرهنگی کشور که بدون هیاهو و بی‌ادعا در حوزه فرهنگ بین‌المللی فعالیت می‌کند سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی است و باید بابت وجود این نعمت قدردانی کرد.

آزادی خواه درباره برنامه‌های حمایتی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی از پیشبرد برنامه‌های دیپلماسی فرهنگی کشور، بیان کرد: مجلس در لوایح بودجه‌های سنواتی همواره به دنبال تقویت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به

امروز ما در برخی کشورهای دنیا نماینده و رایزن فرهنگی داریم اما باید برنامه‌ریزی‌ها به گونه‌ای باشد که به زودی شاهد باشیم همه کشورهای دنیا میزبان نمایندگی‌های فرهنگی ما و هدف صادرات محصولات فرهنگی کشورمان باشند. امیدواریم که این نمایندگی‌های فرهنگی در جهان به ۲۰۰ پایگاه افزایش یابد. البته برای انجام این کار حمایت مجلس و دولت لازم است

لحاظ بودجه‌ای بوده است. اولویت حمایت از این سازمان، برای نمایندگان مجلس احصا شده است و باید تقویت بشود. چرا که سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در مسیر مثبتی قرار دارد و ماموریت‌اش را به خوبی انجام می‌دهد و رایزنان فرهنگی کشورمان پایگاه فرهنگی نظام را در سراسر جهان قوی نگه داشته‌اند. البته در کشور محدودیت منابع داریم و امیدواریم با تدابیری که اتخاذ می‌شود این محدودیت‌ها در سال آینده برطرف شود.

نماینده مردم همدان در مجلس شورای اسلامی درباره عملکرد سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و نقش آن در پیشبرد اهداف کشور در دیپلماسی فرهنگی گفت: اقداماتی که امروز سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در سراسر دنیا انجام می‌دهد از جمله در حوزه صادرات محصولات فرهنگی و صدور فرهنگ ایرانی-اسلامی، در نوع خود بی‌نظیر است.

حجت‌الاسلام والمسلمین احد آزادی‌خواه با اشاره به فعالیت ۶۵ نمایندگی فرهنگی در کشورهای مختلف دور و نزدیک، ابراز کرد: این ماموریت خطیر و ویژه که جزو توصیه‌های ویژه امامین انقلاب اسلامی مبنی بر صدور انقلاب اسلامی، صدور فرهنگ ایرانی و صدور فرهنگی اسلامی بوده است، توسط رایزنان و وابستگان فرهنگی در قالب برنامه‌های مختلف و در مناسبت‌های مرتبط انجام می‌شود و به عنوان یک کار عمیق فرهنگی و به قول رهبر معظم انقلاب یک کار تمیز فرهنگی توسط ایشان و با راهبری سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در حال انجام است.

وی با تأکید بر اینکه لازم است این اقدامات مثبت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و نمایندگی‌های فرهنگی ایران در خارج از کشور، توسعه بیشتری یابد، ابراز امیدواری کرد که مشکلات بودجه‌ای که این سازمان با آن دست به گریبان است، برطرف شود و موانع و محدودیت‌های موجود برطرف شود.

نماینده مردم همدان در مجلس شورای اسلامی همچنین، گفت: امروز ما در برخی کشورهای دنیا نماینده و رایزن فرهنگی داریم اما باید برنامه‌ریزی‌ها به گونه‌ای باشد که زودی شاهد باشیم همه کشورهای دنیا میزبان نمایندگی‌های فرهنگی ما و هدف صادرات محصولات فرهنگی کشورمان باشند. امیدواریم که این نمایندگی‌های فرهنگی در جهان به ۲۰۰ پایگاه افزایش یابد. البته برای انجام این کار حمایت مجلس و دولت لازم

اخبار آفريقا- عربي

اهالی قلم در عمان از مقاومت ایران در جنگ ۱۲ روزه تمجید کردند

مرتضی بابکی نژاد، رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در عمان، با صالح البلوشی، نویسنده و سردبیر روزنامه الکترونیکی «شؤون عمانیه»، و فائزه محمد، نویسنده کتاب «در قلب ایران» و عضو انجمن نویسندگان و روزنامه نگاران عمانی، دیدار کرد. در این نشست، بابکی نژاد سیاست‌های فرهنگی ایران و موفقیت‌های جهانی آن را تشریح کرد و بر لزوم بهره‌گیری از تجربیات مشترک و توسعه تبادلات فرهنگی میان دو کشور تأکید نمود. او به نقش نویسندگان و اندیشمندان عمانی در تقویت این روابط اشاره کرد. بابکی نژاد با اشاره به جنگ ۱۲ روزه رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه ایران، از مواضع اصولی مهمانان و انتشار مقالات حمایتی در روزنامه‌های عمان قدردانی کرد. وی تأکید کرد که ایران هیچ‌گاه آغازگر جنگی نبوده اما همیشه در برابر تعرض دشمنان ایستاده است. او یکی از دستاوردهای این جنگ را اتحاد و همدلی همه اقشار جامعه ایرانی دانست و گفت رژیم صهیونیستی با تصور ضربه زدن به نظام اسلامی، شکست خورد. زیرکی رهبر انقلاب و اتحاد مردم نقشه دشمن را خنثی کرد. صالح البلوشی نیز گفت: با ورود آمریکا به جنگ، رژیم صهیونیستی و واشنگتن منطقه را به آستانه فاجعه بردند. موشک‌های پیشرفته ایران سپر دفاعی اسرائیل را بی‌اثر کرد و ناامنی را در جامعه اسرائیلی افزایش داد. این بحران نتیجه بازی خطرناک نتانیاها و لابی آمریکایی-اسرائیلی است که منافع خاورمیانه را قربانی جاه‌طلبی‌های شخصی کرده‌اند. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

وزیر کامپالا جنایات اخیر رژیم صهیونیستی را محکوم کرد

عبدالله عباسی، رایزن فرهنگی ایران در اوگاندا، با خانم مینسا کاباندا، وزیر کامپالا و امور کلان شهرها، دیدار کرد. عباسی جنایات رژیم صهیونیستی در تجاوز نظامی به ایران و نسل‌کشی مردم غزه از طریق محاصره اقتصادی و تحمیل گرسنگی را تبیین کرد. او حفظ آرامش و اتحاد ملی ایران، همراه با پاسخ کوبنده نیروهای مسلح تحت رهبری امام خامنه‌ای را عوامل پیروزی ایران دانست. عباسی از مواضع وزیر امور خارجه اوگاندا در محکومیت تجاوز رژیم صهیونیستی و همدستی آمریکا در بی‌ثبات کردن خاورمیانه در نشست وزرای امور خارجه سازمان همکاری اسلامی در استانبول قدردانی کرد. وی جنایات روزانه رژیم صهیونیستی علیه فلسطینیان و نسل‌کشی مدرن در غزه را محکوم کرد و از سکوت نهادهای بین‌المللی حقوق بشری انتقاد نمود. خانم کاباندا حمله رژیم صهیونیستی به ایران و شهادت فرماندهان نظامی، دانشمندان هسته‌ای و شهروندان ایرانی را محکوم کرد. وی اقدامات وحشیانه رژیم علیه بشریت را به شدت محکوم نمود و از بی‌عدالتی‌های خاورمیانه ابراز تأسف کرد، جایی که روزانه زنان، کودکان و بی‌گناهان توسط رژیم صهیونیستی کشته می‌شوند و جهان نظاره‌گر است. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

همکاری کتابخانه‌ای ایران و کنیا رونق می‌گیرد

قربانعلی پورمرجان، رایزن فرهنگی ایران در نایروبی، با چارلز انزیوو، مدیرکل کتابخانه ملی کنیا، و جولیانا موچای، معاون وی، دیدار کرد. مدیرکل کتابخانه ملی کنیا این نهاد را معرفی کرد و گفت بیش از ۸۰۰ هزار جلد کتاب دارد و شعبه‌هایی در شهرستان‌ها برای خدمت‌رسانی به مردم دایر کرده است. وی آمادگی همکاری با کتابخانه ملی ایران را اعلام کرد و علاقه‌مند به بهره‌گیری از تجربیات متخصصان ایرانی در حوزه کتاب، مرمت نسخ خطی، تبادل استادان و کتاب‌های دیجیتال شد. پورمرجان روابط فرهنگی ایران و کنیا را قدیمی‌تر از روابط سیاسی دانست و رد پای ایرانیان در شرق آفریقا را به صدها سال پیش نسبت داد. وی گفت رایزنی فرهنگی ایران در کنیا هزاران جلد کتاب به کلیساها، مساجد و مراکز علمی اهدا کرده و همچنان آماده ادامه این کار است. پورمرجان کتابخانه ملی ایران را بزرگ‌ترین در منطقه با بیش از ۱۵ میلیون کتاب، مجله و اقلام مربوطه معرفی کرد و پیشنهاد امضای یادداشت تفاهم برای همکاری رسمی داد. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

وضعیت ژئوپلیتیک منطقه با حضور اندیشمندان لبنانی بررسی شد

رایزنی فرهنگی ایران در لبنان با همکاری مرکز مطالعات انقلاب اسلامی وابسته به دفتر حفظ و نشر آثار رهبر معظم انقلاب، نشست «ژئوپلیتیک منطقه؛ از گذشته تا امروز» را در هتل سنتی الساحة در ضاحیه جنوبی بیروت برگزار کرد. این نشست با حضور اندیشمندان و فرهیختگان لبنانی به بررسی کتاب «صلحی که همه صلح‌ها

را بر باد داد؛ زایش خاورمیانه» نوشته دیوید فرومکین پرداخت که توسط رهبر انقلاب توصیه شده است. سید کمیل باقرزاده، رایزن فرهنگی ایران در لبنان، هدف نشست را تعمیق روابط دو ملت از طریق تبادل نظر پیرامون مسائل مشترک دانست. وی طرح‌هایی مانند خاورمیانه جدید، تغییر مرزها، تجزیه کشورها و ایجاد مناطق نفوذ را بیانگر مطامع استعمار جهانی دانست. باقرزاده تنها راه نجات از این توطئه‌ها را مقاومت، وحدت و آگاهی ملت‌ها برشمرد و سه‌گانه "مقاومت، فلسطین و وحدت" را میراث انقلاب اسلامی خواند که غرب را سردرگم کرده است. این نشست توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

مدیریت نزاع ایران با رژیم اشغالگر در بغداد تحلیل شد

رایزنی فرهنگی ایران در بغداد همایش تخصصی «دیپلماسی و میدان: نگاهی به مدیریت نزاع ایران با رژیم اشغالگر» را با حضور مسئولان، نخبگان، اساتید دانشگاه و علمای عراقی برگزار کرد. حمید الدهلکی، پژوهشگر عراقی، شعار «نه شرقی، نه غربی» را نماد استقلال ایران دانست و ۹ ویژگی آن را تشریح کرد. وی ایران را بر پایه عقیده اسلامی توحیدی ناب توصیف کرد و آن را متمایز از نظام‌های سیاسی دیگر دانست. الدهلکی راهبردهایی مانند "وعده صادق"، "حکومت فقهی عقیدتی" و "تعارض دو جبهه اسلامی شرقی و غربی صهیونیستی-آمریکایی" را ریشه‌دار در اصول قرآنی دانست. عبدالامیر العبودی، کارشناس بین‌الملل، راهبردهای نظامی و فکری ایران و رژیم صهیونیستی را مقایسه کرد و به محورهایی مانند راهبرد ایران، رژیم صهیونیستی و جنگ‌های نوین در فضای سایبری پرداخت. وی رویکرد جدید نتانیاهو را سرسختانه‌تر دانست و بازدارندگی ایران در نبردهای تکنولوژیک را برجسته کرد. با اسم البغدادی، پژوهشگر روابط بین‌الملل، دیپلماسی امنیتی ایران را تحلیل کرد و ابزارهای نظامی مانند شبه‌نظامیان و موشک‌ها را در خدمت اهداف دیپلماتیک دانست. وی به دیپلماسی نیابتی ایران از طریق گروه‌هایی مانند حزب‌الله، الحشد الشعبی و انصارالله اشاره کرد. این همایش توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

کتاب «حقوق بشر در اسلام» در کنیا رونمایی شد

کتاب «حقوق بشر در اسلام» تألیف حسین جوان آراسته، ترجمه شده به سواحیلی توسط رایزنی فرهنگی ایران در کنیا و چاپ شده توسط انتشارات «شانس» با همکاری مرکز ساماندهی ترجمه و نشر سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در قالب طرح «تاپ»، با حضور سفیر و رایزن فرهنگی ایران و شخصیت‌های فرهنگی کنیا رونمایی شد. قربانعلی پورمرجان، رایزن فرهنگی، اهمیت حقوق بشر در دنیای معاصر را تشریح کرد و گفت حقوق بشر در اسلام از ابتدای ظهور آن آغاز شد اما در اعلامیه جهانی ۱۹۴۸ مغفول ماند. وی کتاب را برای تبیین دیدگاه‌های اسلامی انتخاب کرد. فرانسیس اوواکا، رئیس مرکز حقوق بشر دانشگاه نایروبی، حقوق بشر غربی را ناقص دانست و ایده‌های مترقی اسلام را برجسته کرد. وی از سمینار «حقوق بشر از نگاه شرقی» و آماده‌سازی اعلامیه جدید خبر داد. حسن کینوا، استاد دانشگاه نایروبی، کتاب را ارزشمند برای مسلمانان و غیرمسلمانان کنیا دانست و حقوق بشر غربی را عامل استانداردهای دوگانه خواند. غلامپور، سفیر ایران، تاریخ حقوق بشر را از حمورابی و کوروش تا اسلام بازگو کرد. ویللی موتونگاه، رئیس سابق قوه قضائیه کنیا، کتاب را مؤثر دانست و پیشنهاد اهدای آن به نهادهای قضایی داد. این مراسم توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

اربعین یک فرصت تمدنی است

در آستانه اربعین حسینی ۱۴۰۴، نشستی با حضور محمدکاظم آل‌صادق، سفیر ایران در عراق، حجت‌الاسلام غلامرضا اباذری، رایزن فرهنگی، و محمدامین توکلی‌زاده، معاون اجتماعی شهرداری تهران و رئیس ستاد اربعین این نهاد، در سفارت ایران در بغداد برگزار شد. سفیر ایران هماهنگی‌های با طرف عراقی را تشریح کرد و بر تعاملات دیپلماتیک برای تسهیل امور زائران تأکید نمود. وی توجه به ظرفیت‌های فرهنگی را برای تعمیق روابط ایران و عراق ضروری دانست. اباذری اربعین را فرصتی تمدنی برای تربیت و تبیین مبانی مقاومت، اخلاق و وحدت اسلامی خواند. وی با اشاره به جنگ ۱۲ روزه، اربعین امسال را برای بازخوانی پیام مقاومت مهم دانست و رسانه‌ها را به تبیین روایت مقاومت فراخواند. توکلی‌زاده اربعین امسال را تحت تأثیر دفاع مقدس ۱۲ روزه و پیروزی جبهه اسلام دانست و آمادگی ستاد اربعین شهرداری تهران برای همکاری با رایزنی فرهنگی را اعلام کرد. همچنین، جلسه‌ای با هیئت صدا و سیما برای بررسی همکاری‌های رسانه‌ای اربعین برگزار شد. اباذری رسانه را خط مقدم جهاد تبیین دانست و حمایت مردم عراق از ایران پس از جنگ ۱۲ روزه را برجسته کرد. مجید اکبرشاهی، رئیس مرکز سیمرخ، برنامه‌های رسانه‌ای را بر محور مقاومت و وحدت متمرکز دانست. این نشست‌ها توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

زیمبابوه برای بهره‌مندی از تجارب علمی و دانشگاهی ایران اعلام آمادگی کرد

حمید بختیار، رایزن فرهنگی ایران در زیمبابوه، با رئیس و مسئولان دانشگاه ایالتی میدلند در گوئرو دیدار کرد. بختیار روابط سیاسی ایران و زیمبابوه را خوب دانست و دستاوردهای آموزش عالی ایران علی‌رغم تحریم‌ها را تشریح کرد. وی آمادگی امضای تفاهم‌نامه با دانشگاه‌های ایرانی و ارائه بورسیه را اعلام کرد. رئیس دانشگاه از همکاری با ایران استقبال کرد و آن را مفید برای دانشگاه و کشور دانست. وی اولویت همکاری با دانشگاه تهران را بیان کرد و از فعالیت‌های دانشگاه خود گزارش داد. پروفسور جابانگوه، رئیس دانشکده علوم انسانی، علاقه به همکاری با بنیاد سعدی برای آموزش زبان فارسی، دانشگاه شریف و آرشو ملی ایران را ابراز کرد. مافا، سرپرست معاونت دانشجویی، میزبانی سمینارها و روزهای فرهنگی را پیشنهاد داد. در پایان، پیش‌نویس تفاهم‌نامه با دانشگاه تهران تهیه شد. دانشگاه ایالتی میدلند با ۲۳ هزار دانشجو و ۱۰ دانشکده در گوئرو واقع است. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

نمایشگاه عکس گرامیداشت شهیدای جنگ تحمیلی ۱۲ روزه در زیمبابوه برپا شد

نمایشگاه عکس به همت رایزنی فرهنگی ایران در زیمبابوه برای گرامیداشت شهیدای جنگ ۱۲ روزه رژیم صهیونیستی علیه ایران برگزار شد. نمایشگاه جنایات رژیم اشغالگر و شهادت دانشمندان، زنان، کودکان و شهروندان ایرانی را به تصویر کشید. افتتاحیه با حضور علی طوسی، کاردار سفارت ایران، و حمید بختیار، رایزن فرهنگی، و شرکت روحانیون مسیحی و مسلمان، هنرمندان، رسانه‌ها و ۲۰۰ دانش‌آموز از ۱۰ مدرسه حاره بود. بختیار نمایشگاه را برای برجسته کردن جنایات رژیم صهیونیستی دانست و ادامه حملات به فلسطین و وضعیت فاجعه‌بار غزه را محکوم کرد. کشیش نگاوارا مالونگا تجاوز اسرائیل را محکوم کرد و مقاومت ایران را ستود. رابسون موسارافو از حمایت از فلسطین تا آزادی کامل خواست. شیخ اسماعیل دعا تجاوز به ایران را حمله به اسلام دانست و ایران را متحدکننده آزادی‌خواهان خواند. بازدیدکنندگان از نمایشگاه دائمی رایزنی فرهنگی نیز دیدن کردند. این رویداد توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

رایزن فرهنگی ایران در لبنان با مبارز تازه آزادشده از زندان‌های فرانسه دیدار کرد

سید کمیل باقرزاده، رایزن فرهنگی ایران در لبنان، با جورج ابراهیم عبدالله، مبارز مسیحی لبنانی تازه آزادشده از زندان‌های فرانسه پس از ۴۱ سال، دیدار کرد. باقرزاده عبدالله را الگوی جوانان امت خواند و بازگشت وی را تقویت‌کننده مقاومت دانست. وی مقاومت فرهنگی را اساس مسیر دانست و خاطرات رهبر انقلاب در زندان را مرور کرد و کتاب‌های «إن مع الصبر نصر» و «تاریخ استعمار» را هدیه داد. عبدالله از دیدار قدردانی کرد و بر

پیروزی بر دشمن پس از هفت دهه مبارزه تأکید نمود. وی وحدت را راز پیروزی دانست و از گرامیداشت شهدا و درد فلسطین سخن گفت. در پایان، چفیه امام خامنه‌ای و دو کتاب به عبدالله اهدا شد. این دیدار در روستای القبیات عکار برگزار شد و توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

نشریه «الهدی» در بغداد به شصت و چهارمین شماره رسید

شصت و چهارمین شماره نشریه علمی «الهدی» توسط مرکز مطالعات حوزوی الهدی با همکاری رایزنی فرهنگی ایران در بغداد منتشر شد. این نشریه نقش مهمی در تبادل فرهنگی و ترجمه متون علمی بین حوزه‌های نجف و قم ایفا می‌کند. مقالات این شماره شامل حکمت امام خامنه‌ای و آیت‌الله سیستانی به مناسبت عملیات وعده صادق ۳، محور گفتمان اسلامی و جهاد تبیین، مقاومت در ماه محرم و محور معارف و تبیین است. انتشار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

زمینه‌های همکاری دانشگاه‌های امام رضا(ع) مشهد و الکنوز بصره بررسی شد

ابراهیم دانشی فر، رئیس دانشگاه بین‌المللی امام رضا(ع)، با یوسف الاسدی، رئیس دانشگاه الکنوز بصره، و اساتید آن دیدار کرد. این دیدار به همت وابستگی فرهنگی ایران در بصره برای توسعه همکاری علمی بود. دانشی فر فعالیت‌های دانشگاه امام رضا(ع) وابسته به آستان قدس رضوی را تشریح کرد و بر پیوند معارف اهل بیت با علوم روز تأکید نمود. وی خواهان همکاری گسترده در موضوعات علمی و مهندسی شد. الاسدی دانشگاه الکنوز با ۷ دانشکده را معرفی کرد و علاقه به توسعه همکاری با دانشگاه‌های ایران را ابراز کرد. وی بر بررسی هوش مصنوعی و امضای تفاهم‌نامه تأکید کرد. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

جمهوری اسلامی ایران امید مسلمانان جهان است

حسین علیدوستی، سرپرست رایزنی فرهنگی ایران در نیجریه، با شیخ احمد مگاری، امام مسجد ملی نیجریه، دیدار کرد. علیدوستی بر توسعه روابط و گفت‌وگو حول وحدت اسلامی تأکید کرد و از حمایت مسلمانان نیجریه برای پیروزی ایران در تجاوز رژیم صهیونیستی قدردانی نمود. وی شعار انقلاب را بر پایه آیه وحدت دانست و دفاع از فلسطین را آرمان انقلاب خواند. علیدوستی تحریم‌ها، جنگ هشت‌ساله و تجاوز اخیر را پیامد استقامت دانست و رهبری امام خامنه‌ای را عامل خنثی‌سازی توطئه‌ها برشمرد. مگاری هدف تجاوز را حذف محور مقاومت دانست و ایران را نماد مقاومت و امید مسلمانان توصیف کرد. وی بر وحدت مذاهب اسلامی در برابر دشمنان تأکید کرد و برای پیروزی اسلام، آزادی فلسطین و سلامتی رهبر انقلاب دعا کرد. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

واژه «بالستیک» به یک اصطلاح پرکاربرد در عراق تبدیل شده است

غلامرضا ابادری، رایزن فرهنگی ایران در عراق، با زتاب جنگ ۱۲ روزه در اربعین امسال را رصد کرد و گفت واژه «بالستیک» در عراق به اصطلاح تبدیل شده و حتی به غذاهای مقوی نسبت داده می‌شود. وی اربعین امسال را ممتاز دانست و حمایت عراقی‌ها از ایران را برجسته کرد. ابادری برافراشتن پرچم ایران در هیئت‌های عزاداری عراق را نشانه عشق و تقدیر از مبارزه با اسرائیل دانست. وی تصویر ایران به عنوان پیروز میدان را در ذهن عراقی‌ها نقش بسته خواند و موشک‌های بالستیک ایرانی را عامل همگرایی دو ملت دانست. این اظهارات توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

ایران و تانزانیا در پی تقویت روابط تاریخی با بهره‌مندی از دیپلماسی فرهنگی هستند

محسن معارفی، رایزن فرهنگی ایران در تانزانیا، با پندی اچ. چانا، وزیر میراث، منابع طبیعی و فرهنگ تانزانیا، دیدار کرد تا روابط فرهنگی و گردشگری را تقویت کنند. چانا پیوندهای تاریخی از طریق تمدن شیرازی را برجسته دانست و آن را بستری برای همکاری موزه‌ای و توریسم خواند. نوئل لوانگا، مدیرکل موزه ملی، محورهایی مانند حفاظت میراث، پروژه‌های پژوهشی مشترک، نمایشگاه‌های مشترک و آموزش آنلاین را پیشنهاد داد. ارنست الیسا مواموآجا، مدیرکل بازاریابی گردشگری، گردشگری فرهنگی شیرازی‌ها، حلال و دیجیتال را برای همکاری برشمرد. دووتا مداچی، رئیس کالج ملی گردشگری، همکاری آموزشی، تبادل دانشجو و تحقیقاتی را خواستار شد. معارفی آمادگی ایران برای همکاری را اعلام کرد و حضور شیرازی‌ها را بنای مستحکم روابط دانست. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

زنان نخبه ایرانی و عراقی در حوزه معارف اسلامی همکاری می‌کنند

زهره برقی، مدیر جامعه الزهرا(س) قم، با زنان نخبه عراقی در رایزنی فرهنگی ایران در بغداد دیدار کرد تا زمینه‌های همکاری علمی، آموزشی و تبلیغی بررسی شود. برقی نقش زنان در واقعه عاشورا را برجسته کرد و وظیفه زنان امروز را زینب‌گونه دانست. وی جامعه الزهرا را با دستور امام خمینی(ره) تأسیس شده خواند و بر نقش زنان در فهم دین

تأکید کرد. ابادری، رایزن فرهنگی، توسعه تعاملات در حوزه زنان را مهم دانست و آمادگی رایزنی برای دوره‌های آموزشی را اعلام کرد. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

همکاری‌های ایران و نیجریه در زمینه نشر توسعه می‌یابد

ثالث حسین، مدیر داخلی شرکت چاپ و انتشارات «فرست کلاس»، با حسین علیدوستی، سرپرست رایزنی فرهنگی ایران در نیجریه، دیدار کرد. حسین از حضور هیأت ایرانی در مراسم عاشورا در حسینیه شیخ زکریاکی و بازتاب نوحه فارسی قدردانی کرد. وی تجاوز رژیم صهیونیستی و آمریکا به ایران را محکوم کرد و فعالیت‌های شرکت در چاپ کتاب، پوستر و بسته‌بندی را تشریح کرد. علیدوستی ایران را با رهبری حکیم و ملت آگاه شکست‌ناپذیر دانست و پیروزی در توطئه‌های اخیر را برجسته کرد. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

زبان فارسی به موبک داران راهپیمایی اربعین آموزش داده شد

با فرارسیدن اربعین حسینی، دوره فشرده آموزش زبان فارسی برای موبک داران و مردم عراق در رایزنی فرهنگی ایران در بغداد برگزار شد تا ارتباط با زائران ایرانی تسهیل شود. شرکت‌کنندگان عمدتاً خادمان فرهنگی از کربلا، نجف و مناطق مرزی بودند. دوره شامل آموزش الفبا، عبارات خوشامدگویی، واژگان پذیرایی، مکالمه‌های کوتاه، تمرین شنیداری و شبیه‌سازی بود. آموزش توسط استاد فارسی‌زبان انجام شد و جزوه و فایل‌های صوتی ارائه گردید. این دوره توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

اساتید و دانشجویان نیجریه‌ای درباره «گرایش حقوق بشر» پرسیدند

نشست تخصصی «گرایش حقوق بشر» با حضور اساتید و دانشجویان حقوق بین‌الملل در دانشگاه آبو جابا برگزار شد تا نقش گفتمان‌های فرهنگی در دیپلماسی عمومی بررسی شود. مبارک، استاد حقوق، اهمیت دیدارها برای تفاهم متقابل را تأکید کرد. حسین علیدوستی، سرپرست رایزنی فرهنگی ایران، حضور در جمع دانشجویان را افتخار دانست و برای پاسخ به سؤالات حقوق بشری درباره تجاوز رژیم صهیونیستی، دستاوردهای ایران و جایگاه زنان آمادگی اعلام کرد. اساتید و دانشجویان سؤالاتی مطرح کردند و بر تداوم تعاملات تأکید شد. این نشست توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

تعاملات دانشگاهی ایران و عراق در حال توسعه است

علی عابدی، سرکنسول، و رضا ملکی، وابسته فرهنگی ایران در بصره، با عادل مانع داخل، رئیس دانشگاه می‌سان، دیدار کردند تا روابط آموزشی و فرهنگی تقویت شود. رئیس دانشگاه می‌سان همکاری علمی را خواستار شد و از نمایشگاه کتاب با حضور ناشران خارجی گزارش داد. وی راه‌اندازی کلاس‌های زبان فارسی را اعلام کرد. عابدی بر توسعه همکاری‌های آکادمیک تأکید کرد. ملکی به هفته علم در کربلا و تفاهم‌نامه‌ها اشاره کرد و حمایت از آموزش زبان فارسی را ابراز داشت. این دیدار توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

گفت‌وگوهای فرهنگی ایران و غنا آغاز شد

رایزنی فرهنگی ایران در آکرا گفت‌وگوهای برخط فرهنگی ایران و غنا را با مشارکت اقشار مختلف آغاز کرد. روحانیون، دانش‌آموزان، رسانه‌ها، نویسندگان، معلمان، دانشجویان، هنرمندان، زنان، ورزشکاران، کادر درمان و کارآفرینان شرکت دارند. هر نشست با دو گروه (چهار ایرانی و چهار غنایی) برگزار می‌شود. تاکنون گفت‌وگوهای دانش‌آموزی از استان‌های اصفهان، خوزستان و کرمانشاه، روحانیون از کرمانشاه و دانشجویان از گلستان و شیراز انجام شده است. امیر حشمتی، رایزن فرهنگی، اولویت گفت‌وگو و مشارکت استان‌ها را ویژگی برنامه دانست و مدل ساده‌ای برای گفت‌وگوها پیشنهاد کرد. بازخوردهای اولیه مثبت است. این برنامه توسط روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اطلاع‌رسانی شد.

تأثیر تاریخ

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آستانه قزاقستان در جدیدترین گزارش ارسالی خود، به موضوع تأثیر تاریخ بر دیپلماسی فرهنگی قزاقستان پرداخته است.

دیپلماسی فرهنگی معاصر قزاقستان فرآیندی پیچیده و چندلایه است که در آن حال و گذشته به طور تنگاتنگی در هم تنیده‌اند. اگرچه روابط دیپلماتیک به مفهوم مدرن خود تنها در دوران معاصر شکل گرفته است، اما سنت‌های دیپلماسی قزاقی که ریشه در دوران خان‌نشین‌ها دارد، نقش مهمی در شکل‌گیری سیاست فرهنگی و تصویر بین‌المللی این کشور ایفا می‌کند. بازاندیشی در تجربه تاریخی، از جمله دوران خان‌نشین قزاق، نامه‌نگاری‌ها با مسکو، روابط با بخارا و دیگر مراکز شرقی، به قزاقستان این امکان را می‌دهد که نه تنها سیاست فرهنگی سنجیده‌ای

بنا کند، بلکه خود را وارث تمدن بزرگ اوراسیایی معرفی کند.

ریشه‌های تاریخی دیپلماسی: خان‌نشین قزاق

تاریخ دیپلماسی در سرزمین‌های قزاق، بسیار پیش‌تر از پیدایش نهادهای بین‌المللی مدرن آغاز می‌شود. در دوران خان‌نشین قزاق (قرون پانزدهم تا هجدهم میلادی)، روابط دیپلماتیک ساختارمند با دولت‌های همسایه همچون روسیه تزاری، خانات بخارا، چین، خانات جونغار و غیره وجود داشت. این روابط نه تنها از اهمیت سیاسی و نظامی برخوردار بودند، بلکه زمینه‌های فرهنگی عمیقی نیز داشتند.

برای نمونه، خان تاوکه (۱۶۷۸-۱۷۱۸) که در یکی از دشوارترین دوران‌های تاریخ خان‌نشین حکومت

می‌کرد، به خاطر فعالیت‌های دیپلماتیک خود شناخته شده است. او با "تزار پتر اول" مکاتبه می‌کرد، پیشنهاد اتحاد علیه دشمنان مشترک می‌داد و در پی کسب امتیاز از سوی امپراتوری روسیه بود.

این نامه‌ها از نخستین اسناد مکتوب دیپلماسی قزاق به شمار می‌روند که امروزه می‌توان آن‌ها را جلوه‌هایی از دیپلماسی فرهنگی آن زمان دانست؛ زیرا نه تنها توافقات سیاسی را ثبت می‌کردند، بلکه رمزهای فرهنگی، اخلاق روابط و شیوه‌های تفکر اشرافیت استپی را منتقل می‌کردند.

روابط با شرق اسلامی: پلی فرهنگی

یکی از مهم‌ترین جهت‌گیری‌های دیپلماسی تاریخی خان‌نشین قزاق، روابط با شرق اسلامی، به ویژه "بخارا، خیوه، خوقند و ایران" بود. این روابط

صرفاً بر پایه تجارت یا ملاحظات سیاسی نبود، بلکه بر پایه نزدیکی فرهنگی و دینی استوار بود. بخارا نه تنها مرکز سیاسی بلکه پایتخت علمی و معنوی منطقه محسوب می‌شد. بسیاری از بی‌ها (قاضی) و دانشمندان قزاق برای کسب علم به آن جا سفر می‌کردند. این سفرها باعث تقویت وحدت فرهنگی و دینی منطقه می‌شد.

دیپلماسی معنوی و فرهنگی میان خان‌نشین قزاق و بخارا پیامدهای طولانی مدتی داشت و پایه‌های تعاملات فرهنگی را بنا نهاد که تا به امروز ادامه دارد. روابط کنونی قزاقستان با ج. ا. ایران، ازبکستان و دیگر کشورهای شرقی تا حد زیادی بر همین بستر تاریخی استوار است.

نامه‌ها به مسکو به عنوان نمونه‌ای از مکاتبات دیپلماتیک

ارزش اسنادی مانند نامه‌های خان‌های قزاق به تزارهای روسیه در آن است که اشکال ابتدایی گفت‌وگوی دیپلماتیک میان تمدن‌ها را به تصویر می‌کشند. این نامه‌ها صرفاً درخواست کمک یا پیشنهاد اتحاد نبودند، بلکه نظام مفاهیم، آداب و هنجارهای جامعه قزاق را آشکار می‌کردند.

مضامین این نامه‌ها ارجاع به "برادری"، "راستی"، "دفاع در برابر بی‌عدالتی" پیش‌درآمد ارزش‌هایی هستند که امروزه در پایه دیپلماسی فرهنگی قرار دارند: احترام به تاریخ، پذیرش یگانگی ملت‌ها، و تلاش برای همزیستی مسالمت‌آمیز. از این منظر، نامه‌های قزاق به مسکو را می‌توان گونه‌ای از دیپلماسی عمومی دانست که نه تنها به دنبال به رسمیت شناخته شدن سیاسی بلکه به دنبال به رسمیت شناخته شدن فرهنگی نیز بود.

توسعه دیپلماسی فرهنگی در دوران معاصر

پس از استقلال در سال ۱۹۹۱، قزاقستان با وظیفه بازاندیشی در هویت تاریخی خود و شکل‌دادن به دیپلماسی فرهنگی نوین مواجه شد. یکی از محورهای اصلی در این راستا، معرفی خود به عنوان کشوری با میراث تاریخی و فرهنگی منحصر به فرد و پل میان شرق و غرب بود.

نماد این رویکرد، جشن پانصد و پنجاه سالگی خان‌نشین قزاق در سال ۲۰۱۵ بود. این جشن صرفاً یک مناسبت تاریخی نبود، بلکه بیانیه‌ای فرهنگی-سیاسی بود که عمق تاریخی دولت‌داری قزاق را برجسته می‌ساخت. در این راستا کنفرانس‌های بین‌المللی، نمایشگاه‌ها و دیدارهای رسمی برگزار شد که نمونه‌ای موفق از دیپلماسی فرهنگی مبتنی بر میراث تاریخی بود.

تاریخ دیپلماسی در سرزمین‌های قزاق، بسیار پیش‌تر از پیدایش نهادهای بین‌المللی مدرن آغاز می‌شود. در دوران خان‌نشین قزاق روابط دیپلماتیک ساختارمند با دولت‌های همسایه همچون روسیه تزاری، خانات بخارا، چین، خانات جونغار و غیره وجود داشت. این روابط نه تنها از اهمیت سیاسی و نظامی برخوردار بودند، بلکه زمینه‌های فرهنگی عمیقی نیز داشتند

حافظه تاریخی به عنوان ابزار قدرت نرم

امروزه دیپلماسی فرهنگی جمهوری قزاقستان از حافظه تاریخی، به عنوان ابزاری از قدرت نرم بهره می‌برد. این سیاست در قالب‌های زیر تحقق یافته است:

- برگزاری نمایشگاه‌هایی درباره تاریخ خان‌نشین قزاق در خارج از کشور.
- ارائه حماسه‌ها، فولکلور و فیلم‌های تاریخی قزاق در جشنواره‌های بین‌المللی.
- ترجمه آثار متفکران و مورخان قزاق به زبان‌های خارجی.
- ایجاد مراکز فرهنگی قزاقستان در خارج که تاریخ و دیپلماسی سنتی را برجسته می‌سازند.
- چنین راهبردی، تصویری از قزاقستان به عنوان کشوری بالغ از نظر فرهنگی و مستقل از نظر تمدنی ترسیم می‌کند.

دیپلماسی فرهنگی و رویکرد شرقی

توجه ویژه در دیپلماسی فرهنگی معاصر قزاقستان به تقویت روابط با شرق: جمهوری اسلامی ایران، ترکیه، کشورهای آسیای مرکزی و جهان عرب معطوف شده است. در این چارچوب، حافظه تاریخی درباره پیوندهای فرهنگی و دینی با بخارا و دیگر مراکز تمدن اسلامی، به عنوان پایه‌ای برای اعتماد و گفت‌وگو عمل می‌کند.

برای مثال، همکاری‌های فرهنگی فعال میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قزاقستان از جمله فعالیت‌های مرکز فرهنگی ایران در آستانه بر نزدیکی تاریخی و تمدنی استوار است.

نقش مشترک شاعران، حکما و متفکران ایرانی که آثارشان در دشت قزاق شهرت داشته و نیز فضای فرهنگی مشترک اسلامی، در این زمینه تعیین‌کننده است.

فرهنگ به مثابه ادامه دیپلماسی

دیپلماسی فرهنگی امروز قزاقستان، نه تنها حفظ و بازتاب میراث فرهنگی است، بلکه گفت‌وگویی است مبتنی بر برابری و احترام متقابل. مشارکت قزاقستان در محافل بین‌المللی فرهنگی چون یونسکو، نمایشگاه‌های اکسپو و هفته‌های فرهنگی در پایتخت‌های کشورهای مختلف جهان نمونه‌هایی از این سیاست‌اند.

از جمله پروژه‌های برجسته می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: پروژه "روحانی ژان‌گرو" (نوزایی معنوی) که در آن ابتکارات فرهنگی و آموزشی برای تقویت هویت ملی اجرا می‌شود.

ترجمه ۱۰۰ کتاب قزاق به زبان‌های اصلی جهانی، از جمله آثار مربوط به تاریخ و فرهنگ کشور.

توسعه برند مسیر جاده ابریشم بزرگ که قزاقستان را به عنوان بخشی جدایی‌ناپذیر از این مسیر تاریخی فرهنگی معرفی می‌کند.

این پروژه‌ها باعث تقویت تصویر فرهنگی قزاقستان و تبدیل میراث تاریخی به ابزار تعامل جهانی می‌شود.

درس‌های گذشته و چالش‌های آینده

تاریخ دیپلماسی قزاق نشان می‌دهد که حتی در شرایط جغرافیای استپی، در میان دولت‌های مرکزی قدرتمند، خان‌ها و بی‌های قزاق توانستند نظامی از روابط دیپلماتیک و فرهنگی مبتنی بر اصول شرافت، احترام متقابل و گشودگی بنا نهند.

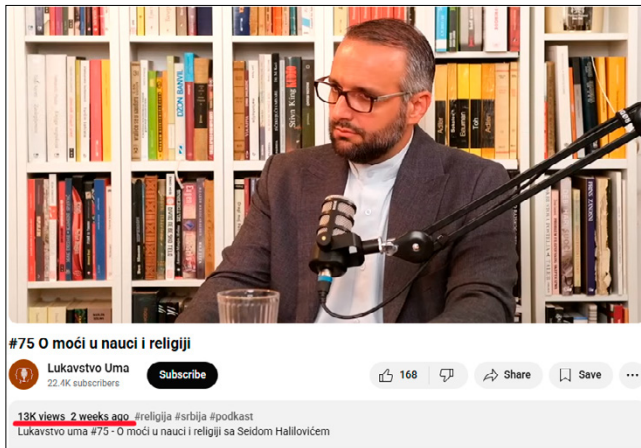
برای دیپلماسی فرهنگی معاصر قزاقستان، ادامه این سنت ضروری است، اما هم‌زمان باید با چالش‌های قرن بیست و یکم نیز مقابله کرد. رقابت اطلاعاتی، جهانی شدن فرهنگی و نیاز به حفاظت از حقیقت تاریخی. یکی از خطرات بالقوه، ارائه سطحی از فرهنگ بدون زمینه‌سازی عمیق است. مهم آن است که نه تنها فرهنگ ارائه شود، بلکه معنای نهفته در ورای سنت‌ها، آداب و تاریخ نیز برای جهانیان تبیین گردد.

تاریخ، صرفاً پس‌زمینه‌ای برای دیپلماسی معاصر قزاقستان نیست، بلکه بنیان، منبع الهام و سرمایه آن است. نامه‌های خان‌های قزاق به مسکو، گفت‌وگو با بخارا، پیوندهای فرهنگی با شرق، همگی گواه آن‌اند که قزاقستان همواره بخشی از تمدن بزرگ اوراسیایی بوده است؛ جایی که فرهنگ و دیپلماسی از هم جدایی‌ناپذیرند.

امروز با رجوع به گذشته، قزاقستان نه تنها می‌تواند هویت فرهنگی خود را تقویت کند، بلکه می‌تواند با جهان بر پایه کرامت فرهنگی سخن گوید. دیپلماسی فرهنگی مبتنی بر حافظه تاریخی، می‌تواند ابزاری قدرتمند برای ارائه ملی، ساختن صلح، و تعامل جهانی در مقیاسی نوین باشد. تهیه شده توسط رابینزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان

درباره آزادی در دین و علم مدرن
در برنامه فلسفی صربستان

نسبت قدرت

کور، بی‌رحمانه آن را به این جهت یا آن جهت سوق خواهد داد.

خلیلویچ در برنامه جدید پادکست صربستانی «کیاست عقل»، معنای آزادی انسان را نیز در دو حوزه معرفتی یاد شده متفاوت دانست. وی انسان را در سنت دینی، موجودی با قابلیت ملکوتی شدن معرفی کرد که در نشئه خاکی در اسارت قیود طبیعی است و در صورتی به آزادی حقیقی می‌رسد که از اسارت و قیود خارج شده و به سوی حقیقت متعالی رهسپار گردد.

از نظر خلیلویچ، یاور انسان در طی این طریق، همان معرفت علمی با شاخه‌های گوناگون حکمت نظری و عملی خواهد بود که وی را به قرب حقیقت می‌رساند. از سوی دیگر، انسان مدرنیستی، به خاطر تبعیت از قدرت فاقد عقلانیت علمی، هیچ حقیقتی را ورای خود نمی‌بیند و بلکه خود را معیار و مبدأ حقیقت و حقوق و ارزش‌ها می‌پندارد. چنین انسانی به اباحه‌گری لیبرالیستی معتقد است و همه چیز را برای خود مجاز و آزاد می‌داند.

خلیلویچ با استناد به مواضع فلسفی سارتر، نماینده شهیر فلسفه اگزیستانس، هشدار می‌دهد که انسان مدرن فرصت تحقق آزادی بی‌قید و شرط را پیدا نخواهد کرد، چون براساس بیان سارتر در جهان ماده رها شده است و دلهره و اضطراب مستمر به او اجازه نمی‌دهد از سراب آزادی نامحدود بهره‌مند شود.

وی پس از اشاره به این که انسان مدرن با شهود نفسانیت تباهش، خود را مهمل و رها می‌پندارد و این پندار زندگی او را رنج‌آور می‌کند، در پایان برنامه به تفسیر کوتاه آیه کریمه زیر پرداخت: «ومن أعرض عن ذكری فإن له معیسه ضنکا» (کسی که از یاد من روی برگرداند، معیشت او تنگ می‌شود).

تهیه شده در رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در صربستان

بود.

خلیلویچ توضیح داد که همه گزاره‌های متافیزیکی و ارزشی، چون به این معنا آزمون‌پذیر نیستند، در سده بیستم در غرب از حیطة معرفت علمی خارج شدند. وی اضافه کرد: همین دو دسته از گزاره‌ها عهده‌دار تبیین عالی‌ترین آموزه‌های دینی هستند و دین بدون این گزاره‌ها در غرب سده بیستم به ساختاری بی‌جان و بدون حیات تبدیل شده است.

خلیلویچ به تبیین مواضع فلسفی ویتگنشتاین در تصحیح رویکرد پوزیتیوسم منطقی پرداخت. ویتگنشتاین معتقد به بازی‌های زبانی متعدد بود و زبان علم را یکی از زبان‌ها می‌دانست که به ناچار از زبان‌های دیگر باید تأثیر بپذیرد، در حالی که آن زبان‌های دیگر (همچون زبان اسطوره، شعر، دین و فلسفه) زبان‌هایی غیر علمی هستند.

وی این چرخش زبانی ویتگنشتاین را بسیار مهم تلقی کرد، چون نشانگر آن است که علم مدرن، پس از رویگردانی از عالی‌ترین آموزه‌های دینی، متافیزیکی و ارزشی، در نهایت به مرحله‌ای رسیده است که باید از عناصر فاقد عقلانیت علمی تبعیت کند. در چنین شرایطی است که علم مدرن در نقش ابزار برای تحقق اغراض انواع گوناگون قدرت فاقد عقلانیت، اعم از قدرت سیاسی، رسانه‌ای یا اقتصادی، ظاهر می‌شود.

پژوهشگر مرکز علوم دینی «قم» در بلگراد معتقد است انسان غربی مدرن نه تنها جان دین را از دین گرفته است، بلکه معرفت علمی و دانشمند را نیز تحقیر کرده است؛ از آن رو که علم را در خدمت عناصری غیر علمی قرار داده است، در حالی که علم و دانشمند، براساس اصل پوزیتیویستی آزمون‌پذیری، توان قضاوت علمی درباره آن عناصر و انتقاد از آن‌ها را ندارند. علم مدرن در همه حالات ساکت و مطیع خواهد بود در حالی که اقتدار

سعید خلیلویچ مدیر و پژوهشگر مرکز علوم دینی «قم» در بلگراد در پادکست مشهور که به موضوعات فلسفی در صربستان اختصاص دارد، به تحلیل نسبت قدرت و آزادی در دین و علم مدرن پرداخت.

خلیلویچ برای بار دوم مهمان پادکست صربستانی «کیاست عقل» بود؛ وی در برنامه نخست، که سال گذشته پخش شد، معنای اسلامی بودن فلسفه اسلامی را مورد بررسی قرار داد.

پژوهشگر مرکز علوم دینی «قم» در بلگراد در برنامه جدید این پادکست، توضیح داد که معرفت علمی در دو حوزه سنت دینی و جهان مدرن تعاریف متفاوت دارد. او خاطرنشان کرد که علم در سنت دینی، همه شاخه‌های حکمت نظری و عملی را دربرمی‌گیرد و لذا فلسفه به معنای متافیزیکی نیز یکی از علوم بوده و با عنوان علم کلی شناخته می‌شود.

از نظر خلیلویچ، دین مؤید علم به این معنای جامع است و صحت تعالیم دینی را می‌توان در شاخه‌های مختلف حکمت نظری یا عملی مبرهن و مبین کرد. معرفت علمی در این تعریف ارزش جهان‌شناختی دارد به این معنا که به ما حقیقت عینی را نمایش می‌دهد.

خلیلویچ معتقد است که معرفت علمی، در تعریف دینی آن، قدرت و توان ایجاد عمیق‌ترین تحولات معنوی را در وجود انسان عالم، در مسیر تقرب وی به حقیقت، دارد و از این منظر، تعلیم و تهذیب با هم گره می‌خورد.

پژوهشگر مرکز علوم دینی «قم» در بلگراد به تحلیل تعریف معرفت علمی و رابطه آن با دین و قدرت و آزادی در جهان غرب در سده بیستم پرداخت. وی یادآور شد که کارناپ، نماینده برجسته پوزیتیویسم منطقی و حلقه وین، بر اصل اثبات‌پذیری پافشاری می‌کرد و معتقد بود هر گزاره‌ای که با تجربه حسی قابل اثبات نباشد، علمی نبوده و گزاره‌ای مهمل خواهد

پیشینه پیشاور

کارنامه امام بارگاه (حسینیه) عادل بیگ این است که شمار زیادی از اهل سنت پیشاور را شیعه کرد و در همان دوران که وسایل ارتباطی محدود بود، برای تبلیغ، ترویج و گسترش مذهب شیعه در پیشاور اقدام مؤثری صورت نگرفته بود

امام بارگاه (حسینیه) عزراخان رسالدار عادل بیگ نه تنها در شمار امام بارگاه (حسینیه)های قدیمی شهر پیشاور قرار می‌گیرد، بلکه رویدادهای فراموش‌نشده‌ای از تاریخ با این امام بارگاه (حسینیه) پیوند دارند. در سال ۱۹۲۳ میلادی، زمانی که آیت الله سید محمد سلطان الواعظین شیرازی از ایران به پیشاور آمدند، نشست‌های مناظره‌ای یادگار ایشان در همین امام بارگاه (حسینیه) برگزار شد.

در این امام بارگاه (حسینیه)، آن عالم برجسته دینی به منظور تبلیغ، در حضور علمای اهل سنت و حاضران، دلایلی قاطع در حمایت از مذهب حقه و عقاید جعفری ارائه دادند که در پی آن، شمار زیادی از اهل سنت در چند جلسه شیعه شدند. این نشست‌های تاریخی با پشتیبانی رسمی برگزار می‌شد و سر وزیر ایالت سرحد آن زمان (استان کنونی خیبر پختونخوا)، سر صاحب زاده عبدالقیوم خان، شخصاً در این جلسات حاضر می‌شدند و این مناظرات به ریاست ایشان برگزار می‌شد.

پس از آن، کتابی مفصل بر اساس همین مناظره‌های تاریخی در ایران با عنوان «شب‌های پیشاور» منتشر شد که هنوز هم در دسترس است. این کتاب با عنوان «خورشید خاور» در کراچی ترجمه شده و به نظر من، مطالعه این کتاب برای هر مؤمنی بسیار ضروری است، زیرا در آن، مرحوم شیرازی اصول و ضوابط بنیادین دین حقه را با دقت و استدلالی رسا بیان کرده‌اند که برای نسل نو، چراغ راه است.

کارنامه امام بارگاه (حسینیه) عادل بیگ این است که شمار زیادی از اهل سنت پیشاور را شیعه کرد و در همان دوران که وسایل ارتباطی محدود بود، برای تبلیغ، ترویج و گسترش مذهب شیعه در پیشاور اقدام مؤثری صورت نگرفته بود.

در چنین شرایطی، این امام بارگاه (حسینیه) نه تنها اهل سنت بلکه شیعیان پیشاور را نیز با مذهب، عقیده، تاریخ و حقایق آشنا کرد که در آن دوران بحرانی به شدت مورد نیاز بود. وقتی ما از این منظر به خدمات امام بارگاه (حسینیه) عادل بیگ نگاه می‌کنیم، درمی‌یابیم که برکات آن تبلیغ چندروزه،

هنوز هم باقی است. بنابر روایت بزرگان، امام بارگاه (حسینیه) رسالدار عادل بیگ در سال ۱۹۱۰ میلادی تأسیس شد، اما وقتی به نخستین یا نسخه قدیمی کتاب منتشر شده در ایران با عنوان شب‌های پیشاور و تصاویر آن می‌نگریم، می‌بینیم که در آن تصویر قدیمی، کوزه‌هایی برای ساخت و ساز امام بارگاه (حسینیه) قرار داده شده‌اند و بناها در حال کار بر دیوارها و دالان‌ها هستند. این تصور ایجاد می‌شود که ممکن است این امام بارگاه (حسینیه) در هنگام ورود آن عالم دینی در حال ساخت بوده باشد.

اگر این گمان را بپذیریم، سال ساخت امام بارگاه (حسینیه) به ۱۹۲۳ میلادی بازمی‌گردد، اما طبق گفته متولی امام بارگاه (حسینیه)، سردار اختر علی حیدری، این امام بارگاه (حسینیه) در سال ۱۹۱۰ ساخته شده است. در امام بارگاه (حسینیه) عادل بیگ از همان آغاز، مجالس عزای فارسی برگزار می‌شد، اما حدود ۳۰ سال پیش، برگزاری مجالس به زبان فارسی در این مکان متوقف شد (ناگفته نماند که سه شب مراسم عزاداری به زبان فارسی توسط قزلباش‌های مقیم پیشاور کماکان در حسینیه سیدالشهدا کوچه در پیشاور پاکستان

مساله مد

تغییر برداشت‌های عمومی از مد زنان مسلمان دارند و آن را انعطاف‌پذیرتر و مدرن‌تر می‌کنند، بدون اینکه ارزش‌های دینی را نادیده بگیرند. علاوه بر این، توسعه صنعت مد زنان مسلمان در اندونزی با افزایش قدرت خرید جامعه و آگاهی از سبک زندگی حلال هدایت می‌شود. بنابراین مد اسلامی در اندونزی صرفاً بیانی از دین نیست، بلکه بخشی از یک هویت فرهنگی و سبک زندگی مدرن و پویا نیز هست.

توسعه مد اسلامی در اندونزی نشان دهنده پویایی فرهنگی در جامعه است. در دهه‌های اخیر، مد اسلامی تحت تأثیر جهانی شدن، رسانه‌های اجتماعی و تغییر ارزش‌های اجتماعی، دستخوش تحولات قابل توجهی شده است. جهانی شدن، دسترسی به روندهای مد از کشورهای با فرهنگ مد اسلامی قوی، مانند ترکیه و امارات متحده عربی را فراهم کرده است. این تأثیر، از طریق رسانه‌های اجتماعی و اینترنت، وارد اندونزی شده و بر شیک‌تر شدن طرح‌های مد اسلامی بدون نادیده گرفتن ارزش‌های دینی تأثیر گذاشته است. رسانه‌های اجتماعی نقش مهمی در گسترش این روندها دارند، به طوری که اینفلوئنسرهای مد اسلامی از پلتفرم‌هایی مانند اینستاگرام و یوتیوب برای به اشتراک گذاشتن آخرین ایده‌ها و سبک‌ها استفاده می‌کنند. این امر، پذیرش روندهای مد مدرن‌تر را که با سبک زندگی آن‌ها همسو است، برای زنان مسلمان اندونزیایی آسان‌تر می‌کند. تغییر ارزش‌های اجتماعی نیز بر نحوه نگاه جامعه به مد اسلامی تأثیر گذاشته است. نسل جوان در تفسیر احکام پوشش دینی

انعطاف‌پذیرتر است و ترکیبی از سبک‌های مد روز و اصول دینی را ایجاد می‌کند. همزمان، صنعت مد اسلامی در اندونزی به سرعت در حال رشد است و بسیاری از طراحان محلی به رسمیت شناخته شده بین‌المللی دست یافته‌اند. مد اسلامی اکنون چیزی بیش از لباس مذهبی است، بلکه بخشی از صنعت مد جهانی نیز هست. علاوه بر این افزایش قدرت خرید طبقه متوسط و آگاهی روزافزون از سبک زندگی که با احکام اسلامی همسو است، توسعه مد اسلامی را هدایت می‌کند. روندهای مد فعلی همچنین نشان دهنده تلفیق عناصر فرهنگی محلی، مانند استفاده از نقوش باتیک و بافته شده با لباس‌های اسلامی است که به نمادی از هویت فرهنگی و ملی‌گرایی تبدیل شده است. در این زمینه مد اسلامی در اندونزی پویاتر، مدرن‌تر و غنی‌تر از ارزش‌های فرهنگی شده است.

روش تحقیق

روش این تحقیق از یک رویکرد توصیفی کیفی با استفاده از تکنیک‌های مطالعه منابع برای تجزیه و تحلیل توسعه فرهنگی مد اسلامی در اندونزی استفاده می‌کند. این تحقیق بر جمع‌آوری داده‌های ثانویه از منابع مختلف مانند کتاب‌ها، مقالات علمی، مجلات و گزارش‌های تحقیقاتی قبلی مربوط به توسعه مد اسلامی در اندونزی تمرکز خواهد کرد. این منابع برای شناسایی تأثیر فرهنگ محلی، مذهب و جهانی شدن بر روند مد اسلامی تجزیه و تحلیل می‌شوند. سپس، داده‌های جمع‌آوری شده به صورت

با همکاری جامعه طراحان مد و لباس اندونزی، رایزنی فرهنگی ایران و خانم مریم دانشمور قهفرخی دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی لباس دانشگاه آزاد اسلامی، مقاله‌ای با موضوع «پوشاک مسلمانان اندونزی»: سارونگ، کوکو و سُرجان اندونزی و محوریت مد اسلامی، ظرفیت‌ها و همکاری مشترک دو کشور تهیه و منتشر شده است.

در این مطلب آمده است: هدف از این پژوهش، تحلیل توسعه فرهنگ مد اسلامی در اندونزی از منظر دینی است. مد زنان مسلمان همگام با تغییر روندهای فرهنگی جهانی و منطقه‌ای، دستخوش تغییرات قابل توجهی شده است. این پژوهش از رویکرد کیفی با روش تحلیل عمیق منابع برای ذینفعان صنعت مد و کاربران لباس زنان مسلمان استفاده کرده است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که فرهنگ عامه، رسانه‌های اجتماعی و شهرنشینی نقش مهمی در

توصیفی تفسیر می‌شوند تا الگوهای تغییر و رابطه بین پویایی‌های فرهنگی و تحول سبک‌های مد اسلامی در مناطق مختلف اندونزی درک شود. از طریق این تجزیه و تحلیل منابع، امید است که بتوان چگونگی نقش عناصر فرهنگی سنتی و مدرن را در توسعه مد اسلامی ترسیم کرد.

تاریخچه توسعه مد در اندونزی

قبل از ورود بیگانگان (پیش از استعمار) مد در اندونزی به شدت تحت تأثیر سنت‌های محلی، باورها و شرایط جغرافیایی قرار داشت. هرمنطقه در اندونزی لباس‌های متمایز خود را داشت که تحت تأثیر آداب و رسوم، باورها و مواد محلی بود. هر قبیله و پادشاهی در اندونزی سبک‌های لباس متمایز خود را داشت، مانند کبایا (نوعی لباس سنتی برای بالاتنه، باتیک، سونگکیت (پارچه‌ای بافته شده که با نخ طلا یا نقره گلدوزی شده باشد)، اولوس (شال بافته شده منطقه باتاک، استان شمال سوماترا، معمولاً در مراسم سنتی پوشیده می‌شود)، پارچه بافته شده و ایكات (دارایی بافی یا گونه‌ای روش رنگرزی و همچنین نوعی روش بافت گفته می‌شود). این لباس‌ها اغلب در مراسم سنتی یا مذهبی پوشیده می‌شدند. در این دوره لباس‌های سنتی اغلب به عنوان نمادی از جایگاه اجتماعی و نقش فرد در جامعه عمل می‌کنند. به عنوان مثال در بسیاری از مناطق، لباس سنتی پادشاهان یا اشراف به طور قابل توجهی با لباس‌های مردم عادی متفاوت است. در طول دوره استعمار، تأثیرات فرهنگی غرب به ویژه در قالب لباس، وارد اندونزی شد. در این دوره، طبقات بالا به ویژه ساکنان شهرهای بزرگ، شروع به پذیرش لباس‌های سبک اروپایی، مانند لباس مجلسی، کت و شلوار و کلاه کردند.

در ابتدا این تأثیر بیشتر در میان اشراف و مقامات در شهرهای بزرگی مانند باتاوایا (جاکارتا)، سورابایا و سمارانگ، که شروع به پوشیدن لباس‌های سبک اروپایی کردند، قابل مشاهده بود. با این حال در مناطق روستایی و مناطقی دور از مرکز استعمار، مردم همچنان به پوشیدن لباس‌های سنتی ادامه دادند. بعدها در بسیاری از موارد، تلفیقی از سبک‌های سنتی و غربی، به ویژه در میان طبقات مقامات یا اشراف رخ داد. این تلفیق سبکی جدید، زیبا و متمایز ایجاد کرد که نشان دهنده سازگاری فرهنگ محلی با تأثیرات استعماری است. پس از استقلال اندونزی در سال ۱۹۴۵ حس قوی ملی‌گرایی در سبک‌های لباس منعکس شد. لباس‌های سنتی مانند کبایا و باتیک به عنوان نمادهای هویت ملی دوباره محبوبیت یافتند. لباس‌های سبک اروپایی باقی ماندند، اما اغلب با سبک‌های محلی تطبیق داده می‌شدند. زنان به ویژه در میان مقامات و همسرانشان، شروع به پوشیدن کبایا به عنوان لباس

رسمی برای مناسبت‌های دولتی کردند. در این دوره لباس‌ها تنوع بیشتری پیدا کردند و طرح‌های مد، هویت ملی قوی اندونزیایی را نشان دادند.

از دهه ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۰ اندونزی مدرنیزاسیون سریعی را تجربه کرد. جهانی شدن و توسعه رسانه‌های جمعی، مانند تلویزیون، فیلم و مجلات مد، تأثیر قابل توجهی بر سبک‌های لباس داشت. روندهای مد بین‌المللی توسط جوامع شهری پذیرفته شد و لباس‌ها سبکی مدرن‌تر و شهری‌تر را منعکس کردند. با این حال، باتیک و پارچه‌های سنتی همچنان برای مناسبت‌های رسمی پوشیده می‌شدند، در حالی که در میان جوانان، روندهای مد غربی مانند شلوار جین، تی شرت و لباس‌های غیررسمی به طور فزاینده‌ای محبوب شدند.

با ورود به دهه ۲۰۰۰، مد در اندونزی با ظهور طراحان محلی خلاق، به طور فزاینده‌ای پویا شد. پیشرفت در فناوری و اینترنت، دسترسی اندونزیایی‌ها را برای دنبال کردن سریع‌تر روندهای مد جهانی فراهم کرد. در این دوره مد اسلامی به سرعت شروع به توسعه کرد و ظهور مد حجاب به یک روند اصلی هم در اندونزی و هم در سطح بین‌المللی تبدیل شد. طراحان مد اسلامی محلی مانند دیان پلانگی، ریا میراندا و زاسکیا سونگکار نقش کلیدی در رواج مد اسلامی مدرن و شیک داشتند. آن‌ها لباس‌های اسلامی خلق کردند که نه تنها با احکام اسلامی مطابقت داشت، بلکه از روندهای مد جهانی نیز پیروی می‌کرد.

طرح‌های آن‌ها شامل رنگ‌های روشن، الگوهای پویا و برش‌های متنوع‌تری بود. در ابتدا لباس زنان مسلمان در اندونزی بسیار ساده و تابع احکام سختگیرانه اسلامی بود. حجاب یا جلباب به سبکی بسیار سنتی و با طرح‌های گشاد و ساده پوشیده می‌شد. لباس‌های زنان مسلمان در آن زمان بیشتر به عنوان نمادی از پایبندی به آموزه‌های دینی عمل می‌کرد و تنوع کمی در طرح و رنگ داشت. سبک‌ها معمولاً ساده، کم رنگ و تا حدودی مدرن بودند. در اواخر دهه ۱۹۸۰، مد اسلامی محبوبیت بیشتری پیدا کرد، زیرا اندونزیایی‌ها از طریق آموزش و تأثیر سازمان‌های مذهبی، بیشتر از آموزه‌های اسلامی آگاه شدند. در این دوره استفاده از جلباب در اندونزی شروع به گسترش کرد، اما همچنان با چالش‌های مختلفی از جمله سیاست‌های دولتی که حجاب را در مراکز رسمی مانند مدارس منع می‌کرد، روبرو بود. سبک‌های مد اسلامی ساده، متمایل به مینیمالیستی و با رنگ‌های خنثی باقی ماندند.

با ورود به دهه ۲۰۰۰ روند مد حجاب به سرعت شروع به رشد کرد. حجاب دیگر صرفاً یک نماد مذهبی محسوب نمی‌شد، بلکه بخشی از یک سبک زندگی شیک نیز بود. طراحان جوانی مانند دیان پلانگی و ریا میراندا شروع به ظهور کردند و

لباس‌های اسلامی را با رنگ‌های روشن و طرح‌های جسورانه‌تر رواج دادند. سبک‌های مد اسلامی، چه از نظر برش لباس، استفاده از لوازم جانبی و چه از نظر سبک‌های مختلف حجاب که می‌توانستند با ترجیحات شخصی تنظیم شوند، متنوع‌تر شدند. علاوه بر این، رسانه‌های اجتماعی نقش مهمی در توسعه مد اسلامی ایفا کردند. محجبه‌ها (hijabers) - اصطلاحی برای زنانی که حجاب شیک دارند - شروع به استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال مانند اینستاگرام برای به اشتراک گذاشتن سبک‌های خود کردند و الهام‌بخش سایر زنان در سراسر اندونزی شدند. روند مد حجاب به پدیده‌ای جدید تبدیل شد که نه تنها بر سبک‌های لباس پوشیدن تأثیر گذاشت، بلکه یک صنعت پررونق نیز ایجاد کرد.

در این دهه مد اسلامی در اندونزی نه تنها در داخل کشور رشد کرده، بلکه به رسمیت بین‌المللی نیز دست یافته است. رویدادهای مختلف مد مانند هفته مد جاکارتا و جشنواره مد اسلامی، آثار طراحان مد اسلامی محلی را در صحنه جهانی به نمایش گذاشتند. سبک‌های مد اسلامی به طور فزاینده‌ای با رویکردی جهانی مدرن شده‌اند، در حالی که همچنان ارزش‌های اسلامی را حفظ می‌کنند. علاوه بر این بسیاری از طراحان زن مسلمان اندونزیایی در حال کسب شهرت بین‌المللی هستند، مانند دیان پلانگی که آثارش در هفته‌های مد جهانی مختلف به نمایش گذاشته شده است. روندهای فعلی مد اسلامی طیف گسترده‌ای از سبک‌ها، از غیررسمی تا رسمی، با انواع مواد و نقوش مانند استفاده از باتیک یا پارچه‌های بافته شده همراه با طرح‌های مدرن را در بر می‌گیرد. فراتر از روندهای مد، صنعت مد اسلامی نیز شروع به تمرکز بر پایداری کرده است. طراحان اکنون بیشتر از مسائل زیست محیطی آگاه هستند و با استفاده از مواد سازگار با محیط زیست و فرآیندهای تولید اخلاقی، مفهوم مد پایدار را ترویج می‌دهند.

توسعه مد اسلامی در اندونزی

آثار ادبی متعددی اشاره می‌کنند که اسلام با ورود بازرگانان خاورمیانه، هند و ایران در قرن هفتم وارد مجمع‌الجزایر اندونزی شد. در این زمان بود که گسترش اسلام در مجمع‌الجزایر، به ویژه با ورود اولیای نه گانه (ولی سونگو) به جزیره جاوه، شروع به شکوفایی کرد. در قرن نوزدهم، زمانی که ولی سونگو اسلام را گسترش دادند، زنان مسلمان در مجمع‌الجزایر هنوز سر خود را نمی‌پوشاندند یا حجاب نداشتند. این در حالی است که از دیرباز مشخص شده بود که زنان مسلمان ملزم به پوشاندن سر خود هستند. در گذشته زنان فقط یک پارچه بلند و نازک دور سر خود می‌بستند که موها و گردن آن‌ها را نمایان می‌کرد و لباس‌های سنتی منطقه‌ای مانند کبایا کوتو بارو (یک کبایای سنتی اندونزیایی است

که با یک تکه پارچه در وسط آن مشخص می‌شود) رامی‌پوشیدند.

استفاده از جلباب یا پوشش سر، در قرن بیستم، به ویژه در دهه ۱۹۸۰، همراه با افزایش آگاهی عمومی از آموزه‌های اسلامی، در اندونزی به طور گسترده شناخته شد. استفاده از جلباب در دوران نظم قدیم و جدید با چالش‌های مختلفی روبرو بود. در دوران نظم قدیم، استفاده از جلباب بحث برانگیز بود و بحث‌ها و جدل‌هایی را در رسانه‌های جمعی برانگیخت. استفاده از جلباب نیز بحث برانگیز بود و چندین سیاست دولتی آن را در مدارس و مراکز دولتی ممنوع می‌کرد، زیرا دانش‌آموزان یا کارمندان دولت که جلباب می‌پوشیدند، ناقض مقررات تلقی می‌شدند. لذا در آن زمان جلباب عموماً توسط دانش‌آموزان (طلاب) دختر مدارس شبانه‌روزی اسلامی، معاونت امور خانواده و تربیت پوشیده می‌شد. در آن زمان، طلاب دختر، تونیک‌های ساده (لباس‌های گشاد که سینه، شانه‌ها و پشت را می‌پوشاند) تا زانو را به همراه دامن‌های بلند و جلباب مستطیلی تا شده و زیر چانه می‌پوشیدند.

در دهه ۱۹۸۰ پس از یک مبارزه طولانی، استفاده از جلباب سرانجام در فضاهای عمومی به طور گسترده‌تری پذیرفته شد. فعالان زن اسلامی در مناطق شهری، از جمله دانشجویان/طلاب زن اسلامی، اکنون می‌توانستند لباس‌های اسلامی با جلبابی کاملاً پوشیده و بدون موی قابل مشاهده در گردن یا سینه بپوشند. در دهه ۱۹۹۰، روند مد اسلامی به سرعت توسعه یافت که با ظهور برندهای لباس متعدد مشخص شد و طرح‌های مد روز متنوع‌تری را برای پاسخگویی به تقاضای عمومی ارائه می‌داد. چرا که در آن زمان، استفاده از جلباب دیگر محدود به مناسبت‌های خاص، مانند مراسم مذهبی، توسط طلاب زن اسلامی نبود، بلکه توسط زنانی از پیشینه‌های حرفه‌ای مختلف، از تاجران و مقامات گرفته تا کارمندان خصوصی و کارمندان دولت، پوشیده می‌شد.

تا دهه ۲۰۰۰، استفاده از جلباب در اندونزی گسترده و فراگیر شده بود و دیگر به سن یا وضعیت اقتصادی محدود نمی‌شد. با این حال، آن سال به دلیل ظهور جلباب‌های مد روز، شاهد ظهور موافقان و مخالفانی نیز بودیم. جلباب مد روز خود ترکیبی از شرایط مذهبی و اجتماعی را در بر می‌گیرد. این امر در زنان جوانی که جلباب دارند مشهود است، اما لباس آن‌ها انحنای بدنشان را برجسته می‌کند و حتی برخی از ویژگی‌ها را آشکار می‌سازد. البته، در آن زمان، مد غیررسمی محبوب بود و جلباب را با یک تی‌شرت تنگ و شلوار جین ست می‌کرد. علاوه بر این، یک روند رسمی برای شرکت در مهمانی‌ها با لباس‌هایی همراه با سبک‌های مختلف جلباب پیچیده پدیدار شد. از آن زمان تاکنون، افراد بیشتری با سبک‌های

مختلف لباس اسلامی با کاربردهای مکمل مختلف، مانند اضافه کردن پولک دوزی، نقوش، گلدوزی، جلوه‌های پلیسه‌دار و طیف وسیع‌تری از رنگ‌ها آشنا می‌شوند. انواع مختلفی از لباس‌های اسلامی از گذشته تا به امروز وجود داشته است، از جمله عبایه یا چادر عربی، قمیص (دشداشه زنانه)، تونیک و کفتان.

عبایه یک لباس بیرونی گشاد و بلند، معمولاً مشکی است که توسط زنان مسلمان برای پوشاندن بدن از شانه تا پا پوشیده می‌شود. این لباس از خاورمیانه سرچشمه گرفته و قرن‌هاست که پوشیده می‌شود و در ابتدا به عنوان محافظی در برابر گرما و گرد و غبار بیابان عمل می‌کرد. طرح‌های عبایه معمولاً ساده اما زیبا هستند و اغلب با گلدوزی یا مهره‌دوزی روی آستین‌ها یا یقه تزئین می‌شوند. عبایه از پارچه‌های متنوعی، از پنبه‌ای سبک گرفته تا ابریشم، بسته به آب و هوا و ترجیحات پوشنده، دوخته می‌شوند. با اینکه عبایه سنتی مشکی است، امروزه در رنگ‌ها و طرح‌های مدرن‌تر، از جمله رنگ‌های روشن و الگوهای چشم‌نواز، موجود است. عبایه علاوه بر پوشیدن روزمره، برای مناسبت‌های خاص و مناسبت‌های مذهبی نیز پوشیده می‌شود و به زنان مسلمان کمک می‌کند تا مطابق با آموزه‌های اسلامی، به الزامات پوشش محجوبانه دست یابند.

دشداشه زنانه لباسی بلند است که تمام بدن را از گردن تا مچ پا می‌پوشاند و معمولاً توسط زنان مسلمان پوشیده می‌شود. این لباس از خاورمیانه سرچشمه می‌گیرد و اغلب با نام‌های مختلفی مانند "قمیص" در عربی نامیده می‌شود. دشداشه طرح‌های ساده اما زیبایی دارند که اغلب دارای آستین‌های بلند و گشاد هستند تا راحتی و عفت را تضمین کنند. عبایه‌ها از مواد مختلفی، از پنبه‌ای گرفته تا ریون و شیفون، بسته به نیازها و ترجیحات پوشنده، ساخته می‌شوند. دشداشه نه تنها به عنوان لباس روزمره پوشیده می‌شود، بلکه برای مناسبت‌های رسمی مانند عروسی‌ها و مراسم مذهبی نیز مناسب هستند. علاوه بر این، دشداشه‌ها در سبک‌ها و رنگ‌های متنوعی، از سنتی گرفته تا مدرن‌تر و مد روز، موجود هستند و به پوشنده اجازه می‌دهند ضمن رعایت آموزه‌های اسلامی، ظاهری شیک داشته باشند.

تونیک لباسی گشاد است که سینه، شانه‌ها و پشت را می‌پوشاند و طول آن از باسن تا بالای زانو متغیر است. این لباس می‌تواند آستین‌دار یا بدون آستین باشد و اغلب به عنوان یک بلوز گشاد برای فعالیت‌های غیررسمی پوشیده می‌شود. تونیک تاریخچه‌ای طولانی دارد و از لباسی به نام تونیکا که یونانیان و رومیان باستان می‌پوشیدند، سرچشمه گرفته است. در آن زمان، تونیک‌ها توسط مردان و پسران پوشیده می‌شدند و طول آن‌ها بسته به موقعیت اجتماعی و سن پوشنده متفاوت بود. در دوران مدرن، تونیک

به یک لباس محبوب در بین زنان تبدیل شده است، که دلیل اصلی آن راحتی و توانایی آن در پوشاندن بدن بطور راحت است. تونیک‌ها اغلب از پارچه‌های متنوعی از جمله پنبه‌ای، کتان و پشم ساخته می‌شوند و راحتی و انعطاف‌پذیری را در شرایط آب و هوایی مختلف فراهم می‌کنند. علاوه بر این، تونیک‌ها را می‌توان با تزئینات مختلفی مانند گلدوزی، مهره‌دوزی یا کمربند تزئین کرد تا جلوه‌ای زنانه و زیبا به آن‌ها ببخشند.

کفتان یک لباس بلند و گشاد است که معمولاً آستین‌های بلندی دارد و تا مچ پا می‌رسد. این لباس از بین‌النهرین باستان سرچشمه گرفته و هزاران سال است که توسط فرهنگ‌های مختلف در سراسر جهان پوشیده می‌شود. کفتان‌ها که اغلب از موادی مانند پنبه، ابریشم یا پشم ساخته می‌شوند، می‌توانند با گلدوزی، مهره‌دوزی یا دکمه تزئین شوند. در ابتدا، کفتان‌ها توسط اشراف و مقامات عالی‌رتبه به عنوان نمادی از جایگاه اجتماعی پوشیده می‌شدند. در دوران خلافت عباسیان، کفتان‌های ساخته شده از نقره یا طلا اغلب توسط خلفا پوشیده می‌شدند. در دوران امپراتوری عثمانی، کفتان‌ها به لباس مورد علاقه سلاطین و مقامات عالی‌رتبه تبدیل شدند که اغلب آن‌ها را با رنگ‌های روشن و تزئینات غنی می‌پوشیدند.

علاوه بر لباس، روسری برای زنان نیز ضروری است. روسری فقط یک اکسسوری نیست، بلکه ابزاری ضروری برای زنان مسلمان است تا عورت خود را مطابق با احکام اسلامی بپوشانند. انواع مختلفی از روسری در بین زنان مسلمان محبوب است که هر کدام ویژگی‌ها و سبک منحصر به فرد خود را دارند. برخی از روسری‌های رایج شامل روسری مربعی، پشمینه، خیمار و روسری فوری هستند. روسری مربعی یکی از محبوب‌ترین و متنوع‌ترین انواع روسری در بین زنان مسلمان اندونزی است. این روسری مربعی شکل در اندازه‌های مختلف، معمولاً حدود ۱۱۰ در ۱۱۰ سانتی‌متر، موجود است که به آن اجازه می‌دهد گردن و شانه‌ها را به طور مرتب بپوشاند.

روسری‌های مربعی را می‌توان قبل از پوشیدن به صورت مثلث تا کرد و در سبک‌های مختلف انعطاف‌پذیری ایجاد کرد. جنس پارچه‌های مورد استفاده برای روسری‌های مربعی بسیار متنوع است، از پنبه گرفته تا پارچه والی و ابریشم، که هر کدام راحتی و ظاهری متفاوت ارائه می‌دهند. پشمینه به دلیل شکل بلند و پهن خود، نوعی روسری محبوب است که امکان پوشیدن‌های خلاقانه متنوعی را فراهم می‌کند. این روسری که معمولاً حدود ۷۰ در ۲۰۰ سانتی‌متر اندازه دارد، به فرد اجازه می‌دهد تا آن را به روش‌های مختلفی، چه برای ظاهری ساده و چه برای ظاهری چندلایه، بپوشد. پشمینه‌ها از مواد مختلفی از جمله پنبه، شیفون، ساتن و جرسی

ساخته می‌شوند. پشمینه‌های شیفون و ساتن اغلب برای مناسبت‌های رسمی انتخاب می‌شوند زیرا جلوه‌ای لوکس و زیبا ایجاد می‌کنند، درحالی‌که پنبه یا جرسی به دلیل به دلیل سبکی و خاصیت جذب عرق، برای استفاده روزمره مناسب‌تر هستند.

یکی دیگر از مزایای پشمینه، انعطاف‌پذیری آن در تطبیق با فرم‌های مختلف صورت و سبک‌های مختلف لباس است. اگرچه پوشیدن آن نسبت به یک روسری مربعی به مهارت و زمان بیشتری نیاز دارد، اما به دلیل ظاهر زیبا، مورد علاقه بسیاری از زنان است. روسری خیمار نوعی حجاب است که برای پوشاندن سر، گردن و سینه طراحی شده و پوشش بیشتری نسبت به سایر انواع حجاب ارائه می‌دهد. خیمارها معمولاً به شکل نیم‌دایره یا مثلث بلند هستند و در اندازه‌های مختلف، از پوشش نیم‌تنه تا پوشش تقریباً تازانو، موجود هستند و از مواد مختلفی مانند شیفون، پنبه یا جرسی ساخته می‌شوند و بسیار کاربردی هستند زیرا معمولاً مستقیماً و بدون نیاز به سنجاق یا لوازم جانبی اضافی پوشیده می‌شوند.

طراحی آزاد آن، آن را برای استفاده روزمره، به ویژه برای کسانی که راحتی و کاربردی بودن را در اولویت قرار می‌دهند، راحت می‌کند. علاوه بر این، خیمارها اغلب در رویدادهای رسمی یا مذهبی پوشیده می‌شوند زیرا جلوه‌ای فروتنانه و زیبا ایجاد می‌کنند. روسری فوری نوعی حجاب هستند که برای سهولت و کاربردی بودن، بدون نیاز به مدل‌دهی گسترده طراحی شده‌اند. برخلاف روسری‌های مستطیلی یا پشمینه که نیاز به پیچیدن یا سنجاق زدن دارند، حجاب‌های فوری از قبل دوخته شده‌اند، بنابراین فقط باید روی سر انداخته شوند. این مدل در بین زنانی که می‌خواهند ظاهری سریع و مرتب داشته باشند بدون اینکه استایل خود را از دست بدهند، بسیار محبوب است. حجاب‌ها در طرح‌های مختلفی موجود هستند، از مدل ساده‌تر و غیررسمی‌تر "برگو" گرفته تا مدل‌های بلند، کاملاً پوشیده و مطابق با احکام اسلامی. جنس مواد مورد استفاده از پنبه، جرسی و اسپندکس متفاوت است که عموماً به دلیل خاصیت ارتجاعی، راحتی و سهولت مراقبت انتخاب می‌شوند. برخی از مدل‌های حجاب فوری همچنین دارای تزئینات اضافی مانند روبان، پلیسه یا سایر تزئینات برای ظاهری شیک‌تر هستند.

لباس اسلامی مطابق با احکام اسلامی

طبق اسلام، لباس اسلامی معنای عمیقی دارد که فراتر از جنبه‌های فیزیکی صرف است. در آموزه‌های اسلامی، لباس نه تنها برای محافظت از بدن، بلکه به عنوان بازتابی از هویت و احترام به ارزش‌های معنوی نیز عمل می‌کند. مفهوم عورت در تعیین نحوه لباس پوشیدن اساسی است، جایی که از زنان انتظار می‌رود بدن خود را مؤدبانه بپوشانند. علاوه بر این،

لباس اسلامی همچنین سادگی و ظرافت را مطابق با اصول شرعی نشان می‌دهد، که هر فرد را به لباس پوشیدن به شیوه‌ای که منعکس‌کننده اخلاق خوب است، تشویق می‌کند. در این زمینه، انتخاب جنس و سبک لباس بسیار مهم است، زیرا می‌تواند آگاهی و تعهد فرد به دین خود را نشان دهد.

در اسلام، لباس زنان به عنوان نمادی از اطاعت معنوی و حفظ آبرو، اهمیت عمیقی دارد. الزام پوشاندن عورت با هدف حفظ کرامت و محافظت از آن‌ها در برابر فتنه، یعنی هر چیزی که می‌تواند منجر به وسوسه یا دردرس شود، صورت گرفته است. پوشش طبق شریعت اسلامی نوعی عبادت است، همانطور که در قرآن توضیح داده شده است، مانند سوره نور آیه ۳۱ و احزاب آیه ۵۹، که در آن به زنان مؤمن دستور داده شده است که عورت خود را برای حفظ پاک دامنی و اطاعت از خدا بپوشانند. لباسی که عورت را می‌پوشاند، زنان را از نگاه‌های ناپسند نیز محافظت می‌کند، حس شرم را حفظ می‌کند و ارزش‌های حیا و اشکال مؤدبانه را منعکس می‌کند.

در زمینه اجتماعی، لباس اسلامی با تأکید بر اینکه یک زن نه تنها به خاطر ظاهر فیزیکی‌اش بلکه به خاطر شخصیت و مهربانی‌اش نیز ارزشمند است، به تقویت تعاملات سالم کمک می‌کند. علاوه بر این، این لباس به هویت یک زن مسلمان تبدیل می‌شود و تعهد او را به آموزه‌های دینی و مسئولیت اخلاقی او به عنوان بنده خدا نشان می‌دهد. بنابراین، پوشش در اسلام صرفاً انجام وظایف نیست، بلکه بازتابی از ایمان و اعتقاد به حکمت موجود در هر دستور الهی است.

پوشش زنان در اسلام باید مطابق با احکام، الزامات پوشش کامل عورت آن‌ها را برآورده کند. زنان موظفند لباسی بپوشند که تمام بدن آن‌ها به جز صورت و دست‌ها را بپوشاند، همانطور که مورد توافق اکثر علما است. این لباس باید گشاد باشد، انحنای بدن را نشان ندهد و شفاف نباشد، به طوری که عورت به طور کامل پوشیده بماند. علاوه بر این، مو، گردن و گوش‌ها باید با حجاب یا روسری پوشانده شوند. لباس باید مؤدبانه و ساده باشد، نه بیش از حد یا پر زرق و برق، و منعکس‌کننده حیا و عفتی باشد که در اسلام توصیه شده است. زنان مسلمان با این روش لباس پوشیدن، آبرو و عزت خود را حفظ می‌کنند، خود را از نگاه‌های نامناسب محافظت می‌کنند و در عین حال هویت خود را به عنوان مطیع خدا نشان می‌دهند.

نتیجه‌گیری

لباس سنتی اندونزی قبل از دوره استعمار، غنای فرهنگ و آداب و رسوم محلی را که در مناطق مختلف متفاوت بود، منعکس می‌کرد. سبک‌هایی مانند کبایا، باتیک، سونگکت، اولوس و پارچه‌های

بافته شده، نمادهایی از جایگاه اجتماعی بودند و با معنای نمادین عجین شده بودند و اغلب در مراسم سنتی و مذهبی پوشیده می‌شدند. در طول دوره استعمار، فرهنگ غربی شروع به نفوذ در لباس اندونزی، به ویژه در میان طبقه اشراف و جوامع شهری کرد که شروع به پذیرش لباس‌های سبک اروپایی کردند. با این حال، لباس‌های سنتی همچنان در مناطق روستایی پوشیده می‌شدند و اغلب ترکیبی از سبک‌های غربی و سنتی دیده می‌شد.

پس از استقلال اندونزی در سال ۱۹۴۵، لباس‌های سنتی به عنوان نمادی از هویت ملی محبوبیت خود را بازیافتند و کبایا و باتیک به لباس‌های رسمی برای مناسبت‌های مختلف تبدیل شدند. در طول دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۹۰، جهانی شدن، روندهای بین‌المللی مد را به اندونزی معرفی کرد و سبک‌های شهری شروع به پذیرش روندهای مدرن‌تر غربی کردند. با این حال، پارچه‌های سنتی مانند باتیک همچنان در رویدادهای رسمی پوشیده می‌شدند.

با ورود به دهه ۲۰۰۰، مد در اندونزی با ظهور طراحان محلی خلاق، به طور فزاینده‌ای متنوع شد. روندهای مد زنان مسلمان به سرعت توسعه یافت و تحت تأثیر طراحان جوانی مانند دیان پلنگی و ریا میراندا قرار گرفت که مد حجاب را رواج دادند. لباس زنان مسلمان دیگر صرفاً یک نماد مذهبی نبود، بلکه بخشی از یک سبک زندگی شیک بود که ارزش‌های مذهبی را با روندهای مد جهانی ترکیب می‌کرد. رسانه‌های اجتماعی نقش مهمی در گسترش این روند داشتند و پدیده حجاب را ایجاد کردند که نه تنها در سطح ملی تأثیرگذار بود، بلکه در سطح بین‌المللی نیز شناخته شده بود.

با گذشت زمان، مد زنان مسلمان در اندونزی دستخوش تحول قابل توجهی شد، از آغاز فوتبانه خود با حجاب‌های محدود تا تبدیل شدن به یک روند شیک و متنوع در دوران مدرن. اکنون مردم انتخاب گسترده‌تری از لباس، مانند عبایه، دسداشه زنانه، تونیک و کفتان دارند که همگی به اصول اسلامی پایبند هستند. با این حال، ظهور تنوع مد، چالش‌هایی را نیز به همراه دارد، زیرا برخی از طرح‌ها بر برجستگی‌های بدن تأکید دارند و می‌توانند در مورد انطباق آن‌ها با احکام اسلامی بحث برانگیز باشند. با وجود این، جوهره لباس اسلامی همچنان بر اصول مؤدبانه، حیا، سادگی و حس فروتنی استوار است. لباس نه تنها هویت یک زن مسلمان را مشخص می‌کند، بلکه نمادی از تعهد او به آموزه‌های اسلامی و مسئولیت اخلاقی او به عنوان بنده خدا نیز هست. بنابراین، لباس اسلامی نه تنها برای پوشاندن عورت بلکه به عنوان بازتابی از ایمان و فداکاری برای حفظ ارزش‌های والا در زندگی روزمره نیز عمل می‌کند.

زنگ زور

در پی امضای توافق‌نامه صلح میان جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان با میانجی‌گری رئیس‌جمهور ایالات متحده، دونالد ترامپ، موضوع ایجاد یک مسیر ترانزیتی موسوم به «مسیر ترامپ» در محدوده زنگه‌زور، ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی را در منطقه قفقاز جنوبی تحت تأثیر قرار داده است.

این توافق که در کاخ سفید به امضا رسید، با هدف پایان دادن به مناقشه چند دهه‌ای دو کشور طراحی شده، اما پیامدهای آن فراتر از حوزه امنیت و تجارت بوده و به عرصه فرهنگ و دیپلماسی عمومی نیز کشیده شده است.

جایگاه فرهنگی زنگه‌زور

زنگه‌زور یا استان سیونیک ارمنستان، نه تنها نقطه‌ای استراتژیک برای ارتباطات ترانزیتی، بلکه منطقه‌ای با میراث تاریخی و فرهنگی مشترک میان ملت‌های ایران، ارمنستان و آذربایجان محسوب می‌شود. مسیرهای باستانی تجارت، آیین‌های سنتی، موسیقی محلی و معماری روستایی این منطقه، از دیرباز حلقه اتصال فرهنگی و اجتماعی میان مردمان قفقاز و فلات ایران بوده است.

با این حال، ورود یک بازیگر فرامنطقه‌ای به مدیریت این مسیر، نگرانی‌هایی را در خصوص حفظ هویت فرهنگی و استقلال تصمیم‌گیری جوامع محلی برانگیخته است. کارشناسان فرهنگی هشدار می‌دهند که هرگونه توسعه زیرساختی بدون توجه به مؤلفه‌های فرهنگی و میراث ناملموس، می‌تواند موجب تضعیف سرمایه‌های هویتی منطقه شود.

مواضع رسمی در ایران

مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور، اعلام کرد که واگذاری این مسیر به یک شرکت آمریکایی «ماهیتاً تهدید مستقیم برای ایران محسوب نمی‌شود» و مسیرهای ارتباطی ایران با ارمنستان همچنان باز خواهد بود، اما بر لزوم بایش تحولات و حفظ منافع فرهنگی و اقتصادی ایران تأکید نمود.

۱. کاهش نقش جوامع محلی در تصمیم‌گیری‌های فرهنگی

با ورود بازیگران خارجی به مدیریت این مسیر، بیم آن می‌رود که نظرات و منافع فرهنگی مردم منطقه بویژه ایران نادیده گرفته شود. برای پیشگیری از این وضعیت، لازم است کمیته‌های مشورتی متشکل از کارشناسان و متخصصان در عرصه‌های مختلف فرهنگی و هنری از سازمانهای و نهادهای در روند تصمیم‌گیری حضور فعال داشته باشند.

۲. تجاری‌شدن بیش از حد میراث و آیین‌ها

با اجرایی‌شدن طرح ترامپ رشد سریع گردشگری در پی چنین پروژه‌هایی، ممکن است سنت‌ها و هنرهای بومی را صرفاً به کالای مصرفی بدل کند. اجرای طرح‌های گردشگری پایدار و حمایت از برندهای محلی می‌تواند تعادل میان منفعت اقتصادی و حفظ اصالت فرهنگی را برقرار کند.

۳. تشدید رقابت روایت‌های تاریخی

در شرایط جدید، احتمال دارد تاریخ مشترک منطقه به ابزار رقابت سیاسی تبدیل شود. برگزاری نشست‌های مشترک تاریخ شفاهی میان پژوهشگران ایران، ارمنستان و آذربایجان می‌تواند مانع تک‌صدایی شدن روایت‌ها و زمینه‌ساز نگاه متوازن باشد.

۴. تغییر بافت فرهنگی و زبانی منطقه

مهاجرت نیروی کار خارجی بویژه آمریکا و حضور بدون برنامه‌ریزی فرهنگی می‌تواند زبان و سنت‌های

سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه، ضمن استقبال از اصل صلح، هشدار داد که ورود قدرت‌های خارجی به زیرساخت‌های منطقه باید با در نظر گرفتن حساسیت‌های فرهنگی و امنیتی کشورهای همسایه صورت گیرد. علی‌اکبر ولایتی، مشاور رهبر انقلاب، موضعی تندتر اتخاذ کرده و این طرح را «تهدیدی علیه جایگاه تاریخی ایران در منطقه» خواند.

مهدی سنایی، مشاور سیاسی رئیس‌جمهور، بر این نکته تأکید کرد که ایران با رفع انسداد مسیرهای مواصلاتی مخالفتی ندارد، اما مخالف حضور ساختاری قدرت‌های فرامنطقه‌ای در معادلات فرهنگی و امنیتی قفقاز است.

چالش‌های فرهنگی توافق اخیر زنگه‌زور و راهکارهای پیشنهادی

تحولات اخیر پیرامون توافق صلح آذربایجان و ارمنستان و ایجاد مسیر ترانزیتی در زنگه‌زور، اگرچه فرصتی برای توسعه همکاری‌های منطقه‌ای ایجاد کرده است، اما از نگاه فرهنگی نیز با چالش‌هایی همراه است که بی‌توجهی به آن‌ها می‌تواند تبعات بلندمدتی برای مناسبات و حضور فرهنگی ایران در منطقه داشته باشد. از این رو تحلیل‌گران فرهنگی بر این باورند که اجرای چنین پروژه‌ای بدون مشارکت فعال نهادهای فرهنگی منطقه می‌تواند به تضعیف ارتباطات مردمی و کاهش تبادلات فرهنگی بینجامد.

محلّی را تضعیف کند. طراحی دوره‌های آشنایی با فرهنگ و زبان منطقه برای نیروهای تازه‌وارد، به همکاری اجتماعی کمک خواهد کرد و از طرفی شبیخون فرهنگی و تغییر هویت فرهنگی به سرعت اتفاق خواهد افتاد.

۵. کم‌رنگ شدن نقش تاریخی ایران در حافظه منطقه

در صورت غیبت فعال ایران در این روند، نقش تاریخی کشور در ذهن نسل جدید قفقاز ممکن است کم‌رنگ شود. برگزاری رویدادهای مشترک، تولید محتوای چندزبانه و تقویت تبادلات فرهنگی، می‌تواند این جایگاه را تثبیت کند.

۶. افزایش حساسیت‌های فرهنگی

نام‌گذاری و هویت‌سازی پروژه‌ها با عناوین سیاسی خارجی، ممکن است در بخشی از افکار عمومی واکنش منفی ایجاد کند. پیشنهاد انتخاب نام‌های بومی و فرهنگی با مشارکت مردم محلی، راهکاری برای کاهش حساسیت‌هاست.

۷. تهدید میراث ناملموس ثبت نشده

ساخت وسازه‌های گسترده، خطر نابودی آیین‌ها و مکان‌های فرهنگی‌ای را به همراه دارد که هنوز به‌طور رسمی ثبت نشده‌اند. آغاز فوری فرآیند شناسایی و ثبت این میراث با همکاری نهادهای فرهنگی و سازمان‌های بین‌المللی ضروری است.

جمع‌بندی

توافق اخیر اگرچه در ظاهر به مناقشه‌ای طولانی مدت پایان داده، اما آینده آن به چگونگی مدیریت ابعاد فرهنگی، هویتی و اجتماعی بستگی دارد. ایران به‌عنوان کشوری با پیوندهای عمیق تاریخی با هر دو طرف، ظرفیت و مسئولیتی ویژه در تضمین این بعد از توافق دارد. کارشناسان معتقدند که موفقیت یا ناکامی این مسیر نه صرفاً در شاخص‌های اقتصادی، بلکه در میزان حفظ هویت فرهنگی و پیوندهای مردمی سنجیده خواهد شد. از سوی دیگر، این وضعیت فرصتی برای ایران ایجاد می‌کند تا با بهره‌گیری از دیپلماسی فرهنگی و عمومی، نقش خود را در حفظ و تقویت پیوندهای تاریخی با ارمنستان و حتی آذربایجان پررنگ‌تر کند.

برگزاری رویدادهای مشترک هنری، پروژه‌های میراث مشترک، تبادل دانشگاهی و گردشگری فرهنگی از جمله اقداماتی است که می‌تواند در برابر روندهای صرفاً اقتصادی-سیاسی، بُعد فرهنگی این مسیر را حفظ و تقویت کند.

روابط فرهنگی ایران و ارمنستان

ایران و ارمنستان با برخورداری از پیشینه فرهنگی و تمدنی مشترک، از دیرباز روابط فرهنگی گسترده‌ای داشته‌اند. اشتراکات تاریخی و تمدنی، زمینه‌ساز همکاری‌های گسترده در حوزه‌های هنری، علمی و آموزشی بوده است.

هدف از این گزارش ارائه تحلیلی دقیق از وضعیت کنونی روابط فرهنگی دو کشور و پیشنهاداتی برای تقویت این همکاری‌هاست.

همکاری‌های علمی و دانشگاهی

تبادل استاد و دانشجو: بین دانشگاه‌های ایران و ارمنستان، به‌ویژه در رشته‌های علوم انسانی، تبادل استاد و دانشجو صورت می‌گیرد.

حضور پررنگ در رویدادها: اساتید و متخصصان ارمنی در نمایشگاه‌ها و همایش‌های علمی در ایران حضور فعالی دارند و متقابلاً اساتید ایرانی نیز در رویدادهای علمی و فرهنگی ارمنستان شرکت می‌کنند.

همایش‌های مشترک: برگزاری همایش‌ها و نشست‌های علمی مشترک موجب تبادل تجربه و دانش میان دو کشور شده است.

گسترش آموزش زبان فارسی

افزایش فارسی‌آموزان: تعداد فارسی‌آموزان در ارمنستان از حدود ۱۸۰۰ نفر (در نیمه اول سال ۱۳۹۷) به بیش از ۴۱۰۰ نفر رسیده است.

گسترش مراکز آموزشی: تعداد مدارس و مراکز آموزش زبان فارسی از ۱۳ به ۲۱ واحد آموزشی افزایش یافته است.

توسعه کرسی‌های دانشگاهی: کرسی‌های آموزش زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌های ارمنستان با مشارکت نهادهای فرهنگی ایران در حال گسترش است.

فعالیت‌های فرهنگی و هنری مشترک

تبادل گروه‌های هنری و صنایع‌دستی: اعزام گروه‌های هنری و صنایع‌دستی از ایران به ارمنستان و حضور متقابل گروه‌های ارمنی در ایران با هدف معرفی و تبادل هنر و صنایع‌دستی.

برگزاری هفته‌های فرهنگی استان‌ها: هفته‌های فرهنگی استان‌های ایران در ارمنستان با هدف معرفی ظرفیت‌های گردشگری، هنری و علمی برگزار می‌شود.

نمایشگاه‌ها و رویدادها: برگزاری نمایشگاه‌های مشترک، نمایش فیلم و رویدادهای فرهنگی در ایروان و شهرهای دیگر و بهره‌گیری از فضای فجازی با حمایت رایزنی فرهنگی.

امضای توافق‌نامه‌ها و همکاری‌های رسمی

سند همکاری: سفر ریاست سازمان و امضای سند همکاری در اردیبهشت ۱۴۰۲ زمینه‌ساز توسعه فعالیت‌ها در حوزه‌های دانشگاهی، دیپلماسی نخبگانی نشر، سینما، فضای مجازی، کتابخانه و آرشیو ملی شد.

استقبال محدود از بورسیه‌ها: استقبال محدود دانشجویان ارمنی از بورسیه‌های تحصیلی ارائه شده توسط ایران؛ به نظر می‌رسد دلایل فرهنگی و ناآشنایی با مزایای تحصیل در ایران عامل اصلی باشد.

ظهور رقبای جدید مثل فرانسه و هند در کنار روسیه و نیز با امضا قرار داد صلح با آذربایجان و ترکیه

نیاز به معرفی بیشتر: ضرورت معرفی گسترده‌تر مزایا و امکانات تحصیل و پژوهش در ایران برای افزایش انگیزه در میان دانشجویان ارمنینی.

برنامه‌ها و پیشنهادات آینده

تقویت برنامه‌های آموزش فارسی: افزایش حمایت‌های مالی و انگیزشی برای فارسی‌آموزان و ارتقای کیفیت آموزش زبان فارسی.

اطلاع‌رسانی درباره بورس‌ها: طراحی برنامه‌های اطلاع‌رسانی مؤثر برای معرفی ظرفیت‌های آموزشی و بورس‌های تحصیلی ایران در میان دانشجویان ارمنستان.

توسعه همکاری‌های دیجیتال: استفاده از فضای مجازی برای دسترسی بهتر به منابع فرهنگی و آموزشی و ایجاد پلتفرم‌های مشترک.

حمایت از تبادلات فرهنگی: حمایت از تبادل گروه‌های هنری و برگزارکنندگان رویدادهای فرهنگی برای افزایش شناخت متقابل.

گسترش هفته‌های فرهنگی: ادامه و گسترش هفته‌های فرهنگی استان‌ها و افزایش دامنه شهرهای برگزارکننده در ارمنستان.

نتیجه‌گیری روابط فرهنگی ایران و ارمنستان با اتکا به پیشینه تاریخی و فرهنگی مشترک، پتانسیل بالایی برای گسترش دارند.

دستاوردهای اخیر نشان می‌دهد که با برنامه‌ریزی مناسب و رفع چالش‌ها، می‌توان به تقویت تعاملات فرهنگی، علمی و هنری دست یافت و زمینه‌های جدیدی برای همکاری ایجاد کرد.

تهیه شده در رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ارمنستان

همسایگی فرهنگی

سپتامبر ۲۰۲۵ در شهر آستانه پایتخت قزاقستان برگزار شود، مرحله‌ای تازه در این مسیر خواهد بود. این نشست، رهبران دینی، سیاستمداران، اندیشمندان و شخصیت‌های اجتماعی را گرد هم می‌آورد تا برای یافتن راه‌حل‌های پایدار در برابر چالش‌های جهانی و ترویج ارزش‌های دوستی بین فرهنگ‌ها و ادیان تلاش کنند.

قزاقستان؛ مرکز هماهنگی بین ادیان

قزاقستان در نقطه تلاقی تمدن‌های بزرگ اروپا، چین، هند، ایران و جهان اسلام قرار دارد. دشت‌های قزاقستان قرن‌ها محل تبادل اندیشه‌ها، تجارت و همگرایی فرهنگی بوده‌اند. این تجربه تاریخی، سنت‌های احترام، مهمان‌نوازی و تساهل را در فرهنگ قزاق‌ها نهادینه کرده است. همین سنت‌ها امروزه پایه‌های مدل همزیستی مسالمت‌آمیز میان ده‌ها قوم و دین را در این کشور تشکیل می‌دهند. امروز در قزاقستان بیش از ۱۲۴ قوم و نزدیک به چهار هزار انجمن دینی فعال‌اند که نماینده حدود ۱۸ مذهب و آیین مختلف از اسلام و مسیحیت گرفته تا یهودیت، بودیسم و هندوئیسم هستند.

کاخ صلح و آشتی: معماری یک ایده
یکی از نمادهای این مأموریت، "کاخ صلح و آشتی (هرم صلح)"، ساخته شده به دست معمار مشهور بریتانیایی، نورمن فاستر، در آستانه است. این بنا که در سال ۲۰۰۶ افتتاح شد، به طور ویژه برای برگزاری کنگره رهبران ادیان ساخته شده است. کاخ دارای بخش‌هایی برای ادیان مختلف از جمله مسجد، کنیسه، معبد مسیحی، بودایی و هندو است که در یک فرم معماری واحد جای گرفته‌اند و نماد وحدت ادیان به شمار می‌آید. در رأس هرم، تالار گرد گفت‌وگو قرار دارد که شبیه به سالن شورای امنیت سازمان ملل طراحی شده و محل اصلی نشست‌های عمومی کنگره است. «هفت کنگره گذشته و نگاهی به آینده کنگره رهبران ادیان جهانی و سنتی هشتم»

کنگره‌های پیشین:

*کنگره اول (۲۰۰۳ میلادی)

اولین کنگره به ابتکار نورسلطان نظربایف، رئیس جمهور قزاقستان، در پاسخ به تنش‌های فزاینده بین ادیان پس از حملات ۱۱ سپتامبر برگزار شد. نمایندگان اسلام، مسیحیت، یهودیت، بودیسم و سایر ادیان در آن شرکت کردند. در پایان،

قزاقستان به عنوان کشوری چندقومیتی و چند دینی، طی دو دهه گذشته توانسته است به یکی از موفق‌ترین مراکز توسعه گفت‌وگوی بین‌المللی بین ادیان و فرهنگ‌ها تبدیل شود. کنگره رهبران ادیان جهانی و سنتی که در سال ۲۰۰۳ به ابتکار نخستین رئیس‌جمهور قزاقستان، نورسلطان نظربایف، در آستانه آغاز شد، به نماد همزیستی مسالمت‌آمیز، تساهل و تعامل معنوی بدل شده است. کنگره هشتم که قرار است در تاریخ ۱۷ و ۱۸

بیانیه‌ای تصویب شد که بر گفت‌وگوی بین ادیان و محکومیت افراط‌گرایی تأکید داشت.

*کنگره دوم (۲۰۰۶ میلادی):

موضوع اصلی مبارزه با تروریسم و تقویت تفاهم بین ادیان بود. برای اولین بار الکسی دوم پاتریارک مسکو و تمام روسیه و مفتی اعظم مصر در آن حضور یافتند. کنگره بر اهمیت دین در حفظ ثبات جهانی تأکید کرد.

*کنگره سوم (۲۰۰۹ میلادی):

با شعار «نقش رهبران مذهبی در ساختن جهانی مبتنی بر مدارا» برگزار شد. از جمله شرکت‌کنندگان کلیدی می‌توان به شیخ الازهر محمد سعید طنطاوی و خاخام اعظم سفاردی اسرائیل شلومو آمار، اشاره کرد که بر ضرورت گفت‌وگوی بین تمدن‌ها تأکید شد.

*کنگره چهارم (۲۰۱۲ میلادی):

شعار این دوره «صلح و هماهنگی به عنوان انتخاب بشریت» بود. برای اولین بار هیئتی رسمی از واتیکان به ریاست اسقف ژان لویی توران رئیس وقت کمیته گفت‌وگوی بین ادیان حضور یافت. راه‌های غلبه بر عدم تساهل مذهبی و نقش دین در حل مناقشات خاورمیانه مورد بحث قرار گرفت.

*کنگره پنجم (۲۰۱۵ میلادی):

به مناسبت هفتادمین سالگرد سازمان ملل متحد برگزار شد و بر نقش ادیان در دستیابی به اهداف توسعه پایدار تأکید داشت. بان کی مون، دبیرکل سازمان ملل، و پاتریارک بارتولومئوس قسطنطنیه در آن حضور داشتند. قطعنامه‌ای درباره مقابله با افراط‌گرایی جوانان تصویب شد.

*کنگره ششم (۲۰۱۸ میلادی):

با موضوع «رهبران مذهبی برای جهانی امن» برگزار شد. پاپ فرانسیس از طریق ویدئو کنفرانس سخنرانی کرد و خشونت به نام دین را محکوم نمود. شیخ الازهر احمد الطیب و خاخام اعظم اشکنازی اسرائیل، دیوید لاو، نیز سخنرانی کردند.

*کنگره هفتم (۲۰۲۲ میلادی):

به نقش رهبران مذهبی در توسعه روحانی و اجتماعی بشریت پس از همه‌گیری کووید-۱۹ اختصاص داشت. بیش از ۱۰۰ نماینده از ۵۰ کشور، از جمله پاپ فرانسیس، شیخ الازهر احمد الطیب و خاخام اعظم اسرائیل دیوید لاو در آن شرکت کردند. در بیانیه پایانی بر نقش قزاقستان به عنوان مرکز جهانی گفت‌وگوی بین ادیان تأکید شد.

• آماده‌سازی برای کنگره هشتم

پس از کنگره هفتم، دبیرخانه مأمور شد برنامه‌ای ۱۰ ساله (۲۰۲۳-۲۰۳۳) برای توسعه این پلتفرم تدوین کند. در آوریل ۲۰۲۵ مرکز بین‌المللی گفت‌وگوی بین ادیان جمهوری قزاقستان و «اتحادیه جهان اسلام» تفاهم‌نامه همکاری امضاء کردند. همچنین در نوامبر ۲۰۲۴ رئیس‌جمهور قزاقستان از پاتریارک

افزون بر پاتریارک کریل، دعوت از رهبران بزرگ ادیان اسلام، مسیحیت، یهودیت، بودیسم، هندوئیسم و دیگر سنت‌های معنوی، نشان‌دهنده گستره این کنگره است.

• قزاقستان؛ الگوی منطقه‌ای برای آسیای مرکزی

قزاقستان به عنوان قدرتی فرهنگی و اقتصادی در منطقه، این کنگره را نه فقط پروژه‌ای ملی، بلکه رویدادی منطقه‌ای و جهانی کرده است. تجربه این کشور الگویی برای دیگر کشورهای آسیای مرکزی است که ساختار اجتماعی چند قومیتی و چنددینی دارند.

برگزاری کنگره رهبران ادیان جهانی و سنتی، بخشی از استراتژی دیپلماسی عمومی قزاقستان است که تصویر این کشور را به عنوان «قدرتی صلح‌دوست و مرکز گفت‌وگوی بین ادیان» تقویت می‌کند. حمایت سازمان‌های بین‌المللی و مذهبی معتبر نیز بر اهمیت جهانی این ابتکار می‌افزاید.

• چالش‌ها و افق‌ها

چالش‌های امنیت جهانی

افزایش تنش‌های ژئوپلیتیک، افراط‌گرایی مذهبی، بحران مهاجرت و تهدیدات زیست‌محیطی، زمینه‌ای است که کنگره هشتم باید در آن به نقش ادیان در کاهش تنش‌ها و تقویت توسعه پایدار بپردازد.

مشارکت جوانان

یکی از اهداف کلیدی، مشارکت نسل جوان و نهادهای مدنی در فرآیند گفت‌وگوی بین ادیان است. این کار باید از طریق آموزش، تبادلات فرهنگی و پروژه‌های مشترک انجام گیرد.

پرهیز از سیاسی‌شدن

برای موفقیت کنگره، ضروری است که از ورود آن به منازعات سیاسی جلوگیری شود و بر مأموریت معنوی و فرهنگی آن تأکید گردد.

هشتمین کنگره رهبران ادیان جهانی و سنتی در آستانه، تنها یک نشست بین‌المللی نیست، بلکه گامی مهم در جهت ساختن جهانی متکی بر فهم متقابل و همکاری است. قزاقستان با تکیه بر میراث تاریخی و تجربه موفق خود در همزیستی ادیان، الگویی الهام‌بخش برای منطقه و جهان ارائه می‌دهد.

این کنگره فرصتی خواهد بود تا نه تنها دستاوردهای گذشته مرور شود، بلکه نقشه راهی برای همکاری‌های معنوی تا سال ۲۰۳۳ ترسیم گردد. در جهانی که گاه اختلاف‌ها بر اتحاد پیشی می‌گیرد، پیام قزاقستان روشن است: «صلح و همسایگی فرهنگی» تنها راه آینده است.

تهیه شده در رابزینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان

قزاقستان در نقطه تلاقی تمدن‌های بزرگ

اروپا، چین، هند، ایران و جهان اسلام قرار

دارد. دشت‌های قزاقستان قرن‌ها محل

تبادل اندیشه‌ها، تجارت و همگرایی

فرهنگی بوده‌اند. این تجربه تاریخی،

سنت‌های احترام، مهمان‌نوازی و

تساهل را در فرهنگ قزاق‌ها نهادینه کرده

است. همین سنت‌ها امروزه پایه‌های مدل

همزیستی مسالمت‌آمیز میان ده‌ها قوم و دین

را در این کشور تشکیل می‌دهند

«کریل» برای حضور در کنگره هشتم دعوت کرد.

• همسایگی فرهنگی: عوامل موفقیت مدل قزاقستان

وجود بیش از ۱۲۴ قومیت و ۱۸ مذهب، تصویری کم‌نظیر از تنوع فرهنگی ایجاد کرده است. نمونه‌ای برجسته، بزرگ‌ترین کنیسه آسیای مرکزی «بیت راحل» در آستانه است که در کشوری با اکثریت مسلمان، نشانه احترام و حمایت متقابل از اقلیت‌های دینی است.

• سیاست دولتی و دیپلماسی معنوی

سیاست قزاقستان بر ایده «همبستگی قومی» بنا شده است. احترامی متقابل میان گروه‌های دینی و اجتماعی. مقامات بر این باورند که دیپلماسی معنوی می‌تواند نقش مهمی در غلبه بر افراط‌گرایی، ایجاد اعتماد و کاهش تنش‌های جهانی ایفا کند.

• آموزش و آگاهی بخشی

از موضوعات اصلی کنگره‌های پیشین، نقش آموزش در ایجاد همزیستی دینی و فرهنگی بود. رهبران دینی بر اهمیت شناخت سنت‌های دیگر ادیان و تاریخ فرهنگی جهان تأکید کرده‌اند.

• کنگره هشتم چه خواهد داشت؟

انتظار می‌رود کنگره هشتم بر همکاری رهبران ادیان برای حل چالش‌هایی همچون تغییرات اقلیمی، بحران مهاجرت، امنیت وجودی و برابری جنسیتی تمرکز کند. همچنین نشست‌های ویژه‌ای درباره نقش زنان در دیپلماسی معنوی، مقابله با افراط‌گرایی و آموزش جوانان برگزار خواهد شد.

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی؛

مقصر یا قربانی کم‌توجهی به

دیپلماسی فرهنگی؟

نقد مستند

حسن صفرخانی کارشناس ارشد بین‌الملل و دیپلماسی فرهنگی و مشاور امور راهبردی رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در واکنش به سخنان روز گذشته فتح الله توسلی نماینده محترم مجلس درباره عملکرد وزارت فرهنگ و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی نکاتی را ارائه کرد.

متن این یادداشت به شرح زیر است:

بنام خداوند بخشنش، خداوند عدل/ خداوند سنجش، خداوند عقل

سخنان انتقادی جناب آقای فتح الله توسلی نماینده محترم مجلس شورای اسلامی و عضو محترم کمیسیون انرژی خطاب به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در روز سه شنبه ۱۴۰۳/۵/۷ مبنی بر پرسش درباره نقش این وزارتخانه در تمدن‌سازی، عملکرد سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و توسعه زبان فارسی، واکنش‌های مختلفی را برانگیخت. هرچند دغدغه ایشان در مورد پیشرفت فرهنگی و تمدنی قابل احترام است اما این نقدها نیازمند واکاوی دقیقتر و عادلانه‌تری است تا از کلی‌گویی و نادیده گرفتن واقعیت‌های ساختاری و میدانی جلوگیری شود. در این نوشتار، در چند محور اصلی نقد این سخنان طرح می‌شود.

توجه به تاکیدات و توصیه‌های رهبر معظم انقلاب در حفظ و توسعه همبستگی ملی

«یک نقطه‌ی دیگر در این حادثه وجود دارد که بسیار مهم است، و آن، نقطه‌ی ملی است؛ غیر از جنبه‌ی سازمانی و نظامی و اطلاعاتی و امنیتی و غیره، آنچه در این حادثه اتفاق افتاد، «امر ملی» بود. حرف من این است که این را حفظ کنید؛ همه این را نگه دارند؛ روزنامه‌نگار یک جور، قاضی یک جور، مسئول دولتی یک جور، روحانی یک جور، امام جمعه یک جور. هر کسی یک وظیفه‌ای دارد در قبال این حالت؛ این را نگه دارند. این با اختلاف سلیقه‌ی سیاسی منافات ندارد، با اختلاف وزن مذهبی منافات ندارد. این، در کنار

هم ایستادن برای دفاع از یک حقیقت است؛ دفاع از کشور است، دفاع از نظام است، دفاع از ایران عزیز است.» (بیانات در دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه ۱۴۰۴/۴/۲۵)

ضرورت توجه به توصیه‌های مقام معظم رهبری در خصوص سوال از وزرای محترم

«یک توصیه‌ی دیگر مسئله‌ی همکاری با دولت است. خب همکاری یک عرض عریضی و یک دامنه‌ی وسیعی دارد. یکی از انواع همکاری‌ها با دولت این است که مسئولین دولتی را با تکثیر سؤال، تکثیر احضار به مجلس، مشغول نباید کرد. دولتی‌ها - نه فقط این دولت؛ البته این دولت هم به من شکایت کردند، اما دولت‌های قبلی خیلی بیشتر - آمدند آمار دادند به ما که در این فاصله این تعداد سؤال انجام گرفته! یک تعداد خیلی زیاد؛ در حالی که همه‌ی این سؤالها لازم نیست، همه‌ی احضارها لازم نیست؛ وزیر را احضار کنیم به کمیسیون، مدتی - دو ساعت، سه ساعت، بیشتر - وقتش گرفته بشود. یک مقدار این‌ها را کاهش بدهید؛ یعنی یک مصداق همکاری با دولت این است؛ به حد اقل اکتفا بشود...، یک توصیه‌ی دیگر ما هم این است که این تحقیق و تفحص‌ها را و سؤالها و این احضارها و مانند این‌ها را هر چه ممکن است به حد لازم [کاهش دهید]. البته بنده برای مجلس این حق را به طور جدی قائم، منتها در حد لازم؛ بیشتر از حد لازم انجام نگیرد.» (بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی ۱۴۰۴/۳/۱۲)

مطالبه‌گری بدون توجه به جایگاه واقعی فرهنگ در اعتبارات ملی

یکی از تناقض‌های رایج در فضای فرهنگی کشور، انتظارات بزرگ از نهادهای فرهنگی است، درحالی است که سهم فرهنگ در بودجه کل کشور همواره ناچیز بوده است (یک درصد در سال‌های گذشته

و دو ممیز چهل و هشت صدم درصد در بودجه ۱۴۰۴ آنهم در صورت تحقق که معمولاً تحقق پیدا نمی‌کند) و یکی از دلایل بسیاری از نابسامانی‌های موجود در کشور حتی در ابعاد اقتصادی و اجتماعی و سایر حوزه‌ها بی‌توجهی به مقوله فرهنگی و اعتبارات لازم برای این بخش می‌باشد. خاصه تمدن‌سازی، چه اینکه تمدن‌سازی بدون سرمایه‌گذاری جدی ممکن نیست، اما وقتی سهم وزارت فرهنگ و سازمانهای وابسته و سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی کمتر از ۲ و نیم درصد از بودجه عمومی کشور است آنهم در صورت تحقق، چگونه می‌توان انتظار تحولات عظیم و تمدن‌سازی داشت؟ مطالبه‌گرهای فرهنگی زمانی سازنده است که همراه با تلاش برای افزایش سهم فرهنگ در بودجه ریزی ملی باشد، نه اینکه صرفاً به نهادهای محدود و کم امکانات حمله شود.

بی‌توجهی به مقوله فرهنگ و خاصه دیپلماسی فرهنگی و عمومی بی‌توجهی به مقوله فرهنگ و خاصه دیپلماسی فرهنگی و عمومی فقط جنبه اعتبارات و بودجه‌ای نداشته بلکه مشکل جدی این است که موضوع دیپلماسی فرهنگی و عمومی تا الان مسئله و چالش ملی نبوده و دستگاه‌ها و سازمان‌های اداری و اجرایی کشور در حوزه‌های مختلف بویژه در قوه مجریه و قوه مقننه شناخت دقیقی از نقش و جایگاه دیپلماسی فرهنگی و عمومی نداشته و این مهم که در جهان امروز از الزامات اصلی و قابل توجه حکمرانی بشمار می‌آید مورد توجه و اهتمام ملی نمی‌باشد و نتیجه آن را در بی‌توجهی به بودجه و اعتبارات و تامین نیروی انسانی و... لازم سازمان فرهنگ و ارتباطات شاهد هستیم.

تمدن‌سازی امری منظومه‌ای است، نه

بخشی

تمدن محصول همکاری همه جانبه نهادهای سیاسی، اقتصادی، علمی، و فرهنگی است. انتظار اینکه تنها وزارت فرهنگ یا سازمان فرهنگ

و ارتباطات اسلامی بتوانند تمثیل سازی کرده و «تمدن اسلامی» خلق کنند، نگاهی تقلیل گرایانه و غیر منطقی است، تمدن سازی نیازمند هماهنگی و هم افزایی تمام ارکان حکومت است، نه اینکه بار آن تنها بر دوش یک وزارتخانه یا سازمان خاص گذاشته شود.

عدم آگاهی از واقعیت‌های مالی و عملکردی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

آقای توسلی به سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اشاره کرده و با بیان اینکه این سازمان با «میلیاردها تومان» بودجه کجاست، عملاً نشان دادند که از آمار دقیق مالی و عملکردی این سازمان مطلع نیستند. بودجه واقعی سازمان فرهنگ در دهه گذشته نه تنها افزایش نیافته بلکه بصورت جدی کاهش داشته و علی رغم افزایش ریالی اما در واقع از حدود ۳۰ میلیون یورو در سال ۱۳۹۲ به ۷ میلیون یورو در ۱۴۰۳ کاهش یافته است یعنی توان و اعتبار این سازمان به کمتر از یک سوم کاهش یافته، بسیاری از نمایندگی‌ها تعطیل شده است، با این وجود، دامنه فعالیت‌های این سازمان در حوزه دیپلماسی فرهنگی، ارتباط با نخبگان جهانی، و معرفی دستاوردهای انقلاب اسلامی و جنگ روایت‌ها و اراده‌ها، چندین برابر شده است و با طرح تحول سازمان نگاهی جدید پیش روی سازمان قرار گرفته است و بسیاری از کارکنان این سازمان با روحیه جهادی و با کمترین امکانات، در عرصه بین المللی فعال هستند. کافی است به فعالیت‌های سازمان در روایتگری جنگ ۱۲ روزه نیم نگاهی ببیند، جناب آقای سبحانی! کافی بود قبل از این اظهار نظر با اعضای محترم کمیسیون فرهنگی و یا چند تن از اعضای کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی که اخیراً از برخی نمایندگی‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران بازدید داشته و فعالیت‌های سازمان فرهنگ و ارتباطات را بصورت میدانی بررسی کردند سوال می‌کردید تا به نقش و جایگاه سازمان فرهنگ در توسعه دیپلماسی فرهنگی و جنگ روایت‌ها پی می‌بردید که علی رغم تنگناهای مالی و اعتباری و کمبود نیروی انسانی، مجاهدانه در تلاش هستند و در این راه از بذل جان هم دریغ نکردند و شهدای اقتدار فرهنگی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی گواهی است بر این امر؛ با این وجود آیا سخنان شما در مورد سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی عادلانه است که بدون در نظر گرفتن محدودیت‌های مالی، و واقعیت‌های عملکردی یک نهاد را زیر سؤال ببریم؟

توسعه زبان فارسی خارج از اختیارات وزارت فرهنگ است

نقد دیگری که مطرح شده، مربوط به عملکرد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در توسعه زبان فارسی است. این درحالی است که متولی اصلی این امر، در امر آموزش‌های آزاد زبان فارسی در خارج از کشور بنیاد سعدی است و در تأمین و توسعه کرسی‌های زبان فارسی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است، نه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و البته بنیاد سعدی نیز برخلاف آنچه جنابعالی اشاره کردید؛ در سال‌های اخیر با وجود محدودیت‌ها شدید مالی و اعتباری با همکاری سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و نمایندگی‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور، گام‌های بلندی در آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان، تولید منابع آموزشی، و گسترش آموزش زبان فارسی و برگزاری دوره‌های دانش افزایی زبان فارسی در جهان برداشته است و وزارت علوم نیز علی رغم کاهش جدی اعتبارات در حفظ کرسی‌های زبان فارسی و اعزام استاد تلاش کرده است اما کمبود اعتبارات منجر به تعطیلی و یا کاهش اعزام استاد منجر شده است آیا انتقاد از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در این زمینه، نشان دهنده بی‌اطلاعی از تقسیم کارهای ملی و عملکرد دستگاه‌ها نیست؟

جمع‌بندی: مطالبه‌گری آری، اما منصفانه و مستند هرچند نقد و مطالبه‌گری برای ارتقای نظام فرهنگی ضروری است، اما این نقدها باید مبتنی بر واقعیت‌ها، آمار دقیق، و شناخت صحیح از وظایف دستگاه‌ها و نهادها باشد. به جای سرزنش یکجانبه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، باید پرسید:

- آیا ساختار اداری، اجرایی و قانون‌گذاری و نظام بودجه ریزی کشور به اندازه کافی به فرهنگ و دیپلماسی فرهنگی اهمیت می‌دهد؟
- آیا سایر دستگاه‌ها، نهادها و سازمان‌ها سهم خود را در تمدن سازی و همکاری در توسعه دیپلماسی فرهنگی و عمومی ایفا می‌کنند؟
- آیا رسانه‌ها و نخبگان در انعکاس دستاوردهای فرهنگی و دیپلماسی فرهنگی و عمومی منصفانه عمل کرده‌اند؟

تمدن اسلامی، توسعه دیپلماسی فرهنگی و گسترش زبان فارسی با شعار و انتقادهای غیرمنصفانه ساخته نمی‌شود، بلکه نیازمند عزم ملی، افزایش منابع و همکاری همه جانبه است.

یکی از تناقض‌های رایج در فضای فرهنگی کشور، انتظارات بزرگ از نهادهای فرهنگی است، درحالی است که سهم فرهنگ در بودجه کل کشور همواره ناچیز بوده است

سرزمین پارس

این شبیه آن است که بخواهی دریا را از روی یک نقاشی توصیف کنی - ممکن است بتوانی رنگ، موج یا حتی بویش را حدس بزنی، اما نمی‌توانی صدای واقعی‌اش را بشنوی، تلاطمش را حس کنی یا طعم نمکش را بچشی.

تهران، پایتخت ایران، شهری پر جنب و جوش، ناآرام، خاکستری و در عین حال غرق در نور و رد پای بشریت است. من ایران را حدود ۴ یا ۵ سال پیش دیدم و باید بگویم که تأثیراتم از آنجا بسیار قوی بود. وقتی برگشتم، تفاوت‌های زیادی دیدم، تغییرات آشکاری در مقایسه با گذشته. امروز ایران دیگر همان ایران سابق نیست، به‌ویژه از نظر وضعیت زنان در آن کشور.

برای اینکه پا به ایران بگذاری و ۴۸ ساعت آنجا بمانی - کشور را مستقیماً در چشم ببینی، تا آنچه را با زتاب می‌دهد درک کنی و پیش‌فرض‌هایت را بازنویسی کنی باید به تهران بزرگ بروی چونکه بیشتر از همه این اتفاق‌ها در تهران احساس می‌شود - یک کلان‌شهر در دامنه کوه البرز با ارتفاع ۵۶۱۰ متری.

در پایتخت ایران، رایحه جای مخلوط با بوی بنزین و زعفران است. مردم در ترافیک شلوغ و بی‌نظم با هم گفت‌وگو می‌کنند، به طرز نامنظمی حرکت می‌کنند، اغلب برخلاف جهت حرکت، پُراز دستفروش و رهگذران است. تهران - کلاسیک و بی‌نظم - نظم خاص خود را دارد و به طرز عجیبی متقارن است - هیچ چیز بیش از حد از قاب بیرون نمی‌زند. شهری است با هزاران تضاد. شهری با ریتم خاص خود.

اینجا سرزمینی از پارادوکس‌هاست، جایی که

گذشته و حال در کنار هم قدم می‌زنند، جایی که زمان ایستاده است و در عین حال با سرعت برق‌آسا می‌گذرد. مردم با سرعت راه می‌روند، کمی با عجله، مهربان، کنجکاو و دوست‌داشتنی.

یکی از چیزهایی که مسافر را شگفت زده می‌کند، تفاوت زمانی با ایران است - یک ساعت و نیم. اما تفاوت بیشتر از آن است که تنها در اختلاف زمانی ۳۰ دقیقه‌ای نسبت به بلغارستان خلاصه شود. تفاوت در احساس زمان است - گویی کشور دارای منطقه زمانی مخصوص به خود است - زمان ایرانی. برای مثال، پروازها به وقت ایران انجام می‌شوند، اما تقریباً همیشه با تأخیر و نوسان زیاد.

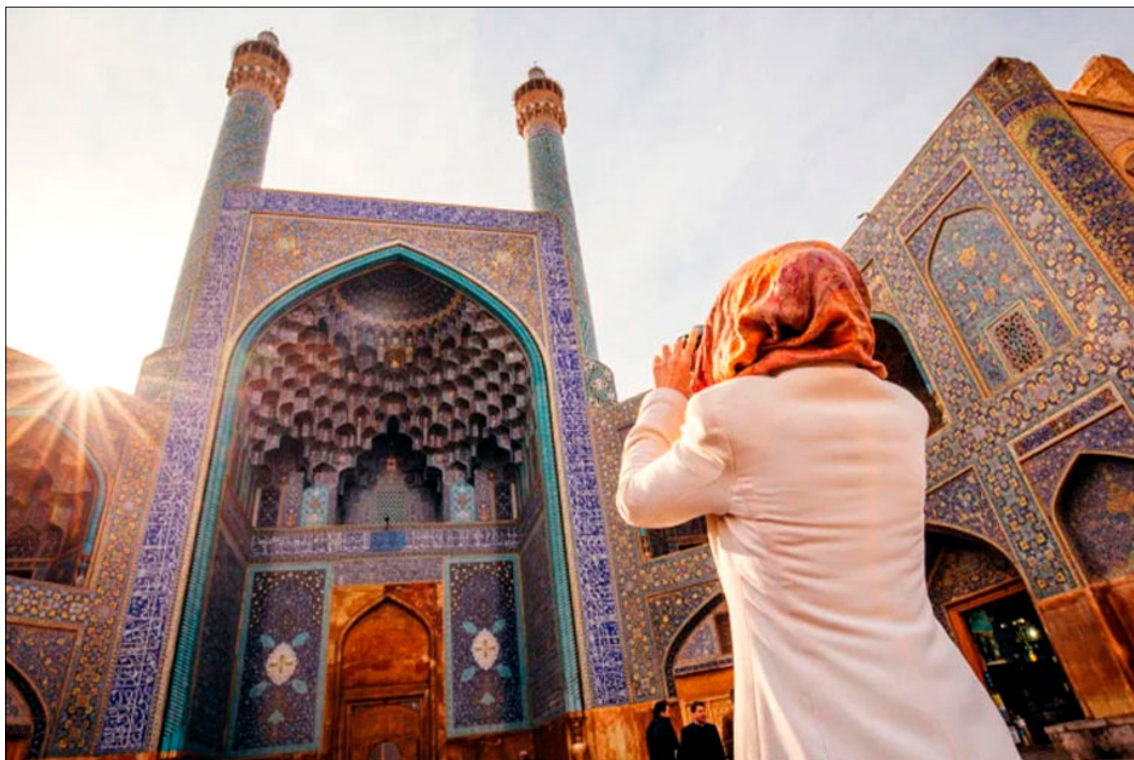
از مکان‌های برجسته تهران، پله‌های باشکوه کاخ گلستان هستند. شاید باشکوه‌ترین بخش این مجموعه، مجموعه کاخ‌هایی باشد که امروزه به موزه‌های شگفت‌انگیزی تبدیل شده‌اند. کاخ گلستان در قرن نوزدهم ساخته شد و از آن زمان شاهدهی بر شکوه شاهنشاهی ایران است. در این مجموعه، می‌توان مجموعه‌ای از ظروف اروپایی - چینی‌های فرانسه و آلمان، گلدان‌های عظیم، مجسمه‌ها، تابلوهای نقاشی، آلات موسیقی، فرش‌ها، مبلمان اروپایی و ایرانی را دید.

ناصرالدین شاه، که عاشق شطرنج بود، زمانی که نخستین دوربین عکاسی را وارد ایران کرد، دستور داد از او در لباس رسمی، همراه با شمشیر و کلاه خود، عکس گرفته شود. یکی از این عکس‌ها، که در اواسط قرن نوزدهم گرفته شده، هنوز در موزه موجود است.

نشریه بین‌المللی گردشگری «بالکان ووی ایچ» بلغارستان در شماره جدید خود، به معرفی فرهنگ غنی و مناظر شگفت‌انگیز ایران پرداخته است.

میرا باجوا سردبیر و ناشر نشریه بین‌المللی گردشگری «بالکان ووی ایچ» بلغارستان و از چهره‌های فرهنگی اروپای شرقی در مطلبی که در این نشریه به چاپ رسیده است، نوشت: بسیاری از مردم درباره ایران نظر می‌دهند، بدون آن که قدم به آن گذاشته باشند، اما صحبت کردن از ایران، بدون دیدن آن، مانند توصیف عظمت دریاست بر اساس یک نقاشی - شاید بتوانی خطوط ساحل را بازسازی کنی، اما نمک، عطر و آهنگ دریا را نخواهی شناخت. تهران، پایتخت ایران و آهنگ زندگی‌اش باید لمس شوند، باید تجربه شوند.

بسیاری از مردم ممکن است درباره ایران نظر بدهند، بدون آنکه پا به این کشور گذاشته باشند.

زنان در ایران

لباس زنان ایرانی در نگاه اول برای مخاطبان غربی شاید تداعی نوعی محدودیت باشد که در واقع چنین نیست. روسری‌ها روی پیشانی، مانتوهایی که موها را می‌پوشانند - اما طوری که بخشی از مو همچنان آزاد باشد - این‌ها همه انواعی از حجاب هستند که زنان ایرانی با آن زندگی می‌کنند، بدون اینکه از آن عبور کنند. بدون نقض قانون، اما با سازشی زیبا و رنگ‌آمیزی شده. برخی از زنان رنگ موهای بلوند دارند، حتی اگر مجبور باشند بخشی از آن را پنهان کنند. یکی از آن‌ها به من گفت: «بله، من رنگ موی روشن دارم. اما این قانون کشور من است. اما این اجبار در نسل‌های جدید، کمتر و کمتر احساس می‌شود - جوان‌ترها بر سر این موضوع بحث می‌کنند و اغلب با والدین خود هم‌نظر نیستند.

در جامعه ایران، جنبش‌های زنان بسیار قوی هستند. بسیاری از زنان از واژه «ما» استفاده می‌کنند، و نه «من». احساس همبستگی در آن‌ها قوی است. زیبایی و ظرافت خاصی در رفتار و ظاهرشان هست، حتی زمانی که حجاب دارند این زیبایی و ظرافت بیشتر خودش را نشان می‌دهد. با وجود همه این‌ها، زنان در ایران نقشی اساسی دارند. آن‌ها به‌طور گسترده‌ای رانندگی می‌کنند، شرکت‌های خصوصی راه‌اندازی می‌کنند و در فضای عمومی بسیار فعال هستند.

زنان به‌طور گسترده رانندگی می‌کنند، شرکت‌های خصوصی راه می‌اندازند و در فضای عمومی ایران حضور دارند. نماد این استقلال، پل عابر پیاده طبیعت (Tabiat) در تهران است. پل طبیعت که دو پارک را به هم متصل می‌کند و در سال ۲۰۱۴ افتتاح شد، اثر یک زن معمار ایرانی به نام لیلا عراقیان است. این سازه چشم‌نواز با ساختار چندلایه و فرم ارگانیک خود، از محدودیت‌ها فراتر رفته و ارتباطی شاعرانه با شهر برقرار می‌کند. پُل نه تنها گذرگاهی ساده، بلکه فضای اقامت و مکث است، مکانی برای دیدار، توقف، تأمل. از این نقطه می‌توان عظمت شهر را تماشا کرد - تهران با پس‌زمینه‌ای از کوه‌های باشکوه البرز. مکانی که شهر و طبیعت به هم می‌رسند.

زنان ایرانی از نظر دسترسی به آموزش عالی از مردان پیشی گرفته‌اند، به طوری که در دانشگاه‌ها زنان بیشتری نسبت به مردان حضور دارند. علاوه بر این، ایران در رتبه اول جهانی از نظر تعداد دانشجویان زن در رشته‌های مهندسی قرار دارد، و از این نظر حتی از ایالات متحده آمریکا نیز پیشی گرفته است. همچنین، ایران رکورددار بیشترین تعداد عمل‌های زیبایی بینی نسبت به جمعیت است.

ایران کشوری یگانه است. سرزمینی است از امپراتوری‌های باستان، انقلاب‌ها، شاعران و شهیدان، با موزاییکی از ادیان و قومیت‌ها، با

رنگ‌هایی گرم و درخشان. در عین حال، مردمی دارد که در پس اخبار سیاسی و روایت‌های رسانه‌ای، حقیقتی انسانی از زندگی و رویاها را پنهان کرده‌اند، مردمی که آماده گفت‌وگو و تشنه تماس فرهنگی‌اند. کلید فهم منش ملی و شخصیت فرهنگی ایران، در دین باستانی زرتشت نهفته است - با ریشه‌هایی که به بیش از ۳۵۰۰ سال پیش بازمی‌گردد. آیین زرتشت، که در سده ۶ پیش از میلاد در ایران شکل گرفت، نوعی بینش دوگانه باور از نبرد ابدی خیر (اهورامزدا) و شر (اهریمن) را معرفی کرد. این باور، در مفاهیم اخلاقی، نمادهای زندگی پاک و جاودانه، و تلاش برای راستی و روشنی بازتاب یافته است. متون مقدس این آیین، در کتاب اوستا گرد آمده‌اند.

ستون دوم هویت ایرانی، حماسه‌ی باشکوه «شاهنامه» اثر فردوسی است - کتابی از شاهان که نه تنها تاریخ ایران، بلکه زبان فارسی را نجات داد. در قرون میانه، زمانی که عرب‌ها در قرن هفتم میلادی ایران را فتح کردند، زبان عربی جای زبان فارسی را در امور رسمی، علم، دین و آموزش گرفت.

با گذشت چند قرن، فردوسی تصمیم گرفت با سرودن «شاهنامه» در بیش از ۵۰,۰۰۰ بیت به زبان فارسی - و عمدتاً بدون استفاده از واژگان عربی - زبان فارسی را احیا کند و شکوه ایران باستان را زنده نگاه دارد. بدین ترتیب، نه تنها میراث فرهنگی، بلکه زبان ملی ایرانیان، شکلی نو یافت. شاهنامه، قصه‌ی پهلوانان، پادشاهان و افسانه‌های ایران است - از آغاز آفرینش تا سقوط ساسانیان.

پس از یورش اعراب و تبدیل شدن به زنده‌نگاره‌ای زبانی، زبان فارسی، عظمت دوران باستان را حفظ کرد و نسل‌های آینده را به سخن گفتن با زبان رویاها و فلسفه واداشت. پس از آن، شعر فارسی بار دیگر شکفت و جهان را با ادبیات خود افسون کرد. از خیام، رومی، سعدی و حافظ تا امروز، این سنت ادامه یافته است. «شاهنامه» فردوسی بار دیگر زبان فارسی را از سلطه واژگان بیگانه نجات داد - گواهی است بر این‌که یک ملت می‌تواند حافظ زبان، ادبیات و فرهنگ خود باقی بماند، حتی در دل امپراتوری‌ها.

کاشان کهن و خانه‌های تاریخی‌اش

اگر ایران را همانند فرشی باستانی از فرهنگ‌ها تصور کنیم، آنگاه کاشان و شهرهای پیرامونش، گره‌هایی استوار از گذشته‌ای درخشان در تار و پود این بافت‌اند - گره‌هایی که تمدن‌های کهن را به شکوه اسلامی پیوند می‌دهند.

کاشان و منطقه‌ی آن یکی از قدیمی‌ترین خاستگاه‌های تمدن بشری هستند - با آثاری از دوره‌ی نوسنگی که در تپه سیلک کشف شده، که از زیگورات‌های قدیمی‌تر از بابل، سومر و حتی مصر

هستند. زیگورات‌های خشتی، که به شکل هرم مانند بنا شده‌اند، نشانه‌هایی از تمدن پیشاکلاسیک ایرانند که توسط عیلامیان و آشوریان گسترش یافته‌اند. به گفته برخی محققان، زیگورات‌ها با آسمان پیوند دارند و نماینده‌ی الهه‌ای بودند که از آسمان با مردم سخن می‌گفت.

امروز، کاشان با ظرافت و شکوه معماری خانه‌های قدیمی خود - به ویژه خانه‌های قرن نوزدهم - همچنان جذابیت دارد. این خانه‌ها به واسطه‌ی سازه‌های زیرزمینی و بادگیرها، خنکای مطلوبی را در گرمای بیابانی فراهم می‌آورند. در خانه بروجردی‌ها، فواره‌های مرمرین، حوض‌های کاشی‌کاری شده و شیشه‌های رنگین و نقش‌دار، روح گذشته را زنده کرده‌اند. در نزدیکی آن، خانه طباطبایی‌ها - ساخته شده برای یک تاجر ثروتمند - با گچ‌بری‌های ظریف، سقف‌های بلند، بادگیرهایی که هوا را هدایت می‌کنند و دیوارهایی که تابش نور را تعدیل می‌کنند، جانی تازه به معماری سنتی بخشیده است.

باغ فین - با درختان کهنسال و فواره‌هایی که هنوز می‌جوشند - گوهر باغ‌های ایرانی است. اینجا مکانی است که امیرکبیر، نخست‌وزیر اصلاح‌طلب و مدرن‌گرای ایران، به فرمان شاه قاجار به قتل رسید. قلب کاشان در بازار تاریخی آن می‌تپد - جایی زنده و شلوغ، پر از بوی ادویه، فرش، مس و گل سرخ. در همین بازار، حمام سلطان امیراحمد با سقف کاشی‌کاری شده‌اش هنوز هم گردشگران را شگفت‌زده می‌کند - جایی که ترکیب نور و رنگ، حس توازن و آرامش ایرانی را بازمی‌تاباند. کاشان برای گردشگران بلغاری جذاب است، به ویژه با جشن‌های گلاب‌گیری در اطراف شهر - آیینی که گل محمدی را با دستان خود می‌چینند و گلاب سنتی تهیه می‌کنند. این سنت در ماه اردیبهشت، در آب و هوایی که هنوز چندان گرم نشده، اجرا می‌شود. این جشن نماد بهار ایرانی است.

امروزه، خانه‌های تاریخی کاشان به اقامتگاه‌هایی تبدیل شده‌اند، با اتاق‌هایی در حیاط و رستوران‌هایی زیر آسمان شب. یکی از زیباترین آن‌ها، مدرسه آقا بزرگ است - که هنوز کاربری مذهبی خود را حفظ کرده و محلی است برای آموزش علوم اسلامی.

شهر مقدس قم

در میانه راه تهران و کاشان، شهر مقدس قم قرار دارد - یکی از اصلی‌ترین مراکز زیارتی ایران (در فاصله‌ی ۱۲۵ کیلومتری پایتخت). قم با حرم حضرت معصومه - خواهر امام هشتم شیعیان - شناخته می‌شود و دومین شهر مقدس شیعه در ایران است. شهری که زائرانی از سراسر جهان را جذب می‌کند. قم نه تنها

یکی از مراکز مهم مذهبی شیعه، بلکه خانه‌ی ده‌ها مدرسه علمیه و مؤسسه دینی است.

این شهر در نظام آموزش مذهبی شیعه جایگاه مهمی دارد، اما در عین حال، با دیگر نقاط ایران تفاوت دارد - از نظر سبک زندگی، پوشش، و گرایش به محافظه‌کاری شدیدتر. حتی خارج از اماکن زیارتی، شهر حال و هوای مذهبی دارد: صدای دعاها و اذان‌ها، بوی گلاب و بخورهای سنتی، ردیف‌های پر از چادرهای مشکی برای زائران، و مردمی که در اطراف حرم جمع می‌شوند. در زیر گنبد‌های طلایی و مناره‌ها، فضایی آرام برای نیایش حاکم است. فضاها با کاشی‌کاری‌های لاجوردی، خطاطی‌های هنرمندانه، و موزاییک‌های معرق آراسته شده‌اند. حیاط‌های داخلی بزرگ هستند - برای هزاران زائر، جایی برای نماز، استراحت و تأمل. قم به خاطر دسر سنتی‌اش به نام «سوهان» نیز معروف است - نوعی شیرینی کاراملی با زعفران و هل.

آشپزخانه همچون کیهان

آشپزی ایرانی هنری است که در مرزها حرکت می‌کند - میان طعم ترش و شیرین، میان آتش و آب، میان سادگی و شکوه. همان‌طور که در شعر فارسی تصاویر استعاری شکل می‌گیرند، غذاهای ایرانی نیز با عطر و رنگ سخن می‌گویند. در پایه‌ی همه چیز، برنج است - اما برنجی پخته شده به سبکی ویژه: با بخار و آب کم، به گونه‌ای که هر دانه آن جدا باشد و معطر. بالاترین افتخار یک آشپز ایرانی، پخت «چلو» است - برنج خالص با کمی روغن، که معمولاً با خورش یا گوشت همراه می‌شود. تاج سر سفره‌ی ایرانی، «ته‌دیگ» است - لایه‌ی برشته شده‌ی کف دیگ که همه بر سر آن رقابت دارند.

در طی سه هزار سال، تمدن پارسی هنر آشپزی‌اش را با ترکیب‌های جسورانه توسعه داده - مثلاً گوشت با آلو، زرشک، گردو، انار یا حتی سس‌های ترش با عسل و دارچین.

خورش‌های افسانه‌ای مثل «فسنجان» - خورشی با رب انار و گردو، گاهی با مرغ یا گوشت، گاهی هم با قلقلی‌های کوچک و دانه‌های انار درخشان، سفره‌ای رؤیایی می‌سازند.

خوراک‌های سبزی‌محور مانند «قرمه‌سبزی» - ترکیبی از سبزی‌جات سرخ شده، لوبیا، گوشت و لیموعمانی - طعمی غلیظ، گاهی تلخ، گاهی تند و متفاوت در هر منطقه دارد.

«آلوپلو» - برنجی با آلو بخارا و گوشت گوساله یا برف، با طعمی ترش و شیرین و رنگی از شرقی‌ترین بخش خیال - از جمله غذاهایی است که ایرانی‌ها آن را در میهمانی‌ها به عنوان غذای اصلی سرو می‌کنند.

مانند بسیاری از غذاهای ایرانی، ترکیب طعم‌ها در این

غذا، توازن میان ملایمت و ادویه، میان گرما و لطافت را نشان می‌دهد.

در دل هر سفره ایرانی، کبابی معطر جای دارد - که با برنجی خوش‌عطر و کره‌مال شده همراه است، در کنار گوجه‌فرنگی و فلفل‌های کباب‌شده. کباب کوبیده، محبوب‌ترین و کلاسیک‌ترین آن‌ها، ترکیبی از گوشت چرخ‌کرده گاو یا گوسفند است که با پیاز و ادویه ترکیب شده، سپس به سیخ کشیده و روی زغال پخته می‌شود.

"کباب سلطانی" ترکیبی باشکوه از کباب برگ و کوبیده است. اما ستاره‌ی اصلی غذاهای مجلل ایرانی، بدون شک "کوفته بادمجانی" است - نوعی خوراک خاص از بادمجان پخته شده، سیر و گردو، که گاهی با نعنا داغ و کشمش و سس غلیظ انار تزیین می‌شود. طعم این غذا با تلخی ملایم بادمجان و طعم شیرین و ملس سس انار بازی می‌کند و در پایان، به دلیل استفاده از ماست تخمیری یا کشک، طعمی تُرش و عمیق به خود می‌گیرد.

آش رشته: یک غذای کامل و سنتی

غذایی غنی و اصیل به نام "آش رشته" نیز در میان سوپ‌های ایرانی جایگاهی ویژه دارد - غلیظ، مقوی، و سرشار از حبوبات: نخود، عدس، لوبیا، به همراه رشته مخصوص، اسفناج، تره، نعنا و کشک. در آیین سنتی خوردن این آش، ابتدا آب یا عصاره آن در کاسه ریخته می‌شود و با نان داغ خورده می‌شود. خود نان نیز بخش مهمی از فرهنگ غذایی ایرانی است - مخصوصاً "نان لواش"، نانی نازک و ترد که با دست‌ان کشیده و روی دیواره تنور سنتی پخته می‌شود.

"سنگک" - نانی ضخیم‌تر، با دانه‌های کنجد یا سیاه‌دانه، که روی سنگ‌های داغ پخته می‌شود، نیز از نان‌های محبوب است.

نوشیدنی سنتی ایران: شربت سکنجبین

شربت سکنجبین - معجونی از سرکه، عسل و عرق نعنا - از نوشیدنی‌های باستانی ایران است که اغلب با خیار یا یخ سرو می‌شود. خنکی آن، جان را در تابستان ایران تازه می‌کند.

سرکه‌های سنتی و انگور تیره، سیاه و پر از رایحه مانند شربت انگور سیاه یا "نوشابه سنتی" ایران، به شکل خاصی در شیشه‌هایی ریخته می‌شود که مانند کهربا درخشان‌اند.

طعم‌های شمالی؛ طعم‌های مرطوب و جنگلی

از دریچه‌ی دید گیاه‌شناس آلمانی ویلهلم گیلدت که در قرن نوزدهم به شمال ایران سفر کرد (ناحیه‌ی رشت و رامسر تا سواحل دریای خزر)، شمال ایران، به‌ویژه استان گیلان و مازندران، پدیده‌ای منحصر به فرد در آشپزی ایرانی به‌شمار می‌رود. اینجا همه چیز متفاوت است - طبیعتی مرطوب، جنگل‌های انبوه، کوه‌هایی پر از مه، و غذایی که بوی خاک و دود اجاق هیزمی می‌دهد.

در میان محبوب‌ترین غذاهای شمالی، "میرزا قاسمی" جایگاه ویژه دارد - خوراکی دودی شده از بادمجان کبابی، سیر تازه، گوجه‌فرنگی و تخم‌مرغ. در رستوران‌های محلی، این غذا با نان تازه یا برنج شمالی سرو می‌شود و طعم آن، بین تلخی ملایم بادمجان و شیرینی گوجه و سیر تند، تعادلی جادویی دارد.

این شمال ایران است - سرزمینی که طعم خاک، باران، دود و جنگل را در خود جمع کرده و همه را به شکل غذاهای متنوعی عرضه می‌کند که با جان انسان حرف می‌زنند.

خوراکی سنتی و پورطرفدار از ترکیب بادمجان کبابی، کشک، سیر سرخ شده، نعناع داغ و پیاز، گاه همراه با گردو یا نعناع تازه، که با نان سرو می‌شود. هر قاشق آن مانند قطره‌ای از خورشید است - پرنور، گرم و غنی از عطرها.

کاشان به خاطر نوشیدنی‌های سنتی‌اش شهرت دارد - یکی از آن‌ها «شربت گلاب» یا نوشیدنی سنتی از ترکیب سیب یا ریواس، نعناع تازه، عرق‌چجات سنتی، عسل یا شکر، و گاه زعفران، است. این نوشیدنی در تابستان با یخ و لیموترش تازه سرو می‌شود و یکی از خنک‌ترین، خوش‌رنگ‌ترین و شاداب‌کننده‌ترین نوشیدنی‌های ایرانی است. گاهی از شیر خرم، آب سیب، یا عرق بیدمشک برای شیرین کردن آن استفاده می‌شود و عطر رز و نعناع تازه، این نوشیدنی را به یکی از خاطره‌انگیزترین طعم‌ها بدل می‌سازد.

جهان فرش‌های ایرانی

هیچ روایتی از ایران کامل نیست، مگر اینکه به دنیای فرش‌های ایرانی پرداخته شود - جهانی از بافت، نقش، رنگ، تار و پود که در آن تاریخ و فرهنگ در هم تنیده شده‌اند. فرش ایرانی فقط یک شیء نیست، بلکه یک زبان است - زبان رنگ‌ها، خاطرات و ریشه‌ها. هر فرش، مانند کتابی است از نسلی به نسل دیگر. در بافت آن‌ها نه تنها پشم و رنگ بلکه اسطوره، ایمان و زندگی جاری است.

موزه فرش تهران یکی از غنی‌ترین کلکسیون‌های فرش جهان را در خود جای داده - با فرش‌هایی از مناطق گوناگون ایران: از تبریز و کاشان تا کرمان و خراسان، هر کدام با سبک و روایت خاص خود. برخی از فرش‌ها

به قرن ۱۶ و ۱۷ بازمی‌گردند - آثاری شگفت‌انگیز که هنوز رنگ و روح خود را حفظ کرده‌اند.

فرش ایرانی حامل فرهنگ ایرانی است، حافظ حافظه‌ی قومی، و پیوندی میان نسل‌ها. نقوش آن - بته‌جقه، شمشه، تریج، شکارگاه، و گل‌های شاه‌عباسی - نه فقط زیبایی، که باور و اسطوره را نیز منتقل می‌کنند. نقشه هر فرش، رمزی است از اسطوره‌ها، عشق، شجاعت یا هماهنگی کیهانی. در مرکز بسیاری از فرش‌های ایرانی، نقش "مدالیون مرکزی" قرار دارد - نمادی از هماهنگی، کمال، و تعادل میان زمین و آسمان.

رستوران آیینه (Ameriha) در خانه‌ی تاریخی امیری‌ها در کاشان قرار دارد - جایی که در آن غذا، معماری و باغ ایرانی در یک قاب چشم‌نواز به هم می‌پیوندند. غذاها در ظروف سنتی، با آب‌میوه‌های طبیعی و سالادهای رنگارنگ سرو می‌شود. نمایی از هنر زندگی ایرانی.

قلب بازار بزرگ کاشان

در قلب بازار بزرگ کاشان، حوضخانه‌ای زیبا با گنبدهایی موزاییک‌کاری‌شده و نورگیرهای هنرمندانه دیده می‌شود. فضای آن یادآور قالی‌های گران‌قدر ایرانی است: ترکیبی از معماری اصیل، نقوش گرد و ستاره‌مانند، و رنگ‌هایی غنی چون لاک، فیروزه‌ای و اناری.

در تبریز، قالی‌های سلطنتی با فرم‌های هندسی پیچیده و ترکیب رنگ‌های متقارن (به‌ویژه قرمز یا قوی) بافته می‌شوند. در اصفهان، طرح‌ها ظریف‌تر، نقش‌ها دایره‌وار و به سبک گل‌وبته‌اند. رنگ‌ها هم ملایم‌ترند - کرمی، نقره‌ای، یا خاکی روشن.

در کرمان، فرش‌ها با ترکیب‌های رنگی جسورانه‌تری بافته می‌شوند - قرمز کارمینی، ارغوانی، و گاه حتی بنفش پررنگ. بسیاری از آن‌ها داستان‌هایی مینیاتوری از اسب‌ها، شکار، و اسطوره‌های کهن را به تصویر می‌کشند. اغلب آن‌ها به سبک عشایری بافته می‌شوند - با گره‌هایی درشت‌تر، پودهای ضخیم‌تر، و روحی آزادتر.

در میان فرش‌ها بافتان عشایری، بافندگی تنها یک کار نیست، بلکه آیینی است آمیخته با ریاضت، سکوت، و تعهد روحانی. طرح‌ها از دل رؤیاها یا باغ‌های بهشتی بیرون می‌آیند، و رنگ‌ها از گل‌ها، پوست گردو، نیل، و انار گرفته می‌شوند. بافت یک فرش خوب کاری زمان‌بر و پرهزینه است - چون همه‌چیز با دست انجام می‌شود، از گره‌زدن تا رنگ‌رزی. گره‌ها ممکن است نامتقارن (ترکی) یا متقارن (فارسی) باشند. نوع گره، تأثیر مستقیم بر طرح و ظرافت قالی دارد. قالی‌های نفیس، گره‌هایی بسیار ریز دارند.

تعداد گره‌ها، مهم‌ترین شاخص کیفیت قالی است. در فرش‌های ساده‌تر، در هر دسی متر مربع حدود ۳۰۰

گره دیده می‌شود؛ اما در فرش‌های نفیس و ابریشمی، این تعداد به ۸۰۰، یا حتی تا ۱۲۰۰ گره می‌رسد. در قالی‌های هنری و کلاسیک، این عدد نوعی افتخار و نماد مهارت است. ساخت یک قالی اعلا ممکن است ماه‌ها، یا حتی سال‌ها زمان ببرد - و نتیجه‌اش، شاهکاری است که نسل‌ها باقی می‌ماند. قیمت یک قالی ایرانی می‌تواند از چند صد یورو تا ده‌ها هزار یورو متغیر باشد.

عوامل مؤثر بر قیمت عبارت‌اند از: جنس مواد اولیه (ابریشم یا پشم)، تعداد گره‌ها در هر متر مربع، اندازه فرش (فرش‌های بزرگ‌تر بسیار گران‌ترند)، مبدأ تولید (قالی‌های تبریز، قم و اصفهان گران‌ترند)، سن فرش (قالی‌های قدیمی‌تر و بافته‌شده در قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم بسیار ارزشمندترند)، طرح و رنگ (طرح‌های کمیاب و نقش‌های تاریخی گران‌بهارند). قالی ایرانی نه فقط یک اثر هنری، بلکه حافظ حافظه‌ی تاریخی ایران است - بافته‌شده از سکوت، نور، و داستان‌هایی از زمین و آسمان.

جزیره کیش در خلیج فارس

گاهی انسان ناگهان با چیزی روبه‌رو می‌شود که نه فقط تعجب‌برانگیز، بلکه یک کشف واقعی است - درست همانند آنچه ممکن است در ایران برای مسافری اتفاق بیفتد. جزیره ایرانی کیش در خلیج فارس یکی از همان مکان‌هایی است که واقعاً انتظارش را ندارد.

درست است که جزیره بخشی از جمهوری اسلامی ایران است، اما جوّ عمومی آن بسیار متفاوت است. اگر یک گردشگر اروپایی در شهرهای دیگر ایران برخی محدودیت‌های خاص اجتماعی و مذهبی را می‌بیند اینجا حس آزادی بسیار بیشتری دارید. همان لحظه‌ای که پا به جزیره می‌گذارید، این تفاوت به چشم می‌آید - هوای دریایی، آفتاب فراوان، صدای موسیقی، و لبخند مردمی که به نظر می‌رسد روزمرگی را کنار گذاشته‌اند.

تا همین چند سال پیش، سواحل این جزیره شنی نبودند. امروزه اما، پوشیده از ماسه‌های سفید شده‌اند - جایی برای آفتاب‌گرفتن، بازی، یا لذت بردن از نوشیدنی در فضای آزاد. در اینجا می‌توانید گروهی از جوانان را ببینید که موسیقی پخش می‌کنند، مجسمه‌های شنی می‌سازند، یا در کافه‌های ساحلی، کوکتل‌های بدون الکل می‌نوشند. کیش، یکی از معدود نقاطی در ایران است که در آن، زندگی شبانه - ولو محدود - وجود دارد.

"ساحل بانوان" - به شدت حفاظت‌شده و با تدابیر امنیتی بالا - تنها برای زنان اختصاص یافته است. در این ساحل، زنان می‌توانند بدون حجاب شنا کنند یا آفتاب بگیرند. ورود گوشی هوشمند و دوربین ممنوع است. نجات‌غریق‌ها هم زن هستند. همه چیز در این ساحل طوری برنامه‌ریزی شده که حس آزادی،

امنیت و خلوت خصوصی به زنان داده شود. فضایی سرشار از نور، شن، دریا، آرامش، و زنانه بودن.

در کیش، می‌توان موسیقی زنده را فراوان شنید، زنان را با لباس‌های رنگارنگ دید و حتی شاهد نوعی فستیوال‌های خیابانی بود. هیچ فروشگاه‌های مشروب الکلی نمی‌فروشد، اما رستوران‌ها نوشیدنی‌های بی‌الکل خوش‌طعم را با تزئینات میوه‌ای در لیوان‌های بلند سرو می‌کنند - حس یک کوکتل واقعی را القا می‌کنند.

از تله‌کابین جزیره کیش، می‌توان سراسر خط ساحلی، افق خلیج فارس، و حتی کشورهایی چون قطر و دبی را از دور مشاهده کرد. دیدن خط ساحلی ایران از آن ارتفاع، یادآور خطوط آبی و نقره‌ای نقشه‌هایی است که در ذهن مان از دریای جنوب داریم. کیش حدود ۱۹ کیلومتر از خاک اصلی ایران فاصله دارد و با قایق یا هواپیما به راحتی قابل دسترسی است.

جزیره دارای وضعیت اقتصادی ویژه است - منطقه آزاد تجاری با قوانین گمرکی خاص. این بدان معناست که کالاها در اینجا ارزان‌ترند و فروشگاه‌ها پراز اجناس وارداتی هستند. در زمان شاه، این جزیره قرار بود به "سنگاپور ایران" بدل شود. هتل‌ها و مراکز خرید در حال توسعه بودند، و گردشگران خارجی - به ویژه اروپایی‌ها - برای آفتاب گرفتن به این جا می‌آمدند.

امروزه کیش هنوز هم به همان هدف وفادار مانده است. مسافران ایرانی برای تفریح، خرید یا ماه‌عسل به این جا می‌آیند. برخی خانواده‌ها خانه یا ویلا اجاره می‌کنند، برخی هم برای اقامت کوتاه در هتل‌های لوکس. از جاذبه‌های خاص این جزیره، کشتی یونانی است - یک کشتی با بربری بریتانیایی که در سال ۱۹۶۶ به دلایل نامعلومی به گل نشست. این کشتی اکنون زنگ‌زده، ولی همچنان سرپا ایستاده و یکی از نقاط دیدنی پرطرفدار است.

اما شاید عجیب‌ترین بخش جزیره در زیر زمین باشد: کاریز کیش - قناتی باستانی که قدمت آن به ۲۵۰۰ سال پیش بازمی‌گردد - امروز به یک جاذبه توریستی بدل شده است. این قنات، که زمانی آب شیرین جزیره را تأمین می‌کرد، اکنون به صورت یک راهروی زیرزمینی بازسازی شده، پر از نورپردازی هنری، گالری عکس، فروشگاه صنایع دستی، و مسیر پیاده‌روی خنک و آرام.

در زمان زمستان، وقتی بقیه نقاط ایران زیر برف‌اند، کیش با هوای گرم و دل‌پذیرش، بهشتی دل‌انگیز است و در پایان، باید گفت که اگر ایران را کشوری با چهره‌های گوناگون بدانیم - سنتی، مذهبی، ادبی، کویری، کوهستانی، یا شهری - کیش علاوه بر شهرهای بزرگ و مدرن و توأمان سنتی ایران نماد چهره‌ی تفریحی، باز، مدرن و ساحلی این کشور است. گویی در دل خلیج فارس، ایران لبخند می‌زند.

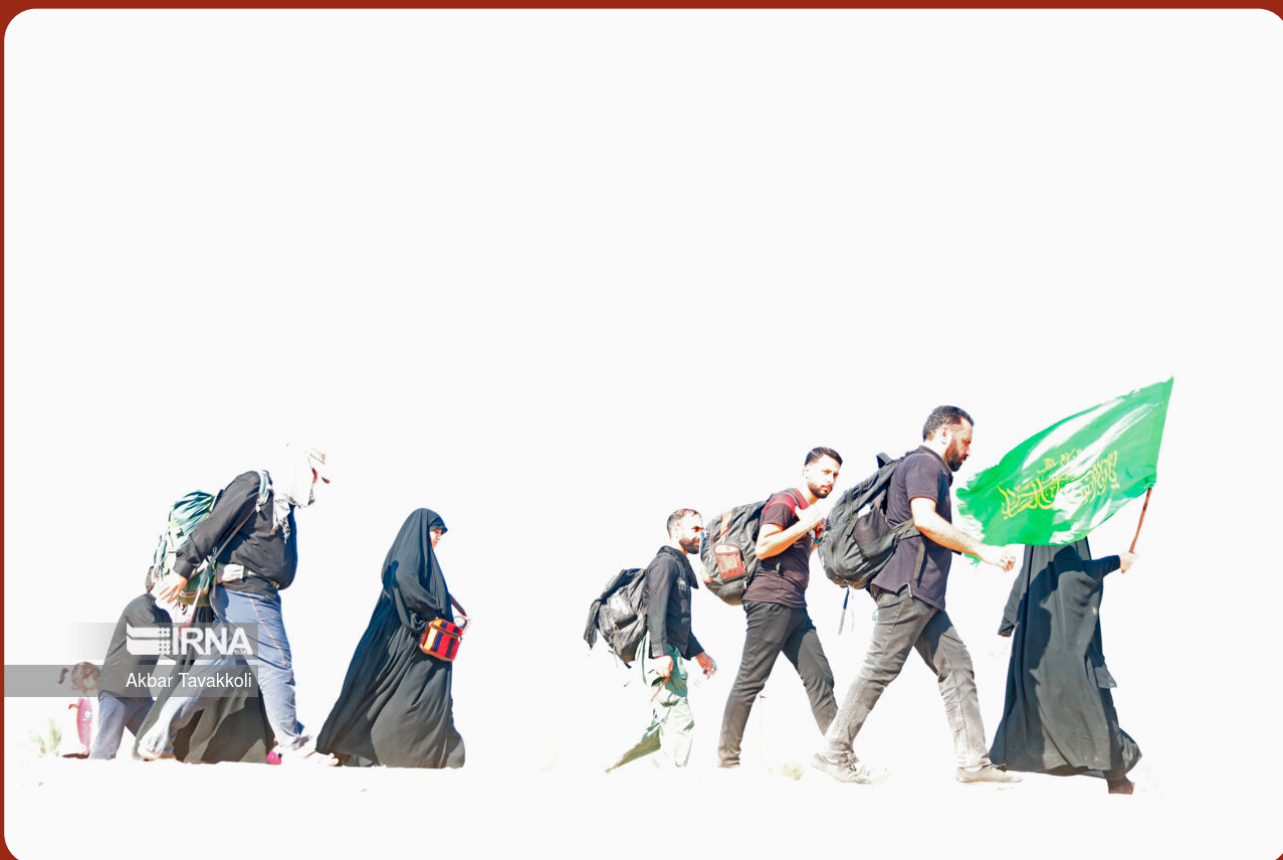
اجلاس بین‌المللی ایران‌شناسی International Iranology Summit

گفت‌وگوی فرهنگی ایران‌شناسان،
فرصت‌ها و ظرفیت‌های همکاری‌های
علمی، آموزشی و فرهنگی در حوزه مطالعات ایران

۲۷ - ۲۴ آبان ۱۴۰۴

تهران | شیراز

با همکاری مشترک سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، بنیاد ایران‌شناسی، استانداری فارس، دانشگاه شیراز، دانشگاه تهران، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه علم و فرهنگ، انجمن علمی ایران‌شناسی، و با حضور ایران‌شناسان خارجی و داخلی

IRNA

Akbar Tavakkoli

اخبار اروپا - آمريکا

ایران در میزگرد روز جغرافیدانان بریکس بر نقش جغرافیدار آینده جهان تأکید کرد

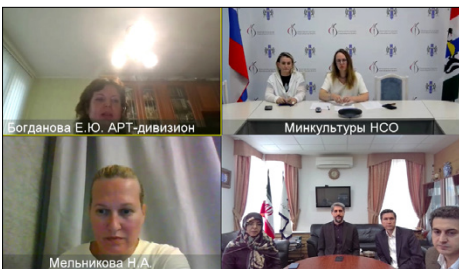
مسعود احمدوند، رایزن فرهنگی ایران در مسکو، در میزگردی با عنوان «نقش جغرافیا در ساختن آینده مشترک» در انجمن جغرافیای روسیه، جغرافیا را دانشی راهبردی برای درک روابط قدرت، هویت و آینده بشریت دانست. او با اشاره به نقش تاریخی ایران در پیوند شرق و غرب از طریق جاده ابریشم، تأکید کرد جغرافیا تنها نقشه‌ای از سرزمین‌ها نیست بلکه نقشه‌ای از فرصت‌ها و ظرفیت‌های همکاری ملت‌هاست. احمدوند موقعیت ایران را حلقه‌ای حیاتی میان آسیای مرکزی، قفقاز و

خلیج فارس توصیف کرد و گفت هر پروژه همکاری در بریکس ناگزیر از در نظر گرفتن این جایگاه است. وی افزود همکاری واقعی تنها زمانی پایدار می‌ماند که بُعد فرهنگی و جغرافیایی نیز در کنار سیاست و اقتصاد دیده شود. در این نشست، نمایندگان روسیه، چین، هند، آفریقای جنوبی و ایران درباره آموزش جغرافیا و پروژه‌های مشترک علمی گفت‌وگو کردند.

صربستان بر لزوم جهانی چندقطبی و تعامل محور در گفت‌وگو با ایران تأکید کرد

در دیدار امیر پورپزشک، رایزن فرهنگی ایران در صربستان، با بویان دیمیترویچ، استاد دانشگاه و تحلیلگر ژئوپلیتیک، دو طرف درباره همکاری فرهنگی و فهم متقابل ملت‌ها گفت‌وگو کردند. دیمیترویچ با اشاره به تجربه تلخ مردم صربستان از بمباران ناتو در سال ۱۹۹۹ گفت: مردم ما شرایط ایران را درک می‌کنند چون خود نیز قربانی سیاست‌های سلطه‌جویانه غرب بوده‌ایم. او افزود اولویت من اخلاق و حقیقت است و اقدامات اسرائیل در غزه فاجعه‌ای برای بشریت است. وی بر احترام به ساختارهای دینی و فرهنگی کشورها و ایجاد جهانی چندقطبی مبتنی بر احترام متقابل تأکید کرد. پورپزشک نیز ضمن قدردانی از مواضع او، گفت حملات و تهدیدها علیه ایران موجب وحدت بیشتر ملت شده است. او پیشنهاد کرد برنامه‌های فرهنگی مشترک برای آشنایی دانشجویان صرب با تمدن ایران برگزار شود.

روسیه و ایران برگزاری روزهای فرهنگ و هنر ایران در سبیری را برنامه‌ریزی کردند

در دیدار مسعود احمدوند، رایزن فرهنگی ایران در روسیه، با یولیا شوکلینا، وزیر فرهنگ نووسیبیرسک، دو طرف درباره توسعه همکاری‌های فرهنگی میان شهرهای ایران و روسیه گفت‌وگو کردند. احمدوند با اشاره به تصویب قانون فعالیت مراکز فرهنگی در دوما و مجلس ایران، گفت این روند نشانه عزم دو کشور برای تعمیق روابط فرهنگی است. او اعلام کرد ایران آماده

برگزاری روزهای فرهنگ و هنر در سبیری است که شامل نمایشگاه صنایع دستی، موسیقی سنتی و نمایش فیلم می‌شود. وزیر فرهنگ نووسیبیرسک نیز از این طرح استقبال کرد و گفت برگزاری چنین رویدادهایی باعث شناخت متقابل و نزدیکی مردم دو کشور می‌شود. دو طرف توافق کردند جزئیات اجرایی را در جلسات بعدی نهایی کنند.

نمایشگاه آثار شهیده منصوره عالیخانی در سارایوو برگزار شد

نمایشگاهی از آثار نقاشی شهیده «منصوره عالیخانی» در رایزن فرهنگی ایران در بوسنی و هرزگوین برپا شد. این رویداد با هدف به تصویر کشیدن جنایات رژیم صهیونیستی علیه ایران برگزار شد و ۲۰ اثر از این هنرمند همراه با زندگی‌نامه‌اش به زبان بوسنیایی و انگلیسی به نمایش درآمد. عالیخانی، استاد دانشگاه سوره و داور

جشنواره‌های هنری، در خرداد ۱۴۰۴ در جریان حمله موشکی رژیم صهیونیستی به تهران به شهادت رسید. آثار او بازتابی از ایمان، ایثار و زیبایی‌شناسی هنر متعهد ایرانی است. این نمایشگاه در ادامه برنامه‌های فرهنگی ایران برای معرفی هنرمندان شهید و تقویت افکار عمومی علیه جنایات اسرائیل برگزار شد.

نشریه بلغاری ایران را سرزمین فرهنگ، تضاد و زیبایی معرفی کرد

نشریه گردشگری بلغاری «بالکان ووی ایچ» در مقاله‌ای مفصل به معرفی ایران پرداخت و آن را سرزمینی از شکوه تاریخی، فرهنگ غنی و مناظر خیره‌کننده توصیف کرد. نویسنده که خود چند سال پیش به ایران سفر کرده، تهران را شهری پربار، متضاد و زنده معرفی کرده و از نقش زنان در جامعه ایرانی، تحول فرهنگی نسل جوان و معماری کاخ گلستان سخن گفته است. در ادامه، او از کاشان، قم و آیین‌های ایرانی مانند گلاب‌گیری و آشپزی سنتی تمجید می‌کند. مقاله همچنین به ادبیات فارسی، آیین زرتشت، شاهنامه فردوسی و هنر فرش ایرانی به عنوان عناصر ماندگار هویت ایران می‌پردازد. نویسنده نتیجه می‌گیرد ایران، فراتر از کلیشه‌های رسانه‌ای، کشوری زنده و گفت‌وگومحور است.

مستند ایرانگرد از تلویزیون بوسنی و هرزگوین پخش شد

با هدف معرفی زیبایی‌های طبیعی و فرهنگی ایران، ۱۲ قسمت از مستند «ایرانگرد» ساخته محمدجواد قارایی با ترجمه بوسنیایی از شبکه تلویزیونی USK بوسنی و هرزگوین پخش شد. این مجموعه شامل سفرهایی به هرمزگان، لوت، کشیت و تالش است. با توافق رایزنی فرهنگی ایران، مقرر شد سایر مستندهای فرهنگی و گردشگری ایران نیز از همین شبکه پخش شوند. این تلویزیون که در منطقه اونا-سانا فعالیت دارد،

حدود ۴۳۰ هزار بیننده دارد و پیش‌تر نیز مجموعه ایرانگرد را از شبکه‌های ملی بوسنی پخش کرده بود.

ایران و روسیه همکاری در حوزه افکارسنجی را آغاز کردند

در دیدار کاظم جلالی، سفیر ایران در روسیه، با والری فدوروف، مدیر مرکز سراسری افکارسنجی روسیه «وتسیوم»، دو طرف درباره همکاری‌های تحقیقاتی و شناخت افکار عمومی توافق کردند. جلالی گفت روابط پایدار میان کشورها بر شناخت متقابل افکار عمومی استوار است و رسانه‌های غربی در تلاش‌اند تصویر نادرستی از روابط تهران و مسکو بسازند. فدوروف نیز ضمن معرفی ظرفیت‌های وتسیوم به‌عنوان معتبرترین مرکز افکارسنجی روسیه، اعلام آمادگی کرد این مرکز با نهادهای ایرانی در حوزه مطالعات اجتماعی و دیپلماسی عمومی همکاری کند.

مسابقه نقاشی زیبایی‌های ایران در وین برگزار می‌شود

نماینده‌های فرهنگی ایران در اتریش مسابقه‌ای با عنوان «زیبایی‌های ایران» برای همه گروه‌های سنی برگزار می‌کند. هدف این رویداد، پیوند نسل‌های جوان ایرانیان مقیم اروپا با میراث فرهنگی ایران است. شرکت‌کنندگان می‌توانند با هر تکنیک و ابزاری برداشت خود از جلوه‌های طبیعی، فرهنگی و تاریخی ایران را نقاشی کنند. مهلت ارسال آثار تا پایان مهر ۱۴۰۴ تعیین شده و مراسم پایانی در شب یلدا برگزار خواهد شد. برگزارکننده این مسابقه، مریم نورهانی، از معلمان برجسته هنر در وین است.

ایران و اتریش تدوین دانشنامه روابط فرهنگی دو کشور را آغاز کردند

پروژه تألیف «دانشنامه روابط فرهنگی ایران و اتریش» در راینزنی فرهنگی ایران در وین آغاز شده است. این دانشنامه دوزبانه با هدف مستندسازی روابط تاریخی، علمی و هنری دو کشور طراحی شده و شامل حدود ۱۰۰ مدخل در ده محور از جمله تعاملات ادبی، دانشگاهی و هنری است. دکتر رضا غلامی، استاد دانشگاه و پژوهشگر فلسفه فرهنگ، مدیریت علمی پروژه را برعهده دارد. قرار است نسخه نخست این اثر تا نیمه سال ۱۴۰۵ منتشر شود و به عنوان مرجعی ماندگار در توسعه دیپلماسی فرهنگی دو کشور مورد استفاده قرار گیرد.

شهروندان صربستان با برگزاری تجمع از غزه و ایران حمایت کردند

به دعوت جبهه دانشجویی صربستان، جمعی از مردم بلگراد در میدان مرکزی این شهر گردهم آمدند تا با شعار «هولوکاست در غزه را متوقف کنید» از مردم فلسطین و ایران حمایت کنند. در این تجمع، سفیر فلسطین، راینزنی فرهنگی ایران و فعالان اجتماعی حضور داشتند. سخنرانان جنایات اسرائیل را مشابه هولوکاست دانستند و تأکید کردند ملت‌های مقاوم منطقه از جمله ایران و یمن در خط مقدم مقابله با امپریالیسم ایستاده‌اند.

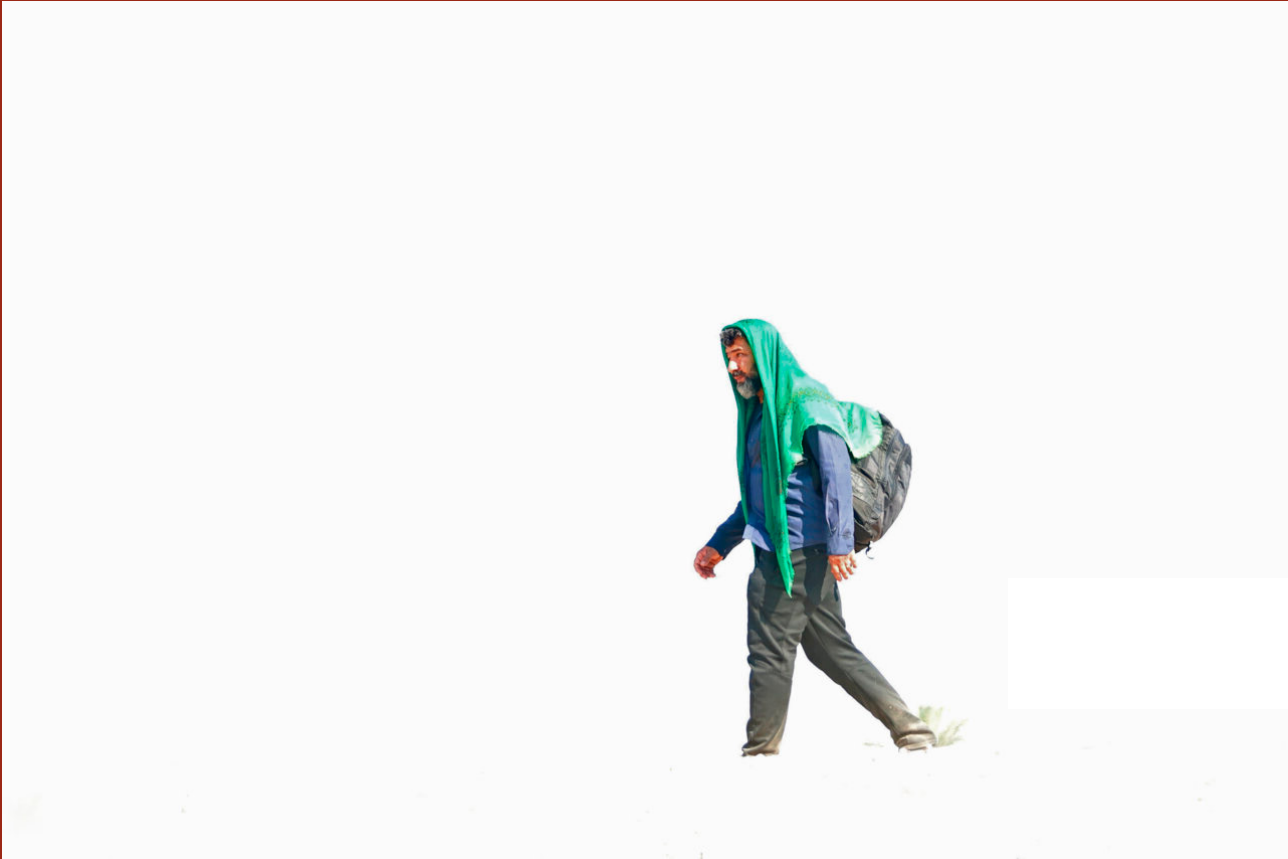
ایران در وین کتاب شهید مطهری را در قالب نشست علمی بازخوانی کرد

نشستی علمی با عنوان «اسلام و ایران؛ رابطه‌ای متقابل» با محور کتاب «خدمات متقابل اسلام و ایران» اثر شهید مرتضی مطهری در وین برگزار شد. استادان ایرانی از جمله عبدالمجید مبلغی، طیبه محمدی‌کیا، وحید صحرایی‌فر و رضا غلامی در این برنامه سخنرانی کردند. سخنرانان به بررسی فلسفی و تمدنی تعامل اسلام و ایران پرداختند و کتاب مطهری را اثری فراتر از زمان خود دانستند که پیام تمدنی و آینده‌نگرانه دارد. نشست با پرسش و پاسخ و مشارکت پژوهشگران ایرانی و اتریشی همراه بود.

مجله علوم دینی قم در بلگراد در پایگاه ISC نمایه شد

مجله علمی پژوهشی «علوم دینی قم» که از سوی مرکز علوم دینی قم در بلگراد منتشر می‌شود، در پایگاه بین‌المللی ISC نمایه شد. این نشریه نخستین مجله علمی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی در منطقه بالکان است که چنین رتبه‌ای کسب کرده است. مقالات آن به زبان‌های صربی یا انگلیسی منتشر می‌شود و شامل موضوعات فلسفه و علوم اجتماعی با رویکرد اسلامی است. مجله اکنون در چندین پایگاه بین‌المللی مانند EBSCO، DOAJ و SCIndeks ثبت شده و ضریب تأثیر پنج‌ساله دریافت کرده است.

گزارش

آیین سوگواری و عزاداری اربعین حسینی
در خارج از کشور برگزار شد

هنگامه حضور

همزمان با اربعین حسینی، آیین سوگواری و عزاداری سرور و سالار شهیدان اباعبدالله الحسین(ع) با حضور ایرانیان مقیم و ارادتمندان به مکتب عاشورا و خاندان اهل بیت عصمت و طهارت (ع) به همت نمایندگی‌های فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور برگزار شد. این مراسم در کشورهای ذیل برگزار شد:

روسیه

همزمان با اربعین شهادت سید و سالار شهیدان حضرت امام حسین علیه‌السلام و یاران باوفای ایشان، مراسم سوگواری با حضور سفیر جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون روسیه، جمعی از ایرانیان مقیم و سایر دوستداران اهل بیت علیهم‌السلام از ملیت‌های دیگر در مسجد خاتم الانبیاء مسکو برگزار شد.

اسماعیل شراحی، استاد دانشگاه در این مراسم، ضمن شرح فضایل اربعین حسینی، اظهار داشت: پیاده‌روی اربعین به بزرگترین اجتماع انسانی بدل شده است و راز عظمت این رویداد در تمدن‌های زمینی و با عقل زمینی قابل درک نیست، زیرا همه این نظامات و فرایندها و مقررات که در آن محوریت با سود است، برای تمتع هر چه بیشتر است.

وی افزود: پیاده‌روی اربعین که امروز دنیا شاهد آن است، یک معجزه و مغناطیس حسینی است که در اقصی نقاط عالم، انسان‌های زیادی را مجذوب کرده است و این میسر نمی‌شود مگر با حبّ خاندان عصمت و طهارت علیهم‌السلام.

در ادامه این مراسم، شرکت‌کنندگان با نوای مداحی در رثای دلآوری‌ها و مردانگی‌های عاشوراییان، به سینه‌زنی پرداختند و پایان‌بخش این مراسم معنوی، اقامه نماز جماعت مغرب و عشاء بود.

پاکستان (لاهور)

به مناسبت اربعین شهادت سید و سالار شهیدان، حضرت اباعبدالله‌الحسین(ع) و یاران وفادارش، خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در لاهور میزبان جمعی از ایرانیان مقیم، دانشجویان، خانواده‌ها، دیپلمات‌های ایرانی و سرکنسول بود. اصغر مسعودی، مسئول خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در لاهور با بیان روایت «حسینٌ متی و أنا من حسین» از پیامبر اسلام(ص) افزود:

زیارت اربعین از شعائر مؤمنان است و پیوند دل‌های آزاده با مکتب عاشورا را هر سال پررنگ‌تر می‌کند. امروز برادران و خواهران اهل تسنن هم به کاروان اربعین می‌آیند تا دلدادگی خود را به اهل بیت نشان دهند. همچنین، کاروان مسیحیان هم می‌آیند تا با آن راهب نصرانی که سر سیدالشهدا را امانت گرفت و تکریم کرد همراهی کنند.

سجاد حیدر مداح اهل بیت(ع) با ذکر روضه و اجرای سینه‌زنی، اشعاری در وصف حضرت امام حسین(ع) و یاران باوفایش قرائت کرد و حاضران با نوای «السلام علیک یا ابا عبدالله» اشک ماتم ریختند.

تایلند

با هدف تبیین فلسفه اربعین، معرفی ابعاد تمدنی و بین‌المللی این رویداد و گسترش فهم مشترک از پیام عاشورا، مراسم اربعین حسینی با حضور ایرانیان مقیم، مسلمانان بومی تایلند، دانشجویان، طلاب علوم دینی و علاقه‌مندان به فرهنگ و معارف اهل بیت(ع) از کشورهای دیگر در رایزنی فرهنگی ایران در تایلند برگزار شد.

حجت‌الاسلام سید هبت الله صدرالسادات مدیر منطقه‌ای المصطفی در تایلند در سخنانی، اربعین را یک پدیده اجتماعی دانست که هم در حوزه مناسک دینی و هم در سطح روابط بین‌الملل، جایگاهی ممتاز دارد.

وی با بهره‌گیری از آیات قرآن کریم و روایات اهل بیت(ع)، تأکید کرد: فلسفه اربعین ریشه در

آموزه‌هایی دارد که انسان را به قیام در برابر ظلم، حمایت از مظلوم و پاسداشت عهد با امام حق فرا می‌خواند.

مدیر منطقه‌ای المصطفی در تایلند گفت: با استناد به آیه شریفه *وَتَعَاوَنُوا عَلَيَّ الْبُيُوتِ وَالَّتَّقْوَى*، راهپیمایی اربعین مصداق کامل همیاری بر نیکی و تقواست که میلیون‌ها انسان را از ملیت‌ها و مذاهب گوناگون حول یک آرمان الهی متحد می‌کند.

وی همچنین به روایت معروف امام صادق (ع) درباره علامات مؤمن اشاره کرد و گفت: زیارت اربعین به عنوان یکی از نشانه‌های مؤمن، بیانگر آن است که پیوند قلبی با امام حسین (ع) علاوه بر یک احساس معنوی، یک مسئولیت اجتماعی و تمدنی و این مناسک، پیوند امت با امام را از سطح عاطفه فراتر و به رفتار اجتماعی خردمندانه تبدیل می‌کند.

حجت‌الاسلام صدرالسادات با تبیین پیاده روی اربعین، این حرکت را بازتولیدکننده ارزش‌هایی چون عدالت‌خواهی، ایثار، مسئولیت اجتماعی و مقاومت در برابر سلطه معرفی کرد و گفت: اگر به اربعین تنها به‌عنوان یک آیین مذهبی نگاه کنیم، بخش مهمی از ظرفیت آن را نادیده گرفته زیرا این پدیده، یک مدل زنده از جامعه آرمانی است که در آن مرزهای قومیت، زبان، ملیت، مذهب و نیز اصول انسانی و الهی محور عمل قرار گرفته است. وی با بهره‌گیری از مفاهیم تاریخی قیام عاشورا، توضیح داد: اربعین فرآیند بازآفرینی هویت جمعی را در میان شرکت‌کنندگان فعال و حضور فیزیکی در مسیر اربعین، با تجربه مشترک سختی‌ها و لذت‌ها، هویت مشترکی می‌سازد که فراتر از تعلقات فردی و محلی و به تقویت احساس مسئولیت جهانی نسبت به مظلومان منجر می‌گردد.

حجت‌الاسلام صدرالسادات در معرفی اربعین گفت: اگر روایت این رویداد به درستی در عرصه بین‌المللی بازتاب نیابد، دیگران می‌توانند با رویکردهای تقلیل‌گرایانه یا تحریف‌آمیز، آن را صرفاً به یک حرکت مذهبی محدود واز پیام جهانی‌سازی اربعین غفلت کنند.

چین

مراسم عزاداری اربعین حسینی با حضور عاشقان و دوستداران اهل بیت (ع) در شهرهای مختلف چین برگزار شد.

در مراسمی که در محل سفارت جمهوری اسلامی ایران در پکن برگزار شد، ایرانیان مقیم، سفیر، اعضاء و کارکنان سفارت، دانشجویان و شیعیان و عاشقان اهل بیت عصمت و طهارت (ع) بیرق

عزا و ماتم برافراشتند.

حاضران در این آئین معنوی با قرائت زیارت عاشورا، زیارت اربعین، سخنرانی، مرثیه‌سرایی و عزاداری در فضای معنوی اربعین شهدای کربلا را گرامی داشتند.

در این مراسم که با اقامه نماز جماعت مغرب و عشاء همراه بود، سخنرانان از درس‌های قیام عاشورا و نقش اندیشه‌های حسینی در مواجهه با چالش‌های جهان امروز گفتند.

علاوه بر پکن، مراسم مشابهی در شهرهای دیگر چین همچون گوانگجو و شانگهای نیز برگزار شد.

عراق

به همت مرکز فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بغداد، «موکب نگارگری» در مسیر پیاده‌روی نجف به کربلا، در مدینه الزائرین، عمود ۱۰۶۹ برپا شد. این رویداد هنری در طول نه روز برگزار می‌شود، با خلق تابلوهای نقاشی زنده و استقبال گسترده زائران ایرانی و عراقی همراه بود.

در این موکب، ده تابلو نقاشی در برابر دیدگان زائران و به صورت زنده خلق شد. سه هنرمند برجسته عراقی، حیدر هلال، جمال هونی و اصیل جلیل، در حضور زائران صحنه‌هایی از ایثار شهیدان مقاومت و مظلومیت ملت فلسطین در برابر جنایات اخیر رژیم صهیونیستی را به تصویر کشیدند.

آنان تأکید کردند: این کار تنها یک هنر نیست، بلکه رسالت ماست تا صدای شهیدان و فریاد مظلومان را زنده نگه داریم.

از میان تابلوهای خلق‌شده، بخشی به چهره‌های شاخص مقاومت اختصاص یافت؛ از جمله تصویری از شهید سید حسن نصرالله و فرماندهان شهید محور مقاومت که در جنایات اخیر رژیم صهیونیستی به شهادت رسیدند. این آثار جلوه‌ای از پیوند هنر و مقاومت را در قاب نگارگری به نمایش گذاشتند.

واکنش زائران به این آثار پر از احساس و معنا بود. بسیاری این تابلوها را یادآور خون‌های پاک دانستند که برای آزادی قدس و عزت امت اسلامی بر زمین ریخته شد. برخی تأکید می‌کردند که این نقاشی‌ها ادامه راه عاشورا است و اربعین فقط پیاده‌روی نیست، بلکه فرصتی است تا پیام مقاومت و فداکاری به زبان هنر فریاد زده شود. شماری از زائران حتی در رنگ‌آمیزی بخش‌هایی از تابلوها به هنرمندان کمک کردند و به این ترتیب خود را شریک در خلق آثار دانستند.

بخش دیگری از موکب نیز به کودکان اختصاص

داشت؛ جایی که آنان با همراهی والدین خود به طراحی و رنگ‌آمیزی تصاویری ساده از عاشورا، شهیدان مقاومت و فلسطین پرداختند و با شادابی و نشاط، مفاهیم عاشورایی را در دنیای کودکان بازآفرینی کردند.

موکب نگارگری در طول نه روز اجرا، نه تنها بُعد هنری پیاده‌روی اربعین را تقویت کرد، بلکه توانست هنر تجسمی را به زبان گویای مقاومت و همبستگی ملت‌های ایران و عراق در برابر ظلم و ستم تبدیل کند.

مالزی

مراسم پاسداشت اربعین حسینی (ع) همراه با اقامه نماز جماعت، قرائت دعای کمیل، زیارت اربعین و سخنرانی در رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مالزی برگزار شد.

حبیب رضا ارزانی رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مالزی در این مراسم، به بیان نکاتی در خصوص تجدید پیمان با امام حسین (ع)، تقویت ایمان و معنویت، احیای سنت زیارت، فواید اجتماعی، ایجاد وحدت بین مسلمانان، تقویت روحیه همکاری و ایثار و ایجاد شبکه‌های انسانی پرداخت.

پس از آن، برنامه سوگواری و عزاداری سالار شهیدان و یاران با وفای ایشان توسط مرتضی مرادی مداح اهل بیت (ع) اجرا شد.

پاکستان (اسلام آباد)

همزمان با فرارسیدن اربعین حسینی (ع) و با مشارکت سفارت و رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در اسلام آباد، مراسم آیینی سوگواری و عزاداری در مسجد امام حسین (ع) واقع در منطقه مسکونی سفارت جمهوری اسلامی ایران برگزار شد.

در این مراسم که با حضور شیرازی معاون سفارت جمهوری اسلامی ایران، مدیران و کارکنان سفارت و رایزنی فرهنگی و نهادهای ایرانی مستقر در اسلام آباد به همراه خانواده‌هایشان برپا شد، ضمن قرائت زیارت اربعین، حجت‌الاسلام والمسلمین محمد نذیر اطلسی از اساتید جامعه الرضا (ع) به ایراد سخنرانی پرداخت و با بیان احادیثی اهمیت توجه و تکریم به این رویداد مذهبی و فضیلت زیارت امام حسین (ع) را تبیین کرد.

در ادامه این مراسم، ذاکرین اهل بیت عصمت و طهارت (ع) به ذکر مصیبت، مرثیه‌سرایی و نوحه خوانی پرداختند و با مشارکت ایرانیان مقیم اسلام آباد آیین سینه زنی و سوگواری اربعین حسینی (ع) با شکوه خاصی برپا شد.

بلغارستان

مراسم گرامیداشت اربعین حسینی با حضور جمعی از ایرانیان مقیم بلغارستان، علاقه‌مندان بلغاری به فرهنگ و معارف اسلامی و محبان اهل بیت (ع) در محل رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در صوفیه برگزار شد. این مراسم با قرائت روحانی و پرشور زیارت عاشورا آغاز شد و فضای مجلس را سرشار از معنویت، یاد کربلا و پیوند دل‌ها با سیدالشهدا (ع) ساخت.

مسعود احمدی افزودی، رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بلغارستان به تبیین جایگاه اربعین به‌عنوان چله‌ای جمعی پرداخت. او با تأکید بر اینکه اربعین تنها یک مناسک سوگواری نیست، اظهار داشت: اربعین حسینی در حقیقت، چله‌ای جمعی برای امت اسلامی است؛ فرصتی برای گذر از اندوه فردی به بصیرت اجتماعی، از سوگواری صرف به مسئولیت‌پذیری تاریخی و از گریه بر مظلومیت حسین (ع) به قیام برای عدالت. احمدی افزودی با اشاره به راهپیمایی عظیم اربعین در عراق، آن را بزرگ‌ترین اجتماع بشری معاصر دانست که به‌عنوان نماد وحدت، مقاومت و بیداری ملت‌ها، پیام امام حسین (ع) را به گوش جهانیان می‌رساند.

رایزن فرهنگی کشورمان با اشاره به شرایط کنونی جهان تأکید کرد فجایع انسانی در فلسطین و کشتار زنان، کودکان و مردم بی‌گناه به دست رژیم صهیونیستی یادآور همان مظلومیت کربلاست و حملات ناجوانمردانه علیه ایران، از ترور فرماندهان مقاومت و دانشمندان هسته‌ای تا شهادت مردم عادی، در امتداد همان خط ظلم تاریخی قرار دارد که اربعین پیام مقاومت در برابر آن است.

وی تصریح کرد: امروز اربعین نه‌تنها مراسمی دینی، بلکه زبان جهانی عدالت‌خواهی و ایستادگی در برابر استکبار است.

احمدی افزودی در ادامه سخنان خود، اربعین را پلی میان تاریخ و امروز دانست و با صراحت به شرایط بحرانی جهان معاصر اشاره کرد و گفت: فجایع انسانی در فلسطین و کشتار زنان، مردان و کودکان بی‌گناه به دست رژیم صهیونیستی بازتابی عینی از همان مظلومیتی است که در کربلا رخ داد. وی تأکید کرد امروز اربعین حسینی نه‌فقط یادآور تاریخ عاشورا، بلکه زبانی جهانی برای عدالت‌خواهی، آزادی‌طلبی و مقاومت در برابر استکبار و استعمار است.

رایزن فرهنگی کشورمان یادآور شد که هنر می‌تواند پلی میان فرهنگ‌ها و زبان‌ها باشد و مفاهیم عمیق عاشورایی را به جهان امروز منتقل کند.

وی به آثار ماندگار استاد محمود فرشچیان، به‌ویژه تابلوی جاودانه «عصر عاشورا» اشاره کرد و افزود هنر عاشورایی نه صرفاً یک روایت تصویری از یک واقعه تاریخی، بلکه آینه‌ای از پیام همیشگی کربلاست؛ پیامی که از مرزهای جغرافیا و زمان عبور می‌کند و مخاطب جهانی را به همدلی با آرمان‌های امام حسین (ع) فرامی‌خواند.

رایزن فرهنگی کشورمان سپس به جایگاه عدد چهل در قرآن و سنت اسلامی و ادیان و سنت‌های مختلف جهان پرداخت و سنت تکریم اربعین در عرفان را یادآور شد و گفت: در نگاه مولانا، چهل نماد عبور از عقل جزوی به عقل کلی و رسیدن به ساحت شهود است. حافظ نیز چهل را رمز صبر عاشقانه و گذر از رنج فراق می‌داند؛ هرچند کمتر به صراحت از این عدد یاد می‌کند. دیگر عرفا چون عطار، سهروردی و ابن عربی چهل را کلید شهود انوار الهی و گشایش معرفت معرفی کرده‌اند.

بوسنی و هرزگوین

مراسم عزاداری اربعین حسینی (ع) با حضور شیفتگان و محبان اهل بیت عصمت و طهارت (ع) و ایرانیان مقیم در سالن اجتماعات سفارت کشورمان در ساریوو برگزار شد.

در این مراسم که با حضور سفیر، رایزن فرهنگی ایران، مدیران و کارکنان نهادهای کشورمان و ایرانیان مقیم همراه بود، حجت‌الاسلام والمسلمین زارعان با اشاره به اهمیت زیارت اربعین به‌عنوان یادگار جابر ابن عبدالله انصاری به تاریخچه اربعین حسینی (ع) در روایات پرداخت.

وی همچنین به جایگاه زیارت اربعین در کلام ائمه اطهار و نقش حضرت زینب (س) الگوی اسوه صبر و بردباری اشاره کرد.

این مراسم با قرائت زیارت اربعین و ذکر مصیبت و نوحه به پایان رسید.

فیلیپین

همزمان با فرارسیدن اربعین حضرت اباعبدالله الحسین (ع) و یاران باوفای ایشان، مراسم سوگواری با هدف تعمیق پیوندهای معنوی، ترویج فرهنگ عاشورایی و تحکیم وحدت و همبستگی میان مسلمانان فیلیپین به میزبانی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مانیل برگزار شد.

در این مراسم ایرانیان مقیم، اعضای سفارت جمهوری اسلامی ایران، مسلمانان کشورهای پاکستان، هند، عراق، برخی کشورهای آفریقایی، فیلیپین و سایر علاقه‌مندان به فرهنگ حسینی و اهل بیت عصمت و طهارت (ع)، حضور داشتند. این مراسم با اقامه نماز جماعت مغرب و عشاء

و قرائت زیارت عاشورا، سخنرانی علمای دینی، مرثیه‌خوانی و سینه‌زنی همراه بود.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمد علی حسین مستورا کارشناس دینی، خانم عاطفه نوری، سرپرست رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در فیلیپین، سخنانی کوتاه پیرامون اهمیت اربعین و روایات تاریخی آن واقعه ایراد کردند.

همچنین، اظهار داشتند: امام حسین (ع) در سخت‌ترین شرایط روز عاشورا، کلید تداوم و پیروزی نهضت را به عقیده بنی‌هاشم، حضرت زینب کبری (س) سپرد.

در ادامه برنامه، مفهوم اربعین حسینی و فلسفه و اهمیت آن در استمرار نهضت عاشورا، اسارت اهل بیت (ع) و نقش حضرت زینب (س) در تبیین پیام عاشورا، نقش امام حسین (ع) به‌عنوان وارث پیامبران بررسی شد.

بنگلادش

چند سالی است بزرگترین مراسم پیاده روی اربعین حسینی (ع) پیروان اهل بیت (ع) بنگلادش در شهر کولنا برگزار می‌شود و امسال هم این مراسم با برنامه ریزی مدرسه دینی و مرکز مطالعات اسلامی این شهر با مدیریت حجت‌الاسلام والمسلمین سید ابراهیم خلیل رضوی برگزار شد.

در این مراسم که با حضور چند هزار نفر از شیعیان سراسر بنگلادش و تعدادی از اهل سنت محل برگزار شد، سیدرضا میرمحمدی رایزن فرهنگی ایران در بنگلادش گفت: بهترین و کامل‌ترین تعریف از شخصیت، جایگاه و نقش تاریخی ابا عبدالله الحسین (ع) را پیامبر خاتم و اعظم اسلام (ص) در روایتی معروف آورده است که این روایت را مرحوم شیخ صدوق، عالم بزرگ مکتب اهل بیت در قرن ۴ هجری قمری در کتاب معتبر عیون اخبار الرضا نقل کرده است. در این حدیث موثق، پیامبر اسلام (ص) از امام حسین (ع) به‌عنوان چراغ هدایت و کشتی نجات (مصباح الهدی و سفینه النجاة) یاد کرده و سید و سالار شهیدان عالم را راهنما و دلیل زندگی و حرکت صحیح همه انسان‌ها معرفی کرده است.

وی در ادامه افزود: نکته و ملاحظه مهم و اساسی که در این معرفی از امام حسین (ع) از زبان مبارک پیامبر خاتم (ص) وجود دارد، این است که جنبه هدایتی امام حسین (ع) برای همه زمان‌ها، همه مکان‌ها و همه انسان‌های روی زمین است و در هر نقطه‌ای از کره خاکی و در هر زمانی که انسان‌ها به دنبال یافتن مسیر هدایت و حرکت صحیح در زندگی باشند، امام حسین (ع) به

عنوان چراغ هدایت پیش روی آنان است و با تمسک به این امام و حرکت در راه او می‌توانند به نجات و سعادت دنیوی و اخروی برسند. لذا امام حسین(ع) محک تشخیص راه حق و راه باطل و معیار شناخت ظالم و مظلوم است.

میرمحمدی تصریح کرد: اینکه امروزه بعد از گذشت ۱۴۰۰ سال از شهادت آن حضرت، مراسم پیاده روی اربعین حسینی(ع) در عراق(ع) با زنده نگه داشتن یاد و نام آن حضرت و ترویج مکتب و مرام سعادت بخش او با حضور بیش از ۲۰ میلیونی مردم در عراق برگزار می‌شود، دلیل و نشانه این کارکرد و جایگاه است که در بیان پیامبر خاتم اسلام(ص) آمده است.

رایزن فرهنگی ایران با اشاره به حوادث غزه و فلسطین گفت: آنچه امروز در غزه اتفاق می‌افتد جلوه‌ای از مفهوم کلی و تاریخی ماجرای کربلا و قیام امام حسین(ع) و در واقع، صحنه‌ای از تقابل حق و باطل و صف بندی ظالم و مظلوم است. لذا امروز همه مسلمانان عالم و حتی همه انسان‌های روی زمین در برخورد با حوادث غزه و فلسطین در مقابل یک آزمون بزرگ تاریخی قرار دارند و باید جبهه و صف بندی خود را مشخص کنند که آیا در جبهه و صف حق ایستاده‌اند یا در جبهه و صف باطل؟ آیا طرفدار مظلوم هستند یا طرفدار ظالم؟ در این مراسم همچنین یکی از علما و مولوی‌های اهل سنت منطقه هم سخنرانی کرد و در بیاناتی راه امام حسین(ع) را معرف اسلام صحیح و راه معاویه و یزید را معرفی کننده راه اسلام انحرافی عنوان کرد.

عمان

در راستای بزرگداشت شعائر دینی، مراسمی به مناسبت اربعین سید و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله‌الحسین(ع) در محل سفارت جمهوری اسلامی ایران در مسقط برگزار شد.

در این مراسم معنوی که به طور مشترک از سوی سفارت و رایزنی فرهنگی کشورمان و با حضور کارکنان سفارت و خانواده‌های آن‌ها و تعدادی از هموطنان مقیم تدارک دیده شده بود، حاضران پس از تلاوت آیاتی از کلام الله مجید، با قرائت زیارت عاشورا و زیارت اربعین نسبت به ساحت حضرت اباعبدالله‌الحسین(ع) و شهدای کربلا و مقام والای آنان ادای احترام کردند.

همچنین حجت الاسلام نورالدینی در سخنانی به تبیین جایگاه والای روز عاشورا و نهضت امام حسین(ع) پرداخت و بر ضرورت پاسداشت فرهنگ عاشورایی و ترویج ارزش‌های عدالت،

ایثار و آزادگی تأکید کرد.

وی با بیان این‌که امام حسین(ع) برای برپایی عدالت قیام کرد و پیام عاشورا تا ابد در تاریخ ماندگار خواهد ماند، از حاضران خواست که راه و سیره آن حضرت را در زندگی فردی و اجتماعی خویش سرلوحه قرار دهند و با تزکیه نفس، از برکات معنوی آن بهره‌مند شوند.

شرکت کنندگان در این مراسم، همچنین با نوحه خوانی مداحان اهل بیت(ع) و سینه زنی یاد و خاطره شهدای مظلوم کربلا و نیز شهدای جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی را گرامی داشتند و عزت مسلمین را از درگاه خداوند متعال طلب کردند.

برازیلیا

با همکاری رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در برازیلیا، مراسم اربعین سالار شهیدان اباعبدالله‌الحسین علیه السلام و یاران باوفایش با حضور ایرانیان مقیم و اعضای سفارت جمهوری اسلامی ایران در برازیلیا و خانواده‌های آنان برگزار شد.

این مراسم پس از اقامه نماز و قرائت قرآن کریم و زیارت اربعین و سخنرانی و پخش کلیپی از مقام معظم رهبری(حفظه الله) در مورد اربعین، مداحی و سینه زنی در عزای آن امام همام و یاد و خاطره اسرای کربلا، همگام با عزاداران حسینی در بزرگترین گردهمایی مذهبی جهان در شهر کربلا، انجام شد.

قطر

مراسم اربعین حسینی با حضور جمعی از مسئولان، فرهنگیان و علاقه‌مندان به اهل بیت(ع) در محل سفارت جمهوری اسلامی ایران در دوحه برگزار شد.

این مراسم معنوی با حضور علی صالح‌آبادی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در قطر، علی بختیاری رایزن فرهنگی کشورمان، سرپرست و معلمان مدارس ایرانی، کارکنان سفارت و جمعی از ایرانیان مقیم قطر همراه بود.

علی بختیاری رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در قطر طی سخنانی به تبیین ابعاد مختلف پیاده‌روی اربعین پرداخت. وی با تأکید بر اینکه پیاده‌روی اربعین، امروز فراتر از یک عبادت فردی است، گفت: اربعین به یک حرکت عظیم اجتماعی و فرهنگی و به مثابه نوعی دیپلماسی فرهنگی در جهان اسلام تبدیل شده است.

رایزن فرهنگی کشورمان افزود: در دیگر ادیان و سنت‌های مذهبی نیز مناسکی مشابه دیده می‌شود، اما هیچ‌کدام نتوانسته‌اند همچون اربعین به یک سرمایه اجتماعی فراگیر و عاملی برای

انسجام ملی و همگرایی منطقه‌ای بدل شوند. بختیاری با اشاره به مبانی معرفتی و روایی متعدد اسلامی در اهمیت زیارت اربعین و زیارت مرقد مطهر حضرت اباعبدالله‌الحسین(ع) تصریح کرد: ارزش رایج پیاده روی اربعین، محبت است. این محبت است که توانسته است این حرکت عظیم را به جریان درآورده است.

وی تأکید کرد که پیاده روی اربعین، امروز توانسته است تا دو جریان مضر در جهان اسلام را خنثی کند؛ یکی جریان تکفیری و دیگری جریان سکولار که دین را صرفاً به سطح مناسک فردی تقلیل می‌دهد. بختیاری دومین بعد مهم اربعین را سرمایه اجتماعی آن عنوان کرد و گفت: اربعین یک کنگره عظیم انسانی و خانواده‌محور است که ظرفیت‌های بی‌بدیل برای تقویت انسجام امت اسلامی و همبستگی منطقه‌ای ایجاد می‌کند.

رایزن فرهنگی ایران در قطر، با یادآوری تعبیر رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر اینکه «پیاده‌روی عظیم اربعین حادثه‌ای بی‌نظیر، حقیقتاً بین‌المللی و هر سال بین‌المللی‌تر، آیت عظمای الهی و نشانه‌ای از اراده خدا بر نصرت امت اسلامی است»، تأکید کرد: مناسک اربعین تنها یک آیین مذهبی نیست بلکه در راستای تحقق تمدن نوین اسلامی معنا می‌یابد.

هند (بمبئی)

مراسم اربعین حضرت سیدالشهدا امام حسین(ع) و یاران وفادار ایشان، در شب و روز اربعین در انجمن ایرانیان شهر بمبئی (فتوت) و حسینیه شوشتری برگزار شد.

این مراسم با حضور سرپرست سرکنسولگری، مسئول خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در بمبئی، اعضای وابسته به نهادها و سازمان‌های ایرانی و جمع پرشور ایرانیان مقیم در فضایی معنوی و روح‌بخش انجام شد.

در این مراسم، حجت‌السلام مؤیدی به بیان فضیلت‌های روز اربعین و مصائب خاندان اهل بیت عصمت و طهارت پرداخت.

سپس، همایی ذاکر هل بیت(ع) دل‌های مشتاقان را به فیض رساند.

همچنین، گروهی از عزاداران که موفق به حضور در کربلا نشده بودند، طبق سنت سال‌های گذشته، راهپیمایی باشکوهی به یاد اربعین برگزار کردند. این راهپیمایی از منطقه حاشیه‌ای مومبراً آغاز شد و عزاداران حسینی پس از پیمودن مسافتی بیش از ۵۲ کیلومتر، به آرامگاه رحمت‌آباد در بمبئی رسیدند و به سوگواری و مرثیه‌خوانی پرداختند.

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

جایزه جهانی شهید صدر

تقدیر از نظریات و اندیشه های علوم انسانی اسلامی شایسته ارائه جهانی

INTERNATIONAL PRIZE
**SHAHEED
SADR**

sadrprize.icro.ir

مؤسسة فرهنگى وانتشارات بين المللى الهدى

مؤسسة فرهنگى وانتشارات بين المللى الهدى
Alhoda International, Cultural and Publishing Institution
مؤسسة الهدى الثقافىة للنشر الدولى

مرکز سازمانی ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی

پایه طرح

حمایت از ترجمه و نشر معارف اسلامی و علوم انسانی (تاپ)

www.cotp.ir

تجلی‌گاه فرهنگ قاره کهن

ircccacd.com

سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی

عکس‌های روی جلد و ورودی بخش‌ها از اکبر توکلی
از عکاسان مطبوعاتی باسابقه ایرانی است که در
خبرگزاری ایرنا منتشر شده است.

---

 icro.ir

---

 info@icro.ir

 [ble.icro.ir](https://wa.me/ble.icro.ir)

---

 eitaa.com/icro.ir

---

 t.me/icro_gov

---

 facebook.com/icro_ir

 [@icro.gov.ir](https://www.instagram.com/icro.gov.ir)
